

ZALAVÁRMEGYE

Felelős szerkesztő: BORBÉLY GYÖRGY
Lapkiadósság: „Zalavármegye” lapkiadó-társaság

TÁRSADALMI ÉS POLITIKAI LAP
REGIELNLIK HETENKÉNT HÁROMSZOR.
Előfizetés: 1 évre 180 K. Egyes szám 6 K

Szerkesztőség Kisfaludy-u. 8. Telefon 162 sz.
Kiadóhivatal Széchenyi-tér 5. Telefon 131 sz.

Házak egy istennek, házak egy kaszabon.
Házak egy isteni örök igazságban.
Házak Magyarország fellámpáiban. *Agos. 7.*

A szociologusok...

A szociologusok, a társadalmi tudomány emberei állapotuk iránti némi dicsekvéssel és sorsunk iránti önbizalommal és jó reménnyel mondják, hogy a magyar nemzet ne féljen, nem kerül Róma sorsára. Rómában csak két osztály volt: az urak és a csöcselék osztálya: a patriciusok és a plebejusok; de nálunk három osztály van: a felső uraknak, a középső burkocoknak és az alsó napszámosoknak az osztálya.

Ugy van. Csakhogy az osztályoknak nem a száma dönti el a sorsot, hanem a milyensége.

Rómában a patriciusok gazdagok voltak és természetesen renyhék, a plebejusok szegények és renyhék. Egyik sem dolgozott. Ezért dült meg az akkori Róma. A patricius Lucullus Afrikából hozatta a kolibri-nyelvet ehéde: s a plebejus csapat kiment a szenthegyre sztrájkolni. És hiába mondotta a szent Menenius Agrippa a szenthegyen a szent mesét a gyomorról, hogy a test tagjai egymással összeköttetésben vannak s mindenik tagnak dolgozni kell: a csöcselék egy percre megértette, de aztán tovább mégis csak azt kiabálta szüntelen, hogy: Panem et Circenses! Adjatok kenyeret és mulatságot: circust, mozt — még pedig ingyen! S Róma megdőlt, mert mind a két osztálya ingyen volt és kéjenc, renyhe, dologtalan.

Hála Istennek, nálunk három osztály van. De nem az a jó, hogy három van, hanem az a jó, hogy a közbelső osztály, a nemzetnek a dereka, a legnagyobb és legerősebb és épen ez a legmunkásabb. Az ugynevezett parasztföldműves, az iparos és kereskedő teszi a középső részt s ez mind dolgozik. S hála Istennek a felsőbb osztály, a melynek jogában áll hővebben kényelmeskedni és az alsóbb osztály, amelynek természetében van a restelkedés, együttvéve is kisebbrészt teszi a nemzetnek.

Tehát lehet reményünk — ebből a szempontból — a fenmaradásra.

De De mindamellét — Isten csudája éppen itt történt Magyarországon, Európának a második országában, hogy az itt levő maréknyi csöcselék igaz, hogy csak pár hónapra, de fölklereverte a nemzetet.

Tudnunk kell, a vörös uralom embere és a szajk embere egy gyékényen árul. Mindenik azon a saját alkotta törvényen áll, hogy minél többet egyék, de minél kevesebbet dolgozzék. Fogvaszt, nem szerez; pusztít, nem javít; rombol, nem épít. Ezt a megsemmisítő szellemet hívják destrúciónak.

A sztrájk nem egyéb, mint a Panem et Circensesnek a kiabálása; mindeniknek az indító oka: állati önzesség; a neve: Kommunizmus; az eredménye: pusztulás.

Ez a belső baj fenyegeti a nemzeti életet a külső nagy bajok mellett.

Ezt a bajt kell orvosolni: akár szép szerével, amint Menenius Agrippa tette volt, akár erőszakkal, amire most nem tudok példát mondani, de példát kell csinálni.

Utóbbi esetben a mentő munkát Pál apostolnak arra a törvényére kell alapítani, hogy: Aki nem dolgozik, ne is egyék.

Hát hiszen nagyjában gyakoroljuk is ezt a törvényt, de elég szigorúan nem hajtjuk és nem hajtjuk végre.

Sőt. Sőt megtörténik, hogy a humanizmus szent nevében az ember-szeretet gyakorlásában nagy buzgalmunkban túl lövünk a célon, vagyis

tul bő adakozásunkkal vesztünkre hizlaljuk a dologtalan-ságot. Hő szeretetében buzgó öleléssel a majom is halálra szorította a fiát. Az a tenger sok jótékonyági egyesület gyűjt, gyűjt, s ajándékozik, ajándékozik a szegények között. Kismértékben és nagymértékben, városenként és országosan sok hiba történt e téren az adományok szétosztása terén. Az adakozók és osztogatók rendesen nincsenek tisztában a szegény szónak a fogalmával. Szegény, vagy koldus csak az, aki semmit sem tud dolgozni. Ingyen csak ilyennek szabad adni. Különbözik ettől a gyermekek segélyezése. Ez inkább kölcsönadás. Ezek remélhetőleg majd megfizetik a tartozást.

Aztán csak munkahiányt ne emlegessenek Magyarországon, ahol annyi az ugar! künn a mezőn s benn a telkekben. S nincs tűzifánk, pedig erdő van elég még. Kiszámíthatatlan és kifizethetetlen drágán adja a kereskedő, azért, azt mondja, mert sokba kerül a levágás s több efféle u. u. „kitermelés,” mert szűkiben van a munkás. Hát mi nincs tehát: vagy mi van tehát: munka nincs? vagy munkás nincs? Munkahiány van? vagy munkásszűkhelyesség van? Megbolondítják az embert. Segélyezni kell a munkást, mert nincs munkája, s drágán kell vennünk a fát, mert nincs munkás. Hát akkor kit segélyeztünk?

Az igazság az, hogy ingyen is van bővön, ember is van elég, szegény több az elégnél, alamizsnát váró a legtöbbször; de munkás ember nincs. Ingyen szeretnének élni, mint Rómában a herék.

Itt a veszedelemnek a csirája.

Erre kell vigyázni az ingyen osztogatásnál. Először ingyen kap, másodsor ingyen kér, harmadsor ingyen követel, negyedsor rombol.

Vigyázni kell és csirájában kell elfojtani a kommunizmust, nehogy még táplálékot adjunk neki.

Aki nem dolgozik, ne egyék.

Iz a törvény s ennek a törvénynek a szigorú végrehajtása elégséges orvosság a kommunizmus néven ismeretes belső betegségünkre. Nem is olyan nehéz orvoslás ez. De ha van, s van, aki e törvénnyel ellenkezni hirt: azt a kovászt, azt a ragályos sebet még a legdrágább s legveszélyesebb orvos-szerrel is ki kell égetni a nemzet testéből.

Ha az ilyen sebet kiegészítjük a szociologus akkor, de csak akkor mondhatja, hogy nyugodtak lehetünk, nem jutunk Róma sorsára.

Borbély György.

Hanyagság.

A „Zalavármegye” tegnapi száma a városi közgyűlésről írott tudósításában közli, hogy a közgyűlésen nagyon kevesen voltak jelen.

Jó lenne ezen egy kicsit gondolkodni.

Miért van az, hogy Zalaegerszegen még olyan fontos ügyek tárgyalásán is, mint amilyenek a legutolsó gyűlés tárgysorozatán szerepeltek, a képviselőtestületi tagoknak alig egyharmada része jelenik meg. Miért választ akkor a városi közönsége 54 képviselőt, ha abból csak 8—10 tartja kötelességének, hogy a város ügyeivel törődjék? Ezt nem lehet elfoglaltsággal menteni; mert akinek nincs ideje a városi gyűlésekre eljárni, az ne fogadjon el olyan megbízást, aminek nem tud megfelelni. Ilyen abszurdumnak nem szabad előfordulnia a város életében, hogy 8—10 választott s ugyanennyi virilista képviselő előtt kénytelen a város vezetősége előterjesztését megtenni; mert akkor ha a képviselőtestületi tagok így visszahúzódnak a kötelességteljesítés elől, akkor ne várjanak a tanácstól, vagy a tisztviselőktől eredményes munkát. A képviselő-

testületi tagokat azért választja az adóközönség, hogy a város ügyei iránt mindenben érteklődjenek, nem pedig csak parádéra, vagy ha valakit valami állásba kell protezsálni, hát akkor szavazogépnak lehessen őket felhasználni.

Nagyon üdvös dolog lenne, ha a kötelességteljesítést hanyagul teljesítő városi képviselőket megfosztanák megbízásuktól, s helyettük olyanokat küldene oda a város közönsége, akik megbízásukat teljesíteni tudják és kötelességüknek tartanak, hogy a gyűléseken teljes számban meg is jelenjenek.

TÁVIRAT-TELEFON.

A Magyar Távirati Iroda Jelentései.

A Központi Papnevélő Intézet Igazgatója Ernst Sándor lett.

Budapest, aug. 31. A Központi Papnevélő Intézet rektori állásában változás állott be, amennyiben Dr. Ámon Pál pápai prelátus ezen állásáról egészségi okokból lemondott. A hercegprimás a lemondást elfogadta s helyébe Dr. Ernst Sándor nemzetgyűlési képviselőt nevezte ki. Ernst jelenleg a bécsi interparlamentáris konferencián van s visszatérte után fogja elfoglalni állását.

Elnöki tanácsot választott az interparlamentáris konferencia.

Budapest, aug. 31. Bécsből jelentik: Az interparlamentáris unio 20-ik konferenciája ötös elnöki tanácsot választott az ügyek vitelére. A tanács tagjai: Bárány Adelmeid (Svédország), Burtau (Amerika), gróf Apponyi Albert (Magyarország), Scherrer Milleman (Svájc), Debuissen (Franciaország).

Új pártalakulások várhatók.

Budapest, aug. 31. Az a híradás, mintha a kormány a mai minisztertanácson az új sajtó-főnök személyének megválasztásával is foglalkozik, téves. A sajtó-főnöki állás betöltése a miniszterelnök diszkrecionális joga, amire a minisztertanács semmiféle befolyást sem gyakorolhat. A parlamenti pártok elhelyezkedéséről is különféle hírek vannak forgalomban. Egyrészt Friedrichről mondják, hogy Wolfék, vagy Qömbös felé orientálódik; másrészt Propper Sándor szociáldemokrata képviselő győri beszédének hatása alatt Kassay Károly egy liberális pártbizottság megalakítását vette tervébe. A Friedrichi kapcsolatos kombinációkat maga Friedrich a legenergikusabban cáfolja. Kassay terve pedig ambrionális állapotban van és abban is marad mindaddig, amíg Vázsonyi haza nem jön, mert a szociálisták Vázsonyinak ebben az alakulásban vezetőszerepet szántak. Kérdés azonban, hogy Vázsonyi vállalja-e a neki szánt szerepet.

Botrányokat csinálnak s tüdőzönek az orosz népbiztosok.

Riga, aug. 31. Rigai jelentések alapján a Matin arról ad hírt, hogy a Balti-tenger-fürdőhelyein üdülő orosz bolsevista vezérek, köztük több népbiztos állandó botrányos viselkedésükkel teljesen elriasztják ezeknek a fürdőhelyeknek nyaraló közönségét. A vakációzó szovjet-vezérek valóságos orgiákat rendeznek. Részeg állapotban minden ok nélkül lövöldöznek, a strandon éjszakánként az internacionálét éneklnek, bejárák az utcákat és uton-utfélen propaganda beszédeket tartanak a járőkelőknek. Az ellenük emelt kifogások egyik legsúlyosabbika, hogy a fürdőhelyen vajmi kevés figyelemmel vannak az illemre. A lett kormány, hogy véget vessen a garázda bolsevisták botrányosorozatának, tiltakozó jegyzékkel fordult a szovjet kormányhoz, melyben sürgős és szigorú intézkedéseket kér ellenuk.

7000 korona lesz szeptemberre a búza váltás árja.

Budapest, aug. 31. A pénzügyminiszter az 1922-23. termelési időszak szesztermelési keretét, vagyis azt az alkoholmennyiséget, amely 1922. szeptember 1-től 1923. augusztus 1-ig terjedő idő alatt fogyasztási adó alá esik, s a szeszfordékban termelhető 240.000 hektoliterben, és a mezőgazdasági ingatlan vagyonszállás fejében fizetendő búza árát szeptember hónapra mázsanként 7000 koronában állapította meg.

A közalkalmazottak kedvezményes ellátásának váltásár összege 2000 korona.

Budapest, aug. 30. A pénzügyminiszter rendeletet adott ki, amelyben megállapítja, hogy a közalkalmazottak kedvezményes ellátásával kapcsolatban kiadott rendelet értelmében a szeptember hónapra járó közpénzváltás összege minden ellátásra jogosult egyén után 2000 koronát tesz ki.

Érvényben maradnak az indemnitási javaslatban felsorolt kivételes törvények.

Budapest, aug. 31. A Budapesti Közlöny csülőriői számában kormányrendelet jelent meg, melynek melléklete felsorolja a kivételes hatalom alapján kiadott rendeletek közül azokat, amelyeket a kormány az indemnitási törvényben foglalt felhatalmazás alapján ideiglenesen hatályban tart.

A délszlávok nem mondanak le Ausztriáról.

Bécs, aug. 31. Habár a délszlávok fenyegetéseikkel már felhagytak és a csapatösszevonásokról szóló jelentések alaptalanoknak bizonyultak, délszláv politikai körök még mindig avval a gondolattal foglalkoznak, hogy az osztrák problémát egyszerűen problémának hagyják maradni. Olaszországot nyugatról való nyomással visszavonulásra akarják kényszeríteni, hogy az utolsó pillanatban közbelépéssenek és fait accompli teremthessenek.

Olaszország az aostai herceget akarja Ausztria régensévé kineveztetni.

Budapest, aug. 31. Amennyiben a Népszövetség megbízásából antant-bizottság vezetése és ellenőrzése alá helyezik Ausztriát, Olaszország abban az irányban dolgozik, hogy Ausztria régenséül az aostai herceget kérjék fel, mert csak is ez irányban látja biztosítottnak azt, hogy a délszláv befolyás Ausztriában nem kerül túlsúlyba.

A törökök mindenütt visszahúzódtak a görögöket.

Konstantinápoly, aug. 30. Afium Karahissar-nak a törökök által való elfoglalása után a görög hadsereg eddig mintegy 70 kilométer mélységben vonult vissza. A sajtó hevesen támadja a görög hadsereg vezetőségét és vigyázatlansággal vádolja őket, mert a városban tartózkodó görög hatalom csaknem teljesen felmorzsolódott. A görög hadsereg három részre szakadt.

Nem kell Olaszországnak Ausztria.

Bécs, aug. 31. Az Extrablattnak jelentik Rómából: Baratora pénzügyminiszter és Schüller osztálytanácsos megbeszélése után minisztertanács volt, amelyen az osztrák kérdéssel foglalkoztak. A minisztertanács végleg elvetette az olasz-osztrák vámunió eszméjét. Beható tanácskozások után arra az álláspontra jutottak, hogy ennek a tervnek megvalósítása nem volna kedvező Olaszországra nézve, másrészt az érem-unió következtében az olasz pénz értékétlenedésétől tartanak.

Kétségbeesztő a helyzet Csehszlovákiában a szokol emelkedése miatt.

Prága, aug. 31. A Prágai Magyar Hírlap jelenti, hogy Novák kereskedelemügyi minisztert ipari, kereskedelmi és munkás küldöttség kereste fel Losoncon és a Felvidék kétségbeesztő helyzetéről panaszkodott. A miniszter válaszában kijelentette, hogy ebben az esetben nem tud segíteni. Az állam nem oka a cseh pénz értékemelkedésének. A miniszter azt a reményt fejezte ki, hogy 4 héten belül minden megváltozik.

H I R E K .

Olvassóinkhoz!

Vidéki lapokra nézve a legválságosabb időben, új előfizetést nyitunk szeptember 1-vel kezdődőleg. A horribilis papírárak s a magas munkabérek a mi megjelenésünket is megnehezítik, de mi bizva a közönség támogatásában megbirkózunk ezekkel a nehézségekkel. Utalunk arra, hogy sok évtizedes multtal bíró lap, nemcsak vidéki, hanem fővárosi is, kénytelen volt megjelenését beszüntetni. Nekünk csak egy fél éves multunk van és mégis bátran állunk szemben a nehézségekkel. Olvasóink tették lehetővé azt, hogy idáig is fenmaradtunk; ezek az olvasóink bizonyára nem hagynak el pennünket ezután sem! Az előfizetések árát kénytelenek voltunk felemelni, de a felemelés ellenére is a legolcsóbb lap a miénk maradt.

1. évi előfizetés . . . K 180.—
Egyes szám ára . . . K 6.—

Mindenben a legjobbat akarjuk nyújtani, minderről pontosan és elsőnek akarjuk értesíteni a közönséget s hisszük, hogy ez erőnkhez mérten sikerülni is fog. Mindezt azonban T. Olvasóink támogatásával tudjuk csak elérni és ennek a támogatásnak reményében jelentjük ki, hogy továbbra is azok maradunk, amik voltunk: a magyarság szabadságának és függetlenségének s a nemzeti eszmének harcosai.

Kérjük mindazokat, akiknek előfizetése lejárt, vagy esetleg már hátralékban vannak, szíveskedjenek azt beküldeni s lapunkat ismerőseik körében terjeszteni.

A Zalavármegye szerkesztősége és kiadóhivatala.

Naptár.

Péntek, szeptember 1. Farkas pk.

Szombat, szeptember 2. Jusztusz.

— Nyugdíjazás. Tersztenyák József szepetneki, Magyaré Hild Irén sümegi és Tibold Boldizsár nagykanizsai tanítókat, a vallás- és oktatásiügyi miniszter a további intézkedésig nyugdíjazta.

Hősök emléke.

A zalaszentgróti tűzoltóegyesülettől az elesett bajtársak emlékére állított emléktábla telepítésén elmondta Nagy István zalaszentgróti lelkész.

Tiszteit ünneplő közönség! Istentiszteletéről jövünk. Ott az Isten szent keze által alkotott boltívek alatt és amott az emberkéz által Isten imádatára épített szentegyházban porba omolva, de égő irányított tekintettel mondtuk el imánkat a mindenséget fentartó örök Isten előtt.* És méltán. Hiszen ma az emlékezésnek napja van.

A Zalaszentgróti Önkéntes Tűzoltó Egyesület 40 éves fennállásának jubileumi ünnepén tekintünk hogyan irányulna elsősorban arra az örök bölcsességű Istenre, aki a testvéri együttérzés a legnemesebb értelemben vett szolidaritás érzését ápolva ime 4 évtizeden keresztül ennek az egyesületnek fennmaradását, sőt fejlődését és virágzását biztosította.

Az Istenkéz által alkotott felhőboltívek alatt most ismét összegyűlekeztünk, hogy egy másik szent kötelességet rójunk le: a világháboruban elesett, édes Magyar hazánk fennmaradásáért hősi halált halt tűzoltóbajtársakkal szorítsunk gondolatban testvéreket.

Érzem, tudom ünneplő közönség, hogy most e pillanatban mindnyájunknak fájó, viharvert, emlékeken merengő lelke messze-messze elkalandozik. — Elindul innen a hazai rögről: bejárja az ismerős házak udvarát, kertjét, ahol elesett bajtársainkkal, mint gondtalan gyermekek a porban játszadoztunk. Felhívjuk emlékezetünkben ismerős, kedves alakjukat, arcvonásaikat s a szemünk elé villan egy-egy pillanatra derűs mosolyuk.

Aztán követjük őket ismeretlen messziségbe a Kárpátok hólepte bércein keresztül ki oda Wolhynia síkjára, aztán délre a Doberdó pergőtűzes halálszikláira, s a Piáve megáradt, bősztült hullámsírja fölé.

Ői a mi lelkünk sirálymadárként sok eszten-

* Megelőzőleg r. k. tábori mise volt a szabad ég alatt és evang. istentisztelet a templomban.

dők fájó emlékeit repüli be most vijjogva, sirva, vagy önmagát emésztő csendes fájdalmában keres valakit: apát, fiut, hitvest, testvért, vagy jóbarátot . . .

S hányszor téltük meg lélekben már ezt az utat! . . . Hányszor tértünk vissza a céltalan keresésbe beletáradt lélekkel csendes otthonunkba, hányszor próbáltuk, de soha sem tudtuk és tán soha sem is tudjuk magunkat megnyugtatni azzal a gondolattal, hogy őket végleg elvesztettük.

Óh ne keressétek, hisz ugyis hiába kerestek őket az ismeretlen messziségben. Ide nézzetek, ide tekintetek erre a háromszínű lobogóra, ennek a szineiből felétek sugárzik a tekintetük, ennek a seymes suhogása felétek viszi a hangjukat.

A piros vért jelent; nehéz, küzdelmes napokat, acélos kart, férfias elszántságot, hősi önfeláldozást, izzó faj és hazaszeretetet, amelyről így énekel a költő:

Ott essem el én a harc mezején,
Ott folyjon az ifjúi vér ki szivemből,
S ha ajkam örömteli vég szava zendül,
Hadd nyelje el azt az acéli zörejt,
A trombita hangja, az ágyudörej,
S holttestemen át fújó paripák,
Száguldjanak a kivivott diadalra,
S ott hagyjanak engemet összetiporva.

A fehér, szelidséget, megértést, bajtársi szolidaritást jelent, mely nem válogat sem rang, sem méltóság sem foglalkozás, sem felekezést szerint, hanem egyformán nyújt testvéreket mindenkinek, aki közboldogulásért munkálni tud és akar, de legszívesebben öleli keblére azt, aki magyar.

A zöld, a szent természetnek üdezőld színe — reménységet, bizalmat jelent. Hisz a szomorúfűz lombja is búsongva hajol az alatta szomoruló fölé, de biztató reménnyel tölti meg a lelkét. De jelenti azt az izzó magyar sovénizmust is, amely ennek a most megcsönkített magyar hazának egyetlen talpalatnyi rögről

lemondani nem tud és nem is akar, mert tudja, hogy

A nagy világon e kívül nincsen számunkra hely,
Áldjon vagy verjen sors keze
Itt élünk halnunk kell.

Ugy érzem igen tisztelt közönség, hogy elesett hős bajtársaink lelke e háromszínű lobogó képében most itt jár közöttünk, férfias önfeláldozásra, testvéries egyetértésre, egymás megbecsülésére tanít s reménységgel, bizalommal csitítgatja fájó lelkünket.

Itt él s éljen is köztünk az ő lelkesedésük, önfeláldozásra kész elszántságuk, de legfőképpen éljen az az eszme, amiért ők küzdelembe mentek és életet áldoztak: szép Magyarországnak fennmaradása és virulása.

Most romok felett állunk; küzdelmes, nehéz jövőnek nézünk eléje. De tel a fejjel testvéreim, hős bajtársaink lelkéből felénk sugárzó erények lesznek az alap, amelyen építhetünk. Ezek nélkül elveszünk.

A Zalaszentgróti Önkéntes Tűzoltó Egyesület önmagát becsülte meg és önmagának szerzett elismerést, amikor a világháboruban elesett hős tűzoltó bajtársak emlékére emléktáblán örökítette meg.

Legyen ez az emlék is hirdetője a lángoló hazaszeretletnek s a bajtárs emlékére őrző kegyeltemek.

Ragyogjon ott rajta a ti nevetek hős bajtársak időtlen időnkig:

A jó Isten adjon poraitoknak csendes pihenést, úgy az idegenben, mint az édes szülőföldben.

Sírta el a dalos madár sirhalmotok felett s mi fájdalmunkat; emlékeztünk, mint örök lámpa hintsen fényt lelkeitek utjára. Amíg élünk emlékezünk reátok. Aztán találkozunk.

Ünneplő közönség, mementó ez a mai nap mindnyájunk számára. Emlékezzünk! És valahánykor erre az emléktáblára téved a tekintetünk jusson eszünkbe, hogy elesett hős bajtársaink életáldozásának a mi életünkben, a mi cselekedeteink és a mi hazaszeretletünk által kell felmagasztosulnia.

— Az Aranykönyv utnak indult. Tudniillik a Csány szobor Aranykönyve, melybe elsősorban zalamegyeiek írják a nevöket, de lehet másoknak is. Az Aranykönyv megindulásának a története már ismeretes, most még csak azt toldjuk hozzá, hogy aki ebbe az Aranykönyvbe ezer koronával beírja a nevét, az örökigazságnak: Istennek és magyarságnak áldoz. Az Aranykönyvbe első helyen gróf Batthyány nevéket találunk, Gróf Batthyány Pál volt Zala főispánja mikor még garasonként kezdtünk gyűjteni, de nagy buzgalommal és a főispán család akkor is nagy támogató erő volt hangya munkánkban. Ime a könyvben első helyen az első nevek: gróf Batthyány Pál 1000 kor., Felejthetetlen titkárom Czukeller Lajos emlékére 1000 kor., gróf Batthyány Pálné 1000 kor., gróf Batthyány Mariette 1000 kor., gróf Batthyány Ernő 1000 kor., gróf Batthyány Norbert 1000 kor., báró Kaschnitz Rudolf 1000 kor., Gosztony László zalacsányi plébános 1000 kor., Marton Boldizsár zalaegerszegi tanár 1000, Borbély György zalaegerszegi tanár 1000 kor. Tíz perc alatt tizezer korona. Legyen szabad megkérnünk a tisztelt olvasó közönséget, sziveskedjék az erre vonatkozó hireinket figyelemmel kísérni és ellenőrizni. Szives tudomására adjuk a közönségnek, hogy aki a nevét szándékszik beírni az Aranykönyvbe, előre is jelezheti, hogy az 1—1000 között levő számok közül melyiket szándékszik lefoglalni s azt fentartják a számára, amíg közvetlenül beírhatja a nevét. Az Aranykönyv Zalaegerszegen Dr. Thassy Gábor alelnöknél és Borbély György titkárnál található. A szoborbizottság elnöke Bosnyák Géza volt főispán öméltóságára, aki Misefán lakik, szintén szivesen veszi, ha bárki öhozzá szándékszik fordulni valami tudni-valóért.

— A felső kereskedelmi iskolában az iskolai év megnyitása szeptember 3-án lesz, amely napig a beiratások tartanak. A magánvizsgálatok, érettségi írásbeli vizsgálatok folyamatban vannak.

— Beiratások az iparostanonc-iskolába. Az iparostanoncokat tartó iparosmesterek — akár férfi, akár női — tanoncikat kötelesek az iparostanonciskolába beírni. A beírások szeptember 5, 6, 7, 9 és 11-én délután 2—5 óra között, a központi elemi iskolában tartatnak.

— Új ügyvédi iroda. Dr. Fritz József nyug. kir. ítélőtáblai bíró, városunk régi polgára, Zalaegerszegen, Wlassits-utca 10. szám alatt ügyvédi irodát nyitott.

— Cáfolat, de győnge; azonban ez is jobb, mint semmi. A „Csehek Magyarországon” című cikkünkre cáfolatként egy részletes, elég hosszú levelet kaptunk Rechnitzer László aláírással Nagykapornakról. Nem megbízásból írja, azt mondja, csak saját magától, s azt sem említi, hogy van-e valami viszonyban az erdőkezeléssel és a papi társasággal, vagy nincs. írja, hogy nincs hivatva a Jézusita rend tagjainak nemzetiségét bíráltni, azt azonban leírja, hogy „annak minden egyes tagja korrektül beszél magyarul, sőt annak van tagja, aki született magyar is, jó hazafi például K. páter is, az erdőkezelő is korrektül magyarul beszél és így kétségbevonom, hogy a fa kérő azzal beszélt volna” stb. Tovább elmondja a levél, hogy kapnak fát ott a szomszédbeli uradalmak, sőt még a pesti menekülteknek is szállítottak. Miért ment Kapornakra fát venni a zalaegerszegi ember? kérdi, — s felel rá azzal, hogy igen mert Zalaegerszeg vidékén megfélemedtek az erdők ültetéséről s a legelők befásításáról; Nagykapornak s Misefa legelőit ha megtekintjük, meglátjuk, mit alkot a szorgalmas kéz stb., tovább felsorolja az összes élelmi és iparcikknek a drágaságát s a pénz állapotát s ezekről elmélkedik. Szó szerint nem közölhetjük a levelet, nehogy akaratlanul is tréfásra terelődjék a dolog. A részletben való fevilágosítást is köszönjük, vártunk valami ilyest, s el is hisszük ezt a levélírónak. Látszik azonban, hogy csak fogadatlán prókátor, mert kevés eredménnyel járt el.

— A kereskedő tanonciskolában a beiratás szeptember 1—4 napjain délelőtt 9—12 óráig fog eszközöltetni. A tanév megnyitása szeptember 4-én délután 5 órakor lesz. Évi tandíj 400 korona és 10 korona az ellenőrző könyvecské.

— Nagy a szénhiány az egész országban. A tél bekövetkeztével megjönnek a fűtési gondok is. A fűtőanyag beszerzést megnehezítette a szénbányász sztrájk is. Azt a négy hetet, mely alatt szünetelt a munka a szénbányákban, igen megérzi az egész ország közönsége. Megakadt a termelés s ez is oka annak, hogy mintegy 26 millió métermázsza szenet kell behoznunk külföldről, a hazai termelés kiegészítésére. Ennek a szénnek behozatali ára pedig 12 milliárd magyar koronára tehető. Ha ezt a mennyiséget nem tudjuk behozni költség, szállítási eszköz, vagy más okok miatt, akkor az idej tel lesz a legbozalmasabb az eddigi háborus telek között. Nagy baj az is, hogy a hazai széntermelésből a Máv. még mindig 60 százalékot foglal le a saját szükségletére, míg békeidőben szénfogyasztásunknak csak 20 százalékát fedezték hazai szénből. Nagy feladat lesz a fűtőanyagról való gondoskodás minden családban, de talán elmulik valahogyan ez a keserves esztendő is. Hezzá vagyunk szokva s nem is tudunk mást remélni: — az ezután következő tél pedig még keservesebb lesz!

— Panaszos levelet kaptunk egy iskolágyben, jobban mondva a menekült köztisztviselők ügyében. Lapunk zártakor jött a levél, tehát csak röviden említhetjük meg most, jövőkor még írunk róla, sőt mindaddig fogjuk tárgyalni, amíg tisztázódik ez a zavaros dolog. Zalacsányban községi iskola van. Volt ott rendes jó tanító. Ezt nyugdíjaztatták. Pályázatot hirdettek. Folyamodott 32 tanító, köztük köztűk menekült, akik az éhséggel küzdenek s a választást úgy intézték, hogy ezek közül egyet sem választottak meg, hanem megválasztották egy odaváló gazdag embernek a most végzett leányát. Ezt akárki intézte így, nem jól intézte; ez nem társadalomtudományi intézkedés ebben a kényes és veszedelmes szociális korszakban. Jövőre bővebben ismertetjük az esetet.

— Az alispántól kezdve letartóztatták a Bácsvármegye egész hivatalnokai karát. A Déli Bácska híradása szerint a zombori ügyészség hűtlen kezelés és sikkasztás miatt letartóztatta Bácsvármegye alispánját. Ma azt jelentik, hogy az alispánon kívül ugyancsak sikkasztás címén letartóztatták Tapavicza György dr. ügyészt. A főjegyzőt, a hivatalfőnököket és csaknem valamennyi járás főszolgabíráját szintén letartóztatták, úgyhogy Bácsmegeye e pillanatban vezetőség nélkül áll. Megjegyezzük, hogy Bácsmegeye szerb megszállás alatt van.

— Könnyítés az utlevek beszerzésénél. A belügyminiszter megengedte, hogy a családtagok, ugymint a feleség és a gyermekek (15 éves korig), a családfő utlevelén szerepeljenek. Ez az engedély a vízumok és az utlevél kiállítás költségeit csökkenti erősen, amennyiben pl. egy négytagú család nem négy, hanem egy utlevellel utazhatik. Ez a könnyítés azonban egyenlőre csak Ausztriába, Németországba, Romániába és Olaszországba szóló utleveleknél lép életbe. A többi államokkal folynak már a tárgyalások ennek a rendszernek behozása tárgyában.

— 180 millió korona a vagyon és a jövedelemadó Zalamegyében. A vagyon és a jövedelemadóra vonatkozó összeírások már egész Zalamegyében befejeződtek és csak a kivetések vannak még hátra. Az adókötelesek száma mintegy 30.000, a vagyon és jövedelemadóból várható összeg pedig körülbelül 180 millió koronára tehető, melynek nagyobb része a jövedelemadóból folyik be. Ez az összeg azonban lényegesen megváltozik akkor, ha a nemzetgyűlés a búzaváluta alapján való adózást megszavazza. Ez esetben legkevesebb tizszeresére emelkedik a mostani adóból befolyó összeg.

— Felszabadulások az ipartestületnél minden hónap első vasárnapján tartatnak. A jelentkezők kötelesek okmányukat legkésőbb 8 nappal előbb az ipartestületnél bemutatni.

— Átcsempészik az idegen pénzeket a határon. A Devizaközpont felállítása óta a zug-valutaris aranykorát éli. A zugtőzsde nagy mennyiségben vásárolják össze az idegen pénzeket és azokat külföldi üzletheleiknek akarják kisempészni. A rendőrség azonban a határállomásokon lefogta ezeket a csempészeket és számszerint 17-et internált belőlük. Itt majd gondolkodhatnak afelől, hogy mit is jelent az ország érdekével ellentétben üzött spekuláció.

— Az Országos Földbirtokrendező Biróság működésének eredménye: 15 000 új kisbirtok. Az Országos Földbirtokrendező Birósághoz működésének megkezdése óta a mai napig összesen 31.884 beadvány érkezett. E beadványok alapján ház helyet 699 községben 25.269 egyén részére 1528 négyszögöl területet osztottak szét. A nagybirtokokkal szemben a megváltási eljárást 2866 községben kérték s ennek a lefolytatására az Országos Földbirtokrendező Biróság 2028 községbe küldött ki bírót. A kért megváltást eddig 64 községben és 22.787 kat. hold területre mondották ki, aminek eredménye gyanánt 9399 törpe és kisbirtokot és 618 ház helyet alakítottak. Elővásárlási jogát az Országos Földbirtokrendező Biróság 45 esetben gyakorolta 2503 kat. hold 329 négyszögöl területre. Ingatlant 188 esetben 42.603 kat. holdat efaboltak el. Ebből 21.030 kat. hold 271 négyszögöl eldarabolása folytán földhöz jutott 5256 egyén. Összegezve az adatokat, az Országos Földbirtokrendező Biróság alig egy évi működése következtében keletkezett 25.887 ház hely: törpe és kisbirtokra pedig felosztott 86.637 kat. hold 613 négyszögölnyi földbirtok.

— Alkalmi tolvaj. Kedden három falusi ember ment be a Fenyvesi-féle üzletbe és gyermek-kocsit akartak vásárolni. A vásárlás közben egyikük névszerint Csordás József nemesapát lakos, a Fenyvesi-üzletben alkalmazásban levő Vörös Juliska 2400 K értékű bőr retikülljét, melyben 750 K készpénz volt, ellopta. A rendőrség még aznap elfogta a tettest, aki a városban tartózkodott s a pénzt hiánytalanul megtalálta nála. Az alkalmi tolvaj ügyét átítették az ügyészséghez, ahol megindítják ellene az eljárást.

— Kecskemét átírata Zalaegerszeghez. Kecskemét város átírással fordult Zalavármegye örvényhatóságához, melyben a vasuti forgalmiadó behozatalát és a forradalmi sajtó megrendszabályozását javasolja. A vasuti forgalmiadóból befolyt összeget a közutak jókarbantartására kívánja fordítani. Ez a forgalmiadó tervezet megint a közönség bőrére menne és az amugyis méregdrága utazást még jobban megdrágítaná. Leszámítva ezt a hátrányát, a javaslat igen szükséges dolgot pendít meg az utak karbantartásával, azonban az ehhez szükséges pénzt ne az utazó közönségen vasalják be, hanem azokon, akiknek elsorendően fontos az utak rendbentartása.

— Megtámadták a cigányok a rendőröket. F. hó 29-én este 9 óra tájban a rendőrőrzárát a Csányi-utca végén felszólitotta Forgács Imre cigányt, aki kocsijával arra halladt, hogy álljon meg, mivel szekeren nagycsomó gyanus eredetű széna és lucerna volt felhalmozva. A cigány rá sem hederített a felszólitásra, hanem a lovak közé csapott és a cigánytanyára hajtott. A rendőrökkel egyidőben érkezett a tanyára ifj. Forgács Lajos, akinek a kocsiján ugyan-csak széna és lucerna volt. Forgács Imre a rendőrök kérdéseire beismerte, hogy a szénát a zalaszentgyörgyi határban rakta fel szekereire, míg Lajos azt állította, hogy a szénát előtte ismeretlen fuvarosoktól kapta. Mikor az őrzárát a rendőrségre akarta kísérni őket, a cigányok, mintegy hatan szembeszálltak a rendőrökkel, késekkel, löcsőkkel és egyéb ütőeszközökkel rájuk támadtak és csak egy segítségükre jövő őrzárát részvételével tudták őket a rendőrségre bekísérni. Az eljárás megindult a cigányok ellen lopás és hatóság elleni erőszak címén.

— Ujjászervezik a Népszövetséget. Jól értesült helyről kapott vélemények szerint Lloyd George a Népszövetség megmentése céljából, azt lehetőleg egyetemeslegessé akarja tenni. Német-, Magyar-, Orosz- és Törökország az ujjá szervezett Népszövetségben arra lenne hivatva, hogy az izgatásokat ellensúlyozza.

KÖZGAZDASÁG ÉS PÉNZÜGY.

Budapest, 1922 augusztus 31.

A budapesti deviza-központ hivatalos árjegyzései.

Amsterdam	726	Prága	66
London	8325	Stockholm	495
Newyork	1875	Sweiz	355
Berlin	155	Bécs	205
Milano	8254	Zágráb	505
Páris	144	Varsó	2450

Zürichben:

	Auguszt. 29.	Auguszt. 31.
a magyar korona	0 29	0 27 1/2
az osztrák korona	0 05	0 075
az osztr. bélyegz. bankjegy	0 0 1/2	0 0 1/2

Budapesti tőzsde.

Valuták:

	Augusztus 29.	Augusztus 31.
	kor. till.	kor. till.
Napoleon	7100	7100
Font	8400	8325
Dollár	1865	1865
Francia frank	142	144
Lengyel марка	—	24
Марка	1 20	1 55
Lira	82	82 50
Leu	7 50	17 50
Cseh korona	70	66
Dinár	21 40	20
Svájci frank	335	355
Osztrák kor.	2 20	2 25

Terményjelentés.

Budapest, 1922 augusztus 31.

	Auguszt. 29.	Auguszt. 31.
	Kor.	Kor.
Búza	7150	7150
Rozs	5250	5100
Árpa	6200	6200
Zab	6200	5900
Tengeri	7800	7800
Körpá	4400	4400
Repce	13500	13500
Köles	—	—

Külföldi pénzeket
(dollárt, dinárt stb.)

a deviza-központ által megjelölt napi áron vásárol

Értékpapír-tőzsdével megbízásokat gyorsan és előnyösen teljesít

Fenyvesi Bankbizomány,
Zalaegerszeg, Fő-tér. 50-52 Telefon 38.

Hirdessen a Zalavármegyében

Ügyes munkásleányt vagy kifutó flut keres
KAKAS ÁGOSTON könyvnyomdája.

KOTSY JÓZSEF

géperőre berendezett

KOCSIGYÁRTÓ

műhelye ZALASZENTORÓTON.

Állandó kész-kocsiraktár. — Gazdasági szerek és minden e szakba vágó munkák készítése. Javítások és átalakítások mindenkor a legmodernebb kivitelben, a legolcsóbb napi áron.

Hirdessen a Zalavármegyében

A Zalavármegye

egyes számai kaphatók:

Ösv. Bogovics Jenőné Bakóczi-utcai dohányrud.
Morvák Ferenc Csányi-utcai dohányrudájában,
Kakas Ágoston könyv- és papirkereskedésében,
Spitzer Hugó Kossuth Lajos-utcai dohányrudájában,
Ösv. Vajda Áronné Wlassits-utcai dohányrudájában,
Zsombólyi János újságpavilonjában a Fő-téren.

Hirdetéseket és előfizetéseket felvesz
KAKAS ÁGOSTON KÖNYVNYOMDÁJA
Zalaegerszegen. Telefon 131.

Nagy Jenő-féle olai vendéglő eladó

Bővebbet Hegyi Lajosnál Kaszaháza. 3-3

ELADÓ egy db Kállay 8 HP és egy db Umrat 800-as alig használt

cséplőgarnitúra

Bővebb KOTSY JÓZSEF Zalaszentgrót

A győri Back-malom bizonyítottan tisztított, mohal savanyúvíz, összes fűszer, rövid-, papír és festékárak
Komlós M. Miksa
nagykereskedőnél Zalaegerszegen 42-50

Épület és bútorkészítés

munkát a legkényesebb igényeknek megfelelőleg készítenek 48-0

Szalay és Dankovits
épület- és bútorkészítők

ZALAEGERSZEG Famegmunkáló telep: ISKOLAKÖZ 2. SZÁM. Ürményi-utca 7.

ALLANDÓ KÉSZBÚTOR RAKTÁRI

HEINRICH W. és L.

üvegezési vállalat, üvegáru, táblaüveg, porcellán- és lámparaktár

ZALAEGERSZEGEN

Készítünk épületüvegezést, képkeretezést, üvegtetőjavítást és minden e szakmába vágó munkát úgy helyben mint vidéken. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Cséplőbenzin, Raffinált petroleum, Cséplőgép olaj
Motorhengerolaj, Motor olaj 30-0

a legjobb minőségben, a legolcsóbb árban beszerezhető bármily mennyiségben

Binder és Társa kereskedelmi Zalaegerszeg
irodájában Eötvös-utca 10. sz.

Zalaegerszeg vasuti menetrendje 1922 Junius hó 1-től.

INDULÁS			ÉRKEZÉS		
Óra Perc	Hova	Csatlakozik	Óra Perc	Honnan	Csatlakozik
2 04	Sárvár	Budapest keleti pályaudvarra érkezik	15 50	4 29	Zalaszentiván Nagykanizsáról indul
2 40	Zalaszentiván	Szombathelyre érkezik	5 20	6 48	Zalaszentiván Szombathelyről
3 11	Zalalövő	Szombathelyre érkezik	7 17	7 26	Zalalövő
5 24	Zalaszentiván	Nagykanizsára érkezik	7 45	7 33	Rédics
6 53	Zalaszentiván	Szombathelyre érkezik	9 07	8 32	Zalaszentiván Nagykanizsáról
7 35	Rédics			9 24	Celldömölk Budapest keleti pályaudvarról
7 53	Celldömölk	Győrbe érkező 1720. Bpest keleti pu. gyors érkezik	20 40	13 23	Zalaszentiván Szombathelyről gyors
11 38	Zalaszentiván	Nagykanizsára érkezik (gyors)	13 42	16 23	Zalaszentiván Nagykanizsáról gyors
13 02	Rédics			16 26	Rédics
13 44	Zalaszentiván	Szombathelyre érkező (gy.) 1541. Nagykanizsára érkező	17 15	18 40	Zalalövő Budapest keleti pályaudvarról gyors
14 41	Zalalövő	Körmendre érkezik (kedd, csütörtök, szombat)	21 20	18 39	Sárvár Szombathelyről
15 43	Celldömölk	Győrbe érkező 250. Bpest keleti pályaudvarra	8 20	19 02	Zalaszentiván Nagykanizsáról
17 10	Zalaszentiván	Szombathelyre érkezik	19 56	20 14	Celldömölk Budapest keleti pályaudvarról
21 08	Zalaszentiván	Nagykanizsára érkezik	23 50	23 11	Zalaszentiván Szombathelyről

HA UTÁZIK, legkényelmesebben a **menetjegyi irodában** válthatja meg jegyét akár két nappal előre is. — Visum mérsékelt díjazás mellett a következő államokba szereztetik meg: Németország, Olaszország, Svájc, Francia- és Csehországba.

Nyomatott Taly R. utóda Kakas Ágoston könyvnyomdája Zalaegerszegen. Telefon 131. szám

ZALAVÁRMEGYE

Felölös szerkesztő: BORBÉLY GYÖRGY
 Lapkiadóes: „Zalavármegye” lapkiadóársaság

YÁSARALMI ÉS POLITIKAI LAP
 HETENKÉNT HÁROMSZOR.
 Ptitizeset 1. évre 188 K. Egyen szám 6 K

Szerkesztőség Kisfaludy-n. 8. Telefon 162 sz.
 Kiadóhivatal Széchenyi-tér 5. Telefon 131 sz.

„Hízek egy letenben, hízek egy huzában
 Hízek egy leteni örök igazágban,
 Hízek Magyarország felláadásában

Az újjáépítés kerékköti.

Házánk újjáépítésének alapja az a munka, mely az itthon előállítható vagy található nyersanyagok termelésére és feldolgozására szorít. Ez az alap, amelyre aztán építeni lehet, amelyre fellehet húzni az oldalfalakat és a tetőt. Enélkül az alap nélkül homokra építünk. A földműves az, amely az alap fölmegett, az építőkövet alkotja, de mellette összetartó anyag gyanánt szerepel a bányászat, mint az őstermelés egyik ága.

A kommunizmus csufos kudarca után a romban heverő ország felépítésénél első és legfontosabb teendő volt tehát a földművelést megindítani olyan mérvben, hogy az lehetőleg sokat termeljen. A munka meg is indult, szépen is halad, amit semmi másban, mint a földművelők józanságában, hazájának és saját érdekének helátásában kell keresni. Az alaphoz tehát az építőkö böven áll rendelkezésre. Nem így van azonban sajnos az építőkövet összetartó anyaggal, a bányászokdással. Tagadhatalan, hogy szénbányászat is kezdetben jól indult s közeledett a békebeli termelés nivójához, ami a bányamunkásoknak a szociáldemokrata-kommunista tanokból való kiábrándulásában keresendő, s főképen abban, hogy az izgatók ebben az időben sötét odujukban lapulnak meg.

A gyakori kormányváltozások, a bizonytalan parlamenti ténykedés azonban ezekben a meglapult izgatókba ismét merészséget öntöt, kibujtak sötét vermeikből s megindították a lassan épülő ország ellen a harcot. — Eleinte munkájuk nehezen ment, mert a kormányok úgy ahogy mégis csak figyelték a szénbányászat körül történteket, de a bányamunkásokat is nehezen lehetett lépére csálni. A bányabirtokosok ismervén a széntermelés országos fontosságát, minden áldozatot meghoztak azért, hogy a bányamunkások lehetőleg gond nélkül, nyugodtan termeljenek. Egy pár koronáért kaptak lisztet, zsirt, cukrot, kaptak még ezenfelül külön szalonnát, kaptak családtagonként és hetenként 1 kg. húst 16–20 koronáért, kaptak egy öltözet ruhát 150–300 koronáért, egy pár erős, tartós kivitelű cipőt 20 koronáért, vehettek olcsó fehérneműt, sőt, hogy az élet sava és borsza is meglegyen, sok bányahelyen kedvezményes áron bort is osztottak ki. Szépet annyit kapnak, hogy föltségét becserélheti falvakban különféle terményekért. Emellett a munkabérek tekintetében is legelő járnak.

Ilyen viszonyok mellet nem is tudták a szociáldemokrata-kommunista izgatók a bányamunkásokhoz nagyon hozzáférközni, de a lázadó vérük nem hagyta addig őket nyugodni, míg végre rá nem találtak arra a szerre, mellyel a jól haladó széntermelést elmérgesíteni lehet. Ez a mérges anyag nem volt más, mint a Salgótarjánban hetenként teljesített 8 órás túlmunka. A bányagazgatóság a legutóbbi béremelés alkalmával megállapodott a munkásokkal, hogy addig, míg a hazai széntermelésben fölőség nem mutatkozik, válalják a hetenként kétszeri négyórás túlmunkát. A munkások kötelező ígéretet tettek, azt meg is tartották s meg is tartanák ma is, ha szakszervezeti, helyesebben a szociáldemokrata-kommunista párt vezeterei, az újjáépülő ország ezen belső ellenségei ezt meg nem gátolnák.

Józan ésszel nyugodtan mérlegelve ezeket a dolgokat, kétségtelenül megállapítható az, hogy a szociáldemokrata-kommunista vezetők dacára annak, hogy őök kiabálnak legjobban az ország

újjáépítéséért. Őök azok, akik annak legnagyobb kerékköti. Itt az ideje, hogy a kormány végre crelyesen közéljük sújtsön és elnémtsä őket, hiszen már annyira megnőtt a szarvuk, hogy az egész ország bányászatának sztrájkjával mernek fenyegetőzni, ha nem érik el a gusz-tusuk szerinti célt Salgótarjánban. *K.*

Az árletöréshez.

Az árvezgáló-bizottság elnökének a jövő áralakításra vonatkozólag megjelent cikkére több iparos nevében a következő felvilágosításai vagyok bátor szolgálni és arra néhány megjegyzést tenni.

Az iparosság zöme a megélhetés nehéz gondjaival küzdve várja az óriási drágaság megszüntetésére a kormány által teendő intézkedéseket, miután csak ezektől remél a legszükségesebb élelmiszerek és télire való tüzelő beszerezhetőségét.

Az árvezgáló-bizottság munkája és az eddig gyümölcs és zöldség drágításért hozott szigorú ítélétek a drágaságot megszüntetni nem fogják és javulásra kilátás nem lehet addig, míg a legszükségesebb élelmiszerek, mint liszt, zsir, hús, cukornak és a tüzelőfának az árát a kormány leszállítani nem tudja. Elősorban biztosítani kell az olcsó kenyeret.

Maholnap már hiába fogunk imádkozni „Add meg a mindennapi kenyerfínek”, amikor kereset alig van és 1 kiló kenyér ára 100 K és naponta még drágul. *Minden cikknek és a munkabérnek az drát a kenyér ára szabja meg,* minél drágább az, annál drágábban dolgozhatik az ember. *Minden dolgozó embernek,* ki e házban él, biztosítani kell a mindennapi megélhetéshez szükséges kenyernek és egyéb élelmiszereknek a munka keresményéből való megszerezhetőségét. Az aratás óta alig egy hónap telt el és az akkor 4800–5000 koronás buza ma 7200 korona. Miért? Híz azóta sem időjárás nem befolyásolta, sem a jég el nem verte.

Másodsorban biztosítani kell az olcsó zsirt. Annak olcsóságát sem tudja a kormány biztosítani addig, míg a hizlaláshoz szükséges tengeriért 8200 koronát kell fizetni.

Harmadsorban a mit tulajdonképpen először kellene keresztül vinni, az a korona árfolyamának a függetlenítése a zürichi árfolyamtól. Keresztül kell vinni, hogy a korona függetlenül a zürichi árfolyamtól, belső vásárló képességét megtartsa.

Mert mi köze pld. a tojás árának s a piacra kerülő, lerázott, törött, szállítóképtelen és azonnali fogyasztásra szánt gyümölcsnek és egyéb élelmicikknek a korona zürichi árfolyamához? Németországban keresztül tudták vinni ezt és ott ma is 1 márka 1 márka és azért még venni is lehet valamit a drágaság dacára, de itt mit vehetünk 10 koronáért? majdnem semmit, pedig mi vagyunk az *egyedüli állam,* mely a saját *terményeiből* fedezni tudja lakosságának élelmezését, sőt kivitele is lehet.

Néhány megjegyzés és megállapítás még az iparosság életviszonyaihoz.

Sem az építő, sem a faipar általában a mai viszonyok között vállalkozni nem tud, ha csak kellő anyaggal előre ellátva nincs. A zöme az anyagokat az árak labilis volta és nagyobb löke hiánya miatt előre beszerezni nem tudja, kalkulálnia és költségelőirányzatot adnia lehetetlen, mert következményeit viselve, teljes tönkrejutásnak magát ki nem teheti.

A ruházzati iparban is súlyosak a viszonyok, miután a kelmék és hozzávalók napról-napra való drágulása miatt, kevés ember készíthet új öltönyt. A soknak látszó munkabér, mely öltönyönként 2000–2500 korona ma, békében

20–24 korona volt. A női szabó iparban szintén fazon 2000–2500 korona a békebeli 35–40 korona bérhez. Mig akkor a munkabérért 100–120 kg., sőt a női szabó iparban 180–250 kg. buzát, azaz kenyérnek válót vehettek, ma csak 35–40 kg. vehet. Valamivel jobb helyzetben és állandóbb munkával vannak ellátva a magyar szabók, kik vásári árut készítenek, mivel mezőgazdák a vevők.

Általában a *mezőgazdasággal kapcsolatos vagy azoknak dolgozó iparok és néhány iparág,* melyeknek panaszai a *mostani viszonyok között,* tekintetbe véve a többi iparosok helyzetét, nem jogosultak. — A luxus iparosok csak éppen hogy tengődnek és ha a helyzet nem változik, akkor teljesen feleslegessé válva meg fognak szünni.

Ami az elnök úrnak a legolcsóbb bevásárlásra való felhívását illeti, azt a lehetőség szerint ugyanis mindenki megteszi, de az iparosság helyhez van kötve és csak helyben vagy a környéken vásárolhat. A fővárosi nagykereskedő a mostani viszonyok között árjegyzéket csak napi áron adhat, minduntalan felutazni és egy utért kedvezménye nem lévén 1100 kor. vasuti költséget fizetni nem lehet, nem tekintve a pesti költséget. A helybeli kereskedők árai között lényeges különbség pedig alig van.

Ami az iparosság igényeinek leszállítását illeti, bizony azok között az iparosok között, kik iparukban szorgalmasan dolgoztak, alig van egy is ki *ipari munkájának* keresményéből magasabb igényeknek megfelelő életmódot folytathatna, ellenben azok, kik iparukban való foglalkozás helyett adás-vevés és láncolással foglalkoztak és foglalkoznak még ma is, azok közötti tényleg vannak olyanok, kik életmódjukkal, viselkedésükkel a többiekben elégedetlenséget keltenek, de ilyen minden társadalmi osztályban is van. Azokat meg kell nevezni és az adók kivetésénél fényes keresetüknek megfelelőleg súlyos adóval megterhelni. Azonkívül volt és lesz könnyelmű cudar ember minden társadalmi osztályban, ki nem törődve családjával és a holnapi nappal, dobálja a pénzt és dárídozik, de ezek után hiba volna az egész társadalmi osztályt megítélni és vádolni Helyeslem és az iparosság segítő kezét nyuítom a elnök úr azon kijelentéséhez, hogy erkölcsileg lehetetlenne kell tenni azt, ki a mai súlyos viszonyok között élő társadalommal nem törődve csak saját anyagi érdekét tekinti és könnyelmű, életmódjával, dorbézolásával és hivalkodó magaviseletével a többi embertársai elkeseredését, elégedetlenségét és megbotránkozását váltja ki. *Schmidt Viktor.*

TÁVIRAT-TELEFON.

A Magyar Távirati Iroda jelentései.

Intézkedések a márka zuhanása elton.

Berlin, szeptember 2. A márka további zuhanásának megakadályozása céljából a birodalmi gazdasági miniszter beszüntette azonnali hatállyal a nyers dohány eddigi szabad behozatálát. A közlelmzési miniszter a maga hatáskörében szintén megteszi a behozatal korlátozására vonatkozó intézkedéseket.

A csakak batiltották a negyer nótát.

Prága, szept. 1. A prágai Magyar Hirlap arról ad hírt, hogy a gömörmegeyi Nagyrőcén Somsidek szolgabíró aláírásával hirdetemny jelent meg, mely szerint nyilvános helyeken valamint utcákon tilos magyar dalokat énekelni. A rendelet megtartásáért a helyiség tulajdonosa felelős, ha idegen állampolgár követi el a bünt, kiutasítják.

NYILT-TÉR.*

A „Zalamegyei Ujság” augusztus 29. és 30-iki számban „Eladják a sírkerezteteket” címen azt írja, hogy a temetőből több sírkereztet eladtak a hatóság engedély nélkül, ami durva kegyelelsértés. Kijelenti az említett újság, hogy a síremléket nem Sipos Dezső vette meg.

Miután Zalaegerszegen csak ketten vagyunk kőfaragó mesterek s miután Sipos Dezső tettességét a Zalamegyei Ujság kizárja, mindenki előtt kétségtelen, hogy a kegyelelsértő eljárást nekem tulajdonítja.

Felkértem a „Zalamegyei Ujság” szerkesztőjét a következő helyreigazító közlemény közzétételére: „Nem igaz, hogy a zalaegerszegi róm. kath. temető egyik családi sírjáról a kőemléket illetéktelenül távolították volna el, ellenben igaz, hogy egy kőemléket a tulajdonos, minthogy azzal szabadon rendelkezett, nekem eladta és én azt a lezárt temetőből jogosan szállítottam el. Nem igaz az sem, hogy a lezárt temetőből a kőemlék eltávolításához hatósági engedély volna szükséges, ellenben igaz, hogy a kőemlékek felett azok tulajdonosai szabadon rendelkezhetnek.”

Miután azonban a „Zalamegyei Ujság” helyreigazító közleményemet közzé nem tette, ellene a büntető eljárás-bíróshoz panaszt nyújtottam be. Egyidejűleg vádiratírást terjesztettem a kir. törvényszék vizsgálóbírájához sajtó útján elkövetett rágalmazás vétsége miatt a közlemény kinyomozandó szerzője ellen.

A bíróságok jogerős határozatait annak idején hirlapilag közzé fogom tenni.

Megjegyzem, hogy 1918-ban a budapesti köztemető északi parcelláján levő összes sírköveket nyilvános árverés útján adták el.

Zalaegerszeg, 1922. szeptember 2.

WAPPER IGNÁC

kőfaragómester és temetkezési vállalkozó.

* E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

KÖZGAZDASÁG ÉS PÉNZÜGY.

Budapest, 1922 szeptember 2

A budapesti deviza-központ hivatalos árjegyzései.

Amsterdam	810	Prága	70
London	9250	Stockholm	548
Newyork	2045	Sweiz	395
Berlin	150	Bécs	230
Milano	9150	Zágráb	—
Páris	165	Varsó	2550

Zürichben:

Auguszt. 31.	Szept. 2.
a magyar korona	0 27 $\frac{1}{2}$ 0 23
az osztrák korona	0 075 0 075
az osztr. bélyegz. bankjegy	0 07 $\frac{1}{2}$ 0 0 $\frac{1}{2}$

Budapesti tőzsde.

Valuták:	Augusztus 31.	Szept. 2.
	kor. fill.	kor. fill.
Napoleon	7100	7800
Font	8325	9275
Dollár	1865	2065
Francia frank	144	162
Lengyel marka	—	24
Márka	1 55	1 50
Lira	82 50	91 50
Leu	17 50	16 25
Cseh korona	66	70
Dinár	20	21 60
Svájci frank	355	395
Osztrák kor.	2 25	2 30

Terményjelentés.

Budapest, 1922 szeptember 31.	Auguszt. 31.	Szept. 2.
	Kor.	Kor.
Búza	7150	7200
Rozs	5100	5300
Árpa	6200	6300
Zab	5900	6100
Tengeri	7800	7900
Korpa	4400	4450
Repce	13500	13500
Köles	—	—

Külföldi pénzeket
(dollárt, dinárt stb.)

a deviza-központ által megjelölt napi áron vásárol

Értékpapír-tőzsdével megbízásokat gyorsan és előnyösen teljesít

Fenyvesi Bankbizomány,
Zalaegerszeg, Fő-tér. 50-52 Telefon 38.

ELADÓ egy db Kállay 8 HP és egy db Uarat 800-as alig használt

5-10
cséplőgarnitúra

Bővebb KOTSY JÓZSEF Zalasszentgrót

A győri Back-malom bizományi lisztraktára, mohai savanyuvíz, összes fűszer, rövid-, papír és festékárak
Komlós M. Miksa
nagykereskedőnél Zalaegerszegen

43-50

STELLA sütőpor
vanillincukor
pudding por
sallíci

9-12

Gyár: Budapest, VII. Rottenbiller-u. 46.
Lessive-Phenix mosópor vezérképviselő.

Épület és butor-

munkát a legkényesebb igényeknek megfelelőleg készítenek 49-0

Szalay és Dankovits
épület- és műbutor-asztalosok

ZALAEGERSZEG Famegmunkáló telep:
ISKOLAKÖZ 2. SZÁM. Ürményi-utca 7.

ÁLLANDÓ KÉSZBUTOR RAKTÁRI

Elpusztulhat minden,
csak a jó beton nem!
Üreges betonkő, hódfarkú és hornvált cement-tetőcserép, mozaik és terrazolapok minden színben (bydr. sajtón), műmárványlap, csőmőszölt betoncső, beton kerítésoszlop minden egyéb műkő és betonárakat gyárt és raktáron tart

HORVÁTH ISTVÁN
cementáru- és műkögyár
Zalaegerszeg, Töltőssy-utca. Telefon 109.

HEINRICH W. és L.
üvegezési vállalat, üvegáru, táblaüveg,
porcellán- és lámparaktár
ZALAEGERSZEGEN

HANGSZEREK. ZONGORÁK. GRAMOFONOK.

Minden hangszertekért jótanácsi vállalatunk

Kir. úri **HANGSZERGYÁR**

STERNBERG

Budapest, Rákóczi-ut 60/c. számú saját palotájában

írja meg azonnal, hogy milyen hangszerre van szüksége és mi arról díjtalanul küldünk árajánlatot, ha ezen újságra hivatkozik. Ilyenkor hangsaarét küldje postán gyárunkba, jutányosan ujjalakítjuk. Gramofontulajdonosoknak legújabb hanglemezekről ingyen és bérmentve küldjük műsorjegyzékünket

Ügyes munkásleányt vagy kifutó fiút keres
KAKAS AGOSTON könyvnyomdája.

KOTSY JÓZSEF
géperőre berendezett
KOCSIGYÁRTÓ
műhelye ZALASZENTGRÓTON.

5-50

Állandó kéz-kocsiraktár. — Gazdasági szerek és minden e szakba vágó munkák készítése. — Javítások és átalakítások mindenkor a legmodernebb kivitelben, a legolcsóbb napi áron.

1 kazal szalma és 60 kévezsupp
eladó. Király János Apátfa.

MAGYAR FIAT MŰVEK R. T.
zala- és somogyvármegyei képviselősege,
Nagykanizsai Autóforgalmi R. T.
A Tauril bizományi gumiraktára, autó- és motorbenzin, autó- és hengerolaj árusítása nagyban és kicsinyben. — A D. K. W. kisegítő biciklimotorok eladása, személy- és teherautó, tracteur, motoreke eladás.
Autók garagirozása.
Teheráru fuvarozás.
Iroda: Erzsébet-tör. Klótszeviselői barakk-épület.
Telefon 359.
Igazgatóság: Fő-ut 8. Bazar-épület. Telefon 358.
Csozár: Tárház-utca. Távirati cím: Autóforgalmi.
13-26

Cséplőbenzin, **Raffinált petroleum,** **Cséplőgép olaj**
Motorhengerolaj, **Motor olaj** 31-0
a legjobb minőségben. a legolcsóbb árban beszerezhető bármily mennyiségben

Binder és Társa kereskedelmi irodájában **Zalaegerszeg**
Eötvös-utca 10. sz.

ZALAVÁRMEGYE

Felelős szerkesztő: **BORBÉLY GYÖRGY**
Laptulajdonos: „Zalavármegye” lapkiadó társaság

TÁRSADALMI ÉS POLITIKAI LAP
KEZELÉSI KÖZÖSSÉG BARONSSOR.
Hírlétesítő: évrte 180 H. Egyes szám 6 K

Szerkesztőség Kisfaludy-u. 8. Telefon 162 sz.
Kiadóhivatal Szecheuyi-tér 5. Telefon 131 sz.

„Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában
Hiszek egy leteli örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában Amen.”

Két támadó cikk.

A nagykapornaki jézuita rend tagjainak kétfős tisztelettel tartozom. Először a mindenkivel elvárható tisztelettel, azért mert a tudomány-pályán működnek s így az elsőrendű emberek közé tartoznak; másodsor, most ez alkalommal szerkesztői minőségemben, különálló tiszteletet is kifejezek irántuk, hogy ezzel egy könnyen hívősegem hibájának az adóját lerőjjam.

Megtörtént ugyanis az a sajnos eset, hogy a 61. számunkban „Csehok Magyarországon” címen egy hiradónak hibás előadását közöltük, melynek ez volt a tartalma: *nem beszélhettem a papokkal, mert azok csak csehül beszélnek és így jót nem vehettek.* — Megbízható helyről jött a cáfolat, hogy a rend tagjai mindnyájan tudnak magyarul, sőt magyarok. En most természetesen a cáfolat tartalmát teszem magamévá s a téves hírnek a megjelenéséért bocsánatot kérek a tisztelt Rend tagjaitól, hogyha az a hir bántaná magyar önézetüket. S e kijelentésemhez tartozik az említett második fajta tiszteletem.

En ugyan azt hiszem, hogy a Tisztelt Rend tagjai, minthogy magyar emberek, nem bántja az a hir, ellenkezésképpen lőt mosolyognak egyet rajta, amint én is tenném az ök helyökben, ha pl. oláhnak vagy svédnek tartana valaki a száz-
ezek közül.

A szomjas közönség számára megjegyzem, utána jártam nyomósabban, mi lehetett az oka, a magva ennek a különös és furcsa hírnek. Hát egy nagykapornaki ember ment fát vásárolni. Kérésére a főtisztelendő urak összenéztek s egymás közt idegen nyelven beszéltek s az ember fát nem kapott. Kijövet aztán rosz kedvében így mondta el a zalaegerszegi fátkereső embernek: *Hiába mégy oda, fát nem kapsz, nem beszélnek ott magyarul, csak csehül.* A zalaegerszegi embernek pedig a száján jó kedvében már nem is sokat kellett alakulnia a mesének. tekintve azt is, hogy időkörzönként távoznak onnan és jönnek új tagok a rendházba. A laikus előtt talán hem is olyan hibetelen, hogy jöhettek a szélekről olyanok, akik nem tudnak jól magyarul. — Azért köve közöltem megjegyezve: „Örvendenék, ha valaki megcáfolná” „s várjuk is, miképpen cáfolja meg valaki.”

Ezeket most nem azért irtam ide, hogy csökkentsem a felelősséget, vagy a hiradókra bántsam. A felelősség terhét teljesen én viselem. Igen nagy emberektől tanultam már fiatal koromban, hogy az az igazi nemes ember (gentleman), aki a hibáját átlátva bocsánatot kér s nem hadakozik tovább behunytt szemmel. Tanultam s így szoktam cselekedni. Így teszek most is. Sőt megtettem már a 63. számban, közölve egy részleges cáfolatot; s közöltem utána a 64. számban egy teljes cáfolatot „elismertem tévedésünket”, s a „hibát őszintén és örömmel kijavítottam.” Mindezt önkénytelen.

S mlután mindezek megtörténtek, másnap két támadó cikk zúdul rám ezer nyilával, köztük sok mérgezett nyilal. Holott a háboruban sem ütök-verik tovább az embert, ha már megadta magát.

Megvallom, erősen tépelődtem, szóljak é valamit erre a két támadó cikkre, vagy ne? Ha szólok: vitába s ellenségeskedésbe kerülhetünk; már pedig én ettől óvakodom. Ha semmit sem szólok: a hallgatás beleegyezést jelentene a közmondás szerint is. Azt teszem tehát, hogy az élesebb igazságtalanságok közül legalább egynehányra rámutatok.

Az első cikk névtelen s „Csipkelődés” a címe. Aug. 15-re száll vissza. A másodikat Egly József főerdőmérnök írja szakadatlanul sötérgő tollal, a nagykapornaki esetre. Egyszerre jelennek meg a Zalamegyei Ujság 156. számában. Mindkettő összehangzóan *le-stilusgyakorlatoz-tal* engem. Ez nem csipkelődés. Semmit sem szólok rá. A jó pap holtig tanul. En is tanulok még. Mindkettő erősen összehangzóan vallási tiszteletlenséget, sőt gyűlöletet fog rám. De ezt visszautasítom. Máskor legalább parányi bizonyítékot kérek.

A „Csipkelődés” című cikkre több megjegyzést teszek. Szeretném, ha ez a cikk nem iratott volna ellenem.

1. Ennek a cikknek az írója a *Zalavármegyét elkeresztelti katolikus-ellenes lapnak*. — Akár jóhiszeműleg, akár roszhiszeműleg mondja: mindenképpen heytelen ez az állítás. Sem nem katolikus-mellettes, sem nem katolikus-ellenes. Egyházi szaklapokban van helye az éfféle szellemnek. Társadalmi lapban társadalmi és nemzeti ügyeket tárgyalunk s nem vallást, nem felekezettel vagy egyházat és nem dogmát, vagyis hittant ilyen részrehajlással nem lehet vádolni sem a Zalavármegyét, sem engemet. Nem hiszem, hogy a közönség 30 év alatt a lapokból észrevette volna, hová tartozom. Talán csak nem ebből a kifejezéséből ítél: „István királynak a szent jobbát” stb. A történetíró is egyszer „I Istvánnak,” máskor „Szt Istvánnak” mondja Ebből még nem lehet megállapítani, hogy *mellettes é, vagy ellenes?* A nagykapornaki eset sem lehet argumentum. Ott fávásárlással összekötte magyar nyelvű beszéd-ről van jól-rosszul szó, de ott senkinek semmi dolga-baja sincs a vallással.

2. Azt mondja, hogy a *Zalavármegyét szubvencionálja a kormánypárt*. Sem a kormány, sem a kormánypárt, sem senki más nem segítyezi, csak az előfizetők és hirdetőik. Ez az állítása, amellett, hogy igaztalan, egy kissé bánt is engemet, mert én szubvencionált lapnak nem is lettem volna szerkesztője.

3. És szubvencionálja — azt mondja — „a megtámadottak pénzéből is a szurkálódásokat és dobálódzó stiliusgyakorlatokat a város tulnyomó többsége ellen”. Sok éle van ennek, kérem. De hát kik azok a tulnyomó többségben levő megtámadottak a városban, vagy azon-tul is? vagy így kell érteni: a többség akarata ellen is segítyezi? s pláne a megtámadottak pénzéből? Értethetetlennek érthetetlen, de a közönségben valami homályos gyanút kelthet, hogy ez a lap a tulnyomó többséget megeszli.

4. „Es nem értjük — így szól — azokat sem, akik iparos érdekek címén odaállanak velük az ilyen törekvések mellé, saját meggyőződésük ellen” — En sem értem. Milyen törekvések mellé? Előbb kinevezte ezt a lapot katolikusellenesnek. S ezért csodálkozik, hogy katolikus iparosok is olvassák. De vegye figyelembe a cikkírő, hogy magok az iparosok nem nevezték ki ellenesnek. S „meggyőződésük ellen”? Hát a zalaegerszegi iparosok már nincsenek a gyermekkorban, hogy meggyőződésük ellen rendelnék meg ezt, vagy azt a lapot. Ez a kirohanás bánthatná is az iparosokat. De ne bántsa. Ez a pont nem egyéb, mint Hivogató (Reclam) a saját boltba. Sőt én ilyeneknek tartom az előbbi pontokat is. Nem lenne ez hiba, de másoknak a becsmérlése nélkül történjék a reklam. Eljünk barátságban. Két lap elfér egy 100 ezer lakósu területen. De a cikkírő csak egyet szánt erre. Ez a baj.

5. Még van egy baj. *Fölhívja a főispánnak s a kormánypártnak a figyelmét*, mire? A Zalavármegyének az összes büneire. T. i. hogy csipked, támad s katolikus ellenes stöbb éfféle,

amiket itt halomra hord — szóban. — En egyet sem ismerem el ezek közül; ami tévedés tudomásomra jutott, azt meg is javítottam. — Ezt a figyelmeztetést legjobban sajnálom ismeretlen ellenfelemben. A gyermekek az ilyen eljárást árulkodásnak hióják s avval a gyermekkel többet nem játszanak. Ha már viccelődni akarnék, azt mondanám: Ime, ez a rosz stilius!

De hát mit is tárgyal tulajdonképpen a Csipkelődés c. cikk? Előveszi most a Zalavármegyének aug. 23-án az 59. számban megjelent cikkét, amelynek ez a címe: „*Hogyan ünnepelek a menekültek Szent István királyt?* Egy Pesten történt emlékűnnepélyt közöltünk, aug. 15. Szt. István megkoronáztatásának évfordulóját. A tudósítás elé néhány ártatlan sort vetettem s ennek az a veleje, hogy *többször kellene emlegetni a magyar koronát, s a megkoronáztatást, a koronát a pápa adta, ennek szép történelme és nagy jelentősége van. Ha tehát minél többet emlegetjük és méltaljuk, annál nagyobb dicsőség járul evel a pápaságra nemcsak vallásilag, de világtörténelmi is.* Érteltem alatta valami nemzeti emlékűnnepet, valami más kisebb helyett s hozzátettem — igaz, hogy az osztrák uralom elleni saját érzéseimből, ami lehet politikailag naiv s egyénilg téves, hozzátettem — mondom, hogy *talán azért nem tartottunk aug. 15. emlékűnnepélyeket a híres koronázásról, mert az osztrák uralomnak nem imponált a magyar korona nagysága s egy szemöldökrántással leintette. Mert az osztrák sohasem szerette a magyart. Eppen úgy, nem szerelt, mintahogy a vörösek nem szerelték sem Magyarországot, sem a magyar nemzetet.*

Aki érdeklődik, ott van olvassa el. Az osztrák uralmat, Isten bűnműl ne vegye, nem szeretem. Azt kérdzem én most akárkitől is, a politikailag tekintett osztrákra vonatkozóan kívül, *hol van itt támadás? katolikus ellenesség? Hol vannak itt az „elkeresztelt nyilak”? az „oktalan csipkelődések”? a „katolizmus elleni gyűlölközés”? és a „Szentcséknek frivol szerepeltetése”? Mert a Névtelen ezeket olvassa ki az előbbi cikkemből s tárja a közönség elé és csapkodja a fejemhez általános vádpontok-ként. Megáll az eszem S nem lehet egyszerű ember, mert nagy történelmi dolgokra hivatkozik igaz, hogy itt sem látok semmi összefüggést.*

Értse meg jól, kérem, aki érdeklődik. Miért vagyok én „frivol” abban az aug. 15-ről szóló cikkben? Nem szeretem sem az osztrákokat, sem a vöröseket, mert ezek nem szeretik Magyarországot. Tisztelem a pápaságot, mert koronát adott nekünk s óhajtom minél nagyobb dicsőségét, mert szereli a magyar nemzetet. Miért vagyok én itt frivol? Hát frivol módon szerepel é itt a Szentszék?

Elolvastam ötször-hatszor, látom, hogy említi Thaly Kálmánt, Balházár Dezőt, XI. Incét, Bangha pátert, a török uralmat, a pápák áldozatkészégét s hogy a katolikus világ mindig meg is emlékezett a koronázásról. De én itt ezek között semmi kapcsolatot nem tudok felfedezni, még kevésbé a cikkellyel összefüggőleg s legkevésbé a kidobott vádakkal kapcsolatban. Ezt a kutatást másnak hagyom.

Ha tehát a Csipkelődések névtelenjét é száguldó képződmésében nem tudom követni s Egly főerdőmérnök urnak viharos kítőréseit, engedelmével, nem akarom utánozni: nincs más hátra, mint tisztelettel megkérnem mindkettőjüket s másokat is, az Istenért, ne kezdjünk vallási hangulatokat feszegetni. S főként, akik „tulnyomó többségben” lévén erősebbek, azok vannak biztonságban s így azok szabjanak irányt a nyugalomra nézve. Persze, ne is

bántsuk egymást; de ne is legyünk túl érzékenyek, se képzelődők. Önösek se legyünk, ne faljuk föl a világot, egymagunk; s a vallásnak nagy hatalmát ne használjuk fel hitvány köznapireklamázsra és a többi. Főképpen ne veszekedjünk. Hiszen nem vagyunk a XVI. században.

Éljünk békességben egymással.

Borbély György.

Falusi járványkórházak.

Valahogy úgy képzelem, hogy a régi jó béke évek egyik forró nyarán a közegészségügyi miniszteriumban borzasztóan méltatlankodott az egyik tanácsos ur, hogy abban a pokoli kanikulai hőségben neki bent kell senyedni a hivatalban ahelyett, hogy a Tátra fenyvesei, vagy a Balaton hűvös hullámai között kereshetne enyhülést. Mennyivel jobb dolga van most az osztályvezető főtanácsosnak, aki a világhírűvé vált gyermekvédelmi intézményeinknek a megteremtője s most is egyik Eszaki államban tart ismertető előadást ezen híressé vált intézményünk:ül s egyúttal a fjordok közelében kellemesen nyaral. A tanácsos urnak hőség-től hevitelt agya hevesen kezdett működni, hogy valami világraszóló közegészségügyi intézményt találjon ki ő is, amelyet nyomon követne a főtanácsosi előléptetés és a jövő évi külföldi felolvasó körút, kellemes nyaralással egybekötve. Amint erről ábrándozik, hozza be nozzá egyik irnok az ország járványos betegeiről szóló havi kimutatásokat. Szórakozottan forgatja a kimutatásokat s egyszer csak a homlokára csap: itt van, már a kezembe van a főtanácsosi kinevezés, már is látom a tudományos külföldi folyóiratokban nevemet, az emberiség jótevőjeként hosszú közleményekben dicsőíteni. Megvalósítom az emberiség egyik legnagyobb rémének, a járványos betegségek továbbterjedésének, megakadályozását. Ezzel a korszakot alkotó intézménnyel olyan hírnévre teszrek szert, hogy halálom után minden kulturállamban szótrom fogja hirdetni elvülhetetlen érdemeimet.

A fertőzőbetegségek köztudomásúan úgy terjednek, hogy a betegséget okozó mikroorganizmusok a beteg egyénről érintkezés útján átterjednek az egészséges egyénre s azon hasonló megbetegedést idéznek elő. Már most, ha az első megbetegedett egyént az egészségesektől szigorúan elkülönítjük, hogy az érintkezés lehetősége kizárassék, már is megoldott a nehéz probléma s miként Semmelweis az egyéni tisztaság teóriájával egy csapásra megszüntette a gyermekágyi lázat, azonképen ezzel az elkülönítési eljárással véget vetünk a járványos betegségeknek, amelyek pedig évről-évre ezer meg ezer áldozatot szednek. Ennek a megoldása igen könnyen megvalósítható, csak arra lesz szükség, hogy az ország legkisebb községében is egy járványkórházat állítsunk fel, ahol a legelső fertőző beteget elkülönítjük, hogy másokat meg ne fertőzhessen s már is gátat vetettünk a járvány továbbterjedésének. Önelégült mosollyal már is tollat ragad a tanácsos ur s írja valamennyi törvényhatóságnak a szigorú ukázt, hogy minden községben a legrövidebb időn belül járványkórház állítsassék fel, ahol a fertőző beteg a legelső alkalommal elkülöníthető legyen.

Ezzel megindult a nagy hivatali gépezet, az alispán továbbította a rendeletet a főszolgabiróknak, a főszolgabírák a jegyzőknek, a jegyzők pedig elkezdték tárgyalni az emberiség megváltását célzó rendeletet a kupaktanácsokkal. A jegyző ur nagyszabású közegészségügyi értekezést tart, a kérdés nagy horderejéről s lelkesedve beszél a világraszóló új intézményről, hogy nem fog többé áldozatot szedni közülünk a kolera, tifusz, vérhas, difteritisz stb. veszedelmes betegség. A tanácsbeliek is megértéssel bólongatnak mindaddig, amíg a bíró ur fel nem veti a nehéz kérdést, hogy hát hol legyen ez a „járvány kórház”? Mert arról, hogy illyent építsünk, szó sem lehet, mert az sok költségbe kerülne, tehát valami olyanféle megoldást kell keresni, hogy a járványkórház is meglegyen, meg pénzbe se kerüljön. Bíró urnak ez a megszívlelésre méltó előterjesztése komoly gondot okoz a kupak-

tanácsnak s már-már megfeneklik a járványkórház sorsa, amikor a bíró urnak, — hisz azért bíró, hogy a faluban a legtöbb esze legyen. mentő ötlete támad. Indítványozza, hogy a Kis Pali háza ugyis ki akar dölni, most ürösen van, addig is, amíg le nem dől, „járványkórház” jó lesz. Tetszik a tanácsnak az okos beszéd, bíró ur indítványát egyhangulag „megszavallják”. Igen ám, de hátha összedől a most kinevezett járványkórház, mi lesz akkor? — kíváncsiaskodott a jegyző ur. Bíró urnak azonban nem azért indult forgásnak az eszékereke, hogy most már ne tudott volna bölcs választ adni. Hát ott van a községi pásztorház, az ugyis a községé s ha ilyen „járványosbeteg” találkszik a faluban, akkor kiteszük a pásztorat az Isten szabad ege alá, ő ugyis megszokta a szabad ég alatt való tartózkodást s betesszük a beteget az ő lakására. Ha pedig nagyon cudar idő találna ilyenkor lenni, hát ott a községi pálinkafőző kunyhó, az a nyavalyás beteg ott is ellehet pár napig, vagy hélig, amíg vagy meggyógyul, vagy meghal. Mivel abba falubeli ember ugysem megy bele beteg; cigányért, vagy valami csavargó vándorlólégényért pedig ugysem kár, ha ott pusztul is.

Amikor a tanács a nehéz kérdést ily bölcsen megoldotta, a jegyző jelenti a főszolgabírónak, a főszolgabíró az alispánnak, az alispán a miniszternek, hogy minden községben kijelöltetett a járványkórház, amit a miniszteriumban a tanácsos ur a legnagyobb megelégedéssel vesz tudomásul, Még csak arról akar gondoskodni, hogyha valami idegen ember találna megfordulni falvainkban lássa, hogy mennyire előrehalladtunk közegészségügyi téren, elrendelte, hogy minden ilyen épület tartós vastáblán „Járványkórház” felirással jelöltessék meg. Nyomban meg is indultak a jelzőtábla megrendelések s amennyi pénzbe kerültek azok az ország összes községeinek, azon lehetett volna tényleg néhány igazi járványkórházat felállítani. Ha idegen ember ezek után falvainkban járt, tényleg megcsodálhatta a legrozogább, leghitványabb viskókön ékeskedő büszke „Járványkórház” felirást, de azt hiszem, hogy erről a mi nemzeti büszkeségünkről saját hazájában nem nyilatkozott a legnagyobb elragadtatással.

A háború és az ezt követő forradalmi idők alatt ez a be nem vált közegészségügyi intézményünk teljesen feledésbe ment. A vastáblák nagyobb részét megemészttette az idő acél foga s már-már azt hittük, hogy ezek a csodabogarak végleg eltűnnek falvainkból. Azonban nem azért kezdünk a békés konszolidáció terére érni, hogy valakinek fent a miniszteriumban eszébe ne jusson ezen már-már feledésbe ment fontos intézményünk; nosza megint megindul a hivatali apparátus, ontják a hivatalok a szigorubbnál szigorubb rendeleteket, hogy a járványkórházakat újból fel kell állítani, táblákat megjavíttatni, hogy a főtanácsos ur régi álma valahogy feledésbe ne menjen. Újból látjuk a falu leghitványabb épületein ezeket a táblákat feltűnni s pirul az arcunk, ha idegen ember kérdezi tőlünk, hogy ezek az épületek milyen célt szolgálnak. Azt nem mondhatjuk, hogy a fertőző betegek elkülönítése volna a céljuk, mert azokban soha egy fertőző beteget el nem helyeztek, de nem is helyezhetnének, mert arra semmiféle berendezésük nincsen.

Mindezek alapján bátorkodnánk felhívni a vármegyei tisztai főorvos ur szives figyelmét, hogy hivatalos körutazásai alkalmával győződjék meg ezeknek a járványkórházaknak a tartóhatatlanságáról s világosítsa fel az illetékes minisztert arról, hogy a zöld asztal mellett elméletben egyszerűnek és szépnek látszó kérdéseknek bürokratikus formákkal való elintézésével ne érje be, hanem vizsgálja azt is, hogy azok az elgondolások miként festenek a való életbe áttűtve. Mert lehetetlennek tartjuk, ha a miniszter ur ezeket a falusi járványkórházakat a valóságban látná, hogy abban a pillanatban véget ne vessen ennek a be nem vált intézménynek és ezt a kérdést a gyakorlati életnek inkább megfelelő más formák között való megoldási móddal ne keresse.

Csizmazia György
novai körjegyző.

TÁVIRAT-TELEFON.

A Magyar Távirati Iroda jelentései.

A nemzetgyűlés ülése.

Több képviselő mentelmi jogának felfüggesztését kéri. — Tolnavármegye felirata. — Almásy lett a ház alelnöke. — Kuna P. a kisgazdatársadalomért.

Budapest, szeptember 5. A nemzetgyűlés mai ülést fél 11 órakor nyitotta meg Szcitovszky elnök. Az elnök a nyomorenyhitő akcióról beszélt és javasolja, hogy a Ház tagjai a nyomorenyhités céljaira 2000 koronát bocsássonan fejenként tiszteletdíjaikból. A Ház ilyen értelemben határoz.

Elnök bemutatja Zsirkay János megbízólevelét, kiadják az igazoló bizottságnak. Bejelenti, hogy Rakovszky Iván megválasztása óta 30 nap eltelt s miután panaszt nem adtak be ellene, végleg igazolt. Bemutatja a népjóléti miniszter átíratát, a munkásbiztosító pénztárról szóló jelentést, amit az elnök letesz a Ház asztalára. Jelenti továbbá, hogy Várnay és Lingauer képviselők 4 heti szabadságot kértek. A Ház megadja. Ezután az indítvány- és interpellációs könyv felolvasása következett. Tudomásul veszik.

Elnök jelenti, hogy mentelmi megkeresés érkezett Drozdy Győző ellen sajtó útján elkövetett rágalmozásért, Ráth Sándor ellen ingatlan vagyron rongálása miatt, Ulain Ferenc ellen sajtó útján elkövetett rágalmozás miatt, Lingauer Albin ellen rágalmozás miatt. A megkereséseket kiadják a mentelmi bizottságnak.

Elnök bemutatja Tolnavármegye feliratát az új választótörvény megalkotása, valamint a községi kör- és segédjegyzők illetményeinek szabályozása tárgyában, továbbá Székesfehérvár feliratát a lakáshiány megszüntetése tárgyában. A feliratokat letesz a Ház asztalára. Almásy László jelenti, hogy a bíráló bizottság Szentpály Istvánt igazolt képviselőnek modta ki. A Ház tudomásul veszi.

Napirend szerint a Ház elnökének megválasztása következik. Elnök elrendeli a szavazást. Leadtak összesen 110 lapot. Ebből Almásy Lászlóra esett 81, Fáy Gyulára 9; üres 20.

Ezután az adójavaslatok folytatása következett. Első szónok Kuna P. András, Nem akarja feleslegesen szaporítani a szót, de kénytelen a tulsó oldal megjegyzéseire megtenni észrevételeit. A kisgazdatársadalmat sohasem részestették abban a védelemben, amelyben kellett volna. Elfogadja az adójavaslatokat. Azután Pronay György báró személyes megtámadtás címén szólal fel és polemizál Nagy Ernővel. Utána Propper Sándor kifogásokat emel az ellen, hogy a kormány ez ideig nem nyújtott be költségvetést. Beszéde után 2 órakor az ülést felfüggesztették.

A Magyar Nemzeti Szövetség aranyérme lord Newtonnak.

Budapest, szept. 4. A Magyar Nemzeti Szövetség 300 tagu küldöttsége br. Perényi Zsigmond országos elnök vezetésével hétfőn d. u. nyújtotta át lord Newtonnak a Magyar Nemzeti Szövetség aranyérmét. Az éremben az ezeréves Magyarország 63 vármegyéjének a koronázási dombra összehordott földjéből egy szemernyi van, amely jelképezi az egész ország háláját a nemes lord iránt. Az érem hátlapjára angol nyelven be van vésvé: „Lord Newtonnak, a hálás Magyarország”. A remekbe készült érem a Turán ötvös műhely műve és első a maga nemében, amelyet külföldi kapott. Lord Newton megilletődve fogadta el az érmet és br. Perényi Zsigmond üdvözlő szavaira kijelentette, hogy amit Magyarországért tesz, az igazságot teszi és törekvésének sikerét legjobban Csonka-Magyarország belső megerősödése, a belső összetartás és a vállvetett munka fogja biztosítani. Magyarország barátainak száma napról-napra növekedik és ez annak a jele, hogy ebben az országban meg van minden körülmény, amely barátok szerzésére alkalmas. Az érem átadása után Ludvig Ernő főkonzul, a Magyar Nemzeti Szövetség igazgatósági tagja, teát adott lord Newton tiszteletére.

Kedvezően intézték el az olasz- osztrák tárgyalásokat.

Bécs, szept. 4. Rómából jelentik, a lapok szerint dr. Schüllernek a kereskedelmi egyezmény ügyében folytatott megbeszélései kedvezően haladnak. Az egyezmény alapvonalai elkészültek s Olaszország meglehetősen előnyöket nyújt s emellett Ausztriát is lélekzethez juttatják.

Megválasztották a Népszövetség elnökét.

Genf, szept. 4. A Népszövetség ma délután tartott ülésén megválasztották az elnököt. Javaslatot nem terjesztettek elő, mert a delegátusok már előzetesen megállapodtak Edwardnak, Chile volt londoni követének személyében, akire 42 szavazatot esett a leadott 44 szavazatból.

Sztrájkolnak a bácsi nyomdászok.

Bécs, szept. 4. A nyomdászok sztrájkjához a napilapok szedői is csatlakoztak, úgy hogy holnap már nem jelennek meg a napilapok. A vidék nagyobb városaiban, Grázban, Innsbruckban már két napja sztrájkolnak a lap-szedők.

A hőmezővásárhelyi választás eredménye.

Hőmezővásárhely, szept. 4. A most lefolyt pótválasztás eredménye: Kun Béla pártunkon kívüli független kiscgazda 3288; Takács József szociáldemokrata 2296 szavazatot kapott. Kun Béla eszerint 702 szavazattöbbséggel képviselővé választották.

Működnek a fascisták.

Zürich, szept. 4. Milanoból jelentik: Cormons városát ma a fascisták megtámadták. A kommunista párthoz tartozó polgármester, erős őrség védelme alatt, kénytelen volt elmenekülni.

Lopkodják a platínát a táviró vasa- tékekről.

Budapest, szept. 4. A rendőrség két hét óta széleskörű nyomozást folytat többrendbeli feljelentés alapján amiatt, hogy a telefon és táviró vezetékéről, továbbá a vaskábelcíről eltűntek a villám elhárítására szolgáló platina lemezek, amelyeket már hónapok óta lopkodnak. A nyomozás eddigi adatai szerint 180 helyen hiányoznak ezek a lemezek. A kár több millió korona.

HIREK.

Olvasóinkhoz!

Vidéki lapokra nézve a legválságosabb időben, új előfizetést nyitunk szeptember 1-vel kezdődőleg. A horribilis papírárak s a magas munkabérek a mi megjelenésünket is megnehezítik, de mi bizva a közönség támogatásában megbirkózunk ezekkel a nehézségekkel. Utalunk arra, hogy sok évtizedes múlttal bíró lap, nemcsak vidéki, hanem fővárosi is, kénytelen volt megjelenését beszűntetni. Nekünk csak egy félféves múltunk van és mégis bátran állunk szemben a nehézségekkel. Olvasóink tették lehetővé azt, hogy idáig is fennmaradtunk; ezek az olvasóink bizonyára nem hagynak el bennünket ezután sem! Az előfizetések árát kénytelenek voltunk felemelni, de a felemelés ellenére is a legolcsóbb lap a miénk maradt.

1/4 évi előfizetés . . . K 180.—
Egyes szám ára . . . K 6.—

Mindenben a legjobbat akarjuk nyújtani, mindenről pontosan és elsőnek akarjuk értesíteni a közönséget s hisszük, hogy ez erőnkhez mértén sikerülni is fog. Mindezt azonban T. Olvasóink támogatásával tudjuk csak elérni és ennek a támogatásnak reményében jelentjük ki, hogy továbbra is azok maradunk, amik voltunk: a magyarság szabadságának és függetlenségének s a nemzeti eszmének harcosai.

Kérjük mindazokat, akiknek előfizetése lejárt, vagy esetleg már hátralékban vannak, szíveskedjenek azt beküldeni s lapunkat ismerőseik körében terjeszteni.

A Zalavármegye szerkesztősége
és kiadóhivatala.

Naptár.

Szerda, szeptember 6. Zakariás.

Csütörtök, szeptember 7. Kassai vtk.

— Az idő. A Meteorológiai Intézet jelenti: Enyhe esős idő, megélnékülű szelekkel hűvösebb.

— Ki lesz az új vármegyei főjegyző? Ez a kérdés foglalkoztatja hetek óta a zalai közönséget s ezért a hétfői közgyűlés nagyon is izgalmasnak mutatkozik. A zalai polgárok nagyon eltérő véleményen vannak a két pályázót illetőleg, ami csak arra mutat, hogy Hann János és Brand Sándor dr. vármegyei tb. főjegyzők nevei ujak a nagy nyilvánosság előtt. A komoly belátásúak azonban biztosan tudni fogják, hogy kire adják szavazataikat, mert mind a kettő érdemes pályázó.

— A Bárány ügyben a tegnapi rendkívüli megyei gyűlés azt határozta egyhangulag, hogy a belügyminiszteri végzéssel szemben panaszt emel a közigazgatási bírósághoz, mert a belügyminiszternek nem tartozott hatáskörébe ez az adás-vételi szerződést véglegesíteni.

— Jády Károly képviseli az iparosok országos kongresszusán a zalaegerszegi iparosokat. A zalaegerszegi iparosokat az iparosok kongresszusán Jády Károly ipartestületi elnök fogja képviselni. A kongresszusról már hirt adtunk és jeleztük azt is, hogy rendkívül fontos ügyek kerülnek a kongresszuson tárgyalásra.

— Az iparosok értekezlete a Bárány nagytermében. Az ipartestület értesíti az iparosokat, hogy f. hó 10-én délután 4 órakor az Arany Bárány nagytermében értekezletet tart, melyen a Kereskedelmi és Iparkamara részéről jelen lesz Spiegel Szigfrid kamarai elnök. A helyi árvizsgáló bizottság és a helyi hatóságok is képviseltetni fogják magukat. Az ipartestület kéri a tagjait, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg az értekezleten. Az értekezlet tárgyalni fog az árak szabályozásáról és egyéb ipari és kereskedelmi ügyekről.

— Horthy kormányzó a Sasadi-utcai lakónyát felajánlotta diáklakások céljaira. A magyar kormány belátta, hogy feladata a fenyegető diáknymort legalább részben enyhíteni. A kormánynak ilyen irányu tervéről és intézkedéséről Klebelsberg gróf közoktatásügyi miniszter a következőket mondta munkatársunknak: A diákság legégetőbb kérdése a lakáskérdés. Magyarország kormányzója oldotta meg ezt a problémát avval a ténykedésével, hogy a háboru folyama alatt épített Sasadi-utcai kaszárnya 2 nagy pavillonját átadta a főiskolások céljaira. A kormányzó által választott megoldás higienikus szempontból is eszményi. A Sasadi-utcai kaszárnya pavillon rendszerben épült, telkének területe nagyobb mint 40 hold és így sportlásra is bőven jut hely. A két tágas épületben 800 növendék kap elhelyezést. A diákléti célokra e tanév folyamán szükséges összegek megfogják közelíteni a 60 milliót és ebbe még nincs beleszámítva az az összeg, amibe a kollégium karbanhelyezése, alapos kitakarítása stb. kerül.

— A szállodai szobaárak megállapítása nem tartozik az Árvizsgáló Bizottság hatáskörébe. Az Országos Központi Árvizsgáló Bizottság elrendelte, hogy a szállodai szobaárak megállapítása, illetőleg a szobaárakról kiállított úrlap láttamazása az elsőfoku iparhatóság hatáskörébe tartozik, ennélfogva az Árvizsgáló Bizottság hatáskörébe csak véleményadásra vagy javaslattevére terjeszthetők.

— Sztrájkolnak az egerszegi asztalos-segédék. A zalaegerszegi asztalos-segédék munkabérük felemelését kérték. Mivel ezt a munkaadók nem adták meg, tegnap sztrájkba léptek.

— Kétmillió mázsa a gabonafőlösleg. A 13—14 millió métermázsára becsült termés az összes becsléseknél gyöngébb átlagot adott, úgy hogy mindössze 12 millió métermázsát tesz ki most a végleges megállapítások után. Ebből a mennyiségből 9 millió métermázsát számíthatunk a belső fogyasztásra, 1 millió métermázsát a tartalékban maradó és kézzől-kézre forgó mennyiségre, világos tehát, hogy kivitelre mindössze 2 millió métermázsára marad.

— Magyarország a feldolgozó államok sorába lépett. Magyarország külső kereskedelme a rohamos javulás útjára lépett. Fokozatosan, gyors tempóban szökken a behozatal és lassu, de biztos fejlődésben van a kivitel — oly — képen, hogy még az anyagszerűségben is Magyarország javára történik az eltolódás. Behozatalunk örvendetes igazolása annak, hogy Magyarország átlépett a „feldolgozó államok” sorába. Főleg nyersanyagot, szenet, fát hoz be.

— Az országos bányászati kongresszus második napja. Az országos bányászati kongresszus második napján az országos magyar bányászati és kohászati egyesület tagjait a Dunagözhajózási Társaság látta vendégül. Megtekintették ezután a bányüzemét, amelynek központosított rendszere a külföldi szakkörök figyelmét is magára vonta.

— Az egrí székeskáptalan birtokából 16 ezer holdat elvették vagyonváltás fejében. Most történt meg Hevesvármegyében a nagybirtokok vagyonadó kivétele, amelynek során az egrí székeskáptalan 80.000 hold föld után 16.000 holdat tartozik lefizetni vagyonváltás címén. Mig ez a 16 ezer hold kiosztásra kerül, a káptalan köteles évi 42 millió koronát fizetni az államnak, azaz holdankint 2675 koronát, ami 40 kg. búzának felel meg.

— Anyakönyv. Augusztus 10-től a következő halálhirdetéseket jelentették be: Brenn Mária 8 hónapos (vérhas), Polgár Lajos 30 éves (bélhártyalob), Garabics Ferenc 71 éves (tüdőlob), Horváth Erzsébet 18 hónapos (vérhas), Pálfi Józsefné 66 éves (májrák), Schlemmer Károlyné 54 éves (agyvérömleny), özv. Czinder Józsefné 68 éves (agyvérömleny), Kolompár István 5 hónapos (hörghurut), Pukk Márton 76 éves (véredényelmeszesedés), Döbrönjei Ferenc 78 éves (evvérőség), Vörös Elek 10 napos (szájizomgörcs). Budai Ilona 18 éves (tüdővész), Büchler Józsefné 74 éves (végelgyengülés), Dósa Lajos 2 napos (veleszületett gyengeség), özv. Karmacsi Pálné 44 éves (szervi szívbaj), Arvay Jenő 19 éves (vérhas), Hazai Adolf 69 éves (gyomorrák), Góczán György 47 éves (veselob), Fábry Bertalan 45 éves (agyvérömleny), Schischa Dávidné 30 éves (szívizomhüvely), Boncz Imre 33 éves (szájizomgörcs), Gabrus Demeter 25 éves (genyes mellhártyalob), Kiss Ferenc 33 éves (hátgerinc hüvely). Házasságot kötöttek: Balogh József szabó Farkas Vilmával, Deák Albert számtiszt Csép Emmával, Borosán József földműves Bognár Erzsébettel, Huhn Gyula hírlapíró Vrancsics Erzsébettel, Kis Márton kertész Bejczy Máriaival, Domján Géza cipész Horváth Ilonával, Takács Ödön szabósegéd Bakonyi Gizellával, Füleki István ácssegéd Koller Rozával, Gergáczy György cipésmester Bakos Linával.

— Kétszáznyolcvanezer korona egy hold föld. Orosháza környékén a napokban egy Amerikából visszatért magyar földet vásárolt. Két és negyedszáz hold földterületért, amelynek egyik része kevésbé jó szikkes föld, vételár fejében háromszázötven dollárt fizetett, ami akkori értékben 630 ezer magyar koronát tett ki. Ilyenformán egy hold ára 280 ezer koronára került.

**Ügyes munkásleányt
vagy kifutó flut keres
KAKAS ÁGOSTON könyvnyomdája.**

— Értésítés. Az iparostanuló iskola igazgatósága arról értesítette az Iparéletpolitikai Bizottságot, hogy a tanulók beiratása szept. 6-án d. u. 16 (4 órákor) kezdődik a központi elemi iskolában. Ezt oly megjegyzéssel közöljük a tanulót tartó iparosokkal, hogy a beiratásnak feltétlenül tegyenek eleget, — mert a jövő héten az előadások megkezdődnek és a be nem iratkozott tanulókat mulasztóknak tekinti az iskola igazgatósága s aszerint jár el a mesterekkel szemben!

KÖZGAZDASÁG ÉS PÉNZÜGY.

Budapest, 1922 szeptember 5.

A budapesti deviza-központ hivatalos árjegyzései.

Amsterdam	—	Prága	7500
London	9625	Stockholm	572
Newyork	2150	Sweiz	410
Berlin	155	Bécs	260
Milano	9300	Zágráb	580
Páris	16750	Varsó	260

Zürichben:

	Szept. 2.	Szept. 5.
a magyar korona	0.23	0.22
az osztrák korona	0.075	0.07 $\frac{1}{2}$
az osztr. bélyegz. bankjegy	0.0 $\frac{1}{2}$	0.08 $\frac{1}{2}$

Budapesti tőzsde.

Valuták:	Szept. 2.		Szept. 5.	
	kor.	fill.	kor.	fill.
Napoleon	7800	—	8200	—
Font	9275	—	9625	—
Dollár	2065	—	2140	—
Francia frank	162	—	167	50
Lengyel марка	—	25	—	26
Марка	1	50	1	55
Lira	91	50	93	—
Leu	16	25	17	—
Cseh korona	70	—	75	—
Dinár	21	60	23	20
Svájci frank	395	—	410	—
Osztrák kor.	—	2 30	—	2 60

Terményjelentés.

Budapest, 1922 szeptember 5

	Szept. 2.	Szept. 5.
	Kor.	Kor.
Búza	7000	7300
Rozs	5000	5350
Árpa	6300	6300
Zab	5100	6100
Tengeri	6900	8000
Korpa	7450	4550
Répe	—	13500
Köles	—	—

Külföldi pénzeket

(dollárt, dinárt stb.)

a deviza-központ által megjelölt napi áron vásárol

Értékpapír-tőzsdéi megbízásokat gyorsan és előnyösen teljesít

Fenyvesi Bankbizomány,
Zalaegerszeg, Fő-tér. 51-52 Telefon 38.

Zalavármegyei Takarékpénztár Részvénytársaság alaptőke felemelése alkalmával kellő időben le nem jegyezett új részvények az 1922 VII. 9-én tartott közgyűlési határozat alapján szeptember hó 9-én d. u. 3 órákor az intézet helyiségében tartandó árverésen, a részvényeseknek eladtnak, amely árverésre a részvényeseket ezennel meghívja

A Zalavármegyei Takarékpénztár R. T. igazgatósága.

KOTSY JÓZSEF

géperőre berendezett

KOCSIGYÁRTÓ

műhelye ZALASZENTGRÓTON.

6-50

Állandó kész-kocsiraktár. — Gazdasági szerek és minden e szakba vágo munkák készítése. — Javítások és Átalakítások mindenkor a legmodernebb kivitelben, a legolcsóbb napi áron.

Csak 1 korona

csak egy könyv használatáért

1 napra

a KULTURA kölcsönkönyvtárban. Bővebb felvilágosítást a KAKAS-nyomdában

Hirdetéseket

a legjutányosabb díjazás mellett vesz fel a

Zalavármegye

kiadóhivatala Zalaegerszeg. Kakas-nyomda Telefon 131.

ELADÓ egy db Kállay 8 HP és egy db Umrat 800-as allg használt

Cséplőgarnitúra

Bővebb KOTSY JÓZSEF Zalaszentgrót

A győri Back-malom bizományi lisztraktára, mohai savanyúvíz, összes fűszer, rövid-, papír és festékárak
Komlós M. Miksa
nagykereskedőnél Zalaegerszeg

44-50

Épület és butor-

munkát a legkényesebb igényeknek megfelelőleg készítenek 50-0

Szalay és Dankovits

épület- és műbutor-asztalosok
ZALAEGERSZEG Pamegmunkáló telep: ISKOLAKÖZ 2. SZÁM. Örményi-utca 7.

ÁLLANDÓ KÉSZBUTOR RAKTÁRI

Nagy Jenő-féle
olai vendéglő
eladó Bővebbet Hegyi Lajosnál Kaszaháza. 1-3

Cséplőbenzin,

Raffinált petroleum, Motorhengerolaj,

Cséplőgép olaj Motor olaj 32-0

a legjobb minőségben, a legolcsóbb árban beszerezhető bármily mennyiségben

Binder és Társa

kereskedelmi Zalaegerszeg irodájában Eötvös-utca 10. sz.

HEINRICH W. és L.

üvegezési vállalat, üvegáru, táblaüveg, porcellán- és lámparaktár

ZALAEGERSZEGEN

Készítünk épületüvegezést, képkeretezést, üvegtetőjavítást és minden e szakmába vágó munkát úgy helyben mint vidéken. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Zalaegerszeg vasuti menetrendje 1922 június hó 1-től.

Óra Perc	Hova	INDULÁS		ÉRKÉSZÉS		
		Csatlakozik	Óra Perc	Honnan	Csatlakozik	
2:04	Sárvár	Budapest keleti pályaudvarra érkeznek	15:50	4:29	Zalaszentiván Nagykanizsáról indul	2:15
2:40	Zalaszentiván	Szombathelyre érkezik	5:20	6:48	Zalaszentiván Szombathelyről	4:40
3:11	Zalalövő	Szombathelyre érkezik	7:17	7:26	Zalalövő	
5:24	Zalaszentiván	Nagykanizsára érkezik	7:45	7:33	Rédics	
6:53	Zalaszentiván	Szombathelyre érkezik	9:07	8:32	Zalaszentiván Nagykanizsáról	6—
7:35	Rédics			9:24	Celldömök Budapest keleti pályaudvarról	21:15
7:53	Celldömök	Győrbe ér. 1720. Bpest keleti pu. gyors ér.	20:40	13:23	Zalaszentiván Szombathelyről gyors	11:40
11:38	Zalaszentiván	Nagykanizsára érkezik (gyors)	13:42	16:23	Zalaszentiván Nagykanizsáról gyors	13:44
13:02	Rédics			16:26	Rédics	
13:44	Zalaszentiván	Szombathelyre ér. (gy.) 1541. Nkanizsára ér.	17:15	18:40	Zalalövő Budapest keleti pályaudvarról gyors	8—
14:41	Zalalövő	Körmendre érkezik (kedd, csütörtök, szombat)	21:20	18:39	Sárvár Szombathelyről	13:10
15:43	Celldömök	Győrbe ér. 250. Bpest keleti pályaudvarra	8:20	19:02	Zalaszentiván Nagykanizsáról	16:50
17:10	Zalaszentiván	Szombathelyre érkezik	19:56	20:14	Celldömök Budapest keleti pályaudvarról	7:30
21:08	Zalaszentiván	Nagykanizsára érkezik	23:50	23:11	Zalaszentiván Szombathelyről	20:55

HA UTÁZIK, legkényelmesebben a menetjegytirodában válthatja meg jegyét akár két nappal előre is. — Viaum mérsékelt díjazás mellett a következő államokba szerezhetik meg: Németország, Olaszország, Svájc, Francia- és Csehországba.

Nyomatott Tahy R. utóda Kakas Agoston könyvnyomdájában Zalaegerszeg. Telefon 131. szám

ZALAVÁRMEGYE

Felelős szerkesztő: **BORBÉLY GYÖRGY**
Laptulajdonos: „Zalavármegye” lapkiadótársaság

TÁRSADALMI ÉS POLITIKAI LAP
HEBDELLENK HETENKÉNT HARMONIZOR.
Előfizetés: 1 évre 180 H. Egyenlő szám 6 K

Szerkesztőség Kisfaludy-u. 8. Telefon 162 sz.
Kiadóhivatal Szechenyi-tér 5. Telefon 131 sz.

„Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában
Hiszek egy letent örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.”

Az áruló.

Áruló volt már akkor, mikor Magyarországot is képviselte Oláhországban; áruló volt előbb, mikor megtervezte Magyarország szétdarabolását; áruló volt már azelőtt is, amikor otthagyták szülő hazáját s bécsi lakójá lett.

Mert Ottokár ugyan ez a gróf Czernin de Csehországot otthagyták s Bécsnek szolgája lett s ennél fogva Magyarországnak az ura. Már amilyen ur lehet egy ilyen éjszakai lovag.

Az osztrák és magyar birodalomnak követe volt az oláhok között. Ilyen emberek képviselték Magyarországot a külföldi országokban.

Aki nem diplomata, nem is politikus, hanem csak egy egyszerű újságíró, de aki nem csak néz, hanem lát is: már akkor láthatta, hogy miféle ember ez a Czernin ur. Csak meg kellett nézni, vagy csak újságban olvasni egy bukaresti vacsoránál, bálon, vagy bármilyen estélyen, amelyen jelen volt Czernin, a követ: Látni lehetett az oláhokkal való forró barátságát. De ugyanebben már látni lehetett a magyarok az ellenségét is.

Aki ebben nem látta, az láthatta az oláhoknak kétszeri betörésekor. Mind a két esetben nyugodt volt Magyarország, mert Czernin ott képviselt minket s azt üzent, hogy nem lehet félni s nem kell félni. Holott ő maga készíthette az oláhokkal együtt az éjszakai betöréseket.

Ha ez sem elég, hát akkor megemlítem röviden, amit a *Magyarság* leplezett. Egy *Sterl* nevű egyetemi tanár írta egy könyvet s ebben van megírva, hogy néhai Ferenc Ferdinándnak a katonai iródájában Czernin főtanácsos indítványára csinálták a mappát és a lexikont, csinálták négyen: Czernin, a magyaroknak volt követe, Ferdinánd, a léendő császár és király, azután Spitzmüller tanácsos és végre az oláh *Mániu Gyula*. Megtervezték, hogy ezután ne legyen *Osztrák-Magyar Birodalom* a név, hanem: *Habsburg-birodalom*. Megtervezték, hogy a Ferdinánd koronázása örösi nagy pompával történjen, s i amikor osztrák császárnak koronázás, azután szék családi körben lesz a magyar királlyá való koronázás s azután cseh koronázás. A magyar koronázás eskü nélkül lenne Bécsben németekkel és oláhokkal tanácskoztak, hogy Erdélyt autonómiával habsburg tartománygyé tegyék, külön parlamenttel, oláh hadsereggel és oláh közigazgatással. Oláhország leverése után Bukarestben kezdett Magyarország ellen a héketárgyalásokon, amikor külön kinevezett tábornokként szerepelt Oláhországban. A határkizárást két hármadát az oláh Bukovinához csatoltatta... De minek még több?

Ez volt Czernin, az Ottokár s most is az. Még borzasztóbb. A napokban eljött a világ előkelő embereivel Budapestre a magyarok vendégének. Mert tagja volt az interparlamentaris gyűlekezethez.

Nos, ez az az ur, aki Magyarországnak képviselője volt Oláhországban, a habsburgok intézkedése szerint. Így szerelték Magyarországot a Czerninek és az osztrákok és az osztrák uralom emberei.

Persze, mire való most ezekről az elmúlt dolgokról beszélni? Semmire sem való; valamire mégis való. Mert most is vannak, akik néznek, de nem látnak. Most is vannak, akik nem ismerik sem Mániu Gyulát, sem Ottokárt, sem Ferdinándot.

Kemény Árpád báró buzditása a keresztény egyházak összetartására.

A magyar főrendiház elnöke Erdély egyik legjelesebb főúrának, Kemény Simonnak, az életét feláldozó hősnak és Kemény János fejedelemnek a leszármazottja, az erdélyi református egyház kerületének egyhangulag főgondnokává választotta volt 1911-ben.

Báró Kemény Árpád főgondnoki székfoglaló beszédének egyrésze került kezeinkbe egy erdélyi újság-szeleten.

Amire a keresztény és a keresztényen egyházak híveit akkor figyelmeztette, azok főleg ma megszívlelendő gondolatok.

Ezeket köli a hívek lelkére:

„És ma valóban mi sem szükségesebb és elsőbbrendű kötelességünk egyházunk és nemzetünk iránt, mint a béke-ápolása egyházunkon belül, sőt a békes együttműködés más vallásu magyar egyházainkkal, ha azt lehetetlené nem tessék és erős a hitem, hogy nem teendik, mire nézve appellálók és nemes hazafiságukra, nemzeti hivatásukra és érzéseikre, melyek őket is kötelezik.”

E szavaival kapcsolatban a 8 év múlva bekövetkezett kommunizmus előjeleire már akkor rámutatott, mondván:

„Mert mindennél sürgetőbb az erőgyűjtés vállvetett munkája. Mindennél fontosabb a *jóvendi harc*, melyet a minden felekezeti eszközökkel szembe fordított veszélyesebb *dtheizmus, internacionalizmus és az ezekből fakadó anarchisztikus irányzatok ellen kell megküzdeni.*”

Báró Kemény Árpádnak, aki akkor egy ország-rész ref. egyházának volt főgondnoka, e figyelmeztetését nem csak az erdélyi hívei, hanem az egész ország keresztényisége meg kellett volna, hogy szíveleje akkor. Fokozottabb mértékben kell hogy kövesse most. A veszély első részén már túl értünk ugyan, de össze kell tartanunk, mert mint a jelekből látszik, „hátra van még a fekele leve.” K. J.

TÁVIRAT-TELEFON.

A Magyar Távirati Iroda jelentései.

A nemzetgyűlés ülése.

Budapest, szeptember 7. A nemzetgyűlés mai ülését fél 10 órakor nyitotta meg Scitovszky elnök. Valkó kereskedelmi miniszter a statisztikai hivatal által módosított alakban eszközölt statisztikai adatgyűjtésről szóló jelentést terjeszti be. Az 1897 XXXV. törvénycikk szerint ugyanis statisztikai felvételeket csak a statisztikai hivatal terve szerint lehet eszközölni. Minthogy azonban szükségesnek mutatkozott, hogy a termelési statisztikát másképen válasszák meg, a statisztikai hivatal ügyein-k rendezése szükségessé vált. Kéri az erre vonatkozó jelentéseknek a közgazdasági és közigazgatási bizottság elé való terjesztését. A jelentést kiadják a két bizottságnak.

Az adójavaslatok folytatolagos vitájában először Kiss Menyhért szólal fel. A javaslatot nem fogadja el, mert érdeke szerint elsősorban a háborus vagyont kellett volna megadóztatni. Hogyha ezeket megadóztatják, a földművelésadalom is szívesebben hajlandó viselni a reá rakott terheket. Kifogásolja, hogy a törvényjavaslatból hiányzik a létminimum megállapítása, már pedig ez nemzeti és tájvédelmi szempontból egyaránt fontos. A létminimum alapjául egy gazdasági cseléd konvencióját kívánja venni igazságtalannak tartja a földadót, mert az alap, a kataszter, amelyen fel-

épül, igazságtalan. A következő indítványt terjeszti be: Mondja ki a nemzetgyűlés, hogy a külföldön élő magyar állampolgárok a földadónak kétszeresét tartoznak fizetni. Utasítsa a nemzetgyűlés a pénzügyminisztert, hogy olyan javaslatot terjeszzen be, hogy mindazok a hadseregszállítók, vállalkozók, bankok, amelyek 1914. augusztus 1-től szereztek földvagyonot, kötelesek közutajdonba átadni, az állam pedig ezeket hasznosíték alakjában ossza ki. Mondja ki a nemzetgyűlés, hogy az új földadó 1923. január 1-én lép életbe. A javaslatot nem fogadják el.

Elnök jelenti, hogy Hegymegi Kis Pál indítványt nyújtott be, amely szerint az interpellációs nap ne szerdán és szombaton, hanem kedden és pénteken legyen. Az indítvány felől a legközelebbi ülés határozza meg. Ezután Prónay György báró szólal föl. Rámutat arra, hogy hálás szerep az adójavaslat ellen felszólalni, de annál nehezebb és hálátlanabb mellette szólni. Az adójavaslatot elfogadja. Helyesli azt, hogy költségvetési javaslat nélkül adójavaslatot nem lehet heterjeszteni és bár ennek a tételnek igazságosságát elismeri, azonban örömmel veszi tudomásul a pénzügyminiszter bejelentését, hogy még ebben az évben a Ház elé kerül a költségvetési tervezet. Megnyugvással vette tudomásul, hogy a pénzügyminiszter a jövedelemadóról szóló törvényjavaslat revíziójánál hajlandó megfelelő javaslatot beterjeszteni. Az az álláspontja, hogy a földadójavaslat terve a jövődelmi adó revíziója nélkül elvethető.

A jövődelmi adónak ugyanaz a szerepe, hogy az aránytalanságokat kiegyenlítse. Szükségesnek tartja éppen az arányosság szempontjából a háborus vagyont megadóztatását. A valutakérdésben helyeselné, hogyha a buza árát a tőzsdei ártól emancipálnák és a buza árának megállapítását a pénzügyi tanácsra bíznák. Elfogadja a buzaavutát, jöllehet, annak két kellemetlen következményét előre látja. Lapunk zártakor az ülés még tart.

A kormányváltásról szóló hírek aiptalanok.

Budapest, szept. 7. Egyes budapesti lapok ismét részleges kormányváltásról szóló híreket közlölőnek a legkülömbözőbb formában; hogy ezek a kombinációk menyire helyt állók, azt illusztrálja az alábbi pár csodabogár. Az egyik liberális lap azt írta, hogy Tahy László prágai követünket rövid időn belül visszahívják és helyébe Kánya Kálmán megy. Ezzel szemben a valóság az, hogy Tahy már hónapok óta a külügyminiszteriumban teljesít szolgálatot, Kánya pedig, aki rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter, külügyminiszter helyettes és az egész külügyminiszteriumi hivatal vezetője ilyen formán képtelenség, hogy Kánya mai állásánál kisebb állásba menjen. Praznovszki Iván párisi követünk helyére néhány liberális szerkesztő Bánffy külügyminisztert szánja, Praznovszkit pedig madridi követnek nevezi ki. Tudvalevő, hogy a mai nehéz pénzügyviszonyok miatt Madridban követünk nincs és a párisi követ egyúttal Spanyolországban is képvisel bennünket. Egy másik fővárosi organum Inich Gustáv berlini követet javasolja, valószínűleg azért, mert jelenleg szabadságidejét élvezi. Ugyanennek a lapnak viszont jól esik Kánya Kálmánt berlini követnek kinevezni. Mindezekhez hozzá járul az a különös tény, hogy jelenleg súlyos kérdésben külföldön tárgyal. A külügyminisztert több pesti organum aláírás nélküli, híreszteli, hogy Bánffy megválna állásától. Ezzel az újságok semmiesetre sem tesznek jó szolgálatot az országnak. A vidéki közönség tudja, hogy a budapesti lapok egy részétől meg nem történt eseményekről kap hirádot.

Veszprémben. 1914-ben Szébenben akarták megtartani, de a háboru megakadályozta s mostanig szünetelt. Dr. Husvay Lajos a nagy tömeges élmezéséről tartott előadást. Megállapítja, hogy élmezésünk bővön volt és van. I. s mégis van baj. Az élmezési kérdés sok tanulmányozására intézet létesítését ajánlja. Dr. Heim Pál a gyermeknevelésről és védelemről beszélt. Dr. Lenhossék Mihály az emberi tett alkotásának törvényszerűségeiről s Dr. Lovassy Sándor keszthelyi lakós a Balaton vidékén élő ragadozó madarokról tartott előadást. Másnap Grooth Gyula az atomok szerkezete és átalakulása címen a vegytani kutatások eredményeit vázolta. Rohrer László a Röntgen sugarakra vonatkozó eredményeket ismertette. Dr. Kelen Béla a Röntgen sugaraknak orvosi alkalmazásáról beszélt. Ez országos nagy értekezleten jelen volt Zalavármegyének majdnem mindenik orvosa Dr. Thassy Gábor megyei főorvossal egyetemben. Az áldozatra kész Keszthely város a Hullám szállóban fényesen megvendégelte az egész tudománygyűlékezetet.

A tudósok e vándorgyűlésének orvosi szakosztálya másnap Dollinger Gyula elnöklésével és előadásával kezdődött. Utána Donath Géza tartott felolvasást „A homlok-agy szerepe a magasabb lelki működésnél” címen. Tamássy Béla a fertőző betegségekkel szemben való védekezésről beszélt. Pfelfer Gyula a nőgyógyászatban és szülészetben hipnotismussal elért eredményekről számolt be. Ndray Andor keszthelyi tanár a tejnek tápláló erejéről beszélt. Dalmasi Zoltán a lázas betegekéről — s meleg fürdőt ajánl. Mócsy János a vörös vérszettek működéséről Turán Géza a protoplazma-aktivitás jelentőségéről beszélt. Dr. Bogdáffy Ödön ny. állami titkár az öntözés fontosságáról szökö. — A harmadik nap Gorka Sándor az öröklés szabályairól tanított mély bölcsességgel. Schusztler Gyula az elme és idegbetegségek átörökléséről. Zemlémi Géza a mérgező gázokról. Ernyei József a bányaorvosokról és gyógyszerészekről. Kerber Nándor az anatómiai készítmények előállítását ismertette. Darvas Ferenc fölhitva a vándorgyűlés figyelmét hazánk növényvilágára.

— Visszatelepítik Magyarországra a Pálosrendet. Evekkel ezelőtt mozgalom indult meg abból a célból, hogy az egyetlen magyar eredetű szerzetesrendet, a Pálosrendet, amelynek jelenleg egyetlen rendháza van Lengyelországban, visszatelepítsék Magyarországra. A visszatelepítés módjainak megbeszélésére tegnap délután Szombathelyen a Központi Katolikus Körben ülés volt, amelyen a katolikus világ számos előkelősége jelent meg. Az elnökö Csizsárik János dt. címzetes püspök ismertette a mozgalom jelenlegi állását, majd Galamér Gábor, a Mária-remetei kegyhely gondnoka szólalt fel, aki azt a javaslatot tette, hogy a máriaremetei kegyhely gondozását átadják a Pálosrendnek és azzal biztosítják a rend fenn tartásának anyagi feltételeit. Többek hozzá szólása után az értekezlet úgy határozott, hogy társadalmi akcióval indítsanak a rend visszatelepítésére szükséges anyagi feltételek megteremtésére.

— Magyar kísérletek a fa-papiros pótlására. Az erdők nélkül maradt Magyarország évente 4 milliárd koronát fizet ki papírért és papírárukért a fában gazdag szomszédállamoknak. Ez óriási megterhelést jelent egy lerongyolódott valutájú országnak és — amint nap-nap után látjuk — kísért a katasztrófa: meg kell szünniök az ujságoknak, mert az olvasóközönség nem bírja a norribilis árakat fizetni. A magyar vegyi technika mindent elkövet, hogy a drága fa-papiros pótolható legyen olcsóbb anyagokból s a kísérletezések eddig sem maradtak eredmény nélkül. Dorner Béla, a kitűnő vegyész, arra az ötletre jött, hogy értéktelenebb növényi szárazrostanyaggal próbálkozzék s erre a célra a kukoricát választotta. Mivel azonban Csonka-Magyarországon a kukoricaszár is értékes takarmány-anyagot jelent az állattartásban, — csak bő esztendőben lizetődnek ki a kukoricapapir-gyártás. A kísérletek tovább folynak és legujjabbban a vizi és mocsári aljnövényzettel próbálkoznak eredményeket elérni. Az illetékes szakörök biznak sikerük teljességében.

— A kereak. miniszter a „Magyar Testvérek” című nyomtatvány lefoglalását elrendelte. Tilos bármely nyomdai sokszorosítása.

— Műsor. A m. kir. pécsi 4. honvéd vegyes dandár parancsnokság és a Pécsi Lovar- és Űgető Egyesület szeptember hó 16 és 17-én Pécsset, a Szigeti gyakorlóterén rendezendő katonai sport-, lovas és űgető versenyek azon számairól, melyek a Pécsi Lovar és Űgető Egyesület tagjai számára is nyitva állnak. A) Lovassport, 1. Könnyű díjugratás. Nyitva a vegyesdandár-, körletbeli tisztek és a Pécsi Lovaregylet tagjai számára. — Saját tulajdon, vagy nevére írott szolgálati lovakon, melyek nyilvános versenyen eddig díjat nem nyertek. — Legfeljebb 12 akadály, melyek 110 cm.-nél nem magasabbak és 3 méternél nem szélesebbek. — Őltözet: khaki vagy Atilla (dolmány), piros nadrág. — 2. Nehéz díjugratás. A m. kir. vegyesdandár alakulatai, a körletparancsnokság tisztjei és a pécsi Lovaregylet tagjai számára. Saját tulajdon vagy nevére írott szolgálati lovakon, oly lovaknál, melyek nyilvános díjugratás versenyben 1., 2., 3., díjat már nyertek, 4 akadály, 10 cm.-rel magasabokra lesz emelve. — Legfeljebb 16 akadály, 120 cm.-nél nem magasabbak, 4 méternél nem szélesebbek. — Őltözet: khaki, vagy Atilla, dolmány. 3. Szallagtépés. (Jeu de barre) Nyitva vegyesdandár-, körletbeli tisztek és a Pécsi Lovaregylet tagjai számára. Párok összeállításra sorshuzás szerint. 4. Gátverseny, a Pécsi Lovaregylet tagjai számára. Távozság 2500 m; 5 akadály, 80 cm.-nél nem magasabb, sulykiegyenlítés nélkül. Díjugratás hölgyek számára. Akadályok, mint az urak könnyű díjugratásánál, vagyis legfeljebb 12 akadály, melyek 110 cm.-nél nem magasabbak és 3 méternél nem szélesebbek. — Nyitva a lovar egyleti tagok, a vegyesdandár és a körletbeli tiszték női családtagjai számára. — Versenyben már nyertes lovak handiceppelve lesznek. — B. Kocsi versenyek. 1. Kettesfogatu urkocsisverseny. — Négy éves és idősebb amerikai és más félvérnek, melyek még nyilvános pályán nem futottak. — Távozság kb. 5000 m. Tiszteletdíj az 1. és 2.-nek. — 2. Kettesfogatu urkocsisverseny. — Négy éves és idősebb amerikai, a budapesti űgetőverseny által regisztrált lovaknak. — Nyilvános pályán futott lovak térhátránnal indulnak. Távozság kb. 5000 m. Tiszteletdíj az 1. és 2.-nak. — 3. Kettesfogatu urhölgyverseny. Baranyai, somogyi, tolnai, zalai és bacsikai urhölgyek által hajtva. Nyitva 4 éves és idősebb amerikai és félvérnek részére. Regisztrált lovak térhátránnal indulnak. — Tiszteletdíj az 1. és 2.-nak. — 4. Négyesfogatu űgetőverseny. 4 éves és idősebb amerikai lovak részére. Távozság kb. 10000 m. Tiszteletdíj az 1. és 2.-nek.

— Somogy megye nagy kereskedelmi és ipari fellendülés előtt áll. Nemrégiben a somogy megyei Szöllősgyőrök környékén szentelepre, majd petroleummezőkre bukkantak. A geologusok nagy érdeklődéssel kutattak tovább és azon reményüknek adnak kifejezést, hogy ha a szükséges kitermelés végrehajtható lesz, Somogy megye nagy kereskedelmi és ipari fellendülés előtt áll. Ez önkénytelenül eszünkbe juttatja a zalai budafai kutatásokat, ahol máris szép eredményeket értek el s biztos remény van nagymennyiségű földgázra is.

— A Duna áradása. A Magyar Folyam- és Tengerhajózási r. t. jelentése szerint a legközelebbi időben igen rohamos áradásnak néz elé a Duna.

— Iskolák szervezése. Megyénkben nagyban folyik az iskolák szervezése. Legutóbb a babosdöbrétei, nagylengyeli és nemesszentandrás r. kath. elemi iskolák II-ik tanszékének szervezéséhez járult hozzá a vallás- és közoktatásügyi miniszter.

— Új szépirodalmi hetilap Pécsset. Szeptember közepén Pécsset helenként megjelenő művészeti és szépirodalmi riportlap indul meg „Szinház” címmel Komlós Jenő szerkesztésében.

— A gőzgépjelölők és kazánfűtlők legközelebbi képesítő vizsgái Sopronban október 6 napján délelőtt 9 órakor fognak megtartatni. A kellően felszerelt vizsgálati kérvények a m. kir. ker. iparfelügyelőséghez küldendők.

— Sáskajárás pusztit Oroszországban. Az oroszországi szovjet-sáskákon kívül a sok baj fokozására megjelentek végre az igazi sáskák is. hogy fajrokonai munkáját, az egykor virágzó és hatalmas Oroszország elpusztítását elősegítsék. Mint a Berlinen át érkezett jelentések beszámolnak, Déloroszországban egyes vidékeken a sáskajárás feltartóztatlanul terjed és egyre nagyobb területeken pusztítja el a termést. A lakosság teljesen lehetetlen ellene s az idén még borzalmasabb éhínség fenyegeti Szovjetországot.

— Szabad az állatkivitel. A kormány a budapesti export-vásárról és a budapesti köztvágóhidról a vágómarháknak és juhoknak, s ezek husuknak kivételét a kiviteli illeték lefizetése mellett szeptember 7-től kezdve szabaddá tette.

— A balatonfüredi borászati és kertészeti kiállítás. Szeptember 9-én nyilik meg a balatonfüredi borászati és kertészeti kiállítás. Az iránta való érdeklődés nem csak Balatonfüredről és környékéről, hanem a meszebb részekről is igen meleg. A kiállításon részt vesznek a tavalyi kiállítók is s bemutatást nyerne a pompás gyümölcsfajták és a kitűnő csemegezőllők. A fürediek ugyanis szeretnék világgpiacra vinni híres gyümölcsfajtaikat. Nagy mennyiségben terem Fűred tájékán a mandula és a dió is, amelyből óriási módon pénzkelhetnénk. A háboru előtt a budapesti kereskedők Franciaországból hozatták a mandulát, pedig annyit termelhetnénk itt a hegyes vidékeken belőle, hogy a legtávolabb országokba is juthatna. Ezért kiszámíthatatlan gazdasági jelentőségű a balatonfüredi nyilvános, nemes verseny.

— Hősök emlékezete. A baranyamegyei Diósvizszi község vasárnap fogja leleplezni a hősök emlékoszlopát. Az ünnepélyen részt vesz bádoki Soós Károly alábornagy is a kormányzó képviselőségében. Az ünnepi beszédet nagyatádi Szabó István földmivelésügyi miniszter mondja. A szigetvári emlékoszlop felállítása is befejezést nyer a közeljövőben.

— Országos Gyermekegyi Kiállítás Budapesten. „A Gyermekért” Országos Gyermekegyi Társaság október havában Budapesten a városligeti Iparcsarnokban, nagyszabásu gyermekegyi kiállítást rendez. A kiállítás anyaga szemléltető módon kívánja megvilágítani a csecsemőtől kezdve a 14 éves korig az egészség megtartására és betegségek megelőzésére vonatkozó összes gyermekvédelmi eszközöket, módokat és intézményeket; bemutatja a gyermek egészséges ruházkodását, a higienikus és modern iskolai berendezést, az okszerű és jó tanítási eszközöket, valamint a nevelő és oktató hatással bíró gyermekszórakozásokat. A kiállítás különösen a népegészségügy érdekeit kívánja szolgáltni; tartama alatt a különböző egészségügyi és ezzel összefüggő nevelési kérdésekről népszerű felolvasások és előadások is lesznek. Klebelsberg Kunó vallás- és közoktatásügyi miniszter a kiállítás egyik védnöke, leiratot intézett az ország minden iskolájához és nevelőintézetéhez, amelyben a gyermekvédelmi és oktatási szempontból szükséges kiállításra a hazai tanárság, tanitóság és a szülők figyelmét felhívja. A kiállítás igazgatóságának irodája Budapesten, IV. Sütő-utca 2. sz. alatt van. Elnökei pedig: Dr. Lukács György, v. b. t. t. nemzetgyűlési képviselő és gróf Wilczek Frigyes igazgatója: Dr. Lévai Tibor.

— Meghasadt a föld Csantavéren. Kalocsáról írják: Csantavér községet nagy izgalomban tartja az a különös földhasadás, mely néhány nappal előbb történt. A község határában ugyanis óriási dűbörgés közben mintegy 20 öl hosszúságban meghasadt a föld és nagy mélység támadt. Az így keletkezett 3 méter széles üregből kékes láng tört elé. A földhasadásnak áldozatai is vannak, mert éppen a hasadás helyén két gazdaember dolgoztatott a földjén és a tátongó mélység elnyelte őket. A földhasadás okául a föld mélyében levő földgázt emlegetik; tavaly hasonló dűbörgést hallottak és néhány napon át kisebb földrengést is észleltek. A vidéken a kecskeméti és a karcagi eseményekhez hasonló titokzatos dolgok történnek, amely állandó izgalomban tartják a lakosságot. A hivatalos hatóságok jelentést küldtek a történetekről Belgrádba, mindez ideig azonban semmi sem történt a földhasadás és a különös események okának kiderítésére.

KÖZGAZDASÁG ÉS PÉNZÜGY.

Budapest, 1922 szeptember 7.

A budapesti deviza-központ hivatalos árjegyzései.

Amsterdam	—	Prága	81
London	10200	Stockholm	602
Newyork	2275	Sweiz	430
Berlin	175	Bécs	290
Milano	9800	Zágráb	610
Páris	180	Varsó	31

Zürichben:

	Szept. 5	Szept. 7
magyar korona	0.22	0.24 1/2
az osztrák korona	0.07	0.075
az osztr. bélyegz. bankjegy	0.08 3/4	0.08 1/2

Piaci árak Zalaegerszegen.

Marhahús 1 kg	120-40 K	Vöröshagyma 1 kg	50 K
Borjúhús	140 K	Fokhagyma	40 K
Serdőhús	180 K	Paradicsom	15 K
Zsírzszalonna	440 K	Burgonya	25 K
Zsír	600 K	Káposzta	25 K
Tej 1 liter	16 K	Zöldbab	30 K
Tejföl	60 K	Alma	12 K
Tojás 1 db	10 K	Körte	18 K
Zöldpaprika	2-3 K	Szilva	20 K
Úgorka	1-2 K	Szőlő	4 K
Vaj 1 kg	400 K	Tök	5 K
Turo	40 K	Zöldszeg	40 K

Budapesti tőzsde.

Valuták:	Szept. 5	Szept. 7
Napoleon	8200	8600
Font	9625	9975
Dollár	2140	2275
Francia frank	167	50
Lengyel márka	—	26
Márka	1	55
Lira	93	98
Leu	17	17
Cseh korona	75	81
Dinár	23	20
Svájc frank	410	430
Osztrák kor.	2.60	2.90

Terményjelentés.

Budapest, 1922 szeptember 7.

	Szept. 5	Szept. 7
	Kor.	Kor.
Búza	7000	7550
Rozs	5000	5600
Árpa	6300	6300
Zab	5100	6200
Tengeri	6900	8100
Korpa	7450	4600
Repce	—	13500
Köles	—	—

Külföldi pénzeket (dollárt, dinárt stb.)

a deviza-központ által megjelölt napi áron vásárol

Értékpapír-tőzsdai megbízásokat gyorsan és előnyösen teljesít

Fenyvesi Bankbizomány,
Zalaegerszeg, Fő-tér. 52-52. Telefon 38.

KOTSY JÓZSEF
gépekre berendezett
KOCSIGYÁRTÓ
műhelye ZALASZENTGRÓTON.
7-50

Állandó kész-kocsiraktár. — Gazdasági szerek és minden e szakba vágó munkák készítése. — Javítások és átalakítások mindenkor a legmodernebb kivitelben, a legolcsóbb napi áron.

Csak 1 korona Hirdetéseket
esik egy könyv használatáért

1napra a legjutányosabb díj-szabás mellett vesz fel a

Zalavármegye

a KULTURA kölesdnkönyv-tárban. Bővebb felvilágosítást a KAKAS-nyomdában kiadóhivatala Zalaegerszeg. Kakas-nyomda Telefon 131.

Jókarban levő harmonium és cimbalom eladó és egy PIANINO megvételre kerestetik.

ELADÓ egy db Kállay 8 HP es egy db Umrat 800-as alig használt 7-10

cséplőgarnitúra

Bővebb KOTSY JÓZSEF Zalaszentgrót

A győri Back-malom bizománynál lisztraktára, mohai savanyúvíz, összes fűszer, rövid-, papír- és festékárak

Komlós M. Miksa
nagykereskedőnél Zalaegerszegen 45-50

Épület és butor-
munkát a legkényesebb igényeknek megfelelőleg készítenek 51-0

Szalay és Dankovits
épület- és műbutor-asztalosok

ZALAEGERSZEG Pamegmunkáló telep: ISKOLAKÖZ 2. SZÁM. Ürményi-utca 7.

ÁLLANDÓ KÉSZRUTOR RAKTÁRI

Nagy Jenő-féle oiai vendéglő eladó
Bővebbet Hegyi Lajos-nál Kaszaháza. 2-3

Cséplőbenzin, Raffinált petroleum, Cséplőgép olaj
Motorhengerolaj, Motor olaj 33-0

a legjobb minőségben, a legolcsóbb árban beszerezhető bármily mennyiségben

Binder és Társa kereskedelmi Zalaegerszeg
irodájában Eötvös-utca 10. sz.

HEINRICH W. és L. Készítünk épületűvegezést, képkerekezést, üvegtető-javítást és minden e szakmába vágó munkát úgy helyben mint vidéken. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltek.

űvegezési vállalat. űvegáru, táblaűveg, porcellán-és lámparaktár

ZALAEGERSZÉGEN

Zalaegerszeg vasuti menetrendje 1922 Junius hó 1-től.

E	Hova	INDULÁS				ÉRKEZÉS			
		Csatlakozik				Honnan			
Óra	Perc	Óra	Perc	Óra	Perc	Óra	Perc	Óra	Perc
204	Sárvár	Budapest keleti pályaudvarra érkezik	15:50	4:20	Zalaszentiván	Nagykanizsáról indul	2:15		
240	Zalaszentiván	Szombathelyre érkezik	5:20	6:48	Zalaszentiván	Szombathelyről	4:40		
311	Zalaötvő	Szombathelyre érkezik	7:17	7:26	Zalaötvő				
524	Zalaszentiván	Nagykanizsára érkezik	7:45	7:53	Rédics				
653	Zalaszentiván	Szombathelyre érkezik	9:07	8:32	Zalaszentiván	Nagykanizsáról	6:—		
735	Rédics			9:24	Cellődmőlk	Budapest keleti pályaudvarról	21:15		
755	Cellődmőlk	Győrbe érk. 1720. Bpest keleti pu. gyors érk.	20:40	13:23	Zalaszentiván	Szombathelyről gyors	11:40		
1138	Zalaszentiván	Nagykanizsára érkezik (gyors)	13:42	16:23	Zalaszentiván	Nagykanizsáról gyors	13:44		
1302	Rédics			16:26	Rédics				
1344	Zalaszentiván	Szombathelyre érk. (gy.)1541, Nkanizsára érk.	17:15	18:40	Zalaötvő	Budapest keleti pályaudvarról gyors	8:—		
1441	Zalaötvő	Körmendre érkezik (kedd, csütörtök, szombat)	21:20	18:39	Sárvár	Szombathelyről	13:10		
1543	Cellődmőlk	Győrbe érk. 250. Bpest keleti pályaudvarra	8:20	19:02	Zalaszentiván	Nagykanizsáról	16:50		
1710	Zalaszentiván	Szombathelyre érkezik	19:56	20:14	Cellődmőlk	Budapest keleti pályaudvarról	7:20		
2108	Zalaszentiván	Nagykanizsára érkezik	23:50	23:11	Zalaszentiván	Szombathelyről	20:55		

HA UTÁZIK, legkényelmesebben a **menetjegyi**irodában válthatja meg jegyét akár két nappal előre is. — Visum mérsékelt díjazás mellett a következő államokba szerezte meg: Németország, Olaszország, Svájc, Francia- és Csehországba.

Nyomatott Tahy R. utóda Kakas Agoston könyvnyomdájában Zalaegerszegen. Telefon 131. szám

ZALAVÁRMEGYE

Felelős szerkesztő: **BORBÉLY GYÖRGY**
Lapkiadóssága: „Zalavármegye” lapkiadó-társaság

TÁRSADALMI ÉS POLITIKAI LAP
HETI EGYRÉSZLETES ÉRTÉKESÍTMÉNY
Előfizetés: 1. évfolyam 180 K. Egyenlő részben 6 K

Szerkesztőség Kisfaludy-n. 8. Telefon 162 sz.
Kiadóhivatal Széchenyi-tér 5. Telefon 131 sz.

„Mizsek egy lóban, bíszek egy hasban”
„Mizsek egy lóban, bíszek egy hasban.”
„Mizsek Magyarország feltámadásában Amen.”

A Kósa Györgyné krumplija.

Megbüntették Kósa Györgynét ötezer koronára, mert négy krumplit, amelynek a súlya 4 és $\frac{1}{4}$ dekagramm volt, két koronáért adott el, pedig csak egy korona és 20 fillérért kellett volna eladnia.

S ennél fogva ez az eset, minthogy nyilvánosan történt, megfordult a kaposvári, pécsi és budapesti lapokban is.

Tréfásan mondhatnók: Az egerszegi Kósáné krumplija a világpiacra.

Csakhogy részemről egy szikrányi kedvem sincs a tréfához.

Evvel párhuzamosan naponként olvasuk a pesti napilapokból a pesti piaci eseményeket. Nem egy embertől hallottam már, hogy velem együtt a kacagásig hozantja őket az a nagy szigorúság, amit Pesten elkövetnek az árvizsgáló bizottságok, a rendőrségi ellenőrzések és az uzsora bíróságok, vagy a repülő bizottságok. Tudniillik, hogy mindnyájan igen nagy szigorúsággal járnak el. Mindennap fölemlítik az ujságok, hogy N. N. kofát letartóztatták, mert az ugor-kát 14 korona helyett 16 koronáért adta; O. P. falusi asszonyt megbüntették 2000 koronára, mert az őszi barackot 20 korona helyett 23 koronáért adta és R. S. kofát bekísérték, mert a paradicsomot 24 korona helyett 26 koronáért adta. És másnap megint előkezdődik a dolog megint az őszibarackkal, az ugor-kával és a paradicsommal.

Közbe-közbe a hidegrázás borzongatja az embert, mikor látja leírva ezeket az ékes szokat:

— *arrazziáknak.* —

S amíg az árvizsgáló bizottságok a vidékről is felutazva nagy központi értekezletet tartanak Budapesten, s amíg a rendőrségek mindenik városban vizsgálgatják és számlálgatják és méregetik a két koronás ugor-kát és őszi barackokat és amíg elítélik a 10 koronás paradicsomos kofákat: azalatt hetenként, hónapoként tízezer koronájával emelkedik a vagonfa ára s három-négy hónap alatt lesz 60 és lehet még talán 80 és 100 ezer korona is egy vagon fa

A szegény közönség azt lesi, várja, hogy a nagy portékáknak és azokvelten szükséges portékáknak az árát mikor állapítják meg és hogyan? És, hogy vajon azt meg is tartják? Mert ha az őszi barack drága, azt nem muszáj megvenni, sem megenni. Anélkül meglehet élni. De telenben fa nélkül nem lehet megélni.

Nós visszatérve Kósáné krumplijára, — senkise tartsa túlságosan szigorúnak az ítéletet és sajnálni sem szükséges, hogy talán nem tudná leróni a tartozást:

Csupán egy kérdést kockáztathatna meg az ember:

Hát igazán Zalaegerszegnek összes vásárlási piacain nem volt és nincs-e több eset? S nem voltak és nincsenek-e nagyobb esetek, mint ez a négy krumplis és két koronás eset? *B.*

Az egerszegi cserkészetről.

A zalaegerszegi áll. főgimnázium 71. „Zrinyi” cserkészcsapatának 1921. szeptembere óta nincsen parancsnoka. Ez a szomorú tény már megyeszerte ismeretes. Az egerszegi polgárok hiányzott eleinte a délceg gimnázista cserkészek trombitás felvonulása, de aztán az is feledésbe ment. Néha-néha kérdezősködtek még egy-egy ismerős cserkészről az „elűnt” csapat fölől, öreg bácsik és nének sajnálkoztak az új nemzedék elmaradásán, — de már ez is elmúlt, senki sem emlegeti a Zrinyieket. Sőt a cserkészek is megfeledkeztek a barna kalapról, ott lóg valahol egy eldugott fogason a sarokban. Eleinte várták még az új parancsnokot, szöttek tovább a elmúlt, szépemlékű nagytáborozás fátujképeit, de aztán azt is megunták. A csapatnak bizony nem lett parancsnoka és most sincs.

Pedig megérdemelné. Nem csak azért, mert ő a megye első cserkészcsapata, hanem csak azért, mert többször az illetékes és előkelő körök dicséretét váltotta ki, — de szorosán nép- és nemzetnevelési szempontból is. Sohse volt még Csonka-Magyarország annyira rászorulva az önfegyelmre, nemesedésre, mint most és sohasem kellett még a legutolsó kapaszkodót is keresni, miní most: a viharos tengeren egyedül. Jóbarátok és segítő szomszédok nélkül szinte lehetetlen egy halálosan beteg országnak talpra állni és elszigetelten kulturálódni. A nemzetek rá vannak utalva egymásra és műveltségi fejlődésükben keresniük kell a szoros kapcsolatot a szomszédos népekkel. A diák csere-akció, külföldi tanulmányi kirándulások is mindmégannyi elengedhetetlen érintkezések idegen nemzetekkel, egymás kincseinek: kulturáinak kicserélése. A cserkészlet nem hazai intézmény. Baden Powell angol tábornok kezdeményezése, aki a fiatalokból küldöncöket, ifjú katonákat nevelt, kivitte őket a természetbe és megtanultatta velük az údvös dolgokat. A kitűnő eszme ragadó volt és a szomszédos államok egykettőre átvették a meghonosították. Ma már a legtöbb országban ott látható a *Boy scout*: a cserkász.

Ha a cserkészlet ilyen nemzetközinek is látszik és a nemesedni akaró diákokat, tekintet nélkül arra, hogy angol, francia, vagy magyar e, — testvérként hozza össze, ez azért nem mutatja azt, hogy a cserkészek nem jó hazafiak, mert *elsősorban is azok*. Hazát csak igazi hazafiakkal lehet szerezni és fenntartani. A cserkészlet pedig erre törekszik. A legelsőb-rangu nemzetmentő intézmény, a sok apróbb hasonló mozgalmaknak a koronája.

Tehát nagyon is érthető a sajnálkozás az említett parancsnokhiány fölött. Kár egy ilyen

szép, megye és országszerte fellendült mozgalmat így látszólag abbahagyni. Igaz ugyan, hogy az egy éves szünetelésre rácsófol a *Cserkészlet*, az asztalos és könyvkötő műhely, a csinos kiállítások. Nagy hálával tartoznak *Pásztor* föltitkár urnak, aki gondozásába vette a szétszórtó báránycsapatokat és fáradtságot nem ismerve igazán megkapó nagylelkűséggel biztosította a Zrinyi-csapat nevét. De ez sem ad teljes feleletet. Egy év óta egyetlen egy összejövetel, gyakorlat sem volt s a cserkészek csak az ablakok mögül látták a természetet. Az idei nyári nagytáborozás is elmaradt. Külföldre is ment nyaralni több csapat és onnét is jöttek ide, de a Zrinyi-csapat mindig csak szépen kimaradt, mert hát „nem dolgozó” csapatnak otthon a helye. Mind ez azért, mert nincs parancsnok. Hogy voltaképpen *miért is* nincsen, azt nem akarjuk — több érthető ok miatt is — feszegetni, csak azt szeretnők, ha lenne. Pedig most igazzán lehetne. Amint legujabban értesültem, ő katonatiszt jelentkezett a Szövetség-nél cserkészek kiképzésére és vezetésére.

Nagyon jó lenne, ha most minden ellentétes dolgokat kiküszöbölénk és a 6 katonatiszt közül egyet meghívánk Egerszegre. — Mert ha egy szeg rozsdás a gépben és nem lesz helyreigazítva, akkor a többi is romlik. Istenkáromlás lenne ezt a nagy nemzeti és nemzetközi intézményt a maga egyenes útjáról eltántorítani. *(yn)*

TÁVIRAT-TELEFON.

A Magyar Távirati Iroda jelentései.

Hivatalosan megerősítik Trikupis tábornok elfogatását.

Athén, szept. 9. Hivatalosan megerősítik azt a hírt, hogy Trikupis tábornokot öt magasrangú tiszttel egyetemben fogságba ejtették. A lapok hivatalos forrásból arról értesülnek, hogy Trikupis tábornoknak és kísérő tiszteinek fogságba jutása elszigetelt esemény, amelynek semmi köze sincs hadtestaik sorsához.

Mure svájci ujságról Bánffyról.

Páris, szept. 9. A Journal d' Debats hasábjain Mure svájci hírlapíró foglalkozik Magyarország felvételének kérdésével. Bánffy külügyminiszter — írja Mure — Apponyi Albert grófnál alkalmasabb személy arra, hogy Magyarországot képviselje és kedvező benyomást keltsen.

A brit kormány Konstantinápolyt minden esetben megvédi.

London, szept. 9. A szövetséges főmegbízottak határozott fegyverszüneti ajánlatot tettek az angorai kormánynak azon az alapon, hogy a görög hadsereg teljesen kiűrti Kisáziát. A brit kormány a tegnapi minisztertanácsán elhatározta, hogy a tengerszorosokat, valamint Konstantinápolyt minden esetben megvédi.

A görög kormány lemondott.

Athén, szept. 9. A kormány lemondott, a király Kalogeropouloszt bizta meg a kormányalakítással.

A kisántant demarsa.

Bukarest, szept. 9. A lapok jelzései szerint a kisántant kormányai együttes demarsot tettek a nagyhatalmaknál, hogy tiltakozzanak az ellen, hogy a magyar kormány a trianoni békeszerződést nem viszi keresztül és agitációs szervezeteket tart fenn, amelyek a szomszéd államok biztonságát veszélyeztetik.

A törökök győzelme.

Athén, szept. 9. A törökök elérték az Égei tengert és Smirnához közelednek. A várostól már csak 20—30 mérföldnyire vannak. Manissa ellen vonulnak és bevonultak Bergemába. A török csapatok 700 ágyut, 950 kocsit, 11 repülőgépet és 2000 gépfegyvert ejtettek zsákmányul.

A kisántant rovasz gáncsal Magyarország ellen.

Budapest, szept. 9. A párisi Havas könyvatos azt a bukaresti hírt röpitette világgá, hogy Romániában a román király és román politikusok meggyilkolására irányuló magyar összeküvést fedeztek fel, amely mögött magyar kormányférfiak állanak, sőt Horthy kormányzó is szerepel benne. Ez a híresztelés a magyar közvéleményben óriási felháborodást kellett. A M. T. I. táviratilag a bukaresti Orient Rádióna hiv. ügynökségéhez fordult, hogy adjon az ügyre vonatkozólag pontos értesítést, de mindezt eddig válasz nem érkezett. Az eddigi bukaresti és egyébként származó hírvagyban egyetlen konkrét adat nincs, kivéve egy már nem élő ezredes elferditett nevét. Ez a híresztelés összefüggésben áll azzal a Prágából világgá röpitett hírral is, hogy Zita királyné Szombathelyre érkezett. Ezt a hírt egyébként maga a Havas ügynökség cáfolta meg azzal, hogy a királyné tegnap automobil uton volt San Sebastian felé, de egy baleset következtében utjáról visszafordult. Mindebből kitűnik, hogy itt rendszeres sajtó kampányról van szó, amelyet minden valószínűség szerint a kisántant sajtófőnökeinek marienbadi értekezletén főztek már ki arra az időpontra, amikor Magyarországnak a népszövetségbe való felvételéről lesz szó. Az egész kampány annyira átlátszó otromba, hogy egy-két napon belül ennek a hazugságvárnak önmagától kell összeomlania. Megütöközést kelt azonban, hogy francia lapok ezeknek a híreszteléseknek hitelt adnak és az ügyet komolyan kezelik. Noha az ország területének kétharmad részét elvesztettük és minden önkünk megvan az elkeseredésre, mégis egyetlen esetben sem történt magyar részről merénylet kirablóinkkal és önkretekveinkkel szemben. A kisántant mégis három év óta igyekszik az ilyen híresztelésekkel a világot izgalomban tartani és Magyarországot alá gáncsolni, valahányszor alkalom kínálkozik arra, hogy izoláltságából csak egy kissé kedvezőbb helyzetbe jusson.

Nagy zavargások Kattowitzban.

Berlin, szept. 9. A Berliner Tagblatt jelentése szerint tegnap d. u. Kattowitzban komoly élelmiszervavargások történtek ki. A környék bányáinak munkássága a gazdasági épület előtt tüntetett a csak részben fizetett ki órabérek miatt. A piaci bódékat kifosztották és az üzletekben zsidóüldözéseket rendeztek. A zavargások kitérésének hírére erős rendőrcsapatokat mozgósítottak.

György görög herceget Athénba hívták.

Zágráb, szept. 9. György görög herceget sürgősen Athénba hívták Bukarestből.

A kisántant követelésai.

Prága, szept. 9. A kisántant a beavatottak szerint már elvben nem szegül Magyarországnak a Népszövetségbe való felvétele ellen, de törekvése mégis az, hogy akadályokat gördítsen a felvétel elé. A kisántant valószínűleg nem ok nélkül kívánja megállapítani a Népszövetség előtt, hogy Magyarország mennyiben tesz eleget a Népszövetség követelményeinek, ezenkívül a felvételt ahhoz a feltételhez köti, hogy Magyarországon antimonarchikus kormány alakuljon.

Hetenként.**Iskola.**

Ez a hét az iskoláé. Ezen a héten zajlott le a tanuló ifjúságnak utazása, sürgése-forgása, beiratkozása a különféle iskolákba. Igen, az ifjúságnak utra indulása ez. Az ifjúság a pálya kezdetén. Az ifjúság az élet elején. A nemzet reménye. A nemzet jövője. Nemcsak hangzatos kifejezések ezek, hanem életbevágók, saját egyéni életükbe és a nemzet életébe vágók. Lehet s kell is elmélkedni ilyenkor az ifjúság munkálkodásáról: munkaköréről, munkateréről, körülményeiről, viszonyairól, egyszerűen az iskoláról.

Talán nem szükséges az iskolát definiálnom, vagyis meghatároznom, jellemeznem. Ő fejleszt az erőt a nemzet számára minden irányban.

Minél szebb megbecsülésben részesül az iskola, annál nagyobb erőt fejleszt a nemzet számára minden irányban.

A magyar közélet nem becsüli meg eléggé az iskolát. Nem tudja meghatározni, hogy mi az. Nem ismeri a lényegét. A célját néha nem is sejt. Nem mértékeli, tehát nem is értékeli helyesen. Vagyis nem részesíti kellő megbecsülésben és kellő tiszteletben.

A közéletnek alsóbb, de terjedelmesebb rétegeiben, ahol még nagy a műveltség hiány, általánosságban az a hangulat uralkodik, hogy aki iskolába jár, abból ur lesz; az urról pedig az a fogalom, hogy nem dolgozik, szép ruhában jár s dús asztalhoz ül ebédre. Ha otthon a gyermek nem szeret dolgozni: járj iskolába s ur lesz, mondja az apa s hiszi is, és beviszi a városi iskolába. Kevésbé indító ok a rátermettség, inkább a cél a fő, hogy ur legyen. Ebben a néprétegben hiányos az iskola definíciója s ezért hiányos a megbecsülése is.

A közéletnek felső rétegében ismerik az iskolát, hiszen ők, a felsőrétegek, teremtették. De sajnos, itt sem becsülik meg eléggé, mint ahogy a gyakorlati példák mutatják.

Amire most rámutatok, két példára, lehet, hogy ezekben némelyek cáfolni igyekeznének, avval, hogy itt már javul a helyzet, legalább akar javulni. En ezt ethiszem, de századokon át tart vala mostanáig az a hangulat, hogy az urak között a tanító az utolsó, vagy talán nem is ur; ő inkább csak másokból csinál urakat, s az intézmények között az iskola az utolsó. A költségvetések megkészítésekor az igények kielégítettek s ami kincs maradt, az az iskola költségére jutott. És megfordítva is: Ha takarékoskodni kell, első sorban az iskolától kell elvonni a szükségest.

Ha nem lett volna ez a hangulat s egyttal ez a tényleges intézkedés, akkor még a háború előtti világban nem volt volna a magyar tanítónak és tanárnak kevesebb fizetése, mint a balkáni országokban. Hallom, Csehországban tízannyi a fizetése a tanárnak, mint nálunk.

S hallom, a közoktatásügyi miniszteriumban egy elsőbrendű tisztviselő azt jósolja, hogy valószínűleg ezen a téren is lesz szénszünet az iskolákban. Pedig legalább azért is jó volna ott fűteni, hogy egy kis melegbe menjenek oda a gyermekek a fázó otthonukból.

Mindezek a dolgok bizonyítják annak, hogy az iskola az ő kis tekintélyével teng-leng.

Hiszen ha fa nincs, van szén; s ha szén nincs, van fa. De az iskolának nem volna szabad szünetelni még most is. Éppen elég volt nyolc esztendőig csonkán-bonkán élnie, s a sok háborús kegyelem-vizsgán áttaszigáini az ifjúságot.

Ha szén nincs, van erdő, s van fa is. Csak egy hiányzik még: az iskola rendeltetésének teljes megismerése: a megbecsülése.

Természetesen a magasabbrendű megbecsülést értem, nem a hétköznapi; nehogy megvádoljon valaki a mai Kultusz miniszter előtt; s jeleztem is már, hogy ez egész nemzeti közéletünk hangulatának a bűne, nem egyes embereknek; és hogy elmúlt századok szellemére vonatkozik, ahonnan mi maiak örököltük azt. De jó volna, ha lemondanánk arról az ártalmas örökségről, vagyis ha felszabadítanók magunkat az alól a szellem alól s tennők első helyre az iskolát, hogy erősebb embereket adjon a nemzetnek.

Meg-megjelenik, fel-fel csillan néha itt-ott a megismerés. A háború alkalmával rájöttünk, hogy nem elég jók az iskoláink. Egyfelől tültegg a filozófiában, másfelől csak urakat nevel filozófia nélkül —: az iskolák tanárai mutatták meg a helyes irányt, hogy legyen kevesebb, de kiváló filozófiai iskola s legyen több gyakorlati, a való élettel szorosabb összeköttetésben levő iskola; legyen földművelési, kézművesi, kereskedelmi iskola megfelelő arányokban.

Ezek az emlékiratok már az iskola fogalmának a megbecsülését jelentik.

Ezek az emlékiratok most egy közös feladatokra várnak s majdan a megvalósulásra is. De meddig várnak? A hosszas várakozás már nem bizonyítja megbecsülését az iskolának. Az élet nem vár.

Mindnyájan tudjuk, hogy rohamosan semmit sem lehet megcsinálni. S mindnyájan ismerjük e mostani állapotunkat. De hát fokozatosan lehet, sőt kell. Csak egy lépés is már kezdet. Bár látszanának ezek a lépések.

Ellenkezőleg. A megszállt területekről átjött iskolák is filozófiai uri iskolák. Ezekkel tehát még több van ebből a fajtából. S a miből eddig kevés iskolánk volt: ipari s földművelési, abból most még kevesebb van a megsaporodott lakossághoz viszonyítva. Holott maga a gyermek s ifju világ, maga a tanuló sereg ösztönszerűleg is rájött a jobb észre s ezekbe a gyakorlati iskolákba menne már örömmel, de nincsen elég ilyen. Az iparművészeti iskolába például Pesten most 550 ifju akart beiratkozni, de csak 150-et tudtak fölvenni.

S eszembe jut most, hogy a Malonyay „Magyar nép művészete“ megjelenésekor, de még előbb is tizesztendővel a vidéki hírlapokban többször is említettem a somogyi, zalai és vas megyei művészi nép szellemét és sürgeltem öhajtottam egy hatalmas fa-faragászi iparművészeti iskola felállítását itt a helyszínén a bárom vármegye számára, nem a központban. E népnek a fafaragó művészetével párhuzamos a kalotaszegi művészet, de tul nem haladná Európának egyetlen nemzete sem.

Az izgatás senkit sem izgatott. Az iskolának nálunk megbecsülése nincs.

Egyebet is megemlíthetek most. Szintén a kormányok figyelmébe való ez is. Zalamegyében páratlanul kitűnő agyag-anyag van edény és kályha számára. Apró mértékben van is itt egy kis kályhaipar. Állíthatna ide a magas kormány fényes fa-faragó és agyagipari iskolát.

egyenesen műhelyekkel összeköttetésben. Hogy ne is említsem a len- és kendertermelést s az ezzel kapcsolatban leendő szövő-fonó ipari iskolát szintén a feldolgozó, gyakorlati telepekkel összeköttetésben.

A mai fulladozó állapotunkban ezek a gyakorlati iskolák még elsőbbségi helyre valók, mint az elméleti iskolák. A volt jobb időkben is használtak volna s a leendő jobb időkben sem fognának ártani.

Megteremtésüknek a halogatása hiba, nemlétezésük bűn.

Mindenikajta iskolának a megbecsülése erény.
Borbély György.

HIREK. Olvasóinkhoz!

Vidéki lapokra nézve a legválságosabb időben, új előfizetést nyitunk szeptember 1-vel kezdődőleg. A horribilis papírárak s a magas munkabérek a mi megjelenésünket is megnehezítik, de mi bizva a közönség támogatásában megbirkózunk ezekkel a nehézségekkel. Utalunk arra, hogy sok évtizedes multtal bír a lap, nemcsak vidéki, hanem fővárosi is, kénytelen volt megjelenését megszüntetni. Nekünk csak egy fél éves multunk van és mégis bátran állunk szemben a nehézségekkel. Olvasóink tették lehetővé azt, hogy idáig is fenmaradtunk; ezek az olvasóink bizonyára nem hagynak el bennünket ezután sem! Az előfizetések árát kénytelenek voltunk felemelni, de a felemelés ellenére is a legolcsóbb lap a miénk maradt.

Évi előfizetés K 180.

Egyes szám ára K 6.

Mindenben a legjobbat akarjuk nyújtani, mindenről pontosan és elsőnek akarjuk értesíteni a közönséget s hisszük, hogy ez erőnkhez mérten sikerülni is fog. Mindezt azonban T. Olvasóink támogatásával tudjuk csak elérni és ennek a támogatásnak reményében jelentjük ki, hogy továbbra is azok maradunk, amik voltunk: a magyarság szabadságának és függetlenségének s a nemzeti eszmének harcosai.

Kérjük mindazokat, akiknek előfizetése lejárt, vagy esetleg már hátralékban vannak, szíveskedjenek azt beküldeni s lapunkat ismerőseik körében terjeszteni.

A Zalavármegye szerkesztősége és kiadóhivatala.

Hafalozás. Csernovicz István zalaegerszegi alfamrendőr, aki Nagyboldogasszony napján véletlenül fegyvertisztogatás közben kézenlőtte magát, ma vérmérgezésben meghalt.

Az árszabályrendeletnek a megtartását érti a közönség. Igaza van. Amely portékáknak az árát megállapította a törvényes bizottság, mint pl. a tej, túró, tejjel, vaj, zsír, tojás stb. ezeknek a törvényes áraival nem vásárolhatja meg a közönség ugyanezeket. Az árusítók drágábbért adják ezeket a közönségnek meg kell élni, tehát megeszi így is. De a hatóságok álljanak őrt.

A Kisasszony-napi egerszeghegyi bucsu tegnapelőtt volt, nagy közönség részvételével. A hatalmas nagy körmenetét maga Pehm József esperes apátplébanos vezette; a menetben részt vettek mind a kongregációs tagok is külön csoportokban. A Zalaegerszeg megyei kápolna elé járulva Pehm plébanos szép beszédet tartott.

Megnyitott a föld nem csak Csantavéren, hanem Zalaegerszegen, a vármegyeház mellett is. Az iskolaköz feletti aszfalt járda egy lábnyi területen be van szakadva, alatta tátongó üres nyílás van. Csuda, hogy még senki sem lépett bele. Még inkább csuda, hogy az éber rendőrőrszem ezt nem vette volna észre. Kérjük az illetékes hatóságot, intézkedjék azonnal, hogy az a nyílás befedessék, nehogy még áldozatot követeljen magának. Annál is inkább sürgős intézkedést kérünk, mert éjén a részén az esti órákban a mozi közönsége nagyobb tömegben szokott gyanútlanul járni, de meg az iskolába siető apróságokra is egyenesen életveszélyes az a rókalyuk. Hasonlóan rossz járda van az ügyvédi kamara háza mellett is.

Egy volt magyar miniszterelnök özvegye trafikosné lett. Bánffy Dezső báró volt magyar miniszterelnök özvegye, aki erdélyi származású és akit az oláhok nem tűrtek meg szülőföldjén, most Pécsen tartózkodik. Az anyagi támasz nélkül álló kegyelmesasszony nemrégiben elnyerte a pénzügyi hormánytól Pécs város egyik különlegességi trafikját, amelyet egy ezredesnével együtt fog vezetni október elsejétől.

A Vasmegeyi Általános Tanítóegyesület közgyűlése. Csütörtök délelőtti rendkívüli közgyűlést tartott Szombathelyen a Vasmegeyi Általános Tanítóegyesület. A közgyűlésen részt vett Rákos István országos egyesületi elnök is, Muróthy dr. főispán stb. Rákos István a megyei tanítóegyesület nagy fontosságára mutatott rá buzdító beszéd kíséretében. Hangoztatta, hogy szükségesnek tartja a tanítóegyesület általános szervezkedésén kívül a felekezetek szerint való tömörítést is, hogy annak keretén belül a saját különleges felekezeti érdekeiket az általános egyesüléssel annál hatékonyabban támogathassák. A szervezkedés célja a tanítóegyesület erkölcsi és anyagi érdekeinek előmozdítása által az ország felvirágoztatása. Mi nem politikát csinálunk — mondotta, — hanem a politika leszűrdött eredményeit a megvalósulás útjára vezetjük. Semmiféle jelszóval magunkat széttagolítani nem engedjük. Hangoztatom, li katolikus, református, evangélikus és zsidó tanítók iskoláigyegekben hatóságok, iskolafentartó hatóságok érdekeinek szolgálatára vagyok kötelezve. Mindenkinél közelebb, hogy amelyik felekezet oltáránál szolgál, annak színvonala emelése érdekében tegye meg mindazt, amire magát kötelezte, a háza érdekeinek szemelől tartásával. A gyűlés után bankett volt a Sabaria nagytermében.

Aranykoronában olcsóbb a megélhetés mint békében. A megélhetés drágaságának index száma azt mutatja, hogy a megélhetés a háborúelőtti állapóthoz viszonyítva augusztus végéig több, mint százhatvanszorosa drágult. Az illetékes szakkörök azt is kiszámították, hogy a megélhetés szempontjából ma 45 aranykorona elégséges ugyanolyan életszínvonal biztosítására, mint amilyen békében 100 aranykoronából volt biztosítható.

A német posta is drágul. Amint értesülünk, a német postaiszolgálat október elsejétől 100 százalékkal felemeli a díjakat.

Vidékiekkel és az érdeklődők ezreivel ez uton közli az

EDISON MOZGÓSZÍNHÁZ

hogy a film mesterművek non plus ultrája, a kinematografia fejlődésének csúcspontja a

HINDU SIREMLÉK

a jövő héten került bemutatásra és elővételben jegyeket 10-étől vasárnaptól kezdve adunk.

x Olcsó hét. Tekintettel az óriási, folyton növekedő drágaságra, e héten keddtől, kezdve Schütz Sándor és Fia cég alkalmat nyújt a nagyontisztelt vevőinek, hogy őszi szövetségüket, mélyen az importárakon alul beszerezhessek. Az árak keddtől kezdve megtekintethetők a cég kirakataiban.

Ahogy a kisántant elképzei Magyarországot. Az utóbbi időkben meg nem állapított egyének térképet terjesztenek, amelyek Magyarország felosztásának tervét tüntetik föl. A térképen Románia egészen a Tiszáig terjed, a Dunántul Jugoszláviáé, a Dunán inneni rész pedig a Duna-Tisza közével Csehszlovákia színeivel van festve. A legtöbb valószínűség szerint ezek a rejtélyes térképek csakis a cseh sajtópropagandának a termékei lehetnek. Így tervezi tehát a kisántant Benes vezérlete alatt a jövőt. Hogy azonban végezni is így fog-e, — az alighanem másképpen fog történni.

SPORT.

Előre Pannonia.

Európa sportkedvelői és nem sportkedvelői is egyaránt nagy izgatottsággal és érdeklődéssel tekintenek ma a spanyolországi Barcelona város felé, ahol ma kezdődnek az európai evezőbajnokság előfutamai. A nemzetközi versenyben részt vesz a rövid idő alatt nagy hirre vergődött Pannonia-nyolcas is, a legrégebb és leghíresebb magyar evezősegyet. A lerongyolódott vatutájú Csonka-Magyarországnak nagy megerőtetésébe került a Pannonia benevezése, vagyis részvétele, de akadtak még áldozatkész magyarok, akik belátták a magyar sport nagyszínűségét és önkéntes adományaikkal segítették a magyar lobogót diadalutjára. A Földközi tenger partjain bizonyára nem látták még ragyogni a magyar háromszínek, de most, ha a magyar balsors nem bénítja meg a lelkes fiúk erejét, — csodálni is fogják.

A Pannonia-nyolcas tagjai május óta készülnek mindfokozottabb energiával a nagy versenyre. Az ötbónapos tréning valószínűleg aszkéta-életet követel tőlük. Dohányozni, szeszes italt inni és más káros élvezeteket keresni egyáltalán nem szabad, mert az evezés voltaképpen idegmunka. Csakis friss erővel lehet a legpontosabb, legerősebb és leggyorsabb evezőcsapásokat kihozni. A fiúk megtartják pontosan az előírt szabályokat és nem csoda, ha a Dunán 2000 métert 6 perc és 32 másodperc alatt szeltek végig nagy ellenszélben. Vezérezősük a kitűnő Haurzinger, aki után a többiek igazodnak és aki adja, diktálja nekik a csapásokat.

A nemzetközi versenyben spanyolok, franciák, olaszok, svájciak, hollandusok és belgák is résztvesznek és mindegyik nagy reményekkel indul a döntő utra. Tavaly a svájci lobogó röpült fel elsőnek az árbócra az amsterdami versenyben és másodiknak a magyar. Ha a pannon-fiukat szerencse kíséri, most a piros-fehér-zöld lesz az első.

Nagy Jenő-féle olai vendéglő eladó
Bővebbet Hegyi Lajosnál Kaszaháza. 3-3

Keddtől kezdve SZÖVET-HÉT a SCHÜTZ-áruházban.

KÖZGAZDASÁG ÉS PÉNZÜGY.

Budapest, 1922 szeptember 9.

A budapesti deviza-központ hivatalos árjegyzései.

Amsterdam	930	Prága	80
London	10500	Stockholm	615
Newyork	—	Sweiz	—
Berlin	195	Bécs	300
Milano	98-102	Zágráb	630
Páris	185	Varsó	32

Zürichben:

Szept. 7.	Szept. 9.
0 24 1/2	0 22
0 075	0 075
0 08 1/2	0 08 1/2

a magyar korona	—	—
az osztrák korona	—	—
az osztr. bélyegz. bankjegy	0 08 1/2	0 08 1/2

Piaci árak Zalaegerszegen.

Marhabús 1 kg	120-40 K	Vöröshagyma 1 kg	30 K
Borjúhús	140 K	Fokhagyma	40 K
Sertéshús	180 K	Paradicsom	15 K
Zsuzsalonna	440 K	Burgonya	25 K
Zsir	600 K	Kaposztá	25 K
Tej 1 liter	16 K	Zöldbab	30 K
Tejföl	60 K	Alma	12 K
Tojás 1 db	10 K	Körte	18 K
Zöldpaprika	2-3 K	Szilva	20 K
Ugorka	1-2 K	Szőlő	40 K
Vaj 1 kg	400 K	Tök	5 K
Turó	40 K	Zöldkék	40 K

Budapesti tőzsde.

Valuták:

	Szept. 7. kor.	Szept. 7. fill.	Szept. 9. kor.	Szept. 9. fill.
Napoleon	8600	—	8600	—
Font	9975	—	—	—
Dollár	2275	—	2350	—
Francia frank	180	—	—	—
Lengyel márka	—	31	—	—
Márka	1	75	—	—
Lira	98	—	—	—
Leu	17	50	—	—
Cseh korona	81	—	—	—
Dinár	24	40	24	30
Svájci frank	430	—	410	—
Osztrák kor.	—	2 90	—	—

Terményjelentés.

Budapest, 1922 szeptember 9.

	Szept. 7. Kor.	Szept. 9. Kor.
Búza	7000	7750
Rozs	5000	5750
Árpa	6300	6350
Zab	5100	6400
Tengeri	6900	8400
Korpa	7450	4750
Repce	—	14500
Köles	—	—

Asztalos segédek

állandó munkára felvételnek, ügyes munkatársaknak felfogadnak.
Szalay és Dankovits
 bútorkészítők Zalaegerszegen.

STELLA sütepor

10-12

vanilincukor
 puddingpor
 salicyl

Gyár: Budapest, VII. Rottenbiller-u. 46.
 Lessive-Phenix mosópor vezérképviselet.

Épület és bútorkészítés

munkát a legkényesebb igényeknek megfelelőleg készítenek 12-0

Szalay és Dankovits

épület- és bútorkészítők
 ZALAEGERSZEG Famegmunkáló telep:
 ISKOLAKÖZ 2. SZÁM. Ürményi-utca 7.

ALLANDÓ KÉSZBÚTOR RAKTÁRI

A győri Back-malom bizományi lisztraktára, mohai savanyúvíz, összes fűszer, rövid-, papír és festékárak

Komlós M. Miksa

nagykereskedőné, Zalaegerszegen
 46-50

KOTSY JÓZSEF

géperőre berendezett

KOCSIGYÁRTÓ

műhelye ZALASZENTGÉBŐN.

Allandó kész-kocsiraktár. — Gazdasági szerek és minden e szakba vágó munkák készítése. — javítások és átalakítások mindenkor a legmodernebb kivitelben, a legolcsóbb napi áron.

Hirdessen a Zalavármegyében

Cséplőbenzin, Raffinált petroléum, Cséplőgép piaci Motorhengerolaj, Motorolaj 34-0

a legjobb minőségben, a legolcsóbb árban beszerezhető bármilyen mennyiségben

Binder és Társa kereskedelmi Zalaegerszeg
 irodájában Eötvös-utca 10. sz.

MAGYAR FIAT MŰVEK R. T.

zala- és somogyvármegyei képviselősege.

Nagykanizsai Autóforgalmi R. T.

A Tauril bizományi gumiraktára, autó- és motorbenzin, autó- és hengerolaj árusítása nagyban és kicsinyben. — A D. K. W. kiegészítő biciklimotorok eladása, személy- és teherautó, tracteur, motoreke eladás.

Autók garagirozása. Teheráru fuvarozás.

Iroda: Erzsébet-lér. Köztisztviselői barakk-épület.

Telefon 759.

Igazgató: Fő-ut. 8. Barakk-épület. Telefon 356.

Garage: Tárház-utca. Távirati cím: Autóforgalmi. 14-26

Ügyes munkásleányt vagy kifutó flut keres

KAKAS AGOSTON könyvnyomdája.

ELADÓ egy db Kállay 8 HP és egy db Umrat 800-as alig használt

cséplőgarnitúra

Bővebb KOTSY JÓZSEF Zalaszentgébőnt

HANGSZEREK. ZONGORÁK. GRAMOPONOK.

Minden hangszeresboltban és minden zeneboltban kapható.

STERNBERG

Budapest, Rákóczi-ut 60/c. számú aulájában

Irja meg azonnal, hogy milyen hangszere van szüksége és mi arról azonnal küldünk árajánlatot, ha ezen újságra hivatkozik. Iratandó hangszereit küldje postán gyárunkba, jutányosan újraszaktjuk. Örményi-utca 7. számú Zalaszentgébőntől legújabb hangkészülékeinkről ingyen és bérmentve küldjük műsorjegyzékünket

Zalaegerszeg vasúti menetrendje 1922 június hó 1-től.

INDULÁS				ÉRKEZÉS			
Óra	Perc	Hova	Csatlakozik	Óra	Perc	Honnan	Csatlakozik
2 04		Sárvár	Budapest keleti pályaudvarra érkezik	15 50	4 29	Zalaszentiván	Nagykanizsáról indul
2 40		Zalaszentiván	Szombathelyre érkezik	5 20	6 48	Zalaszentiván	Szombathelyről
3 11		Zalalövő	Szombathelyre érkezik	7 17	7 26	Zalalövő	
3 24		Zalaszentiván	Nagykanizsára érkezik	7 45	7 33	Rédics	
3 53		Zalaszentiván	Szombathelyre érkezik	9 07	8 32	Zalaszentiván	Nagykanizsáról
7 35		Rédics		9 24		Céldömök	Budapest keleti pályaudvarról
7 53		Céldömök	Győrbe ér. 1720. Bpest keleti pu. gyors ér.	20 40	13 23	Zalaszentiván	Szombathelyről gyors
8 13		Zalaszentiván	Nagykanizsára érkezik (gyors)	13 42	16 23	Zalaszentiván	Nagykanizsáról gyors
13 02		Rédics		16 26		Rédics	
13 44		Zalaszentiván	Szombathelyre ér. (gy.) 1541. Nkanizsára ér.	17 15	18 40	Zalalövő	Budapest keleti pályaudvarról gyors
14 41		Zalalövő	Körmendre érkezik (kedd, csütörtök, szombat)	21 20	18 39	Sárvár	Szombathelyről
15 43		Céldömök	Győrbe ér. 250. Bpest keleti pályaudvarra	8 20	19 02	Zalaszentiván	Nagykanizsáról
17 10		Zalaszentiván	Szombathelyre érkezik	19 56	20 14	Céldömök	Budapest keleti pályaudvarról
21 08		Zalaszentiván	Nagykanizsára érkezik	23 50	23 11	Zalaszentiván	Szombathelyről

HA UTÁZIK, legkényelmesebben a menetmenetrendben válthatja meg leggyakrabban két nappal előre is. — Visum nélkül díjazás mellett a következő államokba szerezhetik meg: Németország, Olaszország, Svájc, Francia- és Csehszlovákia.

Nyomatott Táhy R. utóda Kakas Agoston könyvnyomdájaiban Zalaegerszegen. Telefon 181. szám

ZALAVÁRMEGYE

Felelős szerkesztő: BORBÉLY GYÖRGY
Laptulajdonos: „Zalavármegye” lapkiadó-társaság

TÁRSADALMI ÉS POLITIKAI LAP
HETIENKÉNT HÁROMSZOR.
Előfizetés: 1 évre 180 K. Egyes szám 6 K

Szerkesztőség Kisfaludy-u. 8. Telefon 162 sz.
Kiadóhivatal Szechenyi-ter 5. Telefon 131 sz.

„Hízek egy Istenben, hízek egy hazában
Hízek egy Isteni örök igazságban.
Hízek Magyarország feltámadásában

A vásárról.

Régi, meggyökeresedett intézmény a vásár. Annyira megszokott, hogy a polgároknak már úgyszólván elengedhetetlen. A polgár embernek a vásár ünnepet jelent. Ahogy karácsonykor, húsvétkor, pünkösdkor siet a templomba, úgy özönlik a falusi meg a városi polgárság a vásárra. Nem éppen azért, hogy az erszényét apassza, hogy beszerezzen egyet-mást, csak szokásból, kíváncsiságból. Komédiásokat is lehet látni, nagyokat nevetni rajtuk, mint most Egerszegen a vásártéren. Meg nótákat is lehet tanulni, új „sej, haj Linákat”, bő anyagot télire. Meg a legfőbb: a korcama. Otthon is van, igaz, de ilyenkor nagyvásárkor jobban izlik a városi. Összejönnek a vidéki atyafiak tereferélni, mint az asszonynepek. Tehát mindenképpen elengedhetetlen a vásár.

Nem akarunk inni itt a vásár ellen prédikálni, nem is áll módunkban egy ilyen régi szokást felforgatni, csak egyet-mást szeretnénk megjegyezni. Még pedig a vásártipari és egészségügyi szempontból vizsgálni. Ez a kettő sokkal fontosabb dolog, mint amilyen fontosságot tulajdonítunk a vásár szónak.

A közmondás szerint: Isten áldja a tisztas ipart. A tisztas ipar alatt a régi céhmesterek és a mostani vevők is tisztas, gondos holmikat értenek, amelyek nem hevenyészett módon kerültek ki a gazdájuk kezei közül, de úgyszólván mestermunkák. A megelégedett lelkiismeret tanuskodik róluk, az istenáldás. Amelyik portékán pedig nem ül ez a bélyeg, az nem is tisztas. Az csak félmunka. Tucatmunka. Reklámmunka. Fércmunka. Pongyolamunka. — Ez a vásár. Oda általában csak a kiseljeztett dolgok kerülnek, rongyok, amiket már lesöpörték a pultról. A vásárrban nem nézik olyan gondosan a holmikat, mint az üzletekben. Nem tanakodnak, hogy bemenjenek-e, vagy ne? Ki van rakva minden, nincs szabott ár, lehet válogatni és szabadabban turkálni. A polgár fészeken érzi magát a zárt ajtó mögött, inkább a vásárra megy inkább ott veszi a lim-lomot olcsóbban, mint a jobbat a boltban.

Egy könyvkereskedőhöz nemrégiben bement egy utazó vigéc és 3 esztendő, hasznavehetetlen kalendáriumot vásárolt össze. Persze, olcsó pénzen. Az nem volt fontos neki, hogy tulajdonképpen melyik századból is való. Csak olcsó legyen és drágán el lehessen adni. A vásárrban minden elkel, csak hang kell hozzá. Az pedig van. A polgár fizet, mint a köles. Hiszen olyan szépen kínálják, hogy megreped az ember szíve.

Ez az ipari oldala, még pedig rossz oldala a vásárnak. Kínos verejtékeken szerzett garasokat prédálunk el semmiért. Nem pártoljuk a magyar ipart úgy, ahogy kellene. — A másik oldala, még pedig másik rossz oldala a vásárnak: a vásári egészségügy. Mert nem mondható, hogy özöndús illat kereng a tenger nép fölött és hogy

a limonádés bácsi limonádéja por és bacillusmentes. A cukros német cukorkái pedig a sok izzadt marok méregetéseitől vegyileg tiszták. Bizony így sokkal jobban terjed bármilyen fertőző betegség, mint rendes uton.

Mondom, nem áll módunkban újításokkal felforgatni a régi vásárt. Csak azért említettük meg ezeket, mert alkalom kínálkozott miről írni. Egy újságnak pedig mutató ujjnak kell lenni: mi az üdvös és mi a káros. Hát itt is rámutatunk a károsra. (yn.)

Zalavármegye közgyűlése.

Tegnap délelőtt fél 11 órakor nyitotta meg Kolbenschlag Béla főispán a megjelent tagok üdvözlése és a nemzeti ima után Zalavármegye szeptemberi rendes közgyűléset. A tárgysorozat első pontja az alispáni jelentés. Bernicza Péter jegyző a közmunkavétség kivételéhez szól hozzá s a hidak rossz állapotáról tesz jelentést. Alispán válaszában kijelenti, hogy az előbbi törvényes alapon nyugszik, különben, akik 1920-ban szolgáltatták be a közmunkát, azoknak 1921-re lesz betudva s akik 1921-ben, azoknak 1922-re. A hidakat pedig az államépítészeti hivattal karöltve meg fogja vizsgálni.

Ezután a főjegyzői szék betöltése következett. A kijelölt választmány első helyen Hann Jánost, második helyen pedig Brand Sándor dr-t jelölte. A szavazatok három szavazatszedő bizottság szedi, amelynek elnökei: Mesterházy Jenő, Eitner Sándor és Dervarics Ákos. Az első bizottsághoz tartozik: Zalaegerszeg város és járás, Zalaszentgrót, Tapolca, Sümeg. A másodikhoz: Keszthely, Pácsa, Balatonfüred. A harmadikhoz: Nova, Alsólendva, Letenye és a megszállott területről való. A választás mindkét részről egyenlő erejűnek látszott s nagy volt a kíváncsiság, hogy az idős Hann, vagy a fiatal Brand fogja-e a pálmát elnyerni. Végül is Brand került ki győztesnek a választásból 26 szavazattöbbséggel. Ezután Brand Sándor dr. megválasztása folyton megillegedett m főjegyzői állás betöltése következett. A tagok kézfeltartással egyhangúlag Szalay Gyula dr-t választották meg Zalavármegye másodfőjegyzőjévé. Arvaszéki aljegyzővé Szenczi Molnár Gézát választották meg. Az arvaszéki elnök első helyettese Elmann Ödön, második helyettese pedig Kadák Pál lett.

Ezekután a tárgysorozat 76 ik pontját tárgyalták közkívánatra: Karácsony Kálmán főszolgabíró nyugdíjazásának ügyét. Karácsonyt a legutóbbi közgyűlés nyugdíjazta, a belügyminiszter azonban még nem járult hozzá a határozathoz. Bödy alispán felszólalásában kifejtette, hogy Karácsony a kömmün alatt tanusított helytelen magatartása miatt lett nyugdíjazva. Az egész ügy még bizonyos hióák folytán a levegőben lóg. Ha a belügyminiszter elé kerül s azt áttanulmányozza, akkor örömmel fog ő is hozzájárulni a közgyűlési határozathoz. Karácsony számára nem marad tehát más, mint a nyugdíjazás. A közgyűlés így határoz. — Majd Balatonfürednek adta meg az engedélyt a II-ik gyógyszertár felállítására. Kővágóórsnek hasonló kérelmét elutasította.

Bosnyák Géza indítványára az inségadó került tárgyalás alá. Beterjesztik az alispáni jelentést. Gabonából katasztrális holdankint 5, burgonyából 10 kg, borból 2.5 liter, nem termelők a III. osztályu kereseti adó, háztulajdonosok a II. oszt. kereseti adó, vállalatok a vállalati adó hatszorosát fizessék. A megyének kb. 15 000 ellátatlanon kell segítenie.

Elsőnek Malatinszky Ferenc szólal föl s

indítványozza, hogy a gyűlés az állandó választmány határozatát fogadja el. Véleménye szerint az erdőbirtokosokat is bele kell vonni az akcióba. Az építkezések megindítását is szükségesnek tartja. Eitner Zsigmond szerint az önkéntes adó beszolgáltatását kötelezővé kellene tenni Termelőre és nem termelőre egyaránt adójának egy bizonyos hányadát kellene kivetni. Most még adjon mindenki, amit tud. Számos hozzászólás után az állandó választmány határozatát fogadta el a gyűlés azzal a módosítással, hogy a gyűlés az alispánt s a végrehajtó szerveket felhatalmazza, hogy ha a végszükség úgy kívánja, akkor a kivetett, vagyis az adóalanyokra eső adót mindenképpen hajtsák be. A gyűlés fél 3 órakor ért véget és folytatásaként ma kedden letárgyalták a 374. pontból álló tárgysorozatot.

Mit látunk a Felvidéken?

A Budapesti Hirlapnak Viator nevű körutazója írja a többek között, két heti ott tartózkodás után: a furcsaságok, kegyetlenkedések és kulturbotrányok között láttam olyan erős és megingathatatlan magyar nemzeti érzést és láttam olyan összetartást keresztényszocialista és szociáldemokrata, gyáros és munkás, földbirtokos és kereskedő, keresztény és zsidó, polgár és proletár között, milyenről mi itt ebben a zagyva korban, a fantomok után futkosó és veszekedő Csonka-Magyarországban még álmodni sem tudunk. Mert azt, hogy mi van ott, milyen elnyomás egyfelől és milyen összetartás másfelől, azt leírni nem lehet, azt látni kell. Igazán tanulságos volna, ha a t. nemzetgyűlés legszenvedélyesebb hangja „bajvivőit” leplombált vagonokban átküldenék a határon s ott szabadon ereszték őket csak egy pár napra is, hogy ott látva lássanak. Ha ki nem halt belőlük a magyar érzés, akkor, azt hiszem, elmenne a kedvük miniszterbuktatástól, intrikától, interpellációtól és hasonló dolgoktól, amelyekről csak úgy viszhangzik a csonka parlament.

Mert mit látunk ott a Felvidéken? Azt, hogy a csehek rövid három esztendő alatt többet csehesítettek, mint amennyit mi magyarosítottunk ezer év alatt. (Erdélyben ezt az oláhok még különből cselekszik. Sz.) Mialatt mi megbuktattuk Hegedüs Lórántot, az alatt nálunk Rasin hihetetlen magasságra szöktette fel a szokolt s ezzel tönkretette az ipart és kereskedelmet, amely tudniillik német, magyar vagy zsidókézből volt, de kitűnően ellátta a fixfizetéses hivatalnokokat, akik természetesen — csehek. Magyar hivatalnok kevés van, mert annakidején sokan tanácstalanul állván, de több konkrét esetben illetékes helyről jövő utasításra nem tették le az esküt, s ezért állásukból eltávolítottak. Ez az elhibázott politika végzetes fegyvert adott a csehek kezébe, mert a Felvidék elvesztette a magyar intelligencia legnagyobb részét s helyébe természetesen — csehek kerültek. Hogy ezek miféle alakok, arról néhány érdekes adattal szolgálhatok.

Ungvárra kineveztek egy tanfelügyelőt, akinek első ténykedése az volt, hogy a kasszából ellopta a pénzt. Podkarpatska Rusnak mindenható tanügyi referense, Pesek ur valaha egyszerű falusi cseh tanítócska volt. Pesek ur különben ateista, gyermekét meg sem kereszteltette, de egyúttal ő a vallásügyi referens is. De mindenkinél jobban kedvez a cseh kormány a régi legionáriusoknak. Ha valahol sikerül tönkretenni egy kereskedőt vagy iparost, nyomban ott van a helyén a legionárius, akinek a hadseregben is különös előmenetele van. Az I. cseh gyalogezredben például augusztus 19-én Kutwasch Vencelt kineveztek ezredessé s a hivatalos lap 28 szolgálati évet mutat ki róla. Az érdekes itt

csak az, hogy a cseh ezredes mindössze 26 éves. De hát ez az ezredes ur valaha legionárius volt és egyszerű közbaka s így nála semmi sem lehetetlen. Sőt! Van már legionista tábornok is, a neve Czerny, szolgálati éveinek száma 40 s az összes éveinek száma csak 30. 1916-ban vették be pótsorozáson s a harctéren máhás állatvezető s később tréningmester lett és . . . rövidesen vitézzül — meg is adta magát az elienségnek. Ez persze itt mind előny, amiért jutalom is jár.

A csehek továbbá világgá kiabálták, hogy a magyarok lötkre tették a felvidéki erdőket. Ezért elrendelték, hogy az európai híri selmeci erdészeti akadémia oklevele immár nem elégséges. A selmeci erdészmérnöknek, ha állást akar kapni, Ungváron végig kell hallgatnia egy pár hetes kurzust, a kurzus igazgatója pedig valaha közönséges — erdőkerülő volt Csehországban. A magyar erdőmérnököt a cseh erdőkerülő természetesen elbukta.

Modern tatárjárásnak nevezik azt, hogy a cseh hivatalnokoknak kedvez minden, a felvidék ideiglenes tulajdonosai nagyon szaporák, egy kis vidéki városban egy vasárnap valami kétszáz gyerekocsit számított össze. Hogy ez a nagyarányú szaporulat micsoda nemzeti veszedelmet jelent az ott maradt magyarságra és a többi kisebbségekre, azt sem kell bővebben ecsetelni.

És mit csinál ebben a tatárjárásban a felvidéki magyarság? Lankadatlan erővel küzd a legbarbárabb politikai és még erősebb gazdasági rabszolgaságban nemzeti létéért és magasztos ideáljaiért, de elszomorodott szívvel tekint Csonka-Magyarország felé.

A közönség oktatásáról, az u. n. szabadoktatásról.

Írta: Göbel Árpád megyei titkár.

Mindenkinek!

A tekintetes vármegye törvényhatósági bizottsága tagjainak, az összes egyesületeknek és minden látó magyar-nak, kis- és nagybirtokosnak stb.

A sokféle gond, a politikai zavarok és sok egyéb ok miatt vajmi kevesen vettek tudomást arról, hogy Zalavármegye törvényhatósága megalakította a Zalavármegyei törvényhatósági Szabadoktatási Bizottságot és ha tudtak róla, létezéséről megfélekedve tértek napirendre felette.

Ez az oka annak, hogy jelen sorokban emlékezetbe akarom idézni és felvilágosítást akarok nyújtani azoknak is, akik még róla tudomással nem bírnak.

A „Hevesmegyei Népművelés” c. szaklap Váradi József tollából eredő vezércikkéből idézem a következőket:

„Megdöbbentően tény, amit a tárgyilagos történetírás soha kétségbe nem vonhat, hogy ellenségeink győzelmüket nem fegyvereiknek köszönhetik. A lelki fertőzés volt az, ami eleronyesztette a mi társadalmunkat és álnok szomszédaink prédájává tette hazánkat.

A kezdetben óvatosan beszűrődő, de csakhamar fenyegetővé váló károsító eszmék, amiket korszakunk révén loptak a lelkekre, 1918 október 31-én úgy lettek itt a helyzet uraivá, akárcsak II. Szulejmán janicsárjai 1541-ben Budavárában. Kétségtelen, hogy elhatalmasodásukat elősegítette a nemzeti egység hiánya, aminek oka az a szomorú körülmény, hogy vezetőink nem tudták belátni, hogy a legjobb politika a kultur-politika. Aki pedig ezt tisztán látta, az sem mert e belátása szerint cselekedni, mert Bécs rossz szemmel nézte, a „pártédek” nem sürgették, az egyéni és osztályváltás pedig nem engedte. Nem követték Széchenyit és ezért elbukunk.

Minden szomszédunk fanatikus fajpolitikát üzent, csak mi hagytuk a fajmagyarságot parlagon. Mindenki ellenünk készült s mi nem vértettük lel magunkat az igazi és legyőzhetetlen fegyverekkel: erkölcsi erővel. Csoda-e, ha az oláh bocskor végig gázolt rajtunk s hazánk szívét is megtaposta? Szerencsére kinyomta belőle akaratlanul az idegen kelevényt is, de ennek szennyét máig sem bírták leukvitáink (fehérvérsejtek) kitakarítani társadalmunkból. Erőszak az nem is megy. Sérény munka kell hozzá és szívós kitartás. Raadásul az oláh bocskor bentmaradt husunk-

ban Homlokunkat cseli szuronykoszoru sebzi. Jobb oldalunkat a tehetetlenné lett osztrák sas vájja atavisztikus telhetetlenségével. Gyomrunkban pedig a ráclene pusztit:

Mindezt el kell szenvednünk a bűnbánó megadásával. A bűnbánat azonban csak akkor igazi, ha erős fogadás kísér: Se Isten, se ember, se önmagunk ellen nem vétezkünk többé! Ha erre képesekké válunk, akkor a magyar géniusz oly kulturerővé fokozódik, hogy erőszakos operáció nélkül is fölépül hazánk.”

Az idézett sorokban kifejtett igazságokat már régebben átérzve és a közelmúlt válságain okulva kultuszkormányunk a magyar nemzetnek jövőjét a tanulás lehetővé tétele után is biztosítandó, már 1920-ban életbe léptette az Országos Szabadoktatási Tanácsot Budapesien, amelynek feladata lett az iskolán kívüli népművelést (szabadoktatást) rendszeressé tenni és az egész ország területén vezetni. Ugyanakkor rendelettel az összes vármegyei törvényhatóságokat, vármegyei Szabadoktatási Bizottságok alakításával az Országos Tanács támogatására szólította fel.

Zalavármegye alispánja is a rendelet értelmében, a kir. tanfelügyelő és egyéb arra hivatalunknál fogva illetékes hatóságok bevonásával szűkebb körű értekezlet után a törvényhatósági bizottság által szabályrendeletileg kimondta a vármegyei Szabadoktatási Bizottság megalakulását (23 367 n. i. 1920 szept. 13.) a szabályrendelet a kultuszkormány intencióinak megfelelően úgy intézkedett, hogy a VIII. sz. o. b. elnöke a mindenkori alispán, ügyv. elnöke a kir. tanfelügyelő, jegyzője a kultuszkormány által kinevezett szabadoktatási titkár, aki az egész vármegye népművelési ügyeinek vezetője és előadója a bizottságban.

Az iskolán kívüli népművelés célja a nemzeti kultúra ébrentartása és terjesztése, továbbá célja az, hogy az elemi iskolát már végzett ifjúságot általános- esetleg szakirányban is továbbképezze. Az iskolán kívüli népművelés tehát pótolni igyekszik azt a hiányt, amely a multban tennálott, amikor t. i. az elemi iskolát végzett ifjúság a katonai kötelek korig eljutván elfelejtette azt a keveset is, amit az elemi iskolában alsajátított.

Az iskolán kívüli népművelés eszköze az oktatás, az oktatás módja pedig minden egyes községben, különösen a téli hónapokban egyes, vagy sorozatos előadások tartása, arra hivatott, vagy arra vállalkozó és megfelelő tudásu egyének által.

A községekben tehát népies ismeretterjesztő előadásokat rendez, ahol annak lehetősége és szüksége megvan szaktanfolyamokat, alfabetá tanfolyamokat, városokban népkönyvtárak gondozását, fenntartását mozditja elő, népszerű tudományos előadásokat rendez és ha elegendő számú hallgatóság jelentkezik, népfőiskolai tanfolyamokat szervez.

A kultuszkormány intencióinak megfelelően bele akarja vonni az egész társadalmat a népművelés munkájába, amennyiben nem csak az oktatással hivatásszerűen foglalkozó egyéneknek, hanem olyanokat is megbíz az oktatással, akik valamilyen szakirányban lelkes odaadó munkát végeznek és tudásukat másokkal is közölni hajlandók. Az előadók munkáját díjazásban részesíti és amennyire a mai szűkös viszonyok között lehetséges, az iskolán kívüli népművelés ügyét anyagiakkal is támogatja.

Vármegyénk területén 1920-ban minden községbe a vármegyei Szabadoktatási Bizottság körlevelet küldött, hogy a téli hónapokban szerveztessenek az iskolákban, vagy egyéb erre alkalmas helyen népies ismeretterjesztő előadások. (Folyt. köv.)

— Az ipartestületek országos szövetsége, amint már előre jeleztük, vasárnap Budapesten óriási érdeklődéssel tartotta nagygyűlését. A zalaegerszegi ipartestületet Schmidt Viktor és Jády Károly elnök képviselték. 180 ipartestületet képviselt 550 tag. Az életbevágó kérdésekről, amelyről tanácskoztak, jövő számunkban irunk értesítést, most azt említjük meg, hogy a külön ipari kamara felállítását elhatározták s a miniszter megígérte.

A Zalaegerszegi Kereskedelmi Kör

az ipartestület tagjaival együttesen vasárnap délután értekezletet tartott a mai drágaságra és árvizsgálatokra vonatkozólag. Az értekezleten megjelent Spiegel Szigfried is, a soproni kereskedelmi és iparkamara elnöke a titkárral együtt.

Löwenstein Ignác, a Kör elnöke megnyitójában üdvözlöli a soproni magas vendéget s arra kéri, juttassa el a kormányhoz a zalaegerszegi kereskedők és iparosok panaszát és kérését. A külfölddel való kapcsolatot — mondja — elsősorban a kereskedők és iparosok tartják fenn.

Dr. Garai ügyvéd, a Kör ügyésze, helyesli, hogy a kormány az árakat le akarja törni, de nem helyesli a módot, a hatalmi módot, amellyel ezt teszi. Szerinte nem a beszerzési, hanem a napi ár kell alapul venni s ehhez tenni egy bizonyos „-ot”. A deviza központ erősen megnehezíti az áruk megszerzését s drágítja a vasuti tarifa nagysága, ehhez járulnak a zalaegerszegi rossz viszonyok: a pályaudvar kicsiny, a rakodó helyek szintén, a kocsik a vágányokon álldogálnak, vagy tolatásban szenvednek s a rakodást megnehezítik. Zalaegerszegnek nincs közvetlen telefon vonala Budapestre. Zalaegerszegi kereskedőknek és iparosoknak ezek hátrányára vannak.

Ezután Spiegel kamara elnök nagy beszédben mondja el véleményét. Beszéde elején és végén Nyugatmagyarországra, Sopronra és Zalának megcsontított déli részére, Csaktornyára s általában az integritásra vonatkozóan mond hazafias érzésű, érdekes megjegyzéseket. A tárgyra vonatkozólag — nem tartja helyesnek, amiről épen ma tanácskoznak Budapesten, hogy az iparosokat a számukra külön állítandó kamara létesítésével elválasszunk a kereskedőktől. Így egyesülten nagyobb erőt lehet kifejteni. A kamara szervezete olyan, hogy az illetékek nagy részét azok fizetik, akik az összesített kamarában megtalálják illetékességüket, s nem azok, akik most hangoztatják a kézműiparos kamarát. Mióta ő elnök, arra törekedett, hogy a megmaradt pénzt az ipar fejlesztésére, művelésére fordítsák, de különválva kicsiny tekintélyű, szegény iparkamara lenne. A közös kamara egyetértést, a külön kamara ellentétességet hozna létre szerinte. A szakszerűséghez kötött iparműhely mellett van s a szabadkereskedelem álláspontján áll. A tisztességtelen verseny küszöböltessék ki. Az adótörvényről szólva mondja: a szövetkezetek is fizessenek adót, mert ha nem, így tisztességtelen versenynek tartja. Hegedűs s a mostani miniszter az adózattal megfordított módot használtak. Az olcsóságra és drágaságra nézve: Amíg Oroszország terménye meg nem indul, addig nem lesz olcsóbb semmi. Az ármegállító bizottságra vonatkoztatva tréfásan említi föl, hogy mikor a kereskedő veszít, akkor nincs árbizottság. Sopronban pl. senkisémm vállalta el az árbizottságban való működést. Népszerű ez — ugymond — de nem észszerű. Nem szabad üldözni a kereskedelmet, mert ennek tényezői az államoknak legbiztosabb adóalanyai. A deviza intézkedés ellen is szól. Ha nem röstelné a miniszter, már visszavonta volna ezt az intézkedést. Héjjasék csinálják — ugymond — a zürichi jegyzés veszedelmét, nem egyebek. A helyes államrend fogja megszüntetni a rossz zürichi kurzust. És hiszi is, hogy megvirrad. A távirat, posta s telefon drágaságát is hibáztatja. Az sem jár előnnyel, hogy igen gyakran változnak a miniszterek. A mostani miniszter üdvözléséhez szívesen hozzájárul, s a zalaegerszegi kereskedőknek és iparosoknak érdekében az óhaját szívesen közvetíti. Még egyszer Nyugatmagyarországról szólva mondja, nem vagyunk ellenségei senkinek, tehát szomszédunknak sem, de most szívesen látjuk a rossz szomszéd összeomlását. Az aug. 28. fölkelőknek halálval tartozunk, hiszen megállították Ausztria kapzsiságát. Ausztria összeroppanásával a miénk önként visszajönnek hozzánk.

Az elnök előadását a gyűlékezlet megéjtenezte és tapsolta.

Löwenstein elnök megköszönte a soproni vendégnek, hogy megtisztelte a zalaegerszegi körrel s kimerítő előadásában bő felvilágosítást adott sok mindenre. Kéri a kereskedők és iparosok összejáratását.

Este a Bárány vendéglőnek másik termében közvacsorán gyűltek össze a Kör tagjai Spiegel elnök tiszteletére, ahol megjelent Czobor Mátyás polgármester is. Kádár Sándor árvizsgáló bizottsági elnök, Klosovszky Ernő az iparosokat képviselve s mások.

TÁVIRAT-TELEFON.

A Magyar Távirati Iroda jelentései.

A nemzetgyűlés ülése.

„Az adójavaslatok nem jelentenek mást, mint az élethez való ragaszkodást...” Kállay Tibor nagy beszéde.

Budapest, szept. 12. A nemzetgyűlés mai ülését fél 11 óra előtt nyitotta meg Huszár Károly alelnök. Napirend szerint folytatják az adójavaslatok vitáját. Kállay Tibor dr. pénzügyminiszter szólal fel elsőnek. Rámutat arra, hogy milyen súlyos megterhelést jelentenek ezek az adók. Nem kíván szembeszállni ezzel a megállapítással, csak arra mutat rá, hogy mindezekre az adókra az országnak szüksége van feltétlenül. Nem azt jelentik ezek az adó javaslatok, hogy befelé nagy kezdeményezéseket teltünk a jövőben és különösen nem jelentik azt, hogy megnövekednek teljesítőképességeink a külfölddel szemben; ami a befelé való helyzetet illeti, csupán megélhetésünk biztosításáról van szó, úgy, hogy az adójavaslatok nem jelentenek egyebet, mint az élethez való ragaszkodás kifejezését. Mi a magunk részéről élni akarunk és így áldozatot is kell hoznunk. A legközelebbi időben elő fogja terjeszteni az 1922-23 évre szóló állami költségvetést. Ennek tárgyalása során lesz alkalom foglalkozni az állam különféle szükségleteivel. Mindenesetre szükség lesz arra, hogy a költségvetés alapos tárgyalás alá vételessék. Szükség lesz arra, hogy pénztakarékossági bizottságot alakítsunk, amelynek hivatása lesz megállapítani, hogy melyek azok a költségek, amelyek nem egyeztethetők össze az állam pénzügyi helyzetével. Erre nézve kéri a nemzetgyűlés minden egyes tagjának támogatását. Bizonyos, hogy a kiadások nagy része megmarad. Nekünk tehát a bevételeket kell fokozni. Elsősorban egyenes adó rendszer felépítéséhez kell nyulni. Ő a feladatra vállalkozott. Az ősz folyamán javaslatot fog a jövedelmi adó módosításáról beterjeszteni, továbbá a községi háztartások rendezéséről. Ezt a kérdést eddig igen mostohán kezelték. A harmadik javaslat, amelyet beterjeszt, az adókezelésről szóló törvényjavaslat lesz.

Lapunk zártakor az ülés még tart.

Rakosy Jenő 80 éves.

Budapest, szept. 12. 1922. november 14-én ünnepli Rakosy Jenő 80 éves születésnapját. Ezt az ünnepet a Nemzeti Színház is megüli.

A Vasvármegye és a Magyar Távirati Iroda.

Budapest, szept. 11. A Vasvármegye 1922. szept. 10-iki számában „Mindenki gyanus, aki él” cím alatt többek között azt állítja, hogy a Magyar Távirati Iroda nem kisebb szenzációval szolgált a hiszékeny közönségnek, minthogy Zita királyné Szombathelyen tartózkodik, később pedig, hogy a M. T. I.-nak már megint sikerült a rendet felzavarni Szombathelyen. A Magyar Távirati Iroda megállapítja, hogy Lingauer lapja, a Vasvármegye, valótlanul állít, mert a M. T. I. nem röpitette föl, hanem megcáfolta azt a cseh forrásból ellenséges szándékkal terjesztett hirt, hogy Zita királyné Szombathelyen tartózkodik. Ez egyébként az alábbi szöveg szerint idézett közleményből is megállapítható: — A Prager Abendzeitung müncheni forrásból azt jelenti, hogy Zita özvegy királyné Szombathelyen tartózkodik. A M. T. I. Szombathelyen illetékes helyen szerzett értesítés alapján megállapítja, hogy a prágai lap hirdetése teljességgel alaptalan. — Ebből minden józanészű ember megállapíthatja, hogy Szombathelyen a rendet a Vasvármegye igyekszik felzavarni tendenciózus közleményeivel. Az egész magyar sajtó egyértelműleg konstatálja, hogy a Bukarestből lanszirozott merénylet, majd a cseh forrásból származó hír, amely szerint Zita királyné Magyarországra vissza-

tért, a szerb forrásból származó magyar mozgósítás híre és a szerb családoknak Magyarországból való kiutasítási híre: tujajdonképpen mind egy központból indulnak ki és Magyarország diskreditálására irányulnak. Akkor nem helyes ebből a hirkomplexumból egy momentumot kiragadni és lokális politikai tökéletet kovácsolni.

Tárgyalások az Orell Füssli céggel.

Budapest, szept. 12. A magyar államjegyek nagyobb címleteit egy régebbi keleti szerződés alapján a zürichi Orell Füssli cég állítja elő. Most a Jegyintézet vezetősége tárgyalásokat kezdett a zürichi céggel, hogy az államjegyeket Budapesten állítsák elő és pedig koronafizetés ellenében. Ezt az ajánlatot a cég visszautasította, de azért a kérdés céljából tárgyalásokba bocsátkozott. E célból Pestre érkezett Paul Früb, a zürichi vállalat igazgatója, aki a tárgyalásokról a következőképpen nyilatkozott: A tárgyalás menete nagyon lassu és nehéz. Ezt a dolgot úgy lehetne elintézni, hogy alakuljon egy magyar vállalat, amelyben megfelelő részesedése lenne az Orell Füssli cégnek, vagy mi alakítunk egy részvénytársaságot a magyar államjegyek pesti előállítására és ebbe belevonjuk a magyar érdekeltséget.

A cseh köztársaság Fehér Könyve.

Prága, szept. 12. A Narodny Listy jelzése szerint a Népszövetség tagjai között legközelebb a cseh köztársaság 162 oldalas Fehér Könyvét fogják kiosztani. A könyv 74 okmányt közöl. A bevezetés röviden összefoglalja a cseh nemzetnek a Habsburgokhoz való viszonyát és megvilágítja a helyzetet, amelyet a hatalom után ezeknek magyar politikája idézett elő. A könyv elmondja, hogy miképp mondott le IV. Károly király a trónról, miképp dolgoztak mellette a magyarok egészen visszatéréséig, hogy a hatalmat Budapesten kezébe kerítse. A könyv tartalmazza azokat az okmányokat, amelyek Csehországgal, Magyarországgal, a kisántanttal és a szövetségesekkel Párisban folytatott diplomáciai tárgyalásokra vonatkoznak. Átiratok, jegyzések, nyilatkozatok és demarsok s a király Magyarországra való jövetelének történetét foglalják össze. Ismerteti a könyv a magyarországi Habsburg-ellenes törvényt is.

HIREK.

— Áthelyezés. Malek Ilonát, a nagykanizsai községi ovodába beosztott ovónőt a kultuszminiszter a szombathelyi állami gyermekmenhelyhez osztotta be gyermekgondozó nőnek.

— Halálozás. Lovonyák István, Lovonyák Oszkár telekkönyvvezető 19 éves fia, a helybeli főgimnázium tanulója, ma reggel 8 órakor hosszú szenvedés után meghalt. Temetése szerdán délután 4 órakor lesz.

— Két új gyógyszerházzal több Zalaegerszegben. Dr. Thassy Gábor főorvos jelentésében a törvényhatóság elfogadta a Lenti községben leendő gyógyszerháznak és Balatonfüreden a második gyógyszerháznak a felállítását. A Kővágóórsőn engedélyezendő gyógytárnak és Nagykanizsán engedélyezendő hatodik gyógytárnak a felállítását nem fogadja el.

— A zalaegerszegi főiskolai hallgatók már majdnem mindnyájan visszautaztak a fővárosba, hogy újra nekigyürkőzzenek a komoly munkának. Sajnos, már fiatal korukban harcolniuk kell az átkozott pénzzel. Pesten minden rém drága. Soknak nincs is még lakása s többen Kőbányán laknak. Reméljük, a kormány nyomorenyhítő akciója a főiskolások nehéz helyzetén is könnyít hamarosan.

— Lesz magyar tanszék a párizsi egyetemen. A Hir arról értesül, hogy a párizsi egyetem átírt a közoktatásügyi miniszterhez a betöltendő magyar tanszék ügyében s azt szeretné, ha az a magyar professzor, akit oda küldenénk, francia ember lenne. A magyar kultuskormány azon van, hogy rávegye a francia kormányt a mi álláspontunk elfogadására, hogy t. i. egyezék vele a mi jelölésünkbe, aki teljesen magyar tanár lenne s aki az ott felállított kultur bástyán megbízható ór lenne. A pesti egyetemi tanári kar Baranyai Zoltánt jelöli erre a nagy hivatásra, aki most Genfben működik a Népszövetséggel magyar titkári minőségben.

— Nincs megállás, ha a lavina megindul. A török veri a görögöt. A francia összakoccan az angolnal. A horvát szembeáll a szerbekkel s kikiáltja a külön horvát köztársaságot. S a kerék forog.

— A zalaegerszegi szeszifőző telep ügye megint halasztást szenved. A szombati városi közgyűlésen sem döntöttek az áthelyezésében, hanem Kuliffay Kálmán javaslatára újabb, több tagból álló szakértői bizottságot küldött ki a gyűlés, hogy különösen gazdálkodási szempontból vizsgálják meg jól a kérdést. A szakértői jelentések hat napon belül megteendő s azután fog dönteni a városi közgyűlés.

— A zalaegerszegi vásár. A tegnapi országos vásár nagyon forgalmas volt, messze vidékről is számosan jöttek be. A vásárra felhajtottak kb. 3000 drb. szarvasmarhát és lovat, melyből 850 cserélt gazdát. Az árak tulmagasak voltak. Forgalmi adóból kb. egy és háromnegyed millió korona folyt be.

— Mulatság. A „Zalaegerszegi Teke Egyesület” 1922. október 1-én a Rozenkranc kertben zártkörű szüreti táncmulatságot rendez, amelynek tiszta jövedelme a hadiárva és özvegyek segélyezésére és az egyesület könyvtárának gyarapítására szolgál. A mulatságon teke verseny is lesz, ahol egy élő juhért folyik a játék, ez az értesítés egyúttal meghívó is a részükre.

— Megállapították az ecet árát. Az ecet fogyasztási ára: 1 liter (palack nélkül) 10%-os 67 korona, 6%-os 40 korona és 4%-os 27 korona. A főntebbi ármegállapítás a Budapesti Közlöny 205. számában jelent meg és a helybeli rendőrkapitányság nyomatékosan főlhívja rá a kereskedők figyelmét.

— Mellőzzük a külföldi cikkeket. A Külsőkereskedelmi Bizottság felhívta a magyar vas-kereskedőket, hogy a kormány valutajavító törekvéseinek támogatása céljából a külföldi vasárak behozatalát lehetőleg mellőzzék s csak olyan valóban közszükségleti cikkek behozatalára szorítkozzanak, amik az országban egyáltalán nem készülnek. Ezt a hazafias szolgálót az ország érdeke kívánja.

— A székesfehérvári aranybulla ünnepély. Az aranybulla évfordulóját szeptember 24-én Székesfehérvárott ünnepélyes keretek között tartják meg. Az évforduló napján a város díszközgyűlést tart, majd az iskolák által rendezett ünnepélyek csatlakoznak az évforduló megünnepléséhez.

— Értesítés. A „Zalaegerszegi Teke Egyesület” tagjait ezúton értesítjük, hogy a Korona szálloda, emeleti termében club helyiséget rendeztünk be, amely minden időben a tagok rendelkezésére áll. Rendes látogatási napok: kedd, csütörtök és vasárnap. Hírlapokról és egyéb szórakozási tárgyakról is gondoskodtunk. Az elnökség.

— A „Köztisztviselők Házilipari Szövetkezete” a magyar közeposztálynak jobb megélhetést biztosít. Ezt az országos mozgalmat Gerhárdt Domonkos kezdeményezte s most országoszerte fiókot létesülnek a városokban. Legújabbban Kaposvárt alakította meg ezt a szövetkezeti fiókot Tallán Andor alispán és Dr. Velek György polgármester. Ha mindenik városban megalakul, és mindenütt kitartók lesznek benne az emberek: nagyjelentőségű erőt fog benne nyerni a magyar társadalom. Erre különösen szüksége van a közép osztálynak, a köztisztviselőknél.

— A kerék forog. Az antant azt hitte, hogy a világnak ura marad mindig, a világ végzetéig. Pedig alig telt el három-négy esztendő, egyik oklálát már kikezdte a seb. A török veri a görögöt. Kisásziából ki kell jöni a görögnek. Szmirna után Brüssza. S „utánok még több is jó talán.” A „beteg ember” meggyógyul s az egészséges görög beteg lehet. S utánok még több is jó talán. A kerék forog. — A törökkel tart a francia s a göröggel az angol. Tehát kiegyenlítődik s nekünk mindegy. Az antantnak két nagy oszlopa már szemben áll egymással s utánok még a többi is hajba kaphat egymással marják egymást, mint koncon az ebek... S utánok még több is jön talán. A kerék forog.

Ugy látszik, hogy vannak még önzetlen emberek azok között, akik tehetik, akik megértik ennek a szerencsétlen országnak a nyomorát és hátramaradottságát és áldoznak a magyar jövőért. Országszerető szerető a „Holt Kéznek”, Rott Nándor dr. veszprémi püspöknek nap-nap után megnyilvánuló áldozatkészsége. Most újabb „Holt Kéz”-ről ír a posta: Dobrossy Alajos pécsi prelátus kanonok egy millió koronát ajánlott fel egy Kaposvárotti építendő új templom építési alapjára, valamint felajánlotta a magántulajdonát képező kápolna teljes felszerelését, aminek értéke szintén meghaladja az egy millió koronát. Halála után ehhez az alapozó végrendeletileg még egy millió koronával hozzájárul. Így lehet csak ántán-teként könnyű szerrel lepipálni. Örülünk, hogy vannak már követői Széchenyi eme nagy mondasának: „A tett az első, a szó a második!”

A magyar orvosok és természetvizsgálók keszthelyi gyűjtése. A magyar orvosok és természetvizsgálók vándorgyűlésének tagjai Keszthely város közönsége részéről tanúsított nagylelkű előzékenységenek viszonzásaképpen egy alkalmi gyűjtés eredményét, 12.000 koronát ajánlottak fel Reischl Imre városbírónak Keszthely város valamely kulturális céljára. Az adományt — amint értesülünk — a keszthelyi iskolás-gyermekek felruházására fordították.

Törvénytörési hírv. Herczeg Ernő 21 éves úrdombi lakos, aki állítólag katonafogdosás elől szökött át a megszállott területről, Zala-önön augusztus 16-án Gergár Viktor társától 5500 korona készpénzt lopott, mikor az aludt és 3 drb tizdinárost. A kir. törvénytörés szeptember 9-én tartott tárgyalásán Herczeget lopás vétsége miatt mondta ki bűnösnek és ezért 2 hónapi fogházra ítélte. Az ítélet jogerős.

ÚJ KÖNYVEK!

COURTS-MAHLER:
Összes eddig megjelent művei.

CLAUDE ANET:
És reng a föld . . .

TOLSZTOJ:
Ifjúságom regénye

MAUPASSANT:
Bulvárokról
Erős mint a halál

PERENCZI SÁRI:
Estétől hajnalig

LAURISIN LAJOS:
Alkonyi mesék (Költemények.)

FARKAS PÁL:
A láthatatlan imám kasa

PEKÁR GYULA:
Natalom

s minden egyéb könyv és zenemű-
ujdonság kapható és megrendelhető

KAKAS ÁGOSTON
könyv-, papir- és írószerkereskedésében
Zalaegerszeg. Telefon 131. sz.

KÖZGAZDASÁG ÉS PÉNZÜGY.

Budapest, 1922 szeptember 12.

A budapesti deviza-központ hivatalos árjegyzései.

Amsterdam	930	Prága	80
London	10500	Stockholm	615
Newyork	—	Sweiz	—
Berlin	195	Bécs	300
Milano	98-102	Zágráb	630
Páris	185	Varsó	32

Zürichben:

	Szept. 9.	Szept. 12.
a magyar korona	0 24 1/2	0 22
az osztrák korona	0 075	0 075
az osztr. bélyegz. bankjegy	0 08 1/2	0 0 1/2

Piaci árak Zalaegerszegen.

Marhahús 1 kg.	120-40 K	Vöröshagyma 1 kg.	50 K
Borjúhús	140 K	Fokhagyma	40 K
Sertésbél	180 K	Paradicsom	15 K
Zsírzszalonna	440 K	Burgonya	25 K
Zsír	600 K	Kapostya	25 K
Tej 1 liter	16 K	Zöldbab	30 K
Tejföl	60 K	Alma	12 K
Tojás 1 drb	16 K	Körte	18 K
Zöldpaprika	2-3 K	Szilva	20 K
Ugorka	1-2 K	Szőlő	40 K
Vaj 1 kg	400 K	Tök	5 K
Turó	40 K	Zöldszeg	40 K

Budapesti tőzsde.

Valuták:	Szept. 9.		Szept. 12.	
	kor.	fill.	kor.	fill.
Napoleon	—	—	8600	—
Font	—	—	9975	—
Dollár	—	—	2275	—
Francia frank	—	—	180	—
Lengyel марка	—	—	—	31
Марка	—	—	—	75
Lira	—	—	98	—
Leu	—	—	17	50
Cseh korona	—	—	81	—
Dinár	—	—	24	40
Svájci frank	—	—	430	—
Osztrák kor.	—	—	—	2 90

Terményjelentés.

Budapest, 1922 szeptember 12.

	Szept. 9. Kor.	Szept. 12. Kor.
Búza	7000	8050
Rozs	5000	6500
Árpa	6300	6600
Zab	5100	6500
Tengeri	6900	8500
Korpa	7450	4800
Repce	—	14500
Köles	—	—

Cséplő-
benzin,

Raffinált petroleum,
Motorhengeroilaj,

Cséplőgép olaj
Motor olaj 35-0

a legjobb minőségben, a legolcsóbb árban beszerezhető bármilyen mennyiségben

Binder és Társa

kereskedelmi Zalaegerszeg
irodájában Eötvös-utca 10. sz.

ELADÓ egy db Kailay 8 HP es egy db Umrat 800-as allg hasznalt

cséplőgarnitúra

Bövebb KOTSY JÓZSEF Zalaszentgrót

Ügyes munkásleányt vagy kifutó fiút keres

KAKAS ÁGOSTON könyvnyomdája.

Épület és butor-

munkát a legkényesebb igényeknek
megfelelőleg készítenek 53-0

Szalay és Dankovits

épület- és műbutor-asztalosok

ZALAEGERSZEG Fiamegmunkáló telep:
ISKOLAKÖZ 2. SZÁM. Ürményi-utca 7.

ALLANDÓ KÉSZBUTOR RAKTÁRI

A győri Back-malom bizo-
mányi lisztraktára, mohal
savanyuvíz, összes fűszer,
rövid-, papír és festékárak

Komlós M. Miksa

nagykereskedőnél Zalaegerszegen
47-50

KOTSY JÓZSEF

géperőre berendezett

KOCSIGYÁRTÓ

műhelye ZALASZENTGRÓTON.
9-50

Allandó kész-kocsiraktár. — Gazdasági szerek
és minden e szakba vágó munkák készítése.
— Javítások és átalakítások mindenkor a leg-
modernebb kivitelben, a legolcsóbb napi áron.

Zalaegerszeg vasuti menetrendje 1922 junius hó 1-től.

INDULÁS			ÉRKEZÉS		
Óra	Perc	Hova	Óra	Perc	Honnan
2 04		Sárvár Budapest keleti pályaudvarra érkezik	15 50	4 29	Zalaszentiván Nagykanizsáról
2 40		Zalaszentiván Szombathelyre érkezik	5 20	6 48	Zalaszentiván Szombathelyről
3 11		Zalaövö Szombathelyre érkezik	7 17	7 26	Zalaövö
5 24		Zalaszentiván Nagykanizsára érkezik	7 45	7 33	Rédics
6 53		Zalaszentiván Szombathelyre érkezik	9 07	8 32	Zalaszentiván Nagykanizsáról
7 35		Rédics		9 24	Celldömölk Budapest keleti pályaudvarról
7 53		Celldömölk Győrbe érkező 1720. Bpest keleti pu. gyors érkező	20 40	13 23	Zalaszentiván Szombathelyről gyors
11 38		Zalaszentiván Nagykanizsára érkezik (gyors)	13 42	16 23	Zalaszentiván Nagykanizsáról gyors
13 02		Rédics		16 26	Rédics
13 44		Zalaszentiván Szombathelyre érkező (gy.) 1541. Nkanizsára érkező	17 15	18 40	Zalaövö Budapest keleti pályaudvarról gyors
14 41		Zalaövö Körmendre érkezik (kedd, csütörtök, szombat)	21 20	18 39	Sárvár Szombathelyről
15 43		Celldömölk Győrbe érkező 250. Bpest keleti pályaudvarra	8 20	19 02	Zalaszentiván Nagykanizsáról
17 10		Zalaszentiván Szombathelyre érkezik	19 56	20 14	Celldömölk Budapest keleti pályaudvarról
21 08		Zalaszentiván Nagykanizsára érkezik	23 50	23 11	Zalaszentiván Szombathelyről

HA UTAZIK, legkényelmesebben a menetjegyirodában válthatja meg jegyét akár két nappal előre is. — Visum mérsékelt díjazás mellett a következő államokba szerzetik meg: Németország, Olaszország, Svájc, Francia- és Csehországba.

Nyomatott Tahy R. utóda Kakas Ágoston könyvnyomdája Zalaegerszegen. Telefon 131. szám

ZALAVÁRMEGYE

Felelős szerkesztő: **BORBÉLY GYÖRGY**
Lapfőigazgató: „Zalavármegye” lapkiadó-társaság

TÁRSADALMI ÉS POLITIKAI LAP
MEGJELENIK HETENKÉNT HÁROMSZOR.
Hírlétesítés: 1. évtől 180 H. Érték szám 6 K

Szerkesztőség Kistaludy-u. 8. Telefon 162 sz.
Kiadóhivatal Széchenyi-tér 5. Telefon 131 sz.

„Hozok egy lotenben, bíszek egy kuzában
Hozok egy loteni örök igazságban.
Hozok Magyarország feltámadásában Amen.”

A hus eledeleiről.

Legkitünőbb külügyi politikusunk most Kemal pasa, a török hadvezér.

A belügyi kérdések között pedig legelső és legfontosabb a gyomor-ügy.

A Kemal-féle mostani külpolitikában a kard szerzi meg a békét; a gyomor-féle belpolitikában a kenyér szerzi meg a békét.

De hogyan? Az ezerféle bizottság közül az árvizsgáló bizottság lenne első sorban az, amely kenyérhez vagyis élelemhez juttat minket, úgy, hogy megszünteti a drágaságot. Vizsgálja az árakat. „Letöri” a drágaságot. Megállapítja az árakat, stb. Gyermekei szent hiedelem.

Mióta az árvizsgáló bizottságok működnek, azonkívül, hogy az ugorkánál és az ősi baracknál tovább nem igen jutottak, megtörtént, sőt történik naponta, óránként az a furcsa eset, hogy szakadatlanul nő az ára mindennek. De talán példát is mondanék egyet. A marhahus ára tegnap 150 korona volt, s ma 300 korona is néhol. 24 óra alatt 100 %.

Nem mondok én semmi véleményt, csak lerajzolom az állapotot.

Hát a kormány székhelyén, Budapesten, a fővárosban talán jobb az állapotok? Jobbak. Mert ott a központi hatalom és az Országos Központi Árvizsgáló Drág... akarom mondani: Bizottság, rövidesen: *Okab* közvetlenül intézkednek, s főképpen azért jobbak, mert a napilapok azonnal megírják a nagy eseményeket, a nagy híreket, nagy betűkkel, hosszú címekkel.

Nézzük meg egy élelmi cikkről szóló cikknek csak az alcímét: „A kormány a budapesti olcsó hus-akció megszervezését rendeli el.” A közönség örvendhet s a hus ára másnap 100 %-al emelkedik. „A szabad marha-kivétel miatt előállott hus-drágulás egyensúlyozásának terve.” „A minisztertanács felemeli a 30 %-os kiviteli illetéket.” „Hogyan lehetne a mai hus-árakat nivellálni?”

Nagyszerűen.

A marhakivétel meg van engedve s itthon törjük le az árakat. Nem lehet elhinni, hogy ezek összeférhetők.

De 30 % kiviteli illetékeket szedünk, sőt tetve van véve, hogy ezt fölemelik 50 %-ra. Nos, ezekből az illetékekből

csinálna az e célra kirendelendő Bizottság „olcsó hus-akciót”.

Olyanformán kell megérteni ezt az akciót, hogy az a bizonyos bizottság az említett kiviteli illetékeknek egy részét a fogyasztóközönség javára fordítandólag marhát vásárol, s ha drágán vette is, olcsón adhatja a hatósági mészárszékekben. Így a kecske is jóllakik s a káposztából is marad valami.

Ez eddig még érthető volna. De mi lenne a magános mészárszékekkel? A tervezet így okoskodik tovább, de csak kurtán-furcsán: A magános mészáros versenyre kelvén szintén ilyen olcsón adná a húst; s hogy ilyen olcsón adhassa: kénytelen volna *utánna járni, hogy olcsóbb marhát vásároljon.* — De nem talál ám.

Homályos és érthetetlen ez a beszéd. Egyik gazdának sem ment el az esze, hogy a magán mészárosnak olcsóbban adja az állatját, mint a hatósági mészárszék számára, vagy a külföldiek számára.

Így itt két eset állhat elé. Vagy romlott állatot vehet a magán mészáros a közönség számára, vagy ő maga romlik meg.

Egyik sem kívánatos.

Ugyan mikor jön egy szabadító, aki rendet csináljon. B.

Az iparosok Budapesten.

A saját érdekeket s egyúttal a közérdeket is vizsgálják a magyar iparosok, amikor ilyen nagy felkészüléssel gyülekeznek össze a központba. Szavukat innen meghallja az egész ország.

Az iparostületek országos szövetsége nagy kongresszust tartott vasárnap a régi országház termében. 160 testületnek 550 tagja vett benne részt. A zalaegerszegi iparostületet *Jády* Károly elnök és *Schmidt* Viktor képviselte. A nagygyűlésen jelen volt *Walkó* Lajos keresk. miniszter. *Hegyeshalmi*, volt miniszter s több nemzeigylési képviselő.

Pálffy Dániel elnök jelezte megnyitójában, hogy ez a kongresszus hivatva van az iparosság megerősödését és kitarító munkára való együtt működését megalapozni. Utána *Valkó* miniszter ur beszélt. Sohasem volt, így szól, olyan fontos az érintkezés, mint ma, amikor a magyarság minden rétegének össze kell fogni, hogy egy nagy erőt alkotva kivégezzék a nagy építő munkában. Ez a nemzedék pótolni tartozik a múltnak a mulasztásait. Áttérve az iparosság érdekére igyekezni fog, mondja, a közszállításoknál a kézműiparosságnak nagyobb mértékben munkát juttatni. Az elődje által törvénybe iktatott ipartörvény revideálja, vagyis átnézi s minél előbb végrehajtja (A revideálás nemcsak átnézés, hanem változtatást is jelent.

„Ugy emlékszünk, hogy ezt már az országgyűlés is elrendelte, tehát csak végre kell hajtani.” sz.)

Tárgyalás előtt üdvözlő táviratot küld a kongresszus *Horthy* Miklós kormányzónak és gróf *Bethlen* István miniszterelnöknek, *Rakovszky* Iván belügyminiszernek, *Vass* József népjóléti és *Szabó* István földműves miniszternek.

Wolf Károly a kisiparosság jelenlegi helyzetéről mondja, hogy igen nagy fontossága a Kézműiparos Kamarának a felállítása. Csak ez védi meg a kisiparosság érdekét.

Dr. Purébl Győző az ipari hitelről beszélt s utána elfogadták határozati javaslatát, hogy az iparosságnak egyéni hitelkölcsönzését a Budapesti Kisipari Hitelszövetkezeten át, — a szövetségi hitelkiegészítést pedig az Iparosok Országos Központi Szövetkezetén át kamatmentes tőke folyósításával segítse elő kérésökre sürgősen a keresk. és pénzügyminiszter.

Hozzájárult a nagyülés *Friedrich* Gézának ama javaslatához, hogy a keresk. miniszter léptesse életbe az új építő-ipari törvényt s az 1884. rendeletet szüntesse meg.

Kruzslyt Károly hőmezővásárhelyi iparostületi elnök az iparosságnak gazdasági helyzetéről beszélt igen rokonszenvesen. Kéri, hogy a buza értékének az alapján álljanak. Beszéde után kimondja a kongresszus, hogy a munkadíjak megállapításánál, vagyis a végzett munka tisztos polgári hasznának a kiszámításánál a jövőben kizárólag a buzaválutát veszi alapul, viszonyítva a békében elért közép árakhoz.

Felhívja az ország összes iparosait e határozatnak egyöntetű keresztülvitelére.

A sok hozott határozat közül megemlítjük még a következőket: Kéri a kormányt, vegye revízió alá az árdrágítás vádjá miatt letartóztatott iparosok és kereskedők dolgait. Felkéri a kormányt, hogy mielőbb vegye fel az iparosságot és a munkásságot a közellátásra szoruló listájára. Kéri, hogy a munkaközvetítései csakis hatósági munkaközvetítő foglalkozhassék és hogy a kormány szüntessen be minden másféle munkaközvetítőt. A kézműveskamara kérdésének előkészítésére bizottságot küldtek ki.

Az adók dolgában kérik a fényüzési adók értékhatárának fölemelését, ugyszintén a forgalmi adók körül az iparosság sérelmeinek orvoslását és az egyes termőágaknak egyforma arányban való megadóztatását. Tudósító.

Az Országos Közélelmezési Tanács ülése.

Budapest, szeptember 13. Az Országos Közélelmezési Tanács kiviteli és behozatali szakbizottsága szerdán délután *Szabóky* Alajos elnöke alatt elhatározta, hogy nyomtatékosan felhívja a kormány figyelmét arra, hogy nincs burgonya vetőmag, behozatala feltétlenül szükséges és annak ellenében rekonpenzációképen megfelelő hűvelyes mennyiség kivitelét javasolja. Téli alma, körte, szilva kiviteléhez nem járult hozzá. Javasolja a mák kiviteli illeték mentességének megszüntetését.

A közönség oktatásáról, az u. n. szabadoktatásról.

Irta: Gabel Árpád megyei titkár.

Mindenkinck!

(Folyt.)

A tekintetes vármegye törvényhatósági bizottsága tagjainak, az összes egyesületeknek és minden látó magyar-nak, kis- és nagybirtokosnak stb.

1920 óta a szervezkedés munkáját megkezdjük és azóta évről-évre több községben sikerült az iskolán kívüli oktatást megindítani; az elmúlt 1921--1922 tanévben 38 községben folytak az előadások, melyeknek mindenütt szép számu hallgatósága volt bizonyítékaul annak, hogy a mi népünk tanulni akar, csak módot kell reá nyújtani.

Természetes, hogy a tanítás eredménye azon múlik hogy mit és hogyan adunk elő, a hallgatóság érdeklődését hogyan tudjuk ébren tartani és hogy az előadó mennyire tudja a hallgatóságot magához emelni. Itt említjük meg, hogy igazán elismerésre méltó már 3-ik éve a Túrjet helyi Szabadoktatási Bizottság működése, élén Kárpáty Kélemen ny. főigazgatóval és Horváth János igazgató tanítóval.

A népies ismeretterjesztő előadások a falu lakosságának tovább működését célozván, mint sorozatos előadások vezetnek leginkább a célhoz. Az iskolán kívüli népművelés szakismereteket is nyújt, ha külön erre a célra szakelőadót hívnak meg, amit a km. rendelet gazdasági tanárok kirendelésével lehetővé tett.

Népszerű tudományos (liceális) előadásokat tartottak szép sikerrel Nagykanizsán, ahol pl. az elmúlt tanév folyamán 53 előadást minden alkalommal átlag 400 hallgató látogatott. Zalaegerszegen Borbély György fg. tanár ur buzgó fáradozása árán és az ő vezetésével szintén megindult a liceumi előadások megtartása. Nagykanizsán és Kiskanizsán az előbbieken kívül népfőiskolai tanfolyamokat is rendeztek, ezek lesznek talán alapjai egy valamikor kialakuló népfőiskolának.

Vajjon Zalaegerszegen nem lehet-e ilyen tanfolyamot rendezni? Nem volna-e hallgatósága? Vajjon nem szükséges-e? Ha Nagykanizsa közönsége érdeklődik egy népfőiskolai tanfolyam iránt és annak fenntartását a látogatók buzgalma lehetővé teszi, vajjon Zalaegerszeg közönsége nem érzi szükségét ugyanennek?

Hosszadalmas dolog lenne felsorolnom mindazon igazán helyes és szép eredményeket célzó rendeleteket, amelyeknek szüksége fennforgott — és még sem látjuk, hogy azoknak eleget tennék, amikor már megvannak!

Magyarok lássátok a példát!

Nézzétek a kis Dániát!

Ne gondoljátok, mert ma szörnyű csonkításnak nyomorékjaiként tönkretéve állunk, hogy nem volt erre még példa!

Amikor a hatvanas években Schleswig-Holsteint Dánia testéről levágták, a kicsiny félszigetre szorult népnek egyebe nem maradt mint: mezője, legelője, alföldje. Legalább is olyan sivar helyzetben volt, mint amilyenben ma a magyar. Mit csinált a Dán nemzet? Azt, amit nekünk kellene tennünk — neki állt, tanulni és a tanulás eredménye az lett, hogy ma az első kultur nemzetek közé emelkedett és a legvagyonosabb államok egyike. Pedig kizárólag a tanulás és művelődés által lehetővé tett okszerű gazdálkodásával a földművelésnek és az állattenyésztésnek tudással párosult folytatásával olyan anyagi jólétet teremtett magának, hogy ott ma a létezésnek olyan fokát láthatjuk, hogy arról nektünk szegény magyaroknak fogalmunk nincsen.

Magyar nép! Tanulj és tanulva műveld a földedet! Mert nézd ma a Dánia lakosságának

a hivatalos statisztika szerint 33 százaléka népfőiskolát végzett, férfi asszony egyaránt! Ha a dán legény leányt kér meg, az csak akkor megy hozzá, ha népfőiskolai diplomája van a kérőnek.

Hát a magyar ezt nem érhetné el? És azután? Amikor a meglévőkből megszerezte az anyagi erőt, kell-e idegen segítség? Kétszón, hogy talpra álljon és visszaszerezze az ebitorolt részeket!

Visszatérve ismertetésünk tárgyához, örömmel közölhetjük, hogy má a fentebb érintett tények tudatában a magyar kultuskormány a lehető legnagyobb igyekezettel és a rendelkezésére álló, sajnos nem elég nagy anyagi erővel támogatni igyekszik a népművelést. És itt feikérjük az illetékes tényezőket, hogyha a népművelés tanítási munkájában nem vehet részt, legalább támogassák azt a tőlük telhető legnagyobb erejükkel, jól meggondolt saját érdekükben. Ez a támogatás legyen erkölcsi és anyagi. Erkölcsi támogatáson értjük azt, ha mindenki aki teheti tudásával szolgálatába áll a nemes célnak, előadásokat tart, másokat arra buzdít, az előadások hallgatására közönséget lelkesít és különösen azokat, akik arra leginkább rászorulnak. Az anyagi támogatás azoknak kötelessége, akiknek az módjukban áll. Mert gondolják meg, hogy minden erre a célra áldozott fillér is ha mindenki odaadja, amit könnyen adhat, a nemzet kulturális fejlődésének olyan alapjait segítette lefektetni, amilyen azután sem oláh bocskor, sem rácfene, sem pedig kétféjú sas erőt nem fog vehetni. Egyébként lássuk, hogy az erkölcsi és anyagi támogatás tekintetében csonka Magyarországon eddig mi történt. A vármegyék törvényhatóságai legnagyobb részt sajnos megálltak a vármegyei Bizottság megalakításánál. A Vármegyei Szabadoktatási Bizottságok tagjai a bizottsági ülésekről (évenként összesen 21) távol maradnak, habár névre szóló meghívókat kapnak! Ime a magyar kultúra mai elmaradottságának rákfenéje: a nemtörődömség. Tisztelet a kivételnek.

Sopronvármegye évi 110 ezer koronát szavazott meg az iskolán kívüli népművelés céljaira, Somogy megye törvényhatósági bizottsága szabályrendelettel vármegyei 3 százalékos népművelési pótdótot biztosított, Békésvármegye törvényhatósági bizottsága községenként 500—5000 koronáig terjedő évenkénti köteles adót vetett ki. Szabolcs megye szintén pótdóttal igyekezett a pénztelenségen segíteni. De még is volt az eredmény ezekben a vármegyékben, Szabolcs megyében az elmúlt tanévben 120 községben megszervezték az iskolán kívüli oktatást, Somogyvármegye népfőiskolát alapított!

A népművelési alapra, a népművelésnek mennél több községben való megszervezése céljából, a vármegyei központi vezetésnek dologi kiadásainak, fedezésére, az előadók díjazására, népkönyvtárak létesítésére és támogatására stb. van szükség. A kultuskormány évenként ad ugyan bizonyos összegeket, de ma a magyar állam óriási megterhelt volta mellett annyit nem adhat, mint amennyire szükség lenne ahhoz, hogy a népművelést országsszerte megszervezhesse. Ennek keresztül vitele ma sok millióba kerülne, de megindítani és a helyes alapokat megépíteni kisebb összegek is elegendők lennének. A fent felsorolt vármegyék 100—500.000 koronáig terjedő összegekkel megindították a munkát, vajjon Zala megye, egyike az ország legnépesebb és leggazdagabb megyéinek erre nem volna képes?

Az erkölcsi támogatás szép példáit látjuk Szabolcs megyében, ahol a miniszterhez kül-

dött jelentés tanúsága szerint a Nyiregyházán rendezett liceális előadások sorában ott szerepel a vármegye főispánjának, a gör. kath. püspöknek, az ev. püspöknek, a törvsz. elnökének, bírának és sok más, a művelt közpöztályhoz tartozó, lelkes és hazafias gondolkozású férfinak előadása.

Munkaerő van bőven és elismeréssel adózunk, — ha egyelőre mással nem is tudunk — azoknak, akik a munkából a népművelés terén eddig is kivették a részüket és ezek a tanítók, akik sok helyen az előadásokért járó tiszteletdíjakról lemondtak, hogy az előadás helyiségét fűteni, világítani lehessen. A tanítók hivatott munkásai az oktatásnak, a társadalom kötelessége bennük az igyekezettel ébren tartani, ha mással nem, legalább az érdeklődéssel! Ahol ma az országban a népművelés munkája megindult, mindenütt a tanítók vették azt a kezökbe és dicséretes módon, mint azt a különböző megyék szabadoktatási titkárainak jelentéséből tudjuk, sok helyen ingyen munkát végeztek.

Nem követendő példa-e ez is azok számára, akik anyagiakkal segíthetnék a nemzeti kultúra ügyét. A kultuskormány a belügyi kormánnyal egyetértve a dolog mai állása szerint, úgy tudjuk országos rendelkezéssel fogja szabályozni a módozatokat, melyekkel a vármegye törvényhatósága az iskolán kívüli népművelést támogatni köteles lesz. De ugyanakkor felhívjuk a megértő, magyar művelt társadalom figyelmét és felkérjük, hogy minden módon siessen segítségére a nemzet megmentésének nagy munkájában azoknak, akik az oktatással hivatásuknál fogva foglalkoznak.

A „to be or not to be” nagy kérdése dönteti Magyarország létének kapuit és mi tanítók, tanárok örökünk fölötté. Fel munkára, mert csak a munka biztosíthatja a létet. Aki még nem tudja, ineg fogja tudni, hogy mit jelent a jól végzett munka öröme, akkor, mikor ismét a megelégedés fog minden magyar arcon visszatükröződni. Lenni, vagy nem lenni — választanunk kellett és választottunk, amikor a munkát megkezdjük, kitartó, hangya szorgalmu, fáradságot nem ismerő munkát és segítsenek bennünket legalább azok, akik már megértették, hogy csak a munka biztosíthatja a létet.

G. Á.

Tudnivalók a csetneki csipkéről.

A csetneki csipke piaca magvan, csak munkás kell, mert annál értékesebb, minél többben dolgoznak. Ha legalább 100 vagy több munkás lesz, Amerikába is lehet szállítani, egy Budapesten levő cég közvetítésével. A jelenlegi eladási ár mellett napi 8 órai munkaidőt számítva, 200 koronát könnyen meg lehet keresni, de ez az összeg tömeges munka mellett s különösen Amerikába szállítva tetemesen fokozódik.

Ügyes, szorgalmas, kezdő munkásnak a készítménye is már a 2-ik vagy 3-ik darabtól kezdva értékesíthető, de azért a megtanulására kell legalább is 6 hét, hogy a különböző technikát elsajátíthassák.

Akik dolgozni akarnak, jelentkezzenek Fazekas Lajos igazgató tanító nejnél Zalaegerszegen, Botfi-u. 9. sz. alatt délelőtt 9—12 óráig, még e hó folyamán. A tanfolyam október 1-én veszi kezdetét.

Vidéki tanulóleányok vagy asszonyok munkás igazolványt szerezve, csekély vasuti költséggel utazhatnak Zalaegerszegre és vissza.

A tanfolyam havi díja 400 korona s legfőlebb két hónapi tanulás után mindenki elsajátíthatja a csipkeverés ügyességét, sőt akik még ezzel az összeggel sem rendelkeznek, készítményeikből részletekben is lefizethetik a díjat.

TÁVIRAT-TELEFON.

A Magyar Távirati Iroda jelentései.

...

Nagyszalonta területéről négyezer holdat csatolnak vissza Magyarországra.

Bpest, szept. 14. Nagyszalontáról jelentik a Nemzeti Ujságnak: Az ottani községházán Dimitrescu ezredes, a halármegállapító bizottság román tagja közölte az érdekeltekkel, hogy a bizottság Nagyszalonta területéből 4000 holdat Magyarországhoz csatolt vissza.

Román hangok az erdélyi összeesküvésről.

Bukarest, szept. 14. A román szigurancának az összeesküvésről szóló híreről egy bukaresti francia nyelvű lap, a *L'Orient*, a következőket írja: A részletekből alig lehet mást megállapítani, minthogy az összeesküvők szemellátható elismerésre és szeretetreméltóan engedték magukat nyakoncsipni. Elismerésre méltó az az egyöntetűség is, amellyel a sajtó ezt a szenzációt politikai szempontból kiaknázza. Magyarországnak a népszövetségbe való felvétele, amelyre nézve pedig már előzőleg kijelentette a kormány, hogy a marienbadi megállapodás értelmében nem ellenzi, a jelen pillanatban már nem látszik kivihetőnek. Azt hisszük, a felvétel megakadályozására más becsültebb eszközt is lehetett volna kigondolni. A helyzetet logjobban jellemzi az a körülmény, hogy már Bukarestben is hallatszanak hangok, amelyek a kellő értelemre szállítják le az egész pokolgépes mesét. A *Lupata* című lap szeptember 8-iki száma így ír: Ne adjunk túlsok hitelt a sziguranca összeesküvés leleplezéseinek. Ezek a leleplezések legtöbbször tulzottak és nem egyszer gyártják őket. A budapesti államrendőrség leleplezése után, amellyel megállapította az állítólagos Belmont gróf személyazonosságát, egyszerre neveltséges rémhírré zsugorodik össze az egész merénylettert, amelyet a román közlések alapján az egész világ sajtója napról-napra élénken pertraktált.

Nejjas lovagias ügye.

Bpest, szept. 14. Héjjas Ivánt Eötvös Bálint dr. az ismert lakásügyből kifolyólag provokáltatta. Héjjas segédei a lovagias eljárást egyoldalú jegyzőkönyvvel befejezettnek nyilvánították. Eötvös az ügy egyoldalú elintézése miatt nyilatkozatot küldött a Magyar Híradónak, amelyben Héjjas Ivánt orgoványi loagnak nevezi és felszólítja, hogy az egyoldalú elintézés miatt rajta esett sérelemért álljon fegyvere elé.

Jugoszlávia és Románia Görögország mellé áll.

London, szept. 14. Az angol lapok jelentése szerint Athénben megbízható helyről közölték, hogy Jugoszlávia és Románia kormányai kifejezték azt a szándékukat, hogy balkáni konfliktus esetén Görögország mellé állanak. Szerbia mozgósít és Üszküb környékén csapatokat von össze.

Válságban a Seypel kormány.

Bécs szept. 14. Mint politikai körökben hirtérjedt, Seypel kancellár állása megrendült és a nemzetgyűlés összehívása után a kormánynak nagy nehézségekkel kell megbirkóznia. Elsősorban a szociáldemokraták fognak akciót indítani a kormány hitelpolitikája ellen, mert nem hajlandók hozzájárulni Ausztriának gyám-ság alá helyezéséhez.

Lakást kapnak a képviselők.

Budapest, szept. 13. Ma délután a képviselők lakásügyében értekezlet volt, amelyen Vass miniszter és Maczky Emil lakásügyi kormánybiztos is megjelent. Több oldalról szóvá tették hogy egyes képviselők lakásért havonta 20—10.000 koronát is fizetnek. Vass miniszter bejelentette, hogy a napokban a szállodások küldöttsége bizonyos számú lakást ajánlott fel a képviselők részére.

Seypel kancellár beszámol genfi útjának eredményéről.

Bécs, szept. 13. A külügyi bizottság mai ülésén a kancellár jelentést tett a genfi tárgyalásokról. Beszédét vita követte, amelyben valamennyi párt részt vett.

Zavarognak a sztrájkoló bécsi munkások.

Bécs, szept. 14. A bécsi nyomdász sztrájk még egyre tart és a tárgyalásokat csak holnap folytatják. Ma reggel egyedül az *Arbeiter Zeitung* jelent meg, amelynek szerkesztősége előtt a délelőtti folyamán kommunisták tüntettek és követelték, hogy a Rote Fahne megjelenését is tegyék lehetővé. A kommunisták be akartak hatolni a nyomdába és a gépeket össze akarták rombolni. Ebben azonban megakadályozták őket az *Arbeiter Zeitung* bizalmi férfiai, akik azóta is őrzik a nyomdát. Az *Arbeiter Zeitung* terjesztése az üzemi tanácsok közbenjárásával történik, nehogy a sztrájkoló munkások akadályokat gördíthessenek a terjesztés elé.

HIREK.

Naptár.

Péntek, szeptember 15, Nikomed.

Szombat, szeptember 16, Edith.

— Miniszter-vendég volt Zalaegerszegen tegnap és tegnapelőtt, *Rakovszky* Iván belügyminiszter ur tegnapelőtt megvizsgálta a zalaegerszegi fogolytábor, hogy az esetleges panaszokat megcáfolja. Tegnap Kolbenschlag Béla főispánnak volt vendége a kíséretével együtt. Délután Bódy Zoltán alispán tiszteltett a megyei tisztviselők élén. Válaszában a miniszter ur azt mondta a többek között, hogy „status rendezés” meg „egyéni jobblét” és ilyenfajta részlet bajokra és panaszokra nem külön-külön felel és nem külön-külön intézkedik, hanem azt igéri, hogy az általános közigazgatási reformban mindezek együttesen fognak orvosoltni.

— Az államépítészeti hivatalhoz kinevezte a miniszter Valasek Ernőt segédmérnöknek.

— Az Omke (Országos Magyar Kereskedők Egyesülete) zalaegerszegi fiókja 16-án szombaton este 7/8 órakor, az Arany Bányában gyűlést tart Löwenstein Ignác elnökletével. Jelen lesz Dr. Balkányi Kálmán igazgató is.

— Köszönet. Snatter Antalnén urasszony az elaggott iparosokat segítő alap javára 500 koronát adományozott.

— Felülvizsgálják a tanítói javadalmakat. A kultuszminiszter törvényes felhatalmazást kapott arra, hogy az állami segélyt élvező nem állami elemi iskolai tanítók és ugyanolyan jellegű ovónői állásokat felülvizsgálat alá vegye abból a szempontból, hogy az államháztartás változott viszonya között az állami segélyezés továbbra is indokolt-e. Felhatalmazást kapott arra is, hogy a felülvizsálat eredményéhez képest állami támogatásban nem részesíthető állások után adott állami segélyt beszüntesse. E felhatalmazás alapján a kultuszminiszter rendeletet adott ki, melyben részletesen intézkedik a szóbanforgó állások felülvizsgálásáról.

— Segítsünk a vakokon. A Vakokat Gyámoltó Egyesület az alispán útján felkéri a megyei közönséget, hogy a számára eszközöndő gyűjtéshez mindenki erejéhez mért járuljon hozzá. A készpénzadományokon kívül szívesen fogadnak élelmiszereket is. Jól tudjuk, hogy a megye közönségét nap-nap után felhívják az adakozásra s ezeket a felhívásokat csak úgy elereszti a füle mellett: mégis felszólítunk mindenkit, hogy tegye meg a kötelességét, mert a vakok intézeze katasztrofális helyzetben van. Ha a társadalom nem segít az emberiség eme legszerencsétlenebbjein, akkor a vakok gondozás és a megélhetéshez szükséges anyagi eszközök híján képtelenek elszéledni az intézetből. Az adakozás ma nagyobb áldozat, mint valaha volt, de nagyobb szükség is volt rá, mint azelőtt. Nem lehet szomorúbb, mint amikor szemük világlól megfosztott emberek kérésre tárják ki karjaikat: adjatok, mert a szegénység kopogtat ajtónkon, adjatok, mert éhezünk s nekünk az éhség még kegyetlenebb, mint másnak, nekünk, — akik nem látjuk az Isten napját. Hiszünk, hogy a megye közönsége segíteni fog, erejéhez mértén, szerencsétlen embertársain.

— Izgatásért elítélt képviselő. Kaposvárról jelentik: *Madarász* Zsigmondot, a moróci kerület volt nemzetgyűlési képviselőjét a kaposvári törvényszék 6 hónapi fogházra ítélte izgatásért, amit a vádlott az által követelt el, hogy 1920 januárban a választás előtt programbeszédében a földbirtokososztály és intelligencia ellen izgatott. Az ítélet ellen úgy az ügyész, mint a vádlott felebbezést jelentettek be.

— Az egerszegi cserkészetről szóló cikkünkhöz kiegészítés végett a hat, cserkészek kiképzésére jelentkező katonatiszt nevét is közöljük: Finta József szds. 6. gye., Gaál József fhgy. 6. gye., Lakics Pál fhgy. 6. gye., Varga József hgy. 6. gye., Adamik Imre fhgy. 6. gye., Kovács József törzsörmeister 6. gye. Reméljük, hogy a hat katonatiszt közül egy meghívást fog kapni a 71. Zrinyi-csaphoz.

— Mostoha gyermekei az államnak a városi tisztviselők. Azok a tisztviselők, akik 12 hónapig a fronton voltak, miniszteri rendelet értelmében átmeneti segélyt kapnak. Mint értesülünk, a kormány a városi tisztviselőket a rendeletből egyszerűen kihagyja és így azok számára a segély nem utalható ki. Nem tudjuk mivel indokolja a kormány ezt a mostoha elbánást, annyit azonban megjegyzünk, hogy a városi tisztviselők közül csak nagyon keveset mentettek fel a háboru tartama alatt. Ha tehát a háborus szolgálataikért kapják a tisztviselők a segélyt, akkor elsősorban a városi tisztviselőknek kellene megkapniok! Ez az igazságtalan elbánás csak egy a sok közül; mostoha gyermekei az államnak a városi tisztviselők, hogy miért, — azt mi csak annyira tudjuk, mint az illető tisztviselők.

— Törvényszék. Csonka József, Csonka Ferenc és Henczi János nemesördemici lakosok kártvadás közben összeverekedtek társaikkal. Szita Józsefet üvegekkel úgy megsebesítették, hogy 2 és fél hónapig az ágya nyomta. A bíróság súlyos testi sértés miatt Csonka Józsefet 8 hónapi; börtönre és 1000 korona pénzbüntetésre, Csonka Ferencet és Henci Jánost 4—4 hónapi fogházra és 1500 korona pénzbüntetésre ítélte. A vádlottak felebbeztek.

— A Mezőgazdasági Kamara a szálas takarmány kivitele ellen. Az Alsódunántúli Mezőgazdasági Kamara ma felterjesztést intézett a földművelésügyi miniszterhez s kéri, hogy a nyári szárazságra, valamint a várható takarmányhiányra való tekintettel, tiltsa el a szálas takarmány kivitelét.

GAZDASÁG.**Gabonatermelés.**

Köz tudomásu, hogy a különböző növényi betegségek által évente milliárdokra menő károsodás éri hazánkat, fontos kötelesség tehát, hogy ez értékeket közgazdaságunk számára megmentsük.

Első sorban is: *Csávázzunk!*

Azt állítják a magyar gazdáról, főként a kisgazdáról, hogy maradi. Nagy tévedés ez azok részéről, akik azt állítják! Mert a magyar kisgazda is örömmel követi a jót és a gyakorlati szempontból a helyesét, csak az fontos, hogy nyílt őszinteséggel és szeretettel nyujtsák a jó tanácsot neki, nem pedig önző haszonleséssel és kizsákmányolósi szándékkal közeledjenek hozzá.

Csávázni a vető gabonát elsőrendű fontosságú. Az ennek mellőzéséből származó kárt maga a gazda tudja a legjobban értékelni, aki ismeri ezt a veszedelmet és gyorsan terjedő betegségét és annak pusztítását. Általánosságban azon gazdaságokban, ahol a vetőmag csávázását elmulasztják, sokszor még a 30 százalékos is meghaladja az abból eredő károsodás. Micsoda óriási számmá nőne ez, ha nem csáváznánk szegény Csonkamagyarországunk minden talpalatnyi földjén?

Csávázni lehet klorollal, uszulum, formal-dohyd- és rézgalicoldattal, mely szerk egymástól főként ár és felhasználás tekintetében különböznek, míg a ható képességük a betegséggel szemben a fenti sorrend szerinti értékkel bír.

Gyakorlati szempontból a klorollal és uszulummal az agyoncsávázás, vagyis a vetőmag csiraképességének megőlése kissé hosszabb csávázási eljárás mellett is ki van zárva, míg a rézgalicnál és a formaldehydénél ez tulcsávázás esetén könnyen megtörténhetik.

A fent elmondottak alapján tartsa tehát minden gazda erkölcsi és anyagi kötelességének a gabonavetőmag csávázását, mert ez által nemcsak a saját, hanem a nemzet vagyonát is szaporítja és tetemesen hozzájárul a szerencsétlen igazi megpróbáltatást élő hazánk ujjáépítéséhez.

Szakkérdésekben a m. kir. Növényélet- és Kórtani állomás Budapest, II. Debrői-ut 17, a növényvédekező szerk beszerzésére és használatára vonatkozólag pedig a m. kir. Földmivelésügyi Ministerium Gyógy- és Ipari Növény Forgalmi Irodája növényvédekező osztálya (Budapest, IX. Lónyai-utca 7) ad meg minden felvilágosítást. *Dr. D.*

Hirdessen a Zala vármegyében**KÖZGAZDASÁG ÉS PÉNZÜGY.**

Budapest, 1922 szeptember 14.

A budapesti deviza-központ hivatalos árjegyzései.

Amsterdam	930	Prága	80
London	10500	Stockholm	615
Newyork	—	Sweiz	—
Berlin	195	Bécs	300
Milano	98-102	Zágráb	630
Páris	185	Varsó	32

Zürichben:

a magyar korona	—	Szept. 12.	0.22	Szept. 14.	0.171/2
az osztrák korona	—	0.075	0.075	0.075	0.075
az osztr. bélyegz. bankjegy	—	0.07	0.07	0.07	0.07

Piaci árak Zalaegerszegen.

Marhahús 1 kg.	120-40 K	Vöröshagyma 1 kg.	50 K
Borjúhús	140 K	Fokhagyma	40 K
Serlesmáj	180 K	Paradicsom	15 K
Zsirszalonna	440 K	Burgonya	25 K
Zsír	600 K	Káposzta	25 K
Tej 1 liter	16 K	Zöldbab	30 K
Tejföl	60 K	Alma	12 K
Tojás 1 drb	16 K	Körte	18 K
Zöldpaprika	2-3 K	Szilva	20 K
Ígorka	1-2 K	Szilva	40 K
Vaj 1 kg	400 K	Tök	5 K
Turó	40 K	Zöltség	40 K

Budapesti tőzsde.

Valuták:

	Szept. 9.	Szept. 12.
	kor.	kor.
Napoleon	8600	—
Font	9975	—
Dollár	2275	—
Francia frank	180	—
Lengyel márka	—	31
Márka	1	75
Lira	98	—
Leu	17	50
Cseh korona	81	—
Dinár	24	40
Svájci frank	430	—
Osztrák kor.	2.90	—

Terményjelentés.

Budapest, 1922 szeptember 14.

	Szept. 12.	Szept. 14.
	Kor.	Kor.
Búza	8050	8450
Rozs	6500	6350
Árpa	6600	6500
Zab	6500	6500
Tengeri	8500	8500
Korpa	4800	4750
Repce	—	14000
Köles	—	—

ELADÓ egy db Kállay 8 HP és egy db Umrat 800-as alig használt 1-10

cséplőgarnitúra

Bővebb KOTSY JÓZSEF Zalaszentgrót

Ügyes munkásleányt vagy kifutó flut keres
KAKAS AGOSTON könyvnyomdája.

Épület és butor-

munkát a legkényesebb igényeknek megfelelőleg készítenek 54-0

Szalay és Dankovits

épület- és műbutor-asztalosok

ZALAEGERSZEG Famegmunkáló telep:
ISKOLAKÖZ 2. SZÁM. Örményi-utca 7.

ALLANDÓ KÉSZBUTOR REKTÁRI

A győri Back-malom bizo-
mányi lisztraktára, mohai
savanyuvíz, összes fűszer,
rövid-, papír és festékárúk

Komlós M. Miksa

nagykereskedőnél Zalaegerszegen

48-50

KOTSY JÓZSEF

géperőre berendezett

KOCSIGYÁRTÓ

műhelye ZALASZENTGRÓTON.

1-50

Allandó kész-kocsiraktár. — Gazdasági szerkerek és minden e szakba vágó murkák készítése. Javítások és átalakítások mindenkor a legmodernebb kivitelben, a legolcsóbb napi áron.

**Cséplő-
benzin,****Raffinált petroleum,
Motorhengerolaj,****Cséplőgép olaj
Motor olaj** 36-0

a legjobb minőségben, a legolcsóbb árban beszerezhető bármily mennyiségben

Binder és Társa

kereskedelmi Zalaegerszeg
irodájában Eötvös-utca 10. sz.

Zalaegerszeg vasuti menetrendje 1922 június hó 1-től.

INDULÁS				ÉRKEZÉS			
Óra	Perc	Hova	Csatlakozik	Óra	Perc	Honnan	Csatlakozik
2 04		Sárvár	Budapest keleti pályaudvarra érkezik	4 29		Zalaszentiván	Nagykanizsáról indul
2 40		Zalaszentiván	Szombathelyre érkezik	6 48		Zalaszentiván	Szombathelyről
3 11		Zalalövő	Szombathelyre érkezik	7 26		Zalalövő	
5 24		Zalaszentiván	Nagykanizsára érkezik	7 33		Rédics	
6 53		Zalaszentiván	Szombathelyre érkezik	8 32		Zalaszentiván	Nagykanizsáról
7 35		Rédics		9 24		Celldömök	Budapest keleti pályaudvarról
7 53		Celldömök	Győrbe érkezik. 1720. Bpest keleti pu. gyors érkezik	13 23		Zalaszentiván	Szombathelyről gyors
11 38		Zalaszentiván	Nagykanizsára érkezik (gyors)	16 23		Zalaszentiván	Nagykanizsáról gyors
13 02		Rédics		16 26		Rédics	
13 44		Zalaszentiván	Szombathelyre érkezik (gy.) 1541. Nkanizsára érkezik	18 40		Zalalövő	Budapest keleti pályaudvarról gyors
14 41		Zalalövő	Körmendre érkezik (kedd, csütörtök, szombat)	18 39		Sárvár	Szombathelyről
15 43		Celldömök	Győrbe érkezik. 250. Bpest keleti pályaudvarra	19 02		Zalaszentiván	Nagykanizsáról
17 10		Zalaszentiván	Szombathelyre érkezik	20 14		Celldömök	Budapest keleti pályaudvarról
21 08		Zalaszentiván	Nagykanizsára érkezik	23 11		Zalaszentiván	Szombathelyről

HA UTÁZIK, legkényelmesebben a **menetjegyirodában** válthatja meg jegyét akár két nappal előre is. — Visum mérsékelt díjazás mellett a következő államokba szerzetetik meg: Németország, Olaszország, Svájc, Francia- és Csehországba.

Nyomatott Tahy R. utóda Kakas Agoston könyvnyomdájában Zalaegerszegen. Telefon 131. szám

ZALAVÁRMEGYE

Felelős szerkesztő: BORBÉLY GYÖRGY
Laptalajtósa: „Zalavármegye” lapkiadó-társaság

TÁRSADALMI ÉS POLITIKAI LAP
NEGIELLENKÉNT HATÓNYSZÓR.
Előfizetés: évről 180 K. Helyi száma 6 K

Szerkesztőség Kisfaludy-u. 8. Telefon 162 sz.
Kiadóhivatal Széchenyi-ter 5. Telefon 131 sz.

A magyar diákságról.

A nemzetgyűlés egyik ülésén Hébelt Ede szociáldemokrata képviselő igen éles támadást intézett a magyar főiskolás ifjuság ellen. Ez uttal nem akarunk foglalkozni az éppen nem objektív beszéd indító okaival, csupán néhány kirívó részletre akarjuk megtenni megjegyzésünket.

Hébelt Ede beszédének talán legfontosabb része ez a mondat volt: Az egyetemi ifjuság azért nem tanul, mert a numerus clausus megfosztja a verseny lehetőségétől. Ezt a mondatot kibővítette aztán olyan állításokkal, melyek az egész nemzetgyűlés és a magyar közvélemény körében a legnagyobb felháborodást és megdöbbenést váltották ki. Magyar parlamentben, magyar képviselőiől ilyen súlyos és igazságtalan kritikát hallani arról a magyar ifjúságról, aki közüllünk való, amelyet Hébelt képviselő ur mint tanár tanított s mint tanárnak szeretnie kellett volna, — elkédvetlenítő és megdöbbenítő. Végtére nagy és országos fontosságú a magyar ifjuság helyzete; kell, hogy az ország közvéleménye előtt a magyar ifjuság a lehető legjobb színben álljon, szeretnők, ha reményeink hordozója, Új Magyarország megteremtője, erős, magabizó lenne. Ilyennek hittük idáig. A vádak fájdalmasan hatottak: a magyar ifjuság nem tanul, dorbézolással tölti idejét s érdemtelenül élvezi a kormány s a magyar közönségnek pártfogását, — mondotta Hébelt — s mindennek a numerus clausus az okozója!

Hogy megfelelhessünk Hébelt vádjaira, ismerünk kell a magyar diákság helyzetét. Ha nyomoruságról, nagy szellemi és fizikai megterhelésről, az élettel való küzdelekről beszélt volna Hébelt, akkor bőven hozhatott volna példát fel a magyar egyetemisták közül, akiknek nagyrésze mindezen bajoknak hordozója. Az egyetemre induló ifjuságnak legalább fele minden szülői támogatás nélkül indul neki az életnek igyekszik megbirkózni a kezdet nehézségeivel. Pár ezer korona van a zsebében, amit az első hónapra s a beiratkozásra tett félre; — aztán rövidesen elfogy a pénz s jönnek a legkétségbeesettebb mizériák: nincsen lakás, nincs munkalehetőség! Ma Budapesten kétágyas szobáért 6–8000 koronát kérnek; honnan vegye ezt a nagy összeget az esetleg kisebb diákokat tanító, vagy irodákban görnyedő diák? Pedig ez a „tanító” diák az egyetemisták legrendesebbje; igen nehéz tanítványhoz jutni s a nehezen megszerzett tanítványt családi kincsként adják tovább barátjainak a végzett vagy más elhelyezkedést találó főiskolások. A másik rész irodába jár s az irodai foglalkozás eltart reggel 8-tól délután 2–4 óráig. Előadásra nem járhat, hogy mikor tanul, mikor tudja fáradt agyát, elkinzított idegzetét neki fordítani a munkának, azt elgondolhatjuk mindnyájan. A pár ezer korona, amit havonta keres, éppen a legszükségesebbre elegendő. Ez a rétege a diákságnak el van foglalva a kenyérkeresettel; ezek csakugyan nem tanulhatnak úgy, ahogy kellene és ahogy szeretne. Fáradtságos munka után poloskás, fűtetlen lyukakban, silány ebéd után nem lehet tanulni, nem lehet a jövőért küzdeni; felőrlik a jövőért való küzdelemben.

Amint láthatjuk, a legnehezebb kérdés a lakáskérdés. Pestet szeptember táján előzönl a sok vidéki diák s megkezdődik a lakáskeresés. A Melhosz s más egyesületek, ahogyan tőlük telik, igyekeznek megkönnyíteni ezt a keserves munkát. A szerencsésebbje lakáshoz jut; a másik rész kénytelen magát szükségesszállásokban, barakokban meghuznia. A diák-

lakások, melyeknek legkisebb bére 6000 K, sivárak, kiellenek, piszkosak. Míg meg nem szokja az ember az elijesztő környezetet, rosszul érzi magát benne. A kormány igyekszik ugyan segíteni ezen a lehetetlen helyzeten, mostanában egy kaszárnyát engedett át diáklakások céljaira; de amíg nem helyezik el a diákság nagyrészt ilyen állami lakásokban, amíg nem óvják meg őket a kísérletezés, a küzdés nehézségeitől, addig fennállnak ezek a keserves viszonyok, addig felőrlik a magyar ifjuság; megőrli őket az élet, mielőtt az élettel való küzdelemre alkalmasak lettek volna.

Hébelt szemére vetette a kormánynak azt is, hogy állami támogatásban részesíti a „henyélő, tányérsapkás magyar ifjuságot”. Leszámítva azt, hogy a kormánynak kötelessége gondoskodni az ifjuságról, pár szóval kitérünk erre az állami támogatásra is. A diákság élelmezését a menzák intézik. A menzák kapnak az államtól segítséget; hogy milyen nagy lehet ez a segítség, elgondolhatjuk, ha figyelembe vesszük Magyarország keserves helyzetét, a minden irányban való takarékoskodás szükségét. Régi módszer az, hogyha takarékoskodni kell, kezdjük az iskolákon, a közoktatáson. Az állami segítség tehát elég kevésnek mondható. Hozzáteve a menzán étkezők havi kosztjéért s nem egyszer a rossz, ügyetlen vezetéssel, láthatjuk, hogy még közepes kosztot sem tudnak adni a jó táplálékra szoruló ifjuságnak. Az ilyen menzák étrendje leves és valamilyen főzelék hús nélkül, ebédre; — vacsorára pedig a déli főzelék egy darab kenyérral. A diákok legnagyobb része reggelit sem eszik s hazulról sem kaphat csomagot s így a legkeservebb nyomoruságban, örökös éhséggel s a betegségeknek könnyen testebe tapló bacillusaival tengődik az egyetemi éveket. Az eredmény: testben, lélekben megtört, fáradt, az életre képtelen, pesszimista ember. Megtörték a keserves küzdelmek, nélkülözések, — s emlékeiben magával vihet egy igaztalan vádat: a magyar ifjuság nem tanul, csak dorbézol s kiszorítja az egyetemről a jobban odaválókat.

Hébelt támadásának igazságtalansága megállított már a támadást elvakultságán és heveségén. Talán éppen az ő szavainak következtében megmozdult a magyar társadalom is: nem hagyja fiait elveszni, gondoskodni akar róluk addig is, amíg ép gerinccel meg tudnak állni az élet előtt, aki kegyetlen, aki össze-roppantja a fiatal, bírózó reményeket, életüket. Több vármegyében mozgalom indult meg, hogy minden vármegye gondoskodjék fiainak egyetemi tanulmányairól olyképpen, hogy internátust állítson fel Budapesten számukra, ahol legalább otthont és szeretetet találhatnak. A költségeket közadakozás útján teremtenék elő s minden vármegyének lenne egy ilyen „Diák-otthona”. A tevé életrevaló és szükséges; a magyarság belátásán és áldozatkészségén múlik csak a megvalósítása. A diákok is kiveszik a munkából a részüket s egyik megyénk diákjainak már több milliójuk van, amit maguk szereztek élelmes munkájukkal, erre a célra.

Sok ellenséges hang hallatszik a magyar diákság ellen az utóbbi időben. A hangok közül legkirívóbb volt Hébelt hangja. Mind arról beszél, hogy a numerus clausus nemcsak az egyetemről kiszorult ifjuságot, hanem az egyetemeken levőt is tönkretesz. A mostani állapotok helyett a szabadversenyt kívánják. Nekünk csak egy szavunk van ehhez: Verseny, igazságos, méltányos, csak egyenlő ellenfelek között lehetséges. Páncéllal, karddal vértezett, minden gondtól mentes, egészséges ellenféllel szemben nem szabad csupasz mellű, gondoktól szétmárt ellenfelet állítani! Meg kell várni azt az időt, amíg egyenlő ellenfelek lesznek, amikor

a magyar ifjuság is csak hivatásának élhet: akkor aztán jöhet a verseny! Addig azonban óvjuk a magyar ifjuságot, a mi életünkbelől sarjadt, nélkülöző, keserves akarásokkal küzdő magyar ifjuságot! Legyen a mi kezünk az, amely elhárítja utjából az akadályokat, a göröngyöket; legyen a mi gondoskodásunk az ő életük megkönnyítője, segítője. Az ifjuságot, a jövőt kötelességünk segíteni, ma jobban, mint valaha. Ma százszorosok a terhek, melyekkel meg kell birkózniuk, százszorosok a feladatok, melyek rájuk várnak. Nem hiába várnak! Apáink gondoskodása megóvják a mai fiataloságot a jövőnek! Gáspár István.

Erdélyi képek.

— Egy kisasszony utóiratából. —

Kedves Gyurka bácsi!

Arra kér, mivel otthon jártam, beszéljek valamit Erdélyről. Szívesen teszem.

Igen, otthon jártam. De ne gondolja, hogy az „otthon” érzése most tiszta boldogsággal töltött el! Boldogság, öröm otthagyt szeretteimet viszontlátni; boldogság, öröm az ottlakó magyarok összetartását, még mindig bizó, erős magyar érzését látni, de egyéb minden-minden fájt, szomorú érzéseket kellett bennem.

Másfél évvel ezelőtt jöttem el onnan! Akkor azt láttam, hogy még csak igyekeztek ott megőlni mindent, ami magyar. Most... azt tapasztaltam, hogy hiában a legerősebb küzdelem, ahol a hatalom, ott a győzelem, s ha újabb másfél év után visszamennék oda, nem én, hanem pl. Wilson úr, örömmel átlapítaná meg, mennyire helytelen volt, mikor Erdély Magyarországhoz tartozott s magyar föld volt ezer éven át, hisz' a vak is látja, hogy az teljesen oláh. (Wilson románt mondana. Poincare is. Szerk.)

Ez az én érzésem! Szomorú érzés, szeretnék szabadulni tőle, de nem tudok.

De lássuk, vegyünk rendre mindent.

Hogy is lehet most Erdélybe utazni? Nem úgy, mint más megszállott területre!

Ha az utlevél megvan, személyesen kell vele Budapesten az oláh konzulátushoz menni. Az azután teljesen mindegy, hogy valaki Bihar-keresztiesen (magyar végállomás) lakik s onnan akar a néhány kilométerre levő Nagyváradra menni. Fel kell jönnie Budapestre a vízünért s úgy visszamennie ugyanazon az úton Erdélyben a magyar követséghez postán el lehet intézni a mandézt. De itt mintha már előre meg akarnak szenvedtetni az erdélyi magyart — személyes megjelenést kívánnak.

S ez még nem elég! Hogy júniusban egy hétig is ott állt valaki éjjel-nappal, míg hozzájutott a vízünhez, arról ne is szóljunk! Most a rendőrség ad számot az utlevélre s azzal meghatározott napon kell menni. De ez a meghatározott nap is olyan biztos, hogy én pl. éppen egy hét múlva kapiam meg, mint amikor a számom szót, mert a konzulátusnál sok minden közbejön, amit a rendőrség előre nem tud. Többet hazautaztak erre a hétre, nem bírván a költséges pesti életet, másoknak nagyon sürgős utjuk lévén, ott maradtak, mert minden nap remélik, hátha másnap valamit közbejön s ők megkapják vélelétül. Annál rosszabb, minden nap újabb csalódás! És azért nem apadt a hazaigyekvők száma! Minden nap újabb-újabb tömeg áll már reggel fél 6 órákor a Nemzeti színház előtt.

Csodálatos dolog! Mi az, ami nem hagyja nyugton az erdélyi embert, míg oda nem jut a kedves földre? Oh, ezt szavakkal kifejezni nem, csak érezni lehet! Volt közöttünk egy nő,

2

aki csak lakott Erdélyben, de nem odavaló s most valami hivatalos ügyben kellett odautaznia. Ez a várakozás tík napján kimerülve jegyezte meg: „Nem értem, hogy tud valaki Erdélybe menni most, ha nem feltétlenül szükséges. Én — ludon — nem mennék!” En azt jegyeztem meg erre: „Igy csak az beszélhet, aki nem erdélyi!” S hogy igazat mondtam, láttam a szemekből, melyek az én szavaimra fényesek lettek a könnytől. Ebben a pillanatban éreztem, hogy egyik vagyunk, összetartozunk mind, akik ott vagyunk. Egyek a szeretetben Erdély — s a gyűlöletben az oláh iránt!

Ezt a tömeget is látnia kellett volna, azonban napról napra Wilson urnak, hogy állapítsa meg, miért lett hazátlan, miért van ez a sok erdélyi magyar itt? Van-e közös érdeke a Magyarországnak lakóknak Erdélyhez?!

Vége mégis csak hozzájutottam a vizumhoz s elindulhattam Szolnok, Békéscsabán át Lőkösházára. Ez a magyar végállomás. A vonathoz ki sem szállunk, hanem ez visz át Curtici (Kürtös) oláh állomásra. A vonatban van a vámvizsgálat, ami csak formáság, a vonatban szedik el az utleveleket s azután a vonat előtt a szabadban történik a kiosztásuk. Minden megvan simán s végre indul a vonatunk Oláhországba. (?)

Lőkösháza és Kürtös között van pontosan a két ország határa. Mivel a határtól Kürtösig van vagy 3 kilométer, feljön a vonalba egy oláh kisasszony s annak mindenki 5 leit fizet azért a pár kilométerért, amit magyar vonaton, de oláh földön tesz meg.

Megérkezünk Kürtösré. Engem gyűlölet fog el az oláh katonák láttára. Ez az első érzésem.

Itt előbb mindenki átadja az utlevelét s csak akkor szabad leszállania. Leszáll mindenki s a csomagjával bemegy az állomásnak egy helyiségebe. A vizsgálat itt egyénenként különböző, szigorubb, mint a magyaroknál, de általában itt is enyhe. Láttam azért egy női, aki egy pár konyhaeszközt: merítőkanalet, hábverőt stb. hozott s 300 lei büntetést fizetett.

A vámvizsgálat után jön a jegyváltás, ami hogy annál nagyobb tortura legyen s annál többet kerüljön, nem érvényes tovább, csak Aradig s ott mehetnek tolongani ismét.

Kürtösön már meglep a nagy építkezés. Az állomás egészen újjá alakítva, más stílusban, nemzeti festéssel, oláh feliratok szembetűnően akarják mutatni, hogy ez már „Románia.” S ezt tapasztaltam később is mindenütt. A külsőségre nagyon sokat adnak, mindent el akarnak tüntetni, ami arra mutatna, hogy itt Magyarország volt.

Kürtösről ugyanaz a közönség jön Aradig egy nehány kocsiából álló vonaton, amelyik átvitt a határon, csak a kalauz más. — Jajj! megdobbant a szívem, mikor bejött s elkezdte hadarni nagy hanggal a mondókáját! Másfél év előtt a vasutas és postás mind magyar volt. Most — mint mondják — ha a magyarok nem jöttek ki Magyarországra, kitétték legtöbbjét a „Regalnia” (ósi Oláhország) s Erdélybe onnan hozták. Magyar csak olyan maradhatott, aki jól tud oláhuul, mert a vonaton hivatalos működése közben csak oláhuul szabad beszélnie. (Folyt. köv.)

TÁVIRAT-TELEFON.

A Magyar Távirati Iroda jelentései.

A nemzetgyűlés ülése.

Budapest, szeptember 16. A nemzetgyűlés mai ülését 11 órakor nyitotta meg Szcitovszky elnök. Az első szónok Drózdny György volt. A 8 Órai Újság azon cikkéről beszél, melyben az volt megírva, hogy ő Bécsben Szende Pál lakásán tárgyalásokat folytatott volna az emigránsokkal. Ugy tudja, hogy a szemenszedett valótlanúságot a 8 Órai Újság szerkesztőjének egy alkalmi munkatárs mondotta, aki nem más, mint Magyarország miniszterelnöke. (Nagy zaj az egész Házban.) Ulain Ferenc: A miniszterelnök nem szokott szemenszedett valótlanúságot mondani! Barla-Szabó: Ez pizskosság! Drózdny: Az a pizskosság, hogy ilyen legyervekkel harcolnak. Beismeri, hogy tárgyalásokat folytatott a bécsi emigránsokkal Hatvani báró közvetítésével. Arra kérte Hatvanit, hogy tegye

lehetővé Lovázy, Garami és Buchingerrel való találkozást. Urbanics: Diszes társaság. Barla-Szabó: Gyásmagyarok! Drózdny: A találkozás Hatvani lakásán meg is történt. Ez alkalmával nem beszéltek politikai dolgokról, hanem elhatározták, hogy újra találkozni fognak. Felkiáltások: október 30-án, ugye?! (Nagy zaj.) Drózdny beszéde folyamán viharos közbeszólásokat provokált, különösen akkor, amikor Huszár Károlyt azzal vádolja meg, hogy elősegítette a Jövő és az Ember című, Friedrichet kompromittáló lapoknak Magyarországra való becsempészését.

A csahak ellenzálásának dacára is falveszik Magyarországot a népek szövetségébe.

Budapest, szept. 16. A népszövetségi (és hatodik bizottsága, az albizottság indítványának meghallgatása után elhatározta, hogy Magyarországnak a Népszövetségbe való felvételét a teljes elismerés ajánlani fogja. A bizottság, valamint az albizottság egyhangulag hozta meg határozatát, miután Ossusky cseh képviselő ismételtén kifejtette aggodalmát és elsősorban arra hivatkozott, hogy Magyarország ellen a jövételi bizottság külügyi bizottsága határozottan kifejezte azt a kívánságát, hogy Magyarországtól a Népszövetségbe való belépés feltételül először a jövételi kötelezettség teljesítését fogják követelni. Fischer angol, Hannolaux francia, Imperial olasz, Motta svájci, Posta eszt ezután szerencsét kívának Magyarországnak a Népszövetségbe való belépéséhez. Ossusky ismét szólásra emelkedett és kifejezte azt a reményét, hogy a Népszövetség almoszférája hozzá fog járulni ahhoz, hogy Magyarország nemzetközi kötelezettségeit teljesítse. A bizottság ezután elhatározta, hogy Magyarország a felvétel után a tárgyalásokon azonnal résztvehesen. Bánffy-nak az albizottságban tett nyilatkozata, melynek alapján az albizottság határozatát meghozta, azt az ünnepléses ígéret tartalmazta, hogy Magyarország a Népszövetség minden rendelkezését és nemzetközi kötelezettségeit lelkiismeretesen teljesíteni fogja. Az albizottság ma felolvasott jelentése és a főbizottság tárgyalásán egyetlen szóval sem említették a Habsburg kérdést. Azt hiszik azonban, hogy azok a kötelezettségek, amelyeket az 1921. november 10-i jegyzékben a magyar kormány a szövetségesek budapesti diplomáciai képviselőivel szemben a Habsburg kérdésben elvállalt, a tárgyalásokon szerepet játszott.

A csehok nem engedik meg a magyar nyelvű főiskola felállítását.

Komárom, szept. 15. A Reggel című lap beszélgetést közöl Srobar miniszterrel, aki a felvidéki magyar iskola-ügyről szólva kijelentette, hogy a kormány álláspontja az, hogy a magyaroknak a Felvidéken elegendő iskolájuk van. A tót iskolák száma nem felel meg az igényeknek azért, mert nincs elegendő tanerő. Szó sem lehet arról, hogy a kormány magyar főiskola létesítését engedélyezze. Ha a magyarok érvényesülni akarnak, meg kell tanulniok az állam nyelvét, mint a zsidók teszik. A polgári iskolák nyelvét mindig a nemzetiségek szerint kell meghatározni. A kormánynak be kell zárnia azokat a magyar iskolákat, melyekben nincs elegendő tanuló.

A kormányt támogató tót pártok követelése.

Prága, szept. 15. A kormányt támogató tót pártok vezetői értekezletet tartottak a Felvidék követeléseiről a jövő kormánnyal szemben. Ezek a követelések: 1. A gazdasági válság leküzdése. 2. A néppárti és irredenta propaganda elleni védelem. 3. A köztársaság védelméről szóló törvény meghozatala. 4. A nagy megerendés életbeléptetésének elhalasztása addig, amíg a nagy megerendés az egész köztársaságban megvalósítják. 5. A felvidéki miniszteri állásnak parlamenti személlyel való betöltése.

Vasutas sztrájk Németországban.

Berlin, szept. 15. Németország nyugoti részében vasuti sztrájk van készülődésben, amit a kommunisták a vasutas szakszervezet akarata ellen rendeznek. A kommunisták egyszerű, vissza nem fizetendő gazdasági segítyt követelnek.

Hetenként.

Gaal Gaszton.

Gaal Gaszton ur ha nem volna egyébként is híres-nevezetes ember, b zonyára híres-nevezetes ember lenne idők multán is a tisztviselő-evéséről. Avagy, nem eszi meg őket? Csak rája? S aztán kiköpi? El is roptant a gyomrát ilyen rosz portékával.

Szóval híres-nevezetes ember ezenkívül egyebekért is Gazdag ember. Talán ezer hold földje is van. Talán még több is. Még híresebb azért, hogy nemzetgyűlési képviselő. S nagyobb avval, hogy a Háznak elnöke is volt. Tehát nagyméltósága, még hivatalosan is. Mindezeknél pedig még nagyobb avval, hogy tanult és tudós ember; különben nem választották volna meg Házelnöknek.

Ilyen nagytekintélyű és nagyméltósága tudós emberre legalább is nem illik rámondani, hogy hülye. De ha Gaál Gaszton ur következetesen eszi a tisztviselőt; erre valamit kell mondani. Hogy pl. nem okos. Mert tudós és okos nem egy. Vagy pl. hogy hiányzik benne valami; vagy valamivel több van benne.

Gaal Gaszton ur már tavaly lebecsülte a tisztviselőket. Nem hiszem, hogy ebben a nekihevülésben magának a tisztviselőségnek az értékét és szükségességét is megszóláná, vagy éppen oktalannak és céltalannak tartaná. Ilyen oktalannak őt nem illik tartani. Ez esetben ő az óra-szersháznak csak az arculatját; a számokat, a mutatókat s az üveglapot becsülné meg; a bennelevő kerekeket kutyába se venné; s minden gépet kerék, csavar és szeg nélkül képzelne el. Még az egyszerű trágyahordó szekérnek is négy kereke van. Csak emberek lehetnek háromkerekek, vagy ötkerekek.

Nem. Gaál Gaszton ur nem magát a hivatalt becsülné, csak magát a hivataloskodó embert. S ez nagy melegség a felszólalásban. A hivatalnok ember alatt mindenik hivatalnok embert is érti ő is, más is. Mert nem mondta oda, hogy némely tisztviselő.

Gaal Gaszton ur ezen a héten is szólott, mondván ilyen tartalommal: henyél a tisztviselő s elég nagy fizetést kap, úgy hogy sok gyermekét családot, 5-6 tagból állót (néha tíz tagból állót) is, urasan eltartat...

Bizony oda mondhatta volna, hogy: némelyik. Avagy ide-oda rámutathatott volna. Lehetnek pl. egyes henyélők a miniszteriumokban. Lehetnek itt-ott némelyek henyélők, pipázók üresfejűek és „blitzelők”, avagy ravasz csalafinták. Tudja az egyszerű magvető is, hogy ha háromszor megkapálja is a kukoricáját, mégis terem benne burján, de a kukoricást azért nem nevezi burjánosnak.

Rámutathatott volna egyes esetekre, hogy egyes előkelő születésű ifjúurak protekcióval beülnek a hivatalba és aztán urizálnak. De ezek nem a tisztviselői fizetésből urizálnak.

Rámutathatott volna egyes esetekre, hogy némely gazdag urak, akiknek majdnem annyi földjük van, mint Gaál Gaszton urnak, beülnek egy-egy hivatalba s elfogadják még a kedvezményes tisztet, sót, cukrot, szenet, fát s a krumplit is. Szabad, mert jogos; jogos, mert törvényes; de nem illik, mert köznyomorosan; s köznyomor van, mert háboru van. S ha ezt nem látják át a törvényhozók, Gaál Gaszton ur is törvényhozó s nem csinálnak időleges, vagy kivételes törvényt; látnak át bár ez illető ragaszkodó tisztviselők s mondanának le hivatalukról nyomorult magyar testvéreik javára. Ezek is urasan tarthatják sok gyermeket családjukat, de nem ebből a kedvezményes krumpliból; s ezek, de nem a többi, tisztviselők.

Mért ne mutat rá Gaál Gaszton ur az ilyenekre s miért szól így: A tisztviselő sok gyermekét is urasan el tudja látni... stb. Hál az a sok gyermek is szálla a szemében? Elég baj az a tisztviselő apának, de nem olyan nagy baj az országnak. Én azt gondolom, hogy a sok gyermekkel szemben nem kellene senkinek apostolkodni, sem komolyan, sem tréfából, sem haragosan, sem gúnyosan. Az Egyke és Kettőcske rendszer mellett apostolkodhatott valaki talán Somogyban, Tolnában vagy Baranyában.

Kényelem, bőség és henyélés. Ebben usznak a tisztviselők. Nem tudom, volt-e Gaál Gaszton urnak egész életében csak egyetlen egy eszten-

deje olyan, amelyikben a tél beálltával nem volt egy darabka tüzelő fája, és nem volt erre egy fillérje sem, mert a meglevő pénz ennyivalóra kellett? Lám nekem 15-20 esztendőm is volt ilyen s több ezren vannak úgy, mint én. Irigylis é ezt Gaál Gaszton ur?

Nem tudom, hogy önegyméltósága megtalálta e vagy egyszer a cipőjét? Avagy talán készített é egész új cipőket 7 tagu családjá számára? Avagy járt e a szomszéd uraság földjére harmadába kukoricát kapálni, úgy, hogy emellett hivatalos teendőit is elvégezte volna: községi gyűlésekre s a pesti nemzetgyűlésre pontosan eljárt volna?

Lám egy törvénytörvénybíró esténként megtalálta a cipőjét s nappal elvégezte hivatalos teendőit. A miniszter meg is dicsérte érte. Én is láttam egy rajztanárt, aki délelőtt tanított az iskolában, délután művészi képeket festett s minden vasárnap csinálta az új cipőket, magának, feleségének s öt kisasszony lányának. Láttam egy más tanárt, aki egész háborus idő alatt harmadába kapálta az uraság földjén a kukoricát, a pacsiat dalával s 8 órakor parádéba (?) csapta magát és ment a hivatalába, hogy a háboruban lévő tisztársának a teendőit is végezze a magáé mellett.

Ezeket nem látta Gaál Gaszton ur s nem is ogya meglátni soha, mert a tisztviselők nem hívalkodnak. A tisztviselők túrnak.

Abban is kételkedem, hogy a vasuti állomásokon s a postákon jártában, vagy akár a pénzügyi hivatalokban is elmélkedett volna ö negyméltósága arról, hogy itt, a teendőknek kényes fontosságát nem is említve, hol rögtömi életveszéllyel jár egy-egy lépése a tisztviselőnek, hol lassu, de biztos öld mérget szív be a tisztviselő rekedt szobájában, reggeltől estig, ahol mint egy odaláncolt házórdó eb vigyáz a nemzet kincseire.

Szeretném meghívni Önegyméltóságát egyenesen a zalaegerszegi adóhivatalba. Ülne ott csak egy hétig. Ne is dolgoznék. Csak ülne, vagy állana. Fejével majdnem éri a mennyezetet. Jobbra-balra, elől-hátul a „felek” helyesebben a felebarátok, mint héring a skatulyában. Így van majdnem minden másod harmadnap. A pénzfelvévők, a fizetők, a nyugdíjasok, a vármegyének falusbírái, körjegyzői, szolgabírói. Végzik a dolgaikat s mennek a friss levegőre. Önegyméltósága egy napig sem állaná ki. Elszaladna mezei birtokára. De az a tízenhárom tisztviselő nem mehet, oda van láncolva, naponta 6, vagy 10 órán át, délelőtt, vagy délután is, mikor-hogy.

Hát ha ez a tisztviselő este 8 órára hazakerekedik s ha a feleségével és gyermekeivel együtt, van mit vacsoráznok, ez még nem olyan urias élet és nem olyan henye élet, hogy pirongatást érdemelhetne.

De még megemlítek valamit egypár szóval. A tisztviselő a háboru alatt végezte hiányzó társának is a munkáját. Sohasem zugolódott Túrt. Várt. A tisztviselők között talán egy-két „-a, aki vörösnek állott volna be Túrt. Várt. Továbbá (kivéve egy esetet) a vasúti tisztviselő, a háboru előtt, néhai Tisza István ellen, egyszer sztrájkolt, ezt az egy rendkívüli esetet kivéve, sztrájkolt e valaha a tisztviselő ebben a magyar világban? Pedig munkájáért és portékájáért minden más ember annyit kapott, amennyit kért, s annyit kért, amennyit akart. A tisztviselő azt kapta, amit adtak. Ő nem sztrájkol. Túr. és vár.

De igazságtalan ítélfelet nem vár.

Borbély György.

HIREK.

— Áthelyezés. Óvári József elemi iskolai tanítót Pórszombatáról Nagykanizsára helyezte át a vallás- és közoktatásügyi miniszter.

— A vármegyei választásra vonatkozólag a következő sorok közlésére kérték föl bennünket: A Zalaegerszegi Újság f. évi szeptember 13-iki számában „Egy választás” cím alatt olyan közlemény jelent meg, amely a törvényhatóságot és annak határozatát sértő módon bírálja és azzal vádolja meg, hogy a törvényhatóság a választással forradalmi lényt követett el. A törvényhatósági bizottsági tagok körében mozgalom indult meg, hogy az elkövetett sértés reparáltassók és a törvényhatóságnak megfelelő elégtétel adassék.

— **Egyházkerületi közgyűlés.** A dunántuli református egyházkerület f. évi őszi nagygyűlését október 18. és 19-én Pápán fogja megtartani Németh István püspök és Balogh Jenő főgondnok elnökölte alatt.

— **Az Aranykönyvbe tizenegyediknek beírta a nevét Dr. Brand Sándor vármegyei főjegyző és Wussemann Samu városi főmérnök ezer-ezer koronával;** ezt azonban felesleges is mondani és irni, mert az Aranykönyv úgy van tervezve és szerkesztve, hogy minden név ezer korona sem több, sem kevesebb. Aki többet akar áldozni, beír több nevet, pl. feleségét egyenként a gyermekeit, barátját, szomszédját stb. S hogy kitűnjék áldozatkészsége mindenik után ott szerepelhet zárójelben a saját neve is. Ez esetben a kétfős nevek egyet jelentenek.

— **Esztergom és Vas megye átírata a törvényhatósághoz.** Esztergomvármegye átíratban fordult Zalavármegyéhez, melyben kéri a törvényhatóságot, hogy indítson mozgalmat a nemzeti zászló iránti tiszteletnek törvényileg való biztosításáért. Vas megye az átíratában tiltakozik a testéről leszakított községeknek Ausztriához való csatolása ellen és kegyeletes szavakkal emlékezik meg a nyugatmagyarországi felkelésekről és azokról a hősi halottakról, akik szembeálltak a trianoni béke keserves rendelkezései ellen.

— **Felemelték a villany árát.** A városi bizottság az árak nagymérvű emelkedése miatt, nemkülönben a szén óriási drágulása következtében október 1-től az áram árakat a következőképpen állapította meg: villany áramár hektowatt óránként 5-50 K, ipari áramár hektowatt óránként 5 K. Átlány fogyasztók részére: 10-es égő után havonta 150 korona, 16-os után 240 korona, 25-ös után 480 K és 50-es égő után 750 korona fizetendő. Az árammértő órák kölcsöndiját pedig 2 koronáról 10 koronára emelte fel a bizottság. Egyben közli a közönséggel, hogy a most megállapított díj-szabás csak *egy hónapra érvényes*, az árak folytonos hullámzása miatt. A bizottság tehát még nagyobb meglepéssel is szolgálhat a jövő hónap elején, mint a mostani. A tüzelő után a világítás is megkezdte emelkedésének hosszú leírását és kilátás van arra is, hogy fűtetlen szobában, világosság nélkül dideregjünk át a telet.

— **Zalavármegyei törvényhatósági árvizsgáló bizottsága f. hó 14-én tartott bizottsági ülésében a hus és zsir irányának a megállapításával foglalkozva, elhatározta, hogy a további intézkedésig a husra és zsirra vonatkozólag irányárakat nem állapít meg, mert a szarvasmarha kivételére adott újabb engedély az élőállatok árát annyira befolyásolja, hogy az irányárak megállapítását nem tartja célszerűnek.** Figyelmezteti azonban ezúttal a mézárós és hentes iparosokat, hogy a kimérésre kerülő hus és zsir árakat mindenkor a beszerzési áraknak megfelelően állapítsák meg, mert a legkisebb visszaélés újból az irányárak megállapítását és esetleg az árdrágítás megtorlása iránti eljárást vonná maga után. Reméli és elvárja az árvizsgáló bizottság, hogy a mézárós és hentes iparosok ezen most megadott szabadsággal saját jól felfogott érdekükben is, visszaélni nem fognak és egymás ellenőrzésével is igyekeznek odahatni, hogy a fogyasztóközönség, a viszonyokhoz méltan minél olcsóbban juthasson a hus és zsir szükségletéhez.

— **Elítélték a lenti tolvajokat.** Tolvaj társaság ügyét tárgyalta ma a zalaegerszegi kir. törvénytörvény. A vádlottak egész tolvajbandát alakítottak, mely többrendbeli lopást követelt el. A vádlottak, u. m. Rest János napszámos, Kálmán Zsigmond, Bicsák József lenti lakosok, mint tettestársak; Rest Jánosné, Matus Elek és Ambrus József lenti lakosok pedig orgazdasággal vádolva álltak a törvénytörvény előtt. A vádlottak több esetben követtek el betöréses lopást és sok mázsa szénát, lisztet, cukrot, olajat, ezenkívül egypár löszerszámot tulajdonítottak el. A bíróság a vádlottak közül Rest Jánost 1 év és 6 hónapi börtönre s 5 évi hivatalvesztésre, Kálmán Zsigmondot 8 hónapi börtönre és 5 évi hivatalvesztésre, Bicsák Józsefet 6 hónapi börtönre és 3 évi hivatalvesztésre ítélte. Az orgazdasággal vádolottak közül Rest Jánosné 1 hónapi fegyházra és 1 évi hivatalvesztésre ítélte, Matus Eleket és Ambrus Józsefet pedig felmentette.

— **Beváltják a kékpénzeket.** A felszámolás alatt álló Osztrák—Magyar Bank, az 1896. év óta kibocsátott összes bankjegyeit kivételosen beváltja. Az osztrák felülbélyegzésűek kivételével minden kékpénz, akár pecsételt, akár nem, valamint a 2000 számnál kisebb sorszámu 200 koronás és a 3000 sorszámnál kisebb 25 koronás féhpénz, postán ajánlott levélben *Gyuldra*, Mágocsi-utca 10 szám alatt levő gyűjtőhelyre szeptember 28-ig elküldendő. Az átvételről nyomban elismervény megy. A kárpótlási összeg a kivánt címre postaútlevéllyel október 3-10 között fog megérkezni.

— **Különös terv 40.000 elmebeteg megöléséről.** A Berlinben megjelenő Strafrechtszeitung hasábjain Borchardt tollából cikk jelent meg, amelyben azt ajánlja, hogy tekintettel Németország súlyos gazdasági helyzetére, az elmebetegeket öljék meg. A cikkíró szerint Németországban ma 83.400 elmebeteget kezelnek. Ha ezek közül csak negyvenezer gyógyíthatatlan beteget megölnék, az ápolási díjat hasznosabb célokra fordíthatják, azonfelül az elmebeteggyógyintézetek és az ápolószemélyzet is felszabadulnak.

— **Intézkedés a fa aránytalan magas ára ellen.** Az erdő és faanyag országos kormánybiztosának rendelete folytán a város polgármestere felhívja a közönség figyelmét arra, hogy Csonka-Magyarország területéről származó és folyó évben forgalomba kerülő faanyag az elmúlt télen vagy ez év tavaszán termelték, melyet ennél fogva a régi alacsonyabb termelési árak tarthatják. Ezen faanyag árát legfeljebb az azóta emelkedett fuvarozási és szállítási költségek emelik. Ezzel szemben mégis az tapasztaltató, hogy az ország területén aránytalanul magas áron kerül a hazai termelésű fa forgalomba. A polgármester felhívja a közönséget arra, hogy amennyiben a fa vásárlása alkalmával indokolatlannak látszó, nagy árkinálatokat tapasztalna, azokról az Árvizsgáló Bizottságot, a megtorló intézkedések megtétele végett sűrűsösen értesítse. A feljelentések alkalmával megfelelő bizonyító adatokat is szolgáltatasson a közönség az Árvizsgáló Bizottságnak.

— **Összeomlott kétemeletes ház Aradon.** Aradról jelentik: Csütörtök este 7 óra tájban az aradi Szabadság-téren a Neumann-féle kétemeletes bérház összeomlott. A bérház tetején épült kupolatorony ráomlott a második emeletre. Emberéletben nem esett kár. A városban az összeomlás híre nagy ijedelmet keltett. A megindult vizsgálat megállapította, hogy a kupola keresztültörte a második emelet lakásait, valamint az első emeleten levő bankhelyiségeket és az egyik földszinti nagykereskedő helyiségbe zuhant. Szakértők szerint a ház alapbeomlás miatt dőlt össze. Egyes szakértők szerint az épületben levő takarékpénztárban elhelyezett 40 páncélszekrény renditette meg alapján az épületet. Este 10 óra után az összeomlott bérház gerendái eddig ismeretlen okból meggyuladtak és a tűz a szomszédos megyeházat is fenyegette.

— **Hivatalos terményjelentés.** A m. kir. földművelésügyi miniszterium a várható termésről jelentést bocsátott nyilvánosságra, mely szerint a legutóbbi esőzések a tengeriben és repáfélében lényeges javulást eredményeztek. A statisztikai hivatal adatai szerint a tengerivel bevetett terület 1 206 656 kat. hold, mely területen kat. holdankint átlag 6-45 métermázsa, vagyis összesen mintegy 7 millió 782.883 métermázsa tengeritermés várható. A kerti vetemények is kielégítően fejlődnek.

Árverési hirdetés.

F. évi szeptember hó 21-én d. ú. 2 órakor tartandó nyilvános árverésen szabadkézből eladom a legtöbbet igénylőnek a következőket: 1) cca 1 vaggon elsőrendű szállításakarmány (szarvasmarhának), 2) egy nagy tyuk-kefrec, 3) 1 drb. hizosertés. 4) 1 vaggon tűzifa. — A fáról Tóth Gyula zalaegerszegi uriszábó ad bővebb felvilágosítást. A többi megtekinthető a helyszínen **Cseke Ferenc meinárnál Andrásán**. 1-2

KÖZGAZDASÁG ÉS PÉNZÜGY.

Budapest, 1922 szeptember 16.

A budapesti deviza-központ hivatalos árjegyzései.

Amsterdam	970	Prága	82
London	11100	Stockholm	663
Newyork	195	Sweiz	4600
Berlin	2570	Bécs	300
Milano	110	Zágráb	800
Páris	195	Varsó	38

Zürichben:

	Szept. 14.	Szept. 16.
a magyar korona	0 17 1/2	0 21
az osztrák korona	0 075	0 075
az osztr. bélyegz. bankjegy	0 0 1/4	0 0 1/4

Piaci árak Zalaegerszegen.

Marhahús 1 kg	120 - 40 K	Vöröshagyma 1 kg	50 K
Borjúhús	140 K	Fokhagyma	40 K
Sertéshús	180 K	Paradicsom	15 K
Záirszalonna	440 K	Burgonya	25 K
Zsir	600 K	Káposzta	25 K
Tej 1 liter	16 K	Zöldbab	30 K
Tejföl	60 K	Alma	12 K
Tojás 1 drb	10 K	Körte	18 K
Zöldpaprika	2 - 3 K	Szilva	20 K
Ugorka	1-2 K	Szőlő	40 K
Vaj 1 kg	400 K	Tök	5 K
Turó	40 K	Zöldcsé	40 K

Budapesti tőzsde.

Valuták:	Szept. 9.	Szept. 16.		
	kor.	fill.	kor.	fill.
Napoleon	8600	9400		
Font	9975	11100		
Dollár	2275	2500		
Francia frank	180	195		
Lengyel márka	31	38		
Márka	1 75	180		
Éira	98	105		
Leu	17 50	16		
Cseh korona	81	82		
Dinár	24 40	32		
Svájci frank	430	470		
Osztrák kor.	2 90	3 10		

Terményjelentés.

	Szept. 14.	Szept. 16.
	Kor.	Kor.
Búza	8450	9100
Rozs	6350	6500
Árpa	6500	6600
Zab	6500	6670
Tengeri	8500	
Korpa	4750	4750
Repce		14000
Köles		

Külföldi pénzeket
(dollárt, dinárt stb.)

a deviza-központ által megjelölt napi áron vásárol

Értékpapír-tőzsdével megbízásokat gyorsan és előnyösen teljesít

enyvesi Bankbizomány,

Zalaegerszeg, Fő-tér. 33 0 Telefon 38.

STELLA sütepor
vanilincukor
puddingpor
salicyl

11-12

Gyár: Budapest, VII. Rottenbiller-u. 46.
Lessive-Phenix mosópor vezérképviselő.

MAGYAR FIAT MŰVEK R. T.

zala- és somogyvármegyei képviselősege,

Nagykanizsai Autóforgalmi R. T.

A Tauril bizományi gumiraktára, autó- és motorbenzin, autó- és hengerolaj árusítása nagyban és kicsinyben. A. D. K. W. kisegítő biciklimotorok eladása, személy- és teherautó, tracteur, motorek eladás.

Autók garagirozása.
Teheráru fuvarozás.

Iroda: Erzsébet-tér. Köztisztviselői barakk-épület.

Telefon 350.

Igazgatóság: Fő-ut. 8. Bazár-épület. Telefon 356.

Garage: Tárház-utca. Távirati cím: Autóforgalmi. 15-26

Ügyes munkásleányt
vagy kifutó fiút keres
KAKAS ÁGOSTON könyvnyomdája.

HANGSZEREK. ZONGORÁK. GRAMOFONOK.

Minden hangszerkészítéssel és javítással foglalkozó vállalat

Mr. udvari HANGSZERGYÁR

STERNBERG

Budapest, Rákóczi-ut. 60/c. számu saját palotájában

Írja meg azonnal, hogy milyen hangszerre van szüksége és mi arról díjtalanul küldünk árajánlatot, ha ezen újságra hivatkozik. Javítandó hangszerét küldje postán gyárunkba, jutányosan újjáalakítjuk. Gramofontalajdosoknak legújabb hanglemezekről ingyen és bérmentve küldjük másolatjegyünkkel

ELADÓ Zalacsében a gőzmalom és gőzfűrészt mellett 500 \square -öl házhely elutazás miatt sürgősen eladó. Bővebb ifju Puer István borbély- és fodrász üzletében Zalaegerszeg.

Épület és butor-

munkát a legkényesebb igényeknek megfelelőleg készítenek 55-0

Szalay és Dankovits
épület- és műbutor-asztalosok

ZALAEGRSZEG Pamegmunkáló telep: ISKOLAKÖZ 2. SZÁM. Ürményl-utca 7.

ALLANDÓ KÉSZBUTOR RAKTÁRI

A győri Back-malom bizományi lisztraktára, mohai savanyuvíz, összes fűszer, rövid-, papír és festékárak

Komlós M. Miksa
nagykereskedőnél Zalaegerszegen

49-50

KOTSY JÓZSEF

géperőre berendezett

KOCSIGYÁRTÓ

műhelye ZALASZENTGRÓTON.

11-50

Állandó kész-kocsiraktár. — Gazdasági szerek és minden e szakba vágó munkák készítése. Javítások és átalakítások mindenkor a legmodernebb kivitelben, a legolcsóbb napi áron.

Hirdessen a Zala vármegyében

Cséplőbenzin, Raffinált petroleum, Cséplőgép olaj
Motorhengerolaj, Motor olaj 37-0

a legjobb minőségben, a legolcsóbb árban beszerezhető bármily mennyiségben

Binder és Társa kereskedelmi Zalaegerszeg
irodájában Eötvös-utca 10. sz.

Zalaegerszeg vasuti menetrendje 1922 június hó 1-től.

Óra Perc	Hova	INDULÁS		Óra Perc	Honnan	ÉRKEZÉS		Óra Perc	
		Csatlakozik	Csatlakozik			Csatlakozik	Csatlakozik		
2 04	Sárvár	Budapest keleti pályaudvarra	érkezik	15 50	4 29	Zalaszentiván	Nagykanizsáról	indul	2 15
2 40	Zalaszentiván	Szombathelyre	érkezik	5 20	6 48	Zalaszentiván	Szombathelyről		4 40
3 11	Zalalövő	Szombathelyre	érkezik	7 17	7 26	Zalalövő			
5 24	Zalaszentiván	Nagykanizsára	érkezik	7 45	7 33	Rédics			
6 59	Zalaszentiván	Szombathelyre	érkezik	9 07	8 32	Zalaszentiván	Nagykanizsáról		6 —
7 35	Rédics				9 24	Celldömök	Budapest keleti pályaudvarról		21 15
7 53	Celldömök	Győrbe érk. 17 ²⁰ . Bpest keleti pu	gyors érk.	20 40	13 23	Zalaszentiván	Szombathelyről	gyors	11 49
11 38	Zalaszentiván	Nagykanizsára	érkezik (gyors)	13 42	16 23	Zalaszentiván	Nagykanizsáról	gyors	13 44
13 02	Rédics				16 26	Rédics			
13 44	Zalaszentiván	Szombathelyre érk. (gy.) 15 ⁴¹ . Nkanizsára érk.		17 15	18 40	Zalalövő	Budapest keleti pályaudvarról	gyors	8 —
14 41	Zalalövő	Körmendre	érkezik (kedd, csütörtök, szombat)	21 20	18 39	Sárvár	Szombathelyről		13 10
15 43	Celldömök	Győrbe érk. 25 ⁰ . Bpest keleti pályaudvarra		8 20	19 02	Zalaszentiván	Nagykanizsáról		16 50
17 10	Zalaszentiván	Szombathelyre	érkezik	19 56	20 14	Celldömök	Budapest keleti pályaudvarról		7 20
21 08	Zalaszentiván	Nagykanizsára	érkezik	23 50	23 11	Zalaszentiván	Szombathelyről		20 55

HA UTÁZIK, legkényelmesebben a **menetjegyirodában** válthatja meg jegyét akár két nappal előre is. — Visum mérsékelt díjazás mellett a következő államokba szerezhetik meg: Németország, Olaszország, Svájc, Francia- és Csehországba.

Nyomatott Taly R. utóda Kakas Agoston könyvnyomdájában Zalaegerszegen. Telefon 131. szám

ZALAVÁRMEGYE

Felelős szerkesztő: BORBÉLY GYÖRGY
F. aptulajdonos: „Zalavármegye” lapkiadó-társaság

TÁRSADALMI ÉS POLITIKAI LAP
MÉRIELENK HETENKÉNT HÁROMSZOR.
Előfizetés: 1 évre 180 K. Egyen szám 6 K

Szerkesztőség Kistaludy-u. 8. Telefon 162 sz.
Kiadóhivatal Széchenyi-tér 5. Telefon 131 ss.

Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában
Hiszek egy Isteni Örök Igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.

Az Aranykönyv.

A Csány Szoborbizottság kiállította a kemény-táblás Aranykönyvet, tábláján és elől a belső lapján a vértanu arcképével, s 160 számozott oldallal. Elől a 7. és 8. s hátul a 161. oldalon ez a felírás: „Mindenképp 1000 (egyszer) korona, t. i. a 9-159 gyűjtőlapokon.” Az első színes lapon „Zalavármegye” felirású papírbélyegző megyénk színével, hátul a 160. oldalon az alispáni engedély a következő szöveggel: „20905 ni. 922 sz. határozatommal Borbély György zalaegerszegi lakos részére gyűjtést a „Csány szobor-alapra” engedélyeztem és részére ezen alispáni pecséttel ellátott 160 lapból álló átfűzött gyűjtési könyvet adtam ki. Zalaegerszeg. 1922 szept. 16. Dr. Brand Sándor alispán helyett vm. főjegyző.” A pecséten: „Zalavármegye alispánja.” Alatta: „Láttam Zalaegerszeg 1922 IX 16. Dr. Horváth rendőrkapitány” s pecsétjén: „A magyar királyi államrendőrség zalaegerszegi kapitánysága.”

Az 1-6 oldalakon a szoborbizottság vezetősége (Bosnyák Géza elnök, Dr. Thassy Gábor alelnök, Simitska János pénztárnok és Borbély György titkár) aláírásával Csány László vértanúról egy rövid életrajz s a szobor történetéről szintén egy kis cikkely van beiktatva a következő szavakkal:

Csány László.

Igy irta a nevét és sohasem „Csányi.” Született 1790-ben Zalaegerszegben. Néhány évig katonatiszt volt, de ezt a hivatalt otthagyla már főhadnagy korában, mert nagyobb hasznára lehet hazájának a polgári pályán. Zalaegerszegi gyűlés termében hatalmas szónoklatai többek közt a magyar nyelv érdekében és a 48-as idők szellemében hangzottak el; sürri levelezéssel puhítja megyéjében maradt kortársainak makacsságát. Előbb Dunántuli, majd Erdélyi kormánybiztos, később országos főkormánybiztos, végre 49-ben munka és közlekedési miniszter volt, s október 10-én felakasztották. A Csány Emlékkönyvben egy kis élet- és jellemrajzot olvashatni róla.

A szobor sorsa.

A vas emberről egy bronz szobrot akarunk állítani Zalaegerszegben. Erre a munka már 1903-ban megindult, még pedig úgy, hogy néhai Novák Mihály tanítóval beszélgettünk Csányról és egy leendő szobráról. A Magyar Paizsban közölt beszélgetés után Gáspár Béla újságról letette az első egy koronát. A Magyar Paizs ettől az időtől 1917 végéig hetenként nyilvántartotta az ügyet és gyűjtött e célra. 1907-ben bizottság alakult, melynek elnöke Bosnyák Géza földbirtokos, később orsz. képviselő, majd főispán.

A gyűjtés, amint kezdődött, tovább is csak filléreskedéssel folytatódott, némileg szándékosan is, hogy az áldozásban mindenki résztvegyen. Kivéteklént egypár eset megemlítendő. Gróf Batthyány Pál volt a főispán abban az időben s ő egész családjával időközönként szép pártolásban részesítette a gyűjtést. Ilyenként említendő egy amerikai barátunk is, Stefens Henry; továbbá Pifspöky Terézia öngyászata, aki unokahuga volt a vértanunak s egyetlen élő rokona; továbbá a megyei előkelők társasága Keszthelyen és Zalaegerszegben fényes estélyt tartottak e célra. Bezetédj Lászlóné Tarányi Ilona felolvasásával s Bosnyák Gézáé és Gróf Ballyhány József rendezésével. A legnagyobb

összeg 5000 korona a vármegyétől jött. De ezeken kívül a többi a szó teljes értelmében filléres gyűjtés volt.

A bizottság megalakulása után

pár év múlva már 16 szobrász művész vett részt tervezeteivel a pályázaton. Ugyanezek közül a hat legjobbakat másodszeri versenyre utasítja a bizottság, hogy annál remekebb művet alkottassunk. A bizottság nem is csalódott. Istók János szobrász megnyerve a pályázatot, a 35 ezer koronáért olyan művet ígért, amelyért más vidéken, más szobrásznak meg 80-100 ezer koronákat is fizettek.

A határidő, 1914, eljött, a pénz megvolt, a szoboresortból is megvolt négy alak, csak a fő bronzalak hiányzott. Ekkor tört ki a nagy háború s ebben az állapotban maradt máig minden. A hiányzó bronz fő alakra van most 25 ezer koronánk, holott 800-900 ezer kell.

Ennek megteremtésére indult utnak ez a Csány szobor „Aranykönyv” 1-1000 számmal. Egy szám 1000 korona. Ez az Aranykönyv megeléven örök emlékeztül a vármegye levéltárába fog tétetni. E könyv jelentőségének a festésére most itt nem vállalkozunk, de a lelkek útján Isten áldását kérjük e könyvre, Zalavármegyére s a magyar hazára.

Zalaegerszeg, 1922 szeptember 16.

Erdélyi képek.

— Egy kisasszony utalásából. —

Folytatás.

(II.) Megérkezünk Aradra, ismét kiszállunk, ismét jegyet váltunk s beülünk a nagy vonatba, amelyik egész Tővisig megy. Azonnal szemembe tűnik a rendtelenség, piszokság. Arra büszkék lehetünk, hogy a magyar vonatok összehasonlíthatatlanul tisztábbak. (Ez aligha a különbség kedvéért van?)

Leülök s hallgatok . . .

Mi ez? Hol vagyok én? . . . Mintha nem csak azt tettem volna, hogy egyik vonatból átszálltam a másikba, hanem mértőrdelket mentem volna, olyan különbség az utazóközönség! Aradon, majd Hunyadmegyén át visz az utam s nem hallok mást, csak nagyhangú oláh beszédet. — Bejön az újságírás s a hosszúhaju és ingli parasztlakó sűrűn veszik 1-2 leírt az újságot, másik könyvet vesz elő és olvas. — Csodálkozom! . . . Ezt a változást csak mi, erdélyiek vesszük észre. Honnan került ide ez a sok oláh s hova lett a magyar? Keresem . . . Igen, de az a csendes ur ott magyar s az a nő, aki hallgat, szintén magyar.

Szegény magyar nép! Ha a lakásából kimegy, csak hallgat. Hallgat, mert undor fogja el attól, amit lát. S az oláh?! Ekkora felpezsdülést nem képzeltem! Sokat beszélhetnek nekik a papjaik, tanítóik, ezért van ez a nagy olvasás. Kormányuk pedig nem sajnál semmi áldozatot, hogy művelődésüket előmozdítsa. Mindenhova oláh elemi és középiskolákat állítanak fel, a magyar, — tehát veszélyeztetőbb helyekre különösen. A volt magyar áll. iskolák mind az övéik, azokban egyenesen internátusokat rendeznek be s a falusi és havasi oláh gyerekeket hozzák be tanulni. Tavaly még bocskorban jártak, most ehelyett cipőjük van, egyébként nemzeti viseletükben vannak, a fő: hogy tanulók.

Látszólag békésebb világ van, mint 2-3 év előtt, de valójában most folyik az igazi harc. Amely nép tanul, az halad előre. Ok ezt akarják! Elnyomni a magyar műveltséget, de annál inkább fejleszteni az oláhot. A magyar felekezeti iskolák helyzetét mindenképpen megnehezítik, hogy kénytelen legyen az egyház azokat

átadni, tanítóik kénytelenek legyenek átmenni az államhoz. A legjobb fizetést az összes tisztviselők között az áll. tanítóknak adnak. Miért? Csakis csalogatás lehet!

Ismerek két elemi iskolai tanítónőt egyforma (17 év) szolgálati idővel. Az egyik az államnál, a másik az egyháznál van. Az elsőnek fizetése havonta 1900 lei, a másodiké 500 lei. S mégis az utóbbi boldogabb s olyan megható lelkesedéssel tanít s erős reménnyel biztat: „Csak azt veszíthetjük el örökre, amiről lemondunk. Mi Erdélyről le nem mondunk, annak még magyarnak kell lennie, csak ez a pár év nehéz!” — Ezt is csak az érti meg, aki érzi!

S a szülők?! Van áll. magyarnyelvű el. iskola, ebben nincs tandíj, az egyházi elemiben 50 lei, a gimnáziumokban 6-800 lei évente s azért — ott voltam egy helyen épen a beiratásán — annyira kérik a szülők az egyházi isk. tanítóit, hogy vegyék fel a gyerekeiket. De az egyháznak nincs elég helyisége, nincs berendezése, nem tudja befogadni őket mind. Az áll. iskolák néptelenek, tanítóik örökös áthelvezéstől félnak.

Oh, de az egyházi iskolák száma mégis csak apad. Pedig csak addig vannak azok a bizonyos magyarnyelvű áll. iskolák, amíg van mit tartania az államnak az egyházi iskolától. Ha az egyházi iskolák is megszűnnek, egyszer csak azt vesszük észre, hogy magyar nyelvű áll. iskola sincs. Aztán pár év múlva magyar ember sincs. Kimondták, hogy ref. iskolában csak ref. tanító, kath. iskolában csak kath. tanító taníthat. Ez eddig nem volt korlátozva. Ez után jön bizonyára, hogy a tanulók is csak így járhatnak iskolába, aminthogy azt már kimondták, hogy a zsidók vagy zsidó iskolába vagy állami iskolába kötelesek járni.

S most a birtokreformmal különösen veszélyeztetve vannak az egyházi iskolák. A magyar egyházaknak, magyar földesuraknak mind elveszik a birtokait s ezzel vége lesz a magyar iskoláknak, magyar műveltségnek, mert az egyházi iskolák külső segítséget nem kaptak, azokat maguk az erdélyi magyarok tartották fenn.

Csodálatos az a lankadtalan lelkesedés, állandó nagy anyagi áldozat, amivel az erdélyi magyarok fenntartják iskoláikat akkor, amikor azt látják, hogy kint az anyaországban lakó szabad testvéreik egyáltalában nem igyekeznek segítségükre jönni.

A zalai nép is azt hiszi bizonyára, hogy erejéhez mérten nagyon is sokat ad jótékony célra. Nem bírálok, de elmondok egy példát, vonja le mindenki maga az igazságot. Van Erdélyben egy 7000 magyar lakósággal bíró város. Ez maga tart fenn elemi és polgári iskolát, gimnáziumot, tanító és tanítónőképzőt. Miből? Jótékony adományokból. Kik adakoznak? Bizonyára nem az az egynehány ottmaradt magyar tisztviselő, mert annak ott sincs pénze, hanem akiknek van: földesurak, kereskedők, iparosok adják a nagy összegeket s hozzájárul a tisztviselő is tehetségéhez mérten. Tartanak ezenkívül télen minden két hétben egyházi összejöveteleket, melyeken egyformán részt vesznek úgy a szereplők, mint a hallgatók között katolikusok és protestánsok, sőt a zsidók is. Közönség mindig annyi, hogy több be sem férne, belépti-díj tetszés szerint, mert a meghatározott beléptivel rendezett előadások bevételének 30%-át oláh közművelődési célra kell adni.

Aug. 20-án volt egy népünnepély az iskolák javára, jövedelem: 45 000 lei. Ott volt minden magyar. Kötelességének tartotta. Kis községekben teljesen maguk tartanak fenn, a földesurak a megszűnt magyar áll. iskola helyett legalább 1 tanerős iskolát. Most mérjük össze ezzel szemben az itteni adakozásokat. Megvan az arany? Ott érzik, hogy létkérdés a magyar

műveltséget megtartani. Igazuk van? Mi belátjuk? Gondolkoztunk afőltt, hogy vajon mi van a magyar iskolákkal a megszállott területeken? És végül: Tettünk-e valamit értük? ... Sokat foglalkoztam az iskolákkal, de én azt tartom, ezek a legfontosabbak minden országban, mert az iskoláktól függ annak a nemzetnek nemcsak műveltsége, de jelleme és fennmaradása is. (Folyt. köv.)

TÁVIRAT-TELEFON.

A Magyar Távirati Iroda jelentései.

A nemzetgyűlés bizonytalan időre elnapolta magát.

Budapest, szeptember 19. Szcitovszky elnök fél 11 órakor nyitotta meg a nemzetgyűlés mai ülését. Jelenti, hogy újabban a következő mentelmi megkeresések érkeztek az elnökséghez: A pécsi kir. ügyészségtől Nagyatádi-Szabó István és Perlaky György ellen tiltott népgyűlés tartása miatt, a budapesti kir. ügyészségtől Rupert Rezső ellen, hatóság előtti rágalmozás miatt. A mentelmi megkereséseket kiadják a bizottságnak. Ezután a fizetési eszközökről szóló törvényjavaslatot fogadják el harmadszori olvasásban. A vagyonváltás kedvező lerovásáról szóló törvényjavaslat tárgyalásánál Temesváry Imre stiláris módosításokat ajánl.

A javaslatot a módosításokkal harmadszori olvasásban is elfogadták. Elnök kijelenti, miután a kormány egyelőre nem kívánja foglalkoztatni a nemzetgyűlést, javasolja, hogy a nemzetgyűlés halassza el tárgyalásait bizonytalan időre. Egyúttal felhatalmazást kér a nemzetgyűléstől, hogy a szünet alatt netán megüresedő választókerületekben a választás kiállításáról intézkedhessen. A Ház a felhatalmazást megadja. A jegyzőkönyv hitelesítése után az elnök az ülést 1/4 11 órakor berekesztette.

A Keresztény Kisgazdapárt értekezlete.

Budapest, szept. 19. A Keresztény Kisgazda, Földműves és Polgári Párt hétfőn este 6 órakor párétekezletet tartott Mayer János elnökle alatt. A kormány tagjai közül megjelentek Nagyatádi-Szabó földművelésügyi, Rakovszky belügy-, Kállay pénzügy-, Valkó kereskedelemügyi-, Klebelsberg kultusz- és Vass népjóléti miniszter, jelen volt továbbá Gömbös Gyula az Egységespárt ügyvezető elnöke, Szcitovszky a Nemzetgyűlés elnöke, Almássy László, Fáy Gyula, Temesváry Imre, Mailott báró, Szabó Sándor, Pakots József és még sokan. A tanácskozás tárgya a pártnak a parlamenti szünet idején kifejtendő tevékenysége, a Horthy-nyomor-enyhítő akció támogatása és belső pártügyek voltak. Az értekezletet bizalmas jellegűnek nyilvánították. A megjelent miniszterek tájékoztatták a párt tagjait tárcáik kérdéseiről és a kormányzati programról. Az újból összeülő nemzetgyűlés elsősorban gazdasági javaslatokat fog tárgyalni, majd a főrendiház reformja kerül sorra. A párt értekezlete során Rakovszky belügyminiszter elmondotta, hogy modern közigazgatási reform készül, de a részletekről nem adott tájékoztatást. A kormány-pártban nagy megelégedéssel tárgyalták Magyarországnak a Népszövetségbe való felvételét és annak a reménynek adtak kifejezést, hogy ez a tény hamarosan pozitív eredményeket fog hozni. Bánffy gróf külügyminiszter 2-3 nap múlva érkezik vissza Budapestre.

Anglia sereget akar küldeni a törökök ellen.

London, szept. 18. Az angol vezérkar véleménye szerint Nagybritanniának körülbelül 400 ezer emberre volna szüksége, hogy a törökökkel eredményesen elbánhasson. Ezzel szemben Angliának jelenlegi hadserege csupán körülbelül fél millió embert számlál, mely létszámnak 1/3 részére szükség van a külföldi birtokok szolgálatának ellátására. A közvélemény minden esetre megakadályozná az új sorozási törvény megszavazását és nehézségekbe ütköznék az önkéntes sorozás is a keleti háború céljaira.

A bécsi szökevények forradalmastani akarták az országot.

Budapest, szept. 19. Pünkösdi vasárnapján délben, a magukat emigránsoknak nevező magyarországi szökevények, gyűlést tartottak Károlyi Mihály elnökle alatt, Károlyi titkárnak Somogyinak lakásán. A gyűlésen halvan tag vett részt, természetesen Hock János, Jászi Oszkár, Linder Béla, Garami Ernő, Buchinger és Göndör elvtársak is. A gyűlés tárgya az elszakított országrészek magyarságának kulturális és gazdasági helyzete s a polgárság egy részének az anyaország ellen megindítandó akcióba hozatala, a szociáldemokratáknak s a nemzetgyűlésbe bejutó liberális-radikális pártok segítségével. Ez a hír annak idején nem jutott el a magyar sajtóba. Most azonban a Drózd-féle szökevénymentő akció kipattanásával újra aktuálitást nyert. Egyébiránt kitűnik ebből, hogy itt nem is annyira Drózd inicialívája az emigrációnak minden áron való likvidációja és ezáltal ártalmatlanná tétele, hanem már a választások előtt igyekezett a szökevény bécsi társaság céljai elérésére magának új összeköttetést találni. Előbb-utóbb ki fog derülni, hogy nemcsak Drózd, hanem mások is, nem is egy, hanem több ízben tárgyaltak bécsi szökevényekkel.

Vilmos császár megnőül.

Berlin, szept. 19. Azt a hírt, hogy Vilmos császár jegyet váltott Carolalheuthen Hermin hercegnővel, aki született Reuss hercegnő, a Berliner Zeitung közlése szerint már azok a körök sem tagadják, melyek ebben az ügyben eddig tartózkodással nyilatkoztak. A volt német császár eljegyzéséről szóló hírt a császári ház főmegbízottja, von Berg belső titkos tanácsos megerősítette. A császár valószínűleg ez év novemberében, veszi nőül az özvegy hercegnőt.

A jugoszlávok „területi kárpótlást” kárnak.

Belgrád, szept. 19. Katonai körökben arra a körülményre irányítják a figyelmet, hogy a Balkán statusquojának megváltoztatása súlyos következményeket von maga után, ha a törököket megint beengedik Tráciába. Ezzel a Balkán új veszedelmének csigáit ültetnék el. Ha területi tekintetben mégis változás állna be, a Szerb-Horvát-Szlóven királyságot, mint a leginkább érdekelt hatalmat megfelelő engedellyel kárpótolni kell területi veszteségeiért. Ezek az engedmények szintén csak területi természetűek lehetnek.

Az angol közvélemény tiltakozik az újabb háború ellen.

London, szept. 19. A községi alkalmazottak egyesülete elhatározta, hogy erőlyesen tiltakozni fog a kormánynak amé elhatározása ellen, hogy csapatokat küld Konstantinápolyba. Kimondták, hogy amennyiben ők is érdekelve lesznek ebben a kérdésben, nem fogják megengedni, hogy egy ember, egy hajó, vagy bármi hadiszer menjen ki az országból ennek az újabb háborúnak támogatására.

A csöcselék támadásától tartanak a konstantinápolyi keresztények.

London, szept. 19. A lapok konstantinápolyi híradása szerint a török fővárosban élő keresztények a csöcselék támadásától tartanak. Hír szerint áruhás kemalista tisztok érkeztek a városba és bujlogatják a lakosságot.

Bácsban zavargásoktól fél a kormány.

Wien, szeptember 19. Bécsben a legközelebbi időben tüntelésektől és zavargásoktól tartanak. Az állami munkások tegnapi felvonulása jeladás volt a tüntelések megkezdésére. Noha zavargásokra tegnap nem került a sor a tüntetők küldötségét Seypel kancellár jóakaróan fogadta. Valószínű, hogy a közeli napokban egész munkásmozgalmakra is sor kerül, így például általános pincérsztrájk fenyeget.

HIREK.

Naptár.

Szerda, szeptember 20. Gusztáv K.

Naptrend: D. u. 4 órakor renkivüli városi közgyűlés.

Csütörtök, szeptember 21. Máté apostol.

Adomány. Illés Pál és Bácsay János az elaggott iparosok alapja javára 1000-1000 koronát adományoztak.

— Városi közgyűlés. Zalaegerszeg város képviselőtestülete 1922 évi szeptember hó 20-án (szerdán) d. u. 4 órakor a városház nagytermében rendkivüli közgyűlést tart. A tárgysorozat pontjai: 1. A városi szeszfőzde elhelyezése, további fenntartása és ehhez szükséges költségeknek az iparvágány eladásából, vagy más módon leendő fedezése tárgyában előterjesztés és a berendezésekre érkezett ajánlatok bemutatása. 2. A városi tisztviselők és alkalmazottak részére kedvezményes tűzifa iránt előterjesztés. 3. Az iparos tanonciskolai tanítók 1922-1923 tanévi óradíjának megállapítása.

— A Zalavármegyei Gazdasági Egyesület kertje, mely a, Wlassics- és Csány-utcák végén terül el, nyilvános árverésen bérbe adatik. Az árverés szép idő esetén a helyszínen, ellenkező esetben a Zalavármegyei Gazdasági Egyesület hivatalos helyiségében lesz. Feltételek megtudhatók a titkári hivatalban.

— A Hindu síremléket adják szerdán és csütörtökön a moziban. Felhívjuk olvasóink figyelmét erre a páratlan szépségű filmre, mely nemcsak gyönyörű felvételei, hanem irodalmi értékeinél fogva is az idei mozarabok között az első helyet foglalja el.

— A Nemzeti Szövetségnek (régli Liga) zalaegerszegi fiókja f. hó 21-én csütörtök délután 3 órakor szokott helyén gyűlést tart Nagy Pál, esetleg Thassy Lajos elnökletével.

— Rosszul sikerült mulatság. A Munkások Rokkant és Nyugdíj Egyesülete vasárnap a Rosenkranz kertben mulatságot tartott. A mulatság jövedelme alig fedezte a kiadásokat s ennek oka a túl magas ügyeleti és engedély díjak. A mulatságot az egyesület azért rendezte, hogy egyes kiadásaira fedezetet teremtsen. A magas ügyeleti díjakra már sok panasz volt az országban. A szegedi színtársulat igazgatója is elhatározta, hogy a rendőrség nem szállítja lejjebb a túl magas ügyeleti díjakat s az „ügyelő” rendőrlégénység számát, akkor bezárja színházát. Azt hisszük, a rendőrség is méltányos lehetne olyan esetekben, amikor a mulatságot tisztán szociális célból rendezik a háború szerencsétlen nyomorékjai javára.

— A sertésvész, mely a múlt hetekben veszálylyal fenyegetett, Zalaegerszeg területén teljesen megszűnt. Im már egyetlen egy beteg koca sem található a városban.

— Megint a krumpli. Horváth Ferencné 1 liter apró krumplit 40 koronáért árusított a piacon. A zalaegerszegi kir. törvényszék árdráglítás miatt 500 korona pénzbüntetésre ítélte Horváthné és arra kötelezte, hogy az ítélet saját költségén plakatirozlassa ki.

— Meglopta a csendőrséget. Schmidkunsz Rezsóné takarítónő, múlt hó 29-én belopózott a zalaegerszegi csendőrkaszárnyába és az őrszobából sokféle ruhaneműt ellopott. A bíróság 6 hónapi börtönre ítélte a tolvaj asszonyt.

— Meghosszabbították a beiratkozás időtartamát a Közgazdasági Egyetemen. A budapesti Magyar Tudományos Egyetem Közgazdasági Karán a beiratkozások határidejét a felmerült utazási nehézségek miatt, jáz idegen területről jövő hallgatók részére szeptember 23-30-ig meghosszabbították.

— A Kereskedelmi Kör közgyűlése. Szombaton este tartották a zalaezerszegi kereskedők Balkányi Kálmán dr., az OMKE igazgatója és Bodroghy József az OMKE titkárnak részvételével közgyűlésüket. A gyűlésen Balkányi Kálmán tartott előadást a mai gazdasági helyzetről s az aktuális problémákról, így a Devizaközpontról. Hibáztatja annak bürokratikus szervezetét, késedelmességét. Szerinte, képtelen ellátni egy ilyen nagy hivatalos apparátussal dolgozó intézmény a kereskedők s általában a magyar gazdasági élet szükségletét. Beszél még a cseh koronartartozások ügyéről, melynek kedvező megoldását reméli annál is inkább, mert a kormány az érdekelt kereskedők mögé állott s kilátásba helyezte támogatását. Utána Bodroghy József dr. beszélt a mai adójavaslatok igazságtalanságairól, különösen azokról az adókról, amelyek leginkább a kereskedőket sújtják. Mindkettőjük beszédét nagy tetszés követte. A gyűlés Löwenstein Ignác elnök záró szavaival ért véget. A közgyűlést társasvacsera követte, amelyen felszólaltak: Fangler Gyula, a Kereskedelmi Kör alelnöke, Jády Károly az Ipartestület elnöke, Rosenthal Jenő dr. és Sommer Sándor.

— Bevitel Cseh-Szlovákiába Magyarországból. A borbevitel Magyarországból Cseh-Szlovákiába az idén alighanem szünetelni fog, mert a bevásárlási ár cseh-szlovák szőlőterületeken a vámtétel alatt áll. Beregszászon 8—9 fokos bor 350—425 cseh korona és déli Morvaországban 1918-iki bort 5 cseh koronáért kínálnak.

— Agyonverte papuccsal az apósát. Különös gyilkosság történt Pécsudvardon, mint azt a Pécsi Lapokból olvassuk. Starics György 40 éves földmives, a papucs sarkával agyonverte apósát, Bozsárovics Mátyás 70 éves földmivest igen furcsa módja a gyilkosságnak a papuccsal való agyonverés. A papucs eddig mint házi jelvény szerepelt némely papucs alatt szuszogó férjnél, most pedig gyilkos szerszámmá lépett elő. A bestiális gyilkost a rendőrség egyébként, elfogta és bekísérte a pécsi rendőrségre, ahol megindították ellene az eljárást.

— A rendőrök fizetése. A belügyminiszter nemcsak a rendőrség drágasági pótdíját emelte fel, de rendes fizetésüket is kiegészítette. Így a rendőr egy évi kezdő fizetését 42 ezer koronáról 50 ezer koronára, a nő, de gyermektelen rendőr évi fizetését 55 ezer koronáról 62 ezer koronára, a nő és egy gyermekkel bíró rendőr évi fizetését 68 ezer koronáról 75 ezer koronára igazította ki.

— Megalakult a Tisztviselők Házipari Szövetkezete. A Magyar Tisztviselők Házipari Szövetkezete átiratot intézett Zalavármegye s Zalaegerszeg közönségéhez. Felszólítja a közönséget a szövetkezetbe való belépésre, amelynek célja a magyar értelmiségnek, főleg a tisztviselői karnak, valamint hozzátartozóiknak s a szövetkezetbe lépő tagoknak megélhetését előmozdítani úgy, hogy a szövetkezet keretében mellékfoglalkozásként üzhető ipari és iparművészeti ágakban (szövés, himzés, fa és bőrmunkák) a tagokat foglalkoztatja. Ecéthől tagjai részére szakmunkás tanfolyamokat tart, őket a szükséges nyersanyagokkal, (szerszámokkal, gépekkel) ellátja. A szövetkezet székhelye Budapest. A szövetkezet üzleti tőkéje 500 K-ás alapító-üzletrészekből és 100 K-ás rendes üzletrészekből áll. A részvényjegyzés legközelebb Zalaegerszegen is megkezdődik. Érdeklődni lehet Tamaska István dr.-nál. (Városháza, II. emelet.) A szövetkezet elnöke: Kelety Dénes államtitkár, MAV. elnökigazgató. Társelnök: Folkusházy Lajos székesfővárosi alpolgármester.

— Elveszett egy ezüst rózsafüzér (olvasó) f. hó 14-én a kath. templomban. A becsületes megtaláló megfelelő jutalom ellenében adja át a Kakas-nyomdában.

— Új államjegy. A mindinkább fokozódó pénzforgalom könnyebb és gyorsabb lebonyolítása érdekében a magyar királyi állami jegyintézet folyó év szeptember 6-tól kezdődőleg 25,000 koronás államjegyeket bocsátott ki. Az államjegy folyó év augusztus 15-től van keltezve, 25,000 koronáról szól, 21.4 cm. széles, és 14.5 cm. magas. Vízjegynélküli papíron, litograf nyomással kiállított az új bankó, világossárgás, ibolyaszínsugaras, violaszin kerettel s a közepmezőbe „Patrona Hungariae” ibolyabarna színben nyomtatva. Köteles bárki elfogadni úgy a magán, mint a közforgalomban.

— Több postabélyegfajtát kivontak a forgalomból. Valamennyi aratós rajzu és fillér értékjelzésű postabélyeg, valamint az országház rajzu 50, 75, 80 filléres postabélyeg a forgalomból végleg kivonták és azokat bérmentesítésre felhasználni többé nem lehet. Kivételt tesznek az 50 filléres, világos acélkék színű postabélyegeket, amelyeket továbbra is szabad használni. A közönség a forgalomból kivont postabélyegeket folyó év szeptember végéig bármely postahivatalnál becserelelheti más, forgalomképes bélyegekre.

— Nagykőrös 300 millió értékű gyümölcsöt exportált. Budapestről jelentik: A magyar városok közül elsősorban Nagykőrös exportált nagyobb mennyiségben gyümölcsöt. Igen érdekesek az export adatai azért, mert ezekből következtetni lehet az egész magyar gyümölcskivitel mértékére. Nagykőrös és környéke a mostani kampányban mintegy háromszázmillió korona értékű gyümölcsöt exportált. A legtöbb gyümölcs Budapestre került fel, ahonnan a kereskedők tovább exportálták a nagykőrösi gyümölcsöt külföldre. Összesen elszállítottak Nagykőrös vidékéről 852 vagon gyümölcsöt, amelyből Budapestre ment 449 vagon, Bécsbe 342 vagon, Csehországba, Németországba 10 vagon. A nagyarányú kivitel minél simább lebonyolítása végett június elején külön vámhivatalt létesítettek Nagykőrösön. Mivel a gyümölcskiviteli kampány a vége felé közeledik, a vámkiirendelés szeptember 15-én megszűnteti működését.

— Az államsegélyes elemi iskolafentartók figyelmébe. A Néptanítók Lapja ez évi szept. 14. száma érdekes rendeletet hoz. Felhívjuk erre a tanítók, óvónők és iskola és ovóda fenntartók figyelmét. E rendelet értelmében az államsegélyes községi és hitfelekezeti elemi népiskolai tanítói és óvónői állásokat, valamint az azok után járó államsegélyeket most felülvizsgálják. E célból elrendeli a miniszter, hogy az iskolafentartók sürgősen, még e hónap végéig az iskolájokra vonatkozó adatokat, (szerződést, fizetést, államsegélyt stb.) írásban adják be a községi előjárásához, városi tanács-hoz, hogy innen minél előbb a Megyei Közigazgatási Bizottság elé kerüljön. Szó lesz itt arról, a miniszter részéről, hogy a tanítói egész fizetésnek 10%-át hordozza az iskolafentartó, t. i. a most fölemelkedett fizetés értéknek 10%-át. Amely iskolafentartó nem adja be a szükséges adatokat a határidőre, úgy fogja tekinteni a miniszter ur. mintha az a község, vagy felekezet nem számítana államsegélyre. S szó lesz arról is, hogy ahol nélkülözhetetlen kulturérdek nem kívánja s nem is járulnak a fenntartók hozzá megfelelő díjazással, ott megszüntnek tekintik az iskolát. — Érdeklődni áll tehát magoknak a tanítóknak, hogy ezt a rájuk nézve is fontos érdekű, de megköszönési művelődésünkre is fontos dolgot szorgalmazza a községi és felekezeti előjárásnál, sőt érdeklődjék a községi költségvetéseknél is, mert ezeket is bekéri a miniszter ur.

— Románia vagonokat kért kölcsön Cseh-Szlovákiától. A román kormány 500 vagon bérelt Cseh-Szlovákiától vagononként napi 60 lei ellenében. A vagonok a gabonaexport céljaira szolgálnak és szeptember 1-től állnak Románia rendelkezésére.

— Osztrák beviteli engedéllyel szabad Ausztriába mustot és szőlőt vinni. Az osztrák kormány rendelete szerint Ausztriába szőlőt és mustot csak osztrák beviteli engedéllyel szabad bevinni.

— A takarmánykivitel megtiltását kérte a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara a kormánytól. A kérelem annál fontosabb, mert ha egyes helyeken mutatkozik is felesleg, más helyeken takarmányinség van s ha a kormány nem intézkedik, akkor könnyen igen katasztrofális helyzetbe juthat Magyarország egész állatállománya.

GAZDASÁG.

Az őszi és tavaszi vetőmag csávázása.

A múlt év őszen különösen a kötöttebb talajú gazdaságok, a tartós nyári szárazságból kifolyólag, a rendkívül hantos talajmunkák miatt, nem voltak képesek az őszi vetéseket elvégezni úgy, hogy az ország jórésében a tavaszi vetésre szorítottak.

Elmaradhatatlan fontosságú tehát úgy az őszi, mint a tavasz folyamán a vetőmag csávázása, pácolása, sőt az utóbbit még fokozottabb gondossággal kell végrehajtani, mint az őszi csávázást, miután a gabonauszög fertőzési lehetősége a tavaszi időszakban a gyakori csapadék és melegebb időjárásból kifolyólag sokkal nagyobb mérvű, még az őszi fertőzésnél is.

Különösen nagy gondossággal kell a csávázást a jelen körülmények között végezni, mivel az utóbbi években, a nagyobb és szörványosan a kisgazdaságok kivételével, a legtöbb gazdaság egyáltalán nem csávázta a vetőmagját. Ennek pedig úgy az egyes gazda és gazdaság, mint végeredményben az ország is óriási károsodását illelta. Csak a folyó gazdasági évben tiszta buzauszög kártétele folytán mintegy öt milliárd korona az, ami az ország közgazdaságát érte.

Ez az adat elég világosan tárja a gazdák elé, hogy úgy a tavaszi, mint az őszi vetőmag csávázását rendkívül komolyan fogják fel és lelkiismeretesen hajtsák is végre legelőképen a saját jól felfogott érdekükben.

A szakkérdésekben a Magyar Kir. Növényélet és Körtani Állomás Budapest, II. Debrőy ut 17., a növényvédekező szerek beszerzésére és használatára vonatkozólag pedig a Magyar Királyi Földmívelésügyi Minisztérium Gyógy és Ipari Növény Forgalmi Irodája (Budapest, IX. Lónyai utca 7.) ad felvilágosítást.

Dr. D.

ÚJ KÖNYVEK!

COURTS-MAHLER:
Összes eddig megjelent művel.

CLAUDE ANET:
És reng a föld . . .

TOLSZTOJ:
Ifjuságom regénye

MAUPASSANT:
Balkézről
Erős mint a halál

FERENCZI SÁRI:
Estétől hajnalig

LAURISIN LAJOS:
Aikonyi mesék (Költés mények.)

FARKAS PÁL:
A láthatatlan Imám keze

PEKÁR GYULA:
Hatalom

s minden egyéb könyv és zenemű-
ujdonság kapható és megrendelhető

KAKAS ÁGOSTON

könyv-, papir- és írószerkereskedésében
Zalaegerszeg. Telefon 131. ss.

KÖZGAZDASÁG ÉS PÉNZÜGY.

Budapest, 1922 szeptember 19.

A budapesti deviza-központ hivatalos árjegyzései.

Amsterdam	—	Prága	87
London	11125	Stockholm	663
Newyork	2500	Sweiz	470
Berlin	180	Bécs	300
Milano	105	Zágráb	780
Páris	180	Varsó	38

Zürichben:

	Szept. 16.	Szept. 19.
a magyar korona	0.21	0.21
az osztrák korona	0.075	0.075
az osztr. bélyegz. bankjegy	0.0	0.0

Budapesti tőzsde.

Valuták:	Szept. 16.	Szept. 19.
	kor.	fill.
Napoleon	9400	9400
Font	11100	11125
Dollár	2500	2500
Francia frank	195	190
Lengyel márka	38	38
Márka	180	1 80
Lira	105	105
Leu	16	15 50
Cseh korona	82	84
Dinár	32	31 20
Svájci frank	470	470
Osztrák kor.	3.10	300

Terményjelentés.

Budapest, 1922 szeptember 19.	Szept. 16.	Szept. 19.
	Kor.	Kor.
Búza	9100	10000
Rozs	6500	7250
Árpa	6600	6800
Zab	6670	6800
Tengeri	—	—
Korpa	4750	5000
Repce	14000	—
Köles	—	15500

Egy asszony két férfi

a legújabb COURTS MAHLER regény kapható KAKAS ÁGOSTON könyvkereskedésében, Zalaegerszeg. Telefon 131.

Kanizsán, Magyar-utcában levő **háza**mat három ezer négyszögöl telekkel azonnal eladom. Egy lakás esetleg elfoglalható. — Bruncsics József kereskedő Nagykanizsa, Sugár-ut.

Gyümölcs-csomagoláshoz

kitűnően alkalmas.

makulatura papir

(régí könyvek) tiszta állapotban, nagyobb tételben is kapható a „Zalavármegye” kiadóhivatalában.

Árverési hirdetés.

F. évi szeptember hó 21-én d. u. 2 órakor tartandó nyilvános árverésen szabadkézből eladom a legtöbbet ígérőnek a következőket: 1) cca 1 waggon elsőrendű szalastakarmány (szarvasmarhának), 2) egy nagy tyuk-kefrec, 3) 1 drb. hizósertés. 4) 1 waggon tűzifa. — A fáról Tóth Gyula zalaegerszegi uriszabó ad bővebb felvilágosítást. A többi megtekinthető a helyszínen Cseke Ferenc molnárnál Andrásbídán. 2 2

Ügyes munkásleányt vagy kifutó fiút keres
KAKAS ÁGOSTON könyvnyomdája.

ELADÓ Zalaegerszegben
a gőzmalom és gőzfűrész mellett **500** -öl házhely elutazás miatt sürgősen eladó. Bővebb ifju Puer István borbély-és fodrász üzletében Zalaegerszeg.

Épület és butor-

munkát a legkényesebb igényeknek megfelelőleg készítenek 50-0

Szalay és Dankovits

épület- és műbutor-asztalosok
ZALAEGERSZEG Famegmunkáló telep:
ISKOLAKÖZ 2. SZÁM. Ürményi-utca 7.
ALLANDÓ KÉSZBUTOR RAKTÁRI

A győri Back-malom bizományi lisztraktára, mohai savanyuvíz, összes fűszer, rövid-, papir és festékárak

Komlós M. Miksa
nagykereskedőnél Zalaegerszegen
50-50

KOTSY JÓZSEF

géperőre berendezett
KOCSIGYÁRTÓ
műhelye ZALASZENTGRÓTON.
12-50

Allandó kész-kocsiraktár. — Gazdasági szerek és minden e szakba vágó munkák készítése. — Javítások és átalakítások mindenkor a legmodernebb kivitelben, a legolcsóbb napi áron.

Hirdessen a Zalavármegyében

A Zalavármegye

egyes számai kaphatók:

Özv. Bogavics Jánosné Békési-utcai dohányárud.
Horváth Ferenc Csányi-utcai dohányárudjában.
Kakas Ágoston könyv- és papirkereskedésében.
Spitzer Hugó Kossuth Lajos-utcai dohányárudjában.
Özv. Vajda Áronné Wlassits-utcai dohányárudjában.
Zsombólyi József újságvállonjában a Fő-téren.

Hirdetéseket és előfizetéseket felvesz
KAKAS ÁGOSTON KÖNYVNYOMDÁJA
Zalaegerszegen. Telefon 131.

Cséplő-benzin, Raffinált petrolium, Cséplőgép olaj
Motorhengerolaj, Motor olaj 38-0

a legjobb minőségben, a legolcsóbb árban beszerezhető bármily mennyiségben

Binder és Társa kereskedelmi Zalaegerszeg
irodájában Eötvös-utca 10. sz.

Zalaegerszeg vasuti menetrendje 1922 Junius hó 1-től.

Óra	Perc	INDULÁS		ÉRKEZÉS		
		Hova	Csatlakozik	Honnan	Csatlakozik	
2 04		Sárvár	Budapest keleti pályaudvarra érkezik	4 29	Zalaszentiván Nagykanizsáról indul	
2 40		Zalaszentiván	Szombathelyre érkezik	6 48	Zalaszentiván Szombathelyről	
3 11		Zalalövő	Szombathelyre érkezik	7 26	Zalalövő	
5 24		Zalaszentiván	Nagykanizsára érkezik	7 33	Rédics	
6 53		Zalaszentiván	Szombathelyre érkezik	8 32	Zalaszentiván Nagykanizsáról	
7 35		Rédics		9 24	Celldömök Budapest keleti pályaudvarról	
7 53		Celldömök	Győrbe érkezik. 1720. Bpest keleti pu. gyors érkezik	13 23	Zalaszentiván Szombathelyről gyors	
11 38		Zalaszentiván	Nagykanizsára érkezik (gyors)	15 23	Zalaszentiván Nagykanizsáról (gy.) 1344. Szombathelyről (sz.)	
13 02		Rédics		16 26	Rédics	
13 44		Zalaszentiván	Szombathelyre érkezik (gy.) 1541. Nagykanizsára érkezik	17 15	18 40	Zalalövő Budapest keleti pályaudvarról gyors
14 41		Zalalövő	Körmendre érkezik (kedd, csütörtök, szombat)	21 20	18 39	Sárvár Szombathelyről
15 43		Celldömök	Győrbe érkezik. 250. Bpest keleti pályaudvarra	8 20	19 02	Zalaszentiván Nagykanizsáról
17 10		Zalaszentiván	Szombathelyre érkezik	19 56	20 14	Celldömök Budapest keleti pályaudvarról
21 08		Zalaszentiván	Nagykanizsára érkezik	23 50	23 11	Zalaszentiván Szombathelyről

HA UTÁZIK, legkényelmesebben a **menetjegyirodában** válthatja meg jegyét akár két nappal előre is. — Visum mérsékelt díjazás mellett a következő államokba szereztetik meg: Németország, Olaszország, Svájc, Francia- és Csehországba.

Nyomatott Tahy R. utóda Kakas Ágoston könyvnyomdájában Zalaegerszegen. Telefon 131. szám

ZALAVÁRMEGYE

Felelős szerkesztő: BORBÉLY GYÖRGY
Lapkiadó: „Zalavármegye” lapkiadó-társaság

TÁRSADALMI ÉS POLITIKAI LAP
REGISZTRÁCIÓ HATÁSKÖZTÉR
Előfizetés: évi 180 K. Helyi ár: 6 K

Szerkesztőség Kisfaludy-u. 8. Telefon 162 sz.
Kiadóhivatal Szechenyi-ter 5. Telefon 131 sz.

A búza ára,

mely az arálás előtt 2-3 ezer korona, arálás után pedig 4 ezer korona volt, szeptember 19-én a tőzsdei jegyzés szerint túlhaladta a 10 ezer koronát. Evvel a megnövekedett s szociális hatásaiban kiszámíthatatlan ténnyel foglalkozva mindjárt szembeötlik az, hogy ez a jegyzés nem felel meg, a korona romlása következtében egyébként indokoltan emelkedő búza valódi értékének s hogy ez alkalommal a spekuláció kezét kell keresnünk a mindennapi kenyérnek iszonyú drágulásában. A spekuláció az oka ennek a mérhetetlen drágulásnak, a spekuláció a termelőnél, aki nem ad el, a spekuláció a kereskedőnél, aki szintén nem ad el, aki valutázik a gabonával s így akarja tőkéjét minden alacsony zürichi jegyzés ellenére is teljes értékében átmenteni a gazdasági válságokon. Mit jelent ez a játék a kenyérrel, mit jelent a legfontosabb élelmiszernek ez a folytonos, kiszámíthatatlan emelkedése? — veszedelmet az egész országra, termelőre és nem termelőre egyaránt.

Azt a tényt, hogy a 10 ezer koronás búzárnál a spekuláció kezét kell keresnünk, mi sem bizonyítja jobban, mint a pár hónap előtti búzaárak s a zürichi korona-jegyzés. A mai túlmagas búzaárát egyetlen jelenséggel lehet megokolni: a korona értékcsökkenésével. Ha ezt hozzájuk fel az emelkedés okául, akkor igaz van termelőnek nem termelőnek egyaránt. Vegyük azonban a pár hónap előtti árfolyamokat. Nézzük csak találomra a március 11-i jegyzést. A korona Zürichben 0.65, a búza ára a budapesti terménypiacon középértékben számítva 2670 korona. A mai zürichi koronajegyzést (0.21) számítva a búza árának, ha a korona esésén kívül más tényezők nem működnek közre, arányosan véve a búza árának a korona romlása által való emelkedését, 8000—8100 koronának kellene lennie!

Nézzük a március 25-iki jegyzést. A korona Zürichben 0.56, a búza Budapestén 2750 korona. A március 11-i jegyzéshez képest a korona 9 ponttal olcsóbbodott s a búza ára mégis alig ment feljebb 100 koronával. Ha csak a korona esését számítjuk a búza árának emelkedésénél egyedüli hatóknak, akkor a mostani búzárnak ehhez a jegyzéshez arányítva 7445 koronának kellene lennie! A korona tehát kilenc ponttal esett s a búza mégis olcsóbbodott, dokumentálván azt, hogy a magyar búza, ha nem is érzésben, de függetlenül a zürichi jegyzések labilis voltától!

Hogy kimutassuk állításunk helyességét nézzük meg a július 8-i árfolyamokat. Ezek a napok a legviharosabbak a tőzsdén, amennyiben új búza még nem kapható, az ő búza ára pedig a normális viszonyok között is igen magas árakat, sokszor egész évi középárfolyamának kétszeresét szokta elérni. Az ilyen jegyzések nem is számíthatók tehát érték mérőnek, mert csupán egyes cégek pillanatnyi szükséglete szabja meg értéküket. A július 8-i jegyzések szerint a korona Zürichben 0.40, a búza pedig itthon 4700 korona. E jegyzés szerint is, arányosan számítva a korona romlását, 9400 korona lehetne a mai búzáár! Ismételjük, hogy ez a jegyzés nem lehet irányadó az előbb említett körülmények miatt sem; hogy mégis ehhez viszonyítjuk a mai állapotokat azért tesszük, hogy tisztán a spekuláció által tulhajtott, legmagasabb jegyzéshez viszonyítva is kimutassuk a spekuláció mindent elsöprő örületét, mellyel a legkritikusabb helyzetbe sodorhatja egész Magyarországot. Mert ne feledjük: A korona értékét nemcsak Zürichben jegyzik, Zürich nem ok, hanem sok tekintetben csak okozat: a koronát ott annyira értékelik, amennyire mi

értelmezzük! Ha a búza ára s utána minden közszükségleti cikk ára ilyen magasra szökik fel, akkor a korona romlásának okát ne keressük Zürichben, hanem itthon, a túlértékelésben és a spekulációnak túltengésében. A kenyér szab irányt mindennek, s a legfontosabb közszükségleti cikknek drágulása magával hozza a korona elértéktelenedését is! Az ideai termés közepes volt s nem rossz! Evvel tehát nem lehet megokolni az előbb említett tünetnek a szükségességét.

Ha keressük az okát ennek a nagy spekulációnak, hamar megtaláljuk. A kormány erélyes kézzel véget vetett a valutázásnak, az idegen értékekkel való spekulációnak. Az intézkedés következtében sok spekulációhoz szokott tőke gyümölcsözöttség nélkül maradt s ez a valutázás lehetőségeitől megfosztott tőke a gabonapiacra vetette magát, megdrágítva a robotolót, mindennapi kenyérért küzködő milliiónak az életét. Ma is ezren és ezren vannak, akiknek a spekuláció hozza meg a napi szászereket, akik nem szállítják le életstandardjukat s fényes „szükségleteiknek” árát egy szerencsétlen ország koldusszegénységén akarják megkeresni. Ezeknek mindegy, hogy mi drágítanak: a dollárt, a szokott, vagy a gabonát. Pedig ez veszélyes játék! A dollárral való spekuláció nem volt olyan veszélyes mint ez, mert a dollár nem közszükségleti cikk, nem mindennapi kenyér s nem is fokmérője az egész gazdasági életnek! Ha a kormány rendet teremtett, vagy legalább is a rendnek látszatát teremté meg a dollárok birodalmában, akkor csináljon rendet itt is és mérsékelje a kenyérrel üdött szemérmetlen spekulációt is. Ennek is az az orvossága, ami a valutaspekulációnak. Ha van Devizaközpont, legyen Gabonaközpont is! Legyen ennek is megszabott, hivatalos árfolyama, mely ha tetszik Zürichhez igazodjék és ennek a jegyzésnek alapján bonyolítsák le az üzleteket, de vessen gátat a mai tarthatatlan állapotoknak! Ha meg lehet szabni az idegen pénzek árát, az arany árát, mennyivel inkább meg lehet és meg kell szabni a mindennapi kenyérnek az árát, s mennyivel szélesebb rétegeket érintene áldásosan az új központ. A Gabonaközpontnak kellene nyilvántartani az egész országban levő gabonamennyiséget; megszabná az árát s örködné azon, hogy a szövetkezett cégek, nagybankok, a keserveken dolgozók verejtékén sok száz millió hasznót ne váglassanak zsebre.

A tőke, mely milliók megélhetésének neheztetésére spekulál, erkölcsstelen. Ma már alig beszélhetünk ilyen értelemben erkölcsstelen tőkeről, mert valamennyi erkölcsstelen. A spekuláció nem néz semmit má, csak a maga hasznát s amint mondtuk, a maga értékeinek átmentését tűzön-vízen keresztül. Ezért folyik az örült hajszja a tőzsdei papírok, a valuták s most a gabona után. Mit jelent az, hogyha a gabona a spekuláció áldozata lesz, arra már rámutatunk. Még egyet azonban felemlítünk: A megélhetés drágulásával jönnek egyrészt a bérharcolók, a sztrájkok; másrészt, a fixfizetéses osztály részéről pedig az életigények lefokozása s a további nyomoruságos szenvedés. Robotolót, éveken keresztül csak lemondáshoz szokott százezrek, hivatalnokok, kisiparosok, munkások véresen érzik, hogy elmaradtak a világtól, az új tobzódóktól s hogy az ő nincstelen életükön épül fel ezeknek a dözsölő ezreknek hamis, de hisszük, hogy csak ideiglenesen ragyogó valóságú élete. A bérharcolók felhője éppen most vonult el a fejünk felett, áldatlan hatásait még érezzük. Ha a gabona drágulásával megjön az újabb, azt talán nem is tudjuk kiheverni. A megélhetés által szított elégtelenség pedig növekedni fog s félő, hogy a forradalmak tüzesele megegyeszer végigszánguld ezen a szerencsétlen országon.
Gáspár István.

Városi ügyek.

Zalaegerszeg város képviselőtestülete f. hó 20-án (szerdán) délután rendkívüli közgyűlést tartott.

Az iparos tanonciskolai tanítók óradíját — szemben a pénzügyi bizottság és tanács javaslatával — a kérelemnek megfelelő összegben utalványozta a közgyűlés.

A tisztviselők és alkalmazottak részére kedvezményes tűzifát szavaztak meg.

A városi szeszfőzde áthelyezése és további fenntartása tárgyában hosszas és beható tanácskozás után a közgyűlés elfogadta a tanács javaslatát, mely szerint a szeszfőzdet áthelyezi, átépíti és e célra két millió korona rövid lejáratú kölcsönt vesz fel; az építkezésekbe pedig három millió koronát befektet. Fedezetet fog képezni az iparvágányok eladásából befolyó összeg. A vitában részt vettek dr. Korbai Károly, Friedrich István, Kuliffay Kálmán, Mike Jenő és Wapper Ignác. Ismételtén is szakszerű felvilágosítást adott Rauschenberger József pénzügyi főtanácsos.

A város anyagi megterhelése és a véghatározat azonnali végrehajtása lévén a szavazás tárgya, a közgyűlés névszerinti szavazással határozott. A szavazás eredménye az lett, hogy 5 városi képviselő a javaslat mellett, 5 képviselő pedig a javaslat ellen szavazott. Amde ekkor felvonult a tisztviselők, hada és a főjegyző, az aljegyző, t. főügyész, főmérnök, két városi tanácsos és főszámvevő szavazata megadta a 7 szótöbbséget.

Minden esetre szó fér ahhoz, hogy ilyen súlyos megterhelést tartalmazó rendelkezés kizárólagos többségét éppen a tisztikar adja meg; de szó fér ahhoz is, hogy a képviselő testület tagjai akkor, amikor milliókra menő megterhelésekről van szó, a közgyűlésen nem jelennek meg. A választó közönség joggal elvárhatná, hogy hogy bizalmukat a választott képviselők legalább azzal viszonozzák, hogy ilyen fontos tárgyalások alkalmával a közgyűlésen kötelességszerűen megjelenjenek. (i-y.)

Erdélyi képek.

— Egy kisesszony utóiratából. —

Folytatás.

(III) Az erdélyi magyarokat nem téveszti meg a nagy barátkozás, tudják, hogy nem önzetlenül van. Politikai háttere van!

Mikor ugyanis 1918. decemberében megtartották azt a bizonyos gyulafehérvári gyűlést, melyen az oláhok és szászok együttesen kimondták az Oláhországhoz való csatlakozást, de erdélyi vezető oláh férfiak úgy gondolták, Erdélyt ők fogják kormányozni nagyobb részt az ott érvényben levő törvények szerint, tehát önkormányzat felére gondoltak. Később azonban belátták, hogy őket nagyon is mellőzik Bukarestben, sőt egyenesen az ő megkérdésük nélkül hoznak újításokat. Szükségesnek látták tömörülni s megalakították az erdélyi Nemzeti pártot. A helyzet oly nagyszerűen kiélekedett köztük, hogy a legutóbbi választásnál a kormánynak a legkülönbözőbb eszközökhöz kellett folyamodnia, mert különben egyetlen választókerület sem nyert volna Erdélyben a Nemzeti párttal szemben.

Az erdélyi oláhok most július 11-én ismét össze akartak gyűlni Gyulafehérváron, de kitűdött, hogy a gyűlés célja Erdély elszakadásának kimondása, akar lenni Romániától önkormányzati alapon. Természetes, hogy erre beállították a gyűlést s azóta sem sikerült erdélyt megszerezni reá

vármegye területén ő volt az egyetlen fényképész. A könyvkötő mesterséget, az állattömést is gyakorolta. A városnak a Széchenyi-ligetben nemesített gyümölcsfa csemetekerlet rendezett be. Tanítványait nemcsak a fenti mesterségekbe s a fanemesítésbe, hanem a konyha és virágkertetészet gyakorlatába is bevezette. Élete delén, 30 év előtt nyugalomba vonult s a tanügyi irodalomnak élt. Az „Órangyal” című gyermeklapja a keresztény gyermekek lelki világába a vallásos erények mellett a hazafias érzés ápolását és élesztését is hatékonyan teljesítette s a nemesítő munka becsületének szerzett érvényt széles körben. Mindezek a sikerek a római pápa figyelmét is felkeltették. Kárpáti Endre igazgató-tanárt a jellel, a *pro Ecclesia et Pontifice* díszkeresztel tüntette ki. A Rőneszansz szövetség különösen pedagógiai és keresztényszociális szempontból már 50 év előtt végzett uttörő munkájára hívja fel a kultuszminiszter és az egyházi legfőbb tanács figyelmét. Kárpáti Endre egy a kamarilla által a sötét korszakban züllésnek indított sz. bányavárost erős karral feltartóztatta a lejjön s a várost *Boldogházzá* tette. Csodálatos sikerekben gazdag működésének széles körben való ismertetése, példája követése a megcsontított országnak *ma igazi életkérdése*. Kárpáti könyvei és a lapokban megjelent memoárjai széles körben való ismertetésre tartanak igényt. Ezt ajánlotta az egyesület az aranymenyegző alkalmából a magasabb körök figyelmébe. Kárpáti Endre a Magyarország újjáépítésével foglalkozó szövetségnek örökös tiszteletbeli tagja és régi munkása.

— A nevetés, avagy az előkelőség. Szerkesztő Ur, nekem hajóköltőiből vannak az idegeim, s ha az Isonzó-front összes negyvenkettőseit a fülem tövében sütogetnék el, még a szemem pillája sem rezdülne meg. De azért valami csekélység tegnap mégis kihozott a türelmemből. Történt pedig a következő: A „Hindusiremlék” előadására tódult be a közönség a moziba és lassan, de biztosan elhelyezkedett. Persze, a sor közepén üres volt egy szék, mint az már szokás és jóval az előadás megkezdése után lejtett keresztül a gazdája saját tyukszememen keresztül. (Az előadást késéssel kezdték, de azért vannak, akik elkésnek, csupa — eleganciából.) De ez még mind semmi. Az én jobb szomszédom, egy igen-igen fiatal legényke a könyökét egész előadás alatt az oldalamba dőfögte. Lehet, hogy az urfinak ez jól esett, de én nem szerettem az ilyenféle passziókat. De ez még mind semmi. Előttém ült két rózsabimbó, akik végignézték az egész előadást. A legkomolyabb részeknél csak úgy pukkadozott a két virágszál. Szerkesztő Ur, még az én hajóköltői idegeim is elszakadtak erre a már nem is „nevetésre.” Nem tudom, a jólnevelés, vagy a velük született (azaz csak kellene velük születni) jóérzés hiányzott-e ennél a két rózsaszálnál, vagy ők ezt „előkelőnek” találják, én csak annyit állapíthatok meg, sok jelenlétével együtt, hogy így viselkedni legalább is — nem illik. És nagyon-nagyon lelki szegénységi bizonyítvány az ilyesmi. Tisztelettel: *egy kezdő ideges.*

— Ahol a városi tisztviselők földet kapnak. Baja tisztviselőinek már régebben fizetésemelés pótlására földet ígértek. A bajai városi tisztviselők földigényének kielégítésére most egy bizottság olyan tervet dolgozott ki, amely minden igényt kielégít. Arról van szó ugyanis, hogy a mátyásfalvi földet egy majorját a cserepes pusztát, helyesebben annak jövedelmét atisztviselők között osztanák fel. A bizottság terve szerint a polgármesterhelyettes 15 holdat, VI. fizetési osztályban levők (tanácsnokok, főorvos, főügyész, főmérnök stb.) 10 holdat, a VII. fizetési osztálybeliek 9 holdat, a VIII. beliek 8 holdat, a IX. beliek 7 holdat, a X–XI fizetési osztálybeliek 6 holdat, a véglegesített díjnokok és szolgálók 5 holdat, vagyis annak bérösszegét kapják meg. Ezen tervhez hozzá kell járulnia még a város közgyűlésének és a kormányhatóságnak is. Amennyiben ez a terv keresztülmenne, a tisztviselőknek természetben való ellátása és átmeneti segélye is revízió alá kerülne.

— Új városháza Debrecenben. Debrecen új városházat épít. Az építési költség a júliusi árak szerint is 280 millió korona. A város csak valamelyik értékes ingatlanának eladása után tudja előteremtteni az építési költségeket.

— Országos katolikus nagy gyűlés Buda- pesten. Október 8, 9 és 10-én tartják meg Budapesten a XIV. országos katolikus nagygyűlést, amelynek programja a következő: Vasárnap okt. 8-án reggel 9 órakor Kortnerei indul a Ferenciek templomából az Országház- tere, ahol Csernoch János hercegprímás szent- misét, Boros Alán pedig szentbeszédet mond. Délután 2–4-ig a tót és német ajku hívek díszgyűlése; 4 órakor nyilvános megnyitógyűlés a Vigadó termében. Okt. 9-én, hétfőn: Eukarisztikus díszgyűlés az Örökimádás templomban reggel 9 óra után; 11 órakor a szakosztályok gyűlései a Vigadó termeiben; délután 4 órakor II. nyilvános gyűlés a Vigadóban. Kedden, okt. 10-én Reggel 8 órakor Tedcum a Szerviták templomában, délelőtt díszgyűlések; délután fél 3 órakor zárt ülés a Központi Katolikus Körben; 4 órakor zárógyűlés Este 8 órakor disztrakoma a Katolikus Kör fehér termében. tagsági jegy ára 100 korona, belépőjegy 20 korona. Jegyet az Országos Katolikus Szövetség irodájában (Budapest, Ferenciek-tere 7., III. lépcső, I. emelet 8. Telef. 101–58) lehet megváltani.

— Tíz nyugalmagyarországi községet kapunk vissza. A Népszövetség döntése a határkligazításról megérkezett s ennek értelmében tíz vas- megyei községet kapunk vissza a tőlünk elrab- lott területekből. A vitás községek közül Ausztriának jutott Léka és Hámor, míg Rende és Rétfalva községeket Magyarországnak ítélték. A Pinka völgyében Magyarországnak jutot Nagynarda, Kisnarda, Felsőcsatár, Alsócsatár, Nemetkeresztes, Magyarkeresztes, Horvátkő, Pornóapáti, míg Csém és Szentpéterfa Ausz- triához fognak tartozni, bár az ottani lakosság a határmegállapító bizottság oltjártaikor is lel- kesen tüntetett Magyarország mellett. Mind- össze 10 községet ítélték vissza Magyarországnak, körülbelül 5000 főnyi lakóssal és mintegy 15 000 hold területtel. Ez megközelítően fele sem annak, aminek a visszacsatolását Magyar- országhoz a határkligazító bizottság javasolta. A népszövetségi tanács döntése következtében Pomogy, Léka és a Pinka völgyében levő köz- ségek gazdaságilag igen rossz helyzetbe kerül- tek. A magyar kormány nincs megelégedve ezzel a határozattal, de kénytelen azt elfogadni.

— Az oláh, német, magyar-zsidók. A meg- szállott részekben, amint az újságokból olvas- hattuk, akik nem igazi magyar zsidók, átpártol- tak a „győzőkhöz,” pl az oláh „győzőkhöz,” letették az esküt s oláhok lettek, de az oláhok nem fogadtak el. „S most már, mint a Szózat írja, minthogy a *hódítok* nem fogadják el, az erdélyi zsidóságnak túlnyomó nagy része fel- fedezte magában a fajt s a *Zsidó Nemzeti Szövetségben* tömörült. Természetesen, mert magyarnak lenni Erdélyben egyet jelent a mártírsággal s az a zsidóság, amely élvezte Erdély kulturájának minden áldását a magyar rezsim alatt, most az elnyomtatás idejében egy- általán nem hajlandó sanyargatásokban és szenvedésekben is osztozkodni. Egész Erdély közvéleményét a legnagyobb felháborodással tölti el az a kvalifikálhatatlan eset, amely most játszódott le az aradi kisebbségi konferencián. Ide a Zsidó Nemzeti Szövetség, a többi kisebb- ségekkel együtt a magyar kisebbséget is meg- hívta. Dr. Fischer Tivadar, a zsidók elnöke minden kisebbségi kiküldöttet anyanyelvén üdvözölt, egyedül a magyarok kiküldöttét, dr. Barabás Bélát fogadta német nyelvű beszéddel. Fischer ur természetesen tökéletesen beszél magyarul és egyike volt megszállás előtt a hazafias „magyar zsidókuak”, de — tempora mutantur. — Am el fog mulni a nagyromán pünkösdi királyság s akkor emlékezni fogunk és emlékezni fog Erdély magyarsága is!

Egy asszony két férfi

a legújabb COURTS MAHLER regény kapható KAKAS ÁGOSTON könyvkeres- kedésében, Zalaegerszeg. Telefon 131.

— Ő is azt akarta. Bekísért a rendőr egy notórius tolvajt a rendőrkapitány elé. Ez meg- ismeri a gyakori vendéget s rákiabál:

— Nem megmondtam, hogy többé ne kerüljön a szemem elé.

— Hiszen mondtam, én is a rendőrnek, hogy a kapitány úr nem akar látni, de hiába, nem hallgatok rám! — Felel az ipse.

Samuka érdeklődik. Samuka sok butaságot kérdezett a papjától, aki végre is mérges lett:

— Ha még sokat kérdezősköddöl pofon ütlek.

— Jól van papa, csak még egyet mondjál meg, azután hallgatók.

— Nő mi az?

— Mond csak papa, mikor halt meg a Holt- tenger?

— A Zalavármegyei Gazdasági Egyesület kertjét szombaton délelőtt 11 órakor fogják bérbeadni. Az árverés a helyszínen, rossz idő esetén a Gazdasági Egyesület hivatalos helyi- ségében lesz.

— Mit is jelent a K. m. f.? A nagykanizsai rendőrségen történt a következő eset: Az egyik vidéki néni 300 koronára büntette meg a szigorú rendőrbíró. Felvette a jegyzőkönyvet s a végére odairta a szokásos K. m. f. (Kelt mint fent) záradékot, majd felhívta a megtermett gömbölyű asszonyságot, hogy írja alá a nevét. Az asszony nézi, nézi a jegyzőkönyvet, majd élénken megkérdi a kapitánytól, mint jelent az a három fránya betű, hogy: K. m. f. A kapi- tány, akiben felülkerekedett a humor, nagy- komolyan oda mondja neki: Azt jelenti, hogy Komám muszáj fizeti. Ja úgy, azt szóval is megmondhatta volna a tekintetes úr, nem kellett volna odairni, — válaszolt a néni és leszur- kolta a 300 koronát.

x Folyton csökken a kávéházak száma Buda- pesten. Budapest valamikor messze földön híres volt kávéházairól. Minden utcáson pompázott egy fényes tükrös bársonydrapperiás kávéház. Ma azonban már csak emléke él a pompás kávéházak sokaságának. A háború és a forradalom nyomán támadt rettenetes drágaság különösen a kávéházak életerelét támadta meg alapjában, mert akkor amidőnmár a fogyasztási cikkek beszerzési árai 3–400 százalékkal emelkedtek, a kávéházak a békebeli árakhoz mérten csak 30–40 százalékkal drágábban szolgálhatták ki vendégeiket. Ez a körülmény készítette az Ostende kávéház agilis tulajdono- sát Grosz Ödönt arra, fényesen átalakítva újból megnyitotta világvárosias díszben ragyogó helyiségeit, hogy nemcsak kávéházi üzemet tartsa fenn, hanem *előkelő étteremmé alakuljon* át, ahol elsőrangú cigányzene mellett a leg- izletesebb és legfinomabb éttermi meleg ételeket szolgálják fel a vendégek számára. Az Ostende cafe restaurantban már is ott látjuk megynk közönségének színejavát s rövidesen találkozhelye lesz mindenkinek, aki izlésesen elkészített kitűnő vacsorát kíván fogyasztani. Este 10 óra után záróráig Varjas Antal tart előadást. A kávéház tulajdonosának, Grosz Ödönnek neve garancia leszen arra, hogy e vállalkozás sikerülni fog, mert kinek már a bpesti Pallace, Rákóczi étteremben, a nyíregy- házai Pannonia és a parádfürdői vendéglőbea annyi alkalmá volt elismerést aratni, ezuttal is csak öregbíteni fogja általánosan elismert szak- tudását.

— A Hadirokkantak Nemzeti Szövetségének zalaegerszegi csoportja vasárnap délelőtt 10 órakor választmányi ülést tart, amelyen a segély- zési ügyeket fogják tárgyalni.

— Meglopta az anyját. A zalaegerszegi rend- őrség elfogta Szabó Pál 13 éves budapesti suhancot, aki az anyjától 9000 koronát lopott s azon Zalaegerszegre utazott. A fiu eleinte hazudozott később azonban beismer mindent. A pénznek javarészét már elköltötte. A rendőrség értesítette a fiu édesanyját és a megtevédi gyereket illetőségi helyére toloncoltatta vissza.

KÖZGAZDASÁG ÉS PÉNZÜGY.

Budapest, 1922 szeptember 21.

A budapesti deviza-központ hivatalos árjegyzései.

Amsterdam	970	Prága	75
London	11125	Stockholm	663
Newyork	2500	Sweiz	470
Berlin	190	Bécs	305
Milano	105	Zágráb	790
Páris	190	Varsó	38

Zürichben:

	Szept. 19.	Szept. 21.
a magyar korona	0 21	0 22
az osztrák korona	0 0 2/3	0 0 2/3
az osztr. bélyegz. bankjegy	0 0 2/3	0 0 2/3

Budapesti tőzsde.

Valuták:

	Szept. 16. kor.	Szept. 21. fill.
Napoleon	9400	9400
Font	11125	11125
Dollár	2500	2500
Francia frank	190	190
Lengyel марка	38	38
Márka	80	190
Lira	105	105
Leu	15	50
Cseh korona	84	75
Dinár	31	20
Svájci frank	470	470
Osztrák kor.	300	300

Terményjelentés.

Budapest, 1922 szeptember 19

	Szept. 16. Kor.	Szept. 21. Kor.
Búza	10000	10050
Rozs	7250	7250
Árpa	6800	6800
Zab	6800	6700
Tengeri	—	—
Korpa	5000	5000
Repce	—	15000
Köles	—	—

MEGHÍVÓ.

A ZALAEGERSZEGI TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZV. TÁRSASÁG 1922. évi október hó 5-én délután 4 órakor az intézet helyiségében

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a t. részvényeseket tisztelettel meghívja az IGAZGATÓSÁG.

TÁRGYSOROZAT:

1. Az 1921. augusztus 27-iki közgyűlésen elhatározott alaptőke emelés perfektuálásának bejelentése és ezzel kapcsolatosan az alapszabályok 16. §-ának módosítása.
2. Határozathozatal a Zalaegerszegi Központi Takarékpénztár r. t.-gal való egyesülés kérdésében.
3. Az alapszabályok 1., 14., 16., 17., 36 és 112. §-ainak módosítása.
4. 40 igazgatósági tag megválasztása az 1922—1923. üzletévre.
5. 9 felügyelő-bizottsági tag választása a a folyó üzletév tartamára.

JEGYZET. Az alapszabályok 8 és 10. §-aira való utalással figyelmeztetjük a t. részvényeseket, hogy csak az a részvényes gyakorolhat szavazati jogot a közgyűlésen, aki részvényt a le nem járt szelvényekkel a közgyűlést megelőzőleg legkésőbb 1922. október 2-án déli 12 óráig a pénztárnál letette.

TANULÓT

felvesz Gyarmati Vilmos fűszer- és csemegekereskedő Zalaegerszeg. 1-3

Csak 1 korona Hirdetéseket

esik egy könyv használatáért a legjutányosabb díj-szabás mellett vesz fel a

1napra

a KULTURA kölcsönkönyvtárban. Bővebb felvilágosítást a KAKAS-nyomdában

Zalavármegye

kiadóhivatala Zalaegerszeg. Kakas-nyomda Telefon 131

Kanizsán, Magyar-utcában levő házamat három ezer telekkel azonnal eladom. Egy lakás esetleg elfoglalható. — Bruncsics József kereskedő Nagykanizsa, Sugár-ut.

Épület és butor-

munkát a legkényesebb igényeknek megfelelőleg készítenek 57-0

Szalay és Dankovits épület- és műbutor-asztalosok

ZALAEGERSZEG Famegmunkáló telep: ISKOLAKÖZ 2. SZÁM. Ürményi-utca 7.

ALLANDÓ KÉSZBUTOR RAKTÁRI

Gyümölcs-csomagoláshoz

kitűnően alkalmas

makulatura papir

(régii könyvek) tiszta állapotban, nagyobb tételben is kapható a „Zalavármegye” kiadóhivatalában.

KOTSY JÓZSEF

géperőre berendezett

KOCSIGYÁRTÓ

műhelye ZALASZENTGRÓTON.

13-50

Allandó kész-kocsiraktár. — Gazdasági szekerek és minden e szakba vágó munkák készítése. — Javítások és átalakítások mindenkor a legmodernebb kivitelben, a legolcsóbb napi áron.

Ügyes munkásleányt

vagy kifutó fiút keres KAKAS ÁGOSTON könyvnyomdája.

A Zalavármegye

egyes számai kaphatók:

Özv. Bugovics Jánosné Makóczy-utcai dohányárud. Barváth Ferenc Csányi-utcai dohányárudjában, Kakas Ágoston könyv- és papirkereskedésében, Spitzer Hugó Kossuth Lajos-utcai dohányárudjában, Özv. Vajda Áronné Wlassits-utcai dohányárudjában, Zsombólyi József újságvilágítók és Fő-téren.

Hirdetéseket és előfizetéseket felvesz

KAKAS ÁGOSTON KÖNYVNYOMDÁJA

Zalaegerszegen. Telefon 131.

Cséplő-benzin, Raffinált petroleum, Cséplőgép olaj Motorhengerolaj, Motor olaj

a legjobb minőségben, a legolcsóbb árban beszerezhető bármily mennyiségben

Binder és Társa kereskedelmi Zalaegerszeg

irodájában Eötvös-utca 10. sz.

Zalaegerszeg vasuti menetrendje 1922 junius hó 1-től.

INDULÁS				ÉRKEZÉS			
Óra	Perc	Hova	Csatlakozik	Óra	Perc	Honnan	Csatlakozik
2 04		Sárvár	Budapest keleti pályaudvarra érkezik	15 50	4 29	Zalaszentiván	Nagykanizsáról indul
2 40		Zalaszentiván	Szombathelyre érkezik	5 20	6 48	Zalaszentiván	Szombathelyről
3 11		Zalalövő	Szombathelyre érkezik	7 17	7 26	Zalalövő	
5 24		Zalaszentiván	Nagykanizsára érkezik	7 45	7 33	Rédics	
6 53		Zalaszentiván	Szombathelyre érkezik	9 07	8 32	Zalaszentiván	Nagykanizsáról
7 35		Rédics		9 24	9 24	Celldömök	Budapest keleti pályaudvarról
7 53		Celldömök	Győrbe érkezik. Bpest keleti pu. gyors érkezik.	20 40	13 23	Zalaszentiván	Szombathelyről gyors
11 38		Zalaszentiván	Nagykanizsára érkezik (gyors)	13 42	16 23	Zalaszentiván	Nagykanizsáról (gy.) 1344. Szombathelyről (sz.)
13 02		Rédics		16 26	16 26	Rédics	
13 44		Zalaszentiván	Szombathelyre érkezik. (gy.) 1541. Nkanizsára érkezik.	17 15	18 40	Zalalövő	Budapest keleti pályaudvarról gyors
14 41		Zalalövő	Körmendre érkezik (kedd, csütörtök, szombat)	21 20	18 39	Sárvár	Szombathelyről
15 43		Celldömök	Győrbe érkezik. 250. Bpest keleti pályaudvarra	8 20	19 02	Zalaszentiván	Nagykanizsáról
17 10		Zalaszentiván	Szombathelyre érkezik	19 56	20 14	Celldömök	Budapest keleti pályaudvarról
21 08		Zalaszentiván	Nagykanizsára érkezik	23 50	23 11	Zalaszentiván	Szombathelyről

HA UTÁZIK, legkényelmesebben a menetjegyirodában válthatja meg jegyét akár két nappal előre is. — Visuin mérsékelt díjazás mellett a következő államokba szereztetik meg: Németország, Olaszország, Svájc, Francia- és Csehországba.

Nyomatott Tahy R. utóda Kakas Ágoston könyvnyomdája Zalaegerszegen. Telefon 131. szám

ZALAVÁRMEGYE

Felelős szerkesztő: **BORBÉLY GYÖRGY**
Lapkiadósság: „Zalavármegye” lapkiadó-társaság

TÁRSADALMI ÉS POLITIKAI LAP
MAGYARORSZÁGI HÉTENKÉNT HÁROMSZOR.
Hírtízeslet: évi 180 K. Egyen szám 6 K

Szerkesztőség Kisfaludy-n. 8. Telefon 162 sz.
Kiadóhivatal Széchenyi-tér 5. Telefon 131 sz.

„Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában
Hiszek egy Isteni török igazságban.
Hiszek Magyarország feltámadásában. Amen!”

A török kérdés

felborulással fenyegeti egész Európának kevés hozzáértéssel, de annál több erőszakoskodással megalkotott békéjét. A kétségbeesés erejétől vezetett kard szétvágott egy sereg gordiusi csomót és megmutatta, hogy a békeszerződések csak annyit érnek, amennyit egy nemzet tehetetlenségében megvalósítani enged belőlük. Az utolsó évtizedben folyton háboruszkodó török nemzet most vivja legkétségbeesettebb háborúját, amelybe csak fatalista lélekkel mehetett bele és avval a hittel, hogy már rosszabb ügysem történhetik vele, kegyetlenebb büntetését ügysem méthetnek rá, mint a mostani „béke”, mely még a fővárosát is idegen érdekeknek szolgáltatja ki, mely a „beteg embert” nemcsak betegbő, hanem halottá akarja tenni. A török kard sújtott s nyomában ezrével maradtak hullan az ántánt kis csatlósának, Görögországnak a katonái. Mi, lesújtott, kifosztott, szegény magyarok reménykedő és hívő lélekkel nézzük a törököknek élet-halálharcát. Reméljük, hogy a török kard továbbra is diadalmasan villog a balsorsos testvérnemzet kezében és hisszük, hogy az ő győzelmük a mi győzelmünk is lesz és az ő győzelmi éneküket, ha évek múlva is, de követni fogja a mi diadalmas énekünk. A háborus éveket követő külpolitikai események közül a mostani érdekel bennünket legjobban: a török nemzet sorsában tükröződik a mi sorsunk is vissza!

Az ántánt tudja azt, hogy a török kérdés a legsúlyosabb probléma azok közül, melyek négy év óta elég szép számmal felvetődtek. Tudja azt, hogy ezt a problémát valahogyan meg kell oldani, mert kiszámíthatatlan bonyodalmak következhetnek ennek a kérdésnek feltételes elintézése után. Hiszen Törökország az első a békeszerződések által megnyomortított államok közt, mely fegyveresen felel a lehetetlen békekötésre. Tudja, hogy Törökország példáját követheti a többi is és még egyszer lángbaborulhat egész Európa! Az ántánt pedig nem tud határozni, nem tud erélyes lenni. Azaz, próbál erélyes lenni, de az erőlködés mögött meglátszik az, hogy nincs meg a pár év előtti ereje, mellyel sok-százéves országhatárokat tudott szétrombolni. A háborúnak említésére is felzúdul már az egész ántánt-közvélemény. Békés úton pedig a török-kérdést megoldani nem lehet. Most látjuk meg az ántánt valódi tehetetlensége s az, hogy az ántánt a négy év előtt szerzett tekintélyéből él. Ennek a tekintélynek a megsemmisítésére pedig elég egy kard messze keleten, mélyet egy kifosztott, megcsönkített nemzet fogat. Az ántánt nem tud hatékonyan beleavatkozni ebbe a súlyos kérdésbe s a törökök ügye megmaradt továbbra is problémának, melyhez nem mernek hozzányulni, mert esetleges sikertelen elintézése rést ütne a békeszerződések sérthetlenségén s melyet a felheccelt kis lányérnyalókkal, a görögökkel, akartak megoldani. A görög beugratásnak már vége. Megverve szalad az egész görög sereg, nyomában pusztulás, hazájában pedig a polgarháború évek óta kitörőfélben levő veszélye. A kis csatlósnak nem lehet többé elküldeni, hogy oltsa el a tüzet, melyet egy elnyomott nemzet elgűretlensége szít; a nagyántánt pedig nem tud és nem is mer beleavatkozni szenvedőlegesen a veszélyes kérdésbe, nehogy megássák azt, hogy kifelé nagy garral rendelkező államhatalma cseréplabakon áll.

Háttra van még a mindenre kapható s kész-

seges szolgálatra hívó kislántant. A török háború azonban még ántánt pénzzel és segítséggel is igen kétséges kimenetelű maradna a nehéz vállalkozástól féltő kislántant számára, melyre minden megbízatás ellenére sem fog vállalkozni. A török kérdést, bárhogyan is akarják, nem tudják energikusan elintézni s a rendezés, minden akaratuk ellenére is, megmarad a török kardnak, melynek határát a török nemzet energiája és életvágya szabja meg.

A törökökkel egyformán sújtott nemzetek között méltán vált ki meglepedést és örömet a török győzelem. Mindnyájan érzik, hogy a törökök tette az ő tettük is lehet és előbb-utóbb eljőhet az óra, melyben az ő kardjuk fog új határokat s új igazságokat szabni a mostani elnyomóknak. Nálunk is halljuk a rokonérzésnek s az örömeinek hangjait. Hallunk azonban mást is! Azt, hogy nekünk is leg-helyesebb volna úgy tenni, mint a törököknek. Azok a köztünk levő különbségeket nem veszik figyelembe a mi s a törökök helyzetét. Bennünket a kislántant, félelem által erőre kovacsolt gyűlölet vesz körül, mely könnyen válhatik egy ennyire kifosztott s annyi ellenségtől körülvevő országra nézve halálössé. Mi nem követhetjük a török példát már ez oknál fogva sem. Van azonban még egy ok, mely a török kérdést megkülönbözteti a miénktől s mely azt világkérdéssé fejleszti. A török nép vele vallásilag és fajilag rokon népekkel együtt óriási hatalmat képvisel, mellyel számolni kell az ántántnak is. A mohamedán vallásúak között sokkal nagyobb a szolidaritás, mint a más hitűek között s a mohamedán vallás sokkal alkalmasabb az egy célra való egyesítésre, mint akár-melyik keresztény vallás. A nagy háborúban most csak a török nemzet vesz részt, de ha felhangol az elégtelenség tüze a többi elnyomott mohamedánban, akkor a keleti eget vérpirosra festi majd a több százmillió ember lelkeből kiáradó láng. A török kérdés akkor nemcsak Európát, hanem a félvilágot megfogja rendíteni.

Kemál basa győzelmes kardja új reményekre biztat bennünket, szegény magyarokat. A mi harcunkat is vivják ott messze keleten s a török feltámadás talán a mi feltámadásunk is lesz! Nem tudjuk még mit hoz a jövő. Háborút-e, vagy a keserves békét továbbra is. Ha háborút hoz, mi is avval a tudattal kezdhetjük meg a harcot, amivel a törökök: rosszabb sorsra jöhet ránk! A török nemzet vivja továbbra is élet-halálharcát a feltámadásért. Kísérje továbbra is fegyvereiket a szerencse.

G. I.

— Nagy tüntetés Apáthy László temetése alkalmával M. T. I. Csütörtökön este tragikus végű Apáthy László százados temetésének egyes résztvevői fél 7 óra tájban kisebb csoportokban felvonultak a Rákóczi úton és hirtelen hangos tüntetés zaja verte föl a nyugalmat. A tüntetők többféle dalt énekeltek, de leg-sűrűbben az Erger-Bergert. A Rákóczi-útról az Erzsébet-körútra kanyarodtak, ahol még fokozottabb lármával tüntettek. A Newyork-kávéházban igen nagy riadalmat kellett a tüntetés. A bentlevők hanyat-homlok menekültek részben a pincehelyiségbe, részben a kijárat felé. A tüntetők egyrésze innen a Wesselényi-utcába és a Dohány-utcába akartak vonulni, itt azonban már rendőr csapatok helyezkedtek el, mire a tüntetők szétoszlottak. A rendőrség három fiatal embert előállított, azonban a kihallgatás után szabadon bocsátották őket.

TÁVIRAT-TELEFON.

A Magyar Távirati Iroda jelentései.

....

Bánffy külügyminiszter bezzéde a Népszövetség előtt a kisebbségek érdekében.

Genf, szeptember 22. A Journal de Genève Bánffy külügyminiszter a kisebbségek ügyében történt felszólalása alkalmából azt írja, hogy Bánffy őszinte és konciliáns magatartása rokonszenvet váltott ki, amikor először lépett a szónoki emelvényre. Hihető, hogy külügyminiszterünk beszédének meg lesz a maga hatása és az elnyomott magyarság helyzetén is lényegesen könnyítenek.

Singer volt az irányítója a kommunista összeesküvésnek.

Budapest, szept. 23. A rendőrség megállapította, hogy a szociáldemokrata szervezetek menyiben voltak a kommunista szervezkedési mozgalomba beleavatva. A szervezkedés belső és külső munkából állott, amelyet Singer irányított. Singer személyesen oktatta ki az általa kiszemelt egyéneket arra, hogy miként szerezzenek híveket a következő vállalatokra és gondoskodott arról is, hogy a szervezetbe csak a kommunizmus hithű emberei kerüljenek be.

Anglia a „a szabad hajózást” akarja biztosítani.

London, szeptember 22. A Reuter ügynökség arról értesül, hogy az angol kormány a tengerszorosok védelmére tett intézkedéseket szigorúan veszi és semmiszin alatt sem akar ellenségeskedésbe bocsátkozni. Ha azonban a kemális-ták a semleges zónát megtámadják, akkor hadt jöjjön a háború. A helyzet kulcsa tehát Kemál kezében van. Nagybritannia mit sem vár a maga számára és legfőbb célja a tengerszorosok semlegessége és valamennyi ország szabad hajózásának teljes biztosítása. (Mindenesetre igen jellemző ez a pár sor Anglia képmutatására.

Keleten nem fog hirtelen rosszabbra fordulni a helyzet.

London, szept. 22. A lapok abban a körülményben, hogy Lloyd George vidékre utazott és hétfő előtt nem tér vissza, annak a jeit látják, hogy közel Keleten a helyzet nem fog hirtelen rosszabbra fordulni. Hivatalos körökben nagy fontosságot tulajdonítanak annak a konstantinápolyi jelentésnek, hogy a törökök Thrácia tekintetében 48 órán belül közelezi ígéretet követelnek.

Romanones nem hozott levelet Zita királynétől.

Madrid, szeptember 22. A spanyol lapok nagyrésze azt a hírt, hogy Romanones volt spanyol miniszterelnök, aki a napokban Budapestre járt, Zita királyné részéről levelet vitt Bethlen miniszterelnöknek, megcáfolja Romanones budapesti időzése alatt tartózkodott attól, hogy eg. általán szóba is hozza Zita királynét.

Bonberg titkos tanácsos jelentése a császár házasságáról.

Berlin, szeptember 22. A porosz királyi ház meghatalmazott kancellárja, Bonberg, titkos tanácsos a következő értesítést adta ki: Őfelsége a császár elhatározta, hogy újra megházasodik, előreláthatólag november folyamán, amikor is feleségül fogja venni az özvegy Schönaich-Carolath, született Reuss Hermina hercegnőt, az idősebb ágából.

Egy asszony két férfi

a legújabb COURTS MAHLER regény kapható KAKAS ÁGOSTON könyvkereskedésében. Zalaegerszeg. Telefon 131.

Zalaegerszeg rend. tan. város tudatja a szőlőbirtokosokkal és gyümölcsstermelőkkel, hogy **a Központi Szeszfőzdet a huszárlaktanyába helyezte át**

Minden szeszfőzésre alkalmas anyagot, szilvát, barackot, romlott bort, borseprűt vásárol és a legmagasabb napiárban fizet. Érdeklődni lehet az üzemzetőnél. 1-2

Hirdetmény.

Zalaszentlőrinc község közbirtokossága közhírré teszi, hogy korcsmáját 1923 január 1-től 3 egymásután következő évre bérbeadja. Kikéltési ár 5 mm. búza, vagy annak napi árfolyama. Olyan képesített egyének nyujtsák be ajánlataikat, akik egyúttal lehetőleg hentes-mészárosok is. Határidő november 30. Felvilágosítással szolgál Tóth István közbirtokossági elnök. 1-3

Épület és butor-

munkát a legkényesebb igényeknek megfelelőleg készítenek 58-0

Szalay és Dankovits

épület- és műbutor-asztalosok
ZALAEGERSZEG Femegmunkáló telep:
ISKOLAKÖZ 2. SZAM. Ürményi-utca 7.
ÁLLANDÓ KÉSZBUTOR RAKTÁRI

STELLA sütőpor

vanillincukor
pudding por
sálicyl
12-12

Gyár: Budapest, VII. Rottenbiller-u. 46.
Lessive-Phenix mosóporvezérképvelet.

MAGYAR FIAT MŰVEK R. T.

zala- és somogyvármegyei képviselősege.

Nagykanizsai Autóforgalmi R. T.

A Tauril bizományi gumiraktára, autó- és motorbenzin, autó- és hengerolaj árusítása nagyban és kicsinyben. — A D. K. W. kíségitő biciklmotorok eladása, személy- és teherautó, tracteur, motoreke eladás.

Autók garagirozása. Teheráru fuvarozás.

Iroda: Erzsébet-tér. Köztisztviselői barakk-épület. Telefon 359.

Igazgatóság: Fő-ut 8. Bazar-épület. Telefon 356.
Garage: Tárház-utca. Távirati cím: Autóforgalmi. 16-26

TANULÓT

felvesz Gyarmati Vilmos fűszer- és csemegekereskedő Zalaegerszeg. 2-3

A Zalavármegye

egy- számai kaphatók:

Özv. Bugovics Jánosné Rákóczi-utcai dohányárud.
Herváth Ferenc Csányi-utcai dohányárudájában.
Kakas Ágoston könyv- és papirkereskedésében.
Spitzer Hugó Kossuth Lajos-utcai dohányárudájában.
Özv. Vajda Áronné Wlassits-utcai dohányárudájában.
Zsombólyi József újságpavillonjában a Fő-térre.

Hirdetéseket és előfizetéseket felvesz

KAKAS ÁGOSTON KÖNYVNYOMDÁJA

Zalaegerszegen. Telefon 131.

HANGSZEREK. ZONGORÁK. ORAMOFONOK..

Minden hangszert jótállási vállalással. Kir. udvari HANGSZERGYÁR

STERNBERG

Budapest, Rákóczi-ut 60/c. számú saját palotájában

Írja meg azonnal, hogy milyen hangszere van szüksége és mi arról díjtalanul küldünk árajánlatot, ha ezen újságra hivatkozik. Javítandó hangszereit küldje postán gyárunkba, jutányosan újjáalakítjuk. Gramofontulajdonosoknak legújabb hanglemezekről ingyen és bérmentve küldjük műsorjegyzékünket

Kanizsán, Magyar-utcában levő

házaamat három ezer telekkel azonnal eladom. Egy lakás esetleg elfoglalható. — Bruncsics József kereskedő Nagykanizsa, Sugár-ut.

hármaszögöl

Gyümölcs-csomagolóhoz

kitűnően alkalmas

makulatura papir

(régí könyvek) tiszta állapotban, nagyobb tételben is kapható a „Zalavármegye” kiadóhivatalában.

KOTSY JÓZSEF

géperőre berendezett

KOCSIGYÁRTÓ

műhelye ZALASZENTGRÓTON. 14-50

Állandó kész-kocsiraktár. — Gazdasági szerek és minden e szakba vágó munkák készítése. — Javítások és átalakítások mindenkor a legmodernebb kivitelben, a legolcsóbb napi áron.

Ügyes munkásleányt vagy kifutó fiút keres KAKAS ÁGOSTON könyvnyomdája.

Csépítő-
benzin,

Raffinált petroleum,
Motorhengerolaj,

Csépítőgép olaj
Motor olaj 40 0

a legjobb minőségben, a legolcsóbb árban beszerezhető bármily mennyiségben

Binder és Társa

kereskedelmi Zalaegerszeg
irodájában Eötvös-utca 10. sz.

Zalaegerszeg vasuti menetrendje 1922 Junius hó 1-től.

INDULÁS				ÉRKEZÉS			
Óra	Perc	Itova	Csatlakozik	Óra	Perc	Honnan	Csatlakozik
2 04		Sárvár	Budapest keleti pályaudvarra érkezik	15 50	4 29	Zalaszentiván	Nagykanizsáról indul
2 40		Zalaszentiván	Szombathelyre érkezik	5 20	6 48	Zalaszentiván	Szombathelyről
3 11		Zalalövő	Szombathelyre érkezik	7 17	7 26	Zalalövő	
5 24		Zalaszentiván	Nagykanizsára érkezik	7 45	7 33	Rédics	
6 53		Zalaszentiván	Szombathelyre érkezik	9 07	8 32	Zalaszentiván	Nagykanizsáról
7 35		Rédics		9 24	9 24	Celldömölk	Budapest keleti pályaudvarról
7 53		Celldömölk	Győrbe érkezik. 1720. Bpest keleti pu. gyors érkezik	20 40	13 23	Zalaszentiván	Szombathelyről gyors
11 38		Zalaszentiván	Nagykanizsára érkezik (gyors)	13 42	16 23	Zalaszentiván	Nagykanizsáról (gy.) 1344. Szombathelyről (sz.)
13 02		Rédics		16 26	16 26	Rédics	
13 44		Zalaszentiván	Szombathelyre érkezik (gy.) 1541. Nkanizsára érkezik	17 15	18 40	Zalalövő	Budapest keleti pályaudvarról gyors
14 41		Zalalövő	Körmentre érkezik (kedd, csütörtök, szombat)	21 20	18 39	Sárvár	Szombathelyről
15 43		Celldömölk	Győrbe érkezik. 250. Bpest keleti pályaudvarra	8 20	19 02	Zalaszentiván	Nagykanizsáról
17 10		Zalaszentiván	Szombathelyre érkezik	19 56	20 14	Celldömölk	Budapest keleti pályaudvarról
21 08		Zalaszentiván	Nagykanizsára érkezik	23 50	23 11	Zalaszentiván	Szombathelyről

HA UTAZIK, legkényelmesebben a **menetjegyirodában** válthatja meg jegyét akár két nappal előre is. — Visuin mérsékelt díjazás mellett a következő államokba szereztetik meg: Németország, Olaszország, Svájc, Francia- és Csehországba.

Nyomatott Tahy R. utóda Kakas Ágoston könyvnyomdájaiban Zalaegerszegen. Telefon 131. szám

ZALAVÁRMEGYE

Felelős szerkesztő: **BORBÉLY GYÖRGY**
Lapkiadóháza: „Zalavármegye” lapkiadóháza

TÁRSADALMI ÉS POLITIKAI LAP
MAGYARORSZÁGI HETENKÉNT HÁROMSZOR.
Előfizetés: évente 180 K. Egyenlő részletekben 6 K.

Szerkesztőség Kisfaludy-n. 8. Telefon 162 sz.
Kiadóhivatal Széchenyi-tér 5. Telefon 131 sz.

Főiskolai hallgatók felvétele a m. kir. honvédségbe.

Az új tanév közeledtével súlyos gondot okoz főként a középosztályba tartozó szülőknek, hogy középiskolát végzett fiaiknak további neveltetéséről miként gondoskodjanak. A mai megélhetési viszonyok mellett bizony a középiskola elvégzése is nagy áldozatokat kíván meg a szülőktől, a tanulmányoknak valamely főiskolán való folytatása pedig úgy szólván legyőzhetetlen nehézségek elé állítja a középosztálybeli szülőket. Elég itt csupán a lakáskérdésre és a ruházatkérdésre utalni, az élelmezésről ne is beszéljünk. Van ugyan számtalan diákjóléti intézményünk, azonban korlátolt anyagi erejük miatt azoknak működése aránylag szűk térre szorulhat. Nem egy szülő kénytelen ilyen körülmények között azzal a gondolattal foglalkozni, hogy eredeti terveit, szép reményeit félre téve, fiának további taníttatásáról lemondjon, s őt valamely gyakorlati pályára adja.

Bámulatos, hogy a szülők eme gondolatait közepette a további taníttatásnak egy kínáló végzetlenül előnyös módjára nem gondolnak. Közérdeket szolgálunk tehát akkor, amidőn a szülők figyelmét erre a nevelésre felhívjuk.

Az önkéntes jelentkezési rendszernek a m. kir. honvédség kiegészítési rendszerétől való bevezetésével hadvezetésünk kiválóan derék főiskolai ifjúságunknak a katonai szolgálatra való vállalkozására módot kíván nyújtani, az intelligencia nehéz helyzetét is méltányolva érdekes újítást hozott be a főiskolai hallgatók katonai szolgálata tekintetében. Nevezetesen lehetővé tette, hogy a katonai szolgálatra jelentkező főiskolai hallgatók főiskolai tanulmányaikat katonai szolgálatauk tartama alatt szabályszerűen folytathassák, az előadásokat rendszeresen látogathassák, a tanulásra számukra idő adassék és vizsgáikat az előírt időben letelhessék.

A katonai szolgálatra jelentkezett főiskolai hallgató ily módon egy időben katonai is és diák is, két kötelesség járul ugyan rá, de két előnnyel is jár állapota. A katona diáknak nincsenek anyagi gondjai, nemcsak hogy teljes ellátásban részesül, hanem még a rendes katonai illetményeket is megkapja épúgy, mint a másik katona, s e mellett tanulmányait akadálytalanul, sőt teljesen gondtalanul folytathatja.

Ez az a végzetlenül előnyös neveltetési mód a középosztály fiai számára, amelyre nem lehet eléggé az érdekeltek figyelmét felhívni, mert a honvédség létszáma a folyó év tavaszán tartott toborzás alkalmával nem volt teljesen fedezhető, másrészt az időközökben keletkező hiá-

nyok a békeszerződés értelmében szintén pótolhatók s így a honvédség számára való toborzás jelenleg is folyamatban van, tehát ma is fennáll a lehetősége annak, hogy a főiskolai hallgatók a honvédségbe belépjenek.

Természetesen mint minden újítás, ez a rendszer sem volt minden zökkenés nélkül az életbe átültethető. Eleinte több irányban folytak a kísérletezések. Az első kísérlet az volt, hogy a katonai szolgálatra vállalkozott főiskolai hallgatók az első katonai kiképzésben is tanulmányaik folytatása mellett részesüljenek. Ez a kísérlet nem vált be, sem a tanulmányi, sem a katonai érdekeket nem lehetett kielégíteni. Ép így el kellett ejteni a középiskolai tanulóknak ugyanily feltételek mellett való felvételét is. A középiskolai tanulmányi renddel a katonai szolgálat semmiképpen sem egyeztethető össze. A kísérletezések során azonban immár sikerült a megfelelő megoldást megtalálni.

Most már csak érettségi telt, s tanulmányaikat valamely főiskolán folytatni kívánó ifjak vétetnek fel katonai szolgálatra azzal a feltétellel, hogy a belépéstől számított egy éven át kizárólag katonai kiképzésben részesülnek, s az egy év leteltével azután a katonai szolgálatauk további folyama alatt beiratkozhatnak a választott főiskolába, rendszeresen látogathatják az előadásokat, elegendő idő biztosított számukra a tanuláshoz és szabályszerűen letelhetik az előírt vizsgákat, katonai szolgálataikat pedig csak szabad idejükben és a főiskolai szünidők alatt teljesítenek, úgy, hogy az előírt 6 évi tényleges katonai szolgálat alatt tanulmányaikat teljesen befejezhetik és összes vizsgáikat letelhetik. Emellett a rendszer mellett ugyan az ifjak látszólag egy évet veszítenek, ha azonban figyelembe vesszük, hogy ennek az egy évnek az árán a tanulmányoknak minden gondtól mentesen való befejezése biztosítható, hogy a katonai szolgálat a test fejlődése és az egészség szempontjából mily előnyöket jelent, s végül, hogy a katona főiskolai hallgatók tanulmányaikat állandó ellenőrzés mellett végzik, — a katonai parancsnokok ellenőrizni fogják, hogy a katona diákok az előadásokat rendszeresen látogassák s tényleg tanuljanak is, — a rendszer eléggé meg nem becsülhető előnyei lépnek előtérbe, s azok mellett ez a látszólagos hátrány teljesen eltörlődik.

Amidőn erre a neveltetési módra a szülők figyelmét felhívjuk, egyúttal utalunk arra, hogy a m. kir. honvédségbe való felvétel feltételei bármely járási főszerbírónál, városi polgármesternél, vagy katonai parancsnokságnál megtudhatók.

Egy pár szó a török helyzetről.

Azon kérdés-komplexum, amelyet a törökök győzelmes előnyomulása előidézt, annyira kuszált és ellentétes megvilágításban került a publikum elé, hogy a legtöbb lapolvasó érthetetlen kaoszunk látja. A kérdés a következő képet mutatja: Angliának szüksége van a Bosporusra, amit egy második Gibraltár gyanánt szeretne birtokolni s ez csak akkor lehetséges, ha vagy egy vazallusnak birtokában van, vagy egy olyan nemzetközi szövetség teszi rá a kezét, amelynek Anglia diktál. Ezt a célt Anglia félig elérte, mert Konstantinápoly az antant-szövetség fennhatósága alatt állott. Franciaországnak nem volt érdeke, hogy Anglia legyen a Bosporuson és miután maga nem léphetett fel a szövetségese ellen, támogatta a török nacionalistákat, akiknek a főváros visszacszerzése nemzeti kérdéssé vált. Anglia viszont a törökök ellen Görögországot tolta előtérbe. A görög hadsereg Ázsiában vereséget szenvedett és a törökök útja Konstantinápolyig nyitva áll és már el is érték a semleges zóna első határát. Ez ennek a kérdésnek első fázisa. A második a következő volt: Anglia látva a görögök vereségét, antantkérdést akart csinálni Konstantinápoly kérdéséből. Franciaországot és Olaszországot elsősorban, másodsorban Romániát és Szerbiát akarta rávenni erre, hogy vele együtt megállítsák Törökországot egységes diplomáciai fellépéssel és csapataiknak közös demonstrációjával. Ez a kérése Angliának logikus volt, mert hiszen a sévresi békét, amelyben a győztesek Törökország sorsa felől határoztak, együtt csinálták. Franciaország Angliának kossarat adott, nem lévén érdeke Angliát keleti politikájában erősíteni. Olaszország ugyanezt tette, mert hiszen az angolok támogatása egyszersmind Görögország támogatását jelentette volna, amely Görögországnak az Égei és Földközi tengeren Olaszország régi riválisa. A két nagyhatalom annyira ment, hogy csapataiknak Konstantinápolyból való visszarendeléséről kezdtek tárgyalni. Románia nem mozdulhatott, mert Kemal szövetséget kötött a bolsevistákkal, mert számolt Románia esetleges jámadó lépésével. Kemal politikájának ez volt egyik legügyesebb sakkhúzója. Jugoszlávia pedig mindezeket látva, nem mozdulhatott annál kevésbé, nehogy az amúgy is éles olasz jugoszláv helyzetet még jobban kiélezze. Ez az események második fázisa, melyből megállapítható Anglia teljes diplomáciai veresége. A harmadik fázis most kezdődik. Anglia nem lesz abban a helyzetben, hogy a törököknek fegyveresen ellentálljon, mert ez számára keleten a mohamedán szent háborút jelenti. Így Kemalnak nem is kell majd erőszakkal átkelni a Bosporuson, hogy Thraciára vonatkozó igényeit érvényesíthesse, mert a mai helyzet következtében ezt már diplomáciai úton is megkaphatja. Az európai Törökország visszaállítása pedig számunkra igen örvendetes, mert egyrészt Románia, másrészt Jugoszlávia délfelé olyan helyzetbe kerülnek, ami az ő szempontjukból kívánatosnak éppen nem mondható.

TÁVIRAT-TELEFON.

A Magyar Távirati Iroda jelentései.

Új politikai alakulások várhatók.

Bpest, szept. 25. A politikai eseménytelenség változatlan. A keresztény koncentráció szervezkedésében újabb fázisról nem lehet beszélni. A kormánypárt szerda esti értekezletén szóba kerül a keresztény koncentráció ügye és politikai körökben ezen az értekezleten nagyarányú csatlakozásra számítanak. Egyik esti lap egy új agrár-demokrata pártalakulásról ír, amelynek megalakítása iránt már napok óta folynak a tanácskozások a fővárosban időző képviselők között. Ez az új párt elsősorban a pártönkivüli elemek csatlakozására számít. Érdeklődünk politikai körökben, ahol eonek a mozgalomnak semmi jelentőséget nem tulajdonítanak. Általános az a vélemény, hogy a magyar közönséget ma már semmiféle új pártalakulás nem érdekli, csak a gazdasági problémák iránt érdeklődik és gazdasági téren eredményes keresztény politikát akar látni, ezt pedig új pártalakulásokkal elérni nem lehet. A kormánypárt egyik vezető politikusa a tervbe vett új pártalakulásról a következőket mondotta munkatársunknak: Azoknak, akik ezt a pártot szervezni akarják, nincs oly gyökerük a földművelő nép körében, hogy egy ilyen pártot sikeresen megszervezhessenek. A földművelő népnek igazi vezetői úgy a nagybirtokosok, mint a kisbirtokosok és a földműves elemek részéről nagyjából a kormánypártban foglalnak helyet. Ezek olyan preszliást szereztek az agrármozgalmak terén, hogy nélkülük és ellenük agrár politikát folytatni nem lehet. A pártönkivüli levő agráriusok pedig minden tekintetben annyira különböző felfogásúak, hogy egyáltalában nem tudnának egy homogén pártban csoportosulni.

Münchenben nagy gyűlést tartottak a monarchisták.

Bécs, szeptember 25. Münchenben szeptember 15-18-ig nemzetközi monarchista kongresszust tartottak, amelyen körülbelül 60 delegátus vett részt német, orosz, francia cseh, magyar, lengyel, osztrák, Jugoszlávia és Portugália részéről. A kongresszus állandó nemzetközi bizottságot küldött ki a monarchista ügyek figyelemmel kísérésére. Annak elnökévé Hoynigg Kunót, az ismert osztrák monarchistát választották. A delegátusok a régi uralkodó családok visszahelyezését követelték. A monarchista utódállamok képviselői valamennyien IV. Károly legidősebb fia, Ottó mellett szavaztak. Csak a lengyelek jelölték a lengyel trónra más Habsburg herceget és a cseh oldalról az a kívánság nyilvánult meg, hogy Csehország trónját Hohenberg Miksa, Ferenc Ferdinánd fia foglalja el. Végeredményben abban egyeztek meg, hogy az összes utódállamoknak monarchista feladata, hogy elérjék a Habsburg-restaurációt és a különböző államokból Ausztriai Egyesült Államokat alkotassanak. (Hm!)

A Népszövetség ez évi költségvetése 24.840,000 arany frank.

Genf, szept. 25. A Népszövetség 4-ik bizottsága egy hétnél tovább tartó tanácskozás után, amelyen valamennyi szónok rámutatott a legnagyobb takarékoság szükségességére, a népszövetség költségvetését határozatban elfogadták. A költségvetés, 514,102 arany frank törlése után még mindig 24.840,000 arany frank kiadást tüntet fel. A bizottság ezután megkezdte a költségvetés tárgyalását, amely ez évi népszövetségi gyűlés részéről elhatározott vagy ezután elhatározandó új akcióra egy millió arany frankot irányoz elő.

Súlyos a helyzet Ausztriában az indexszámok miatt.

Bécs, szeptember 25. Ausztria, különösen Bécs, jelenleg igen súlyos válság előtt áll, amelyet a teljes indexnek a munkások által követelt kifizetése idézett elő. Különösen válságos a helyzet a fémmunkásoknál. A munkaadók kijelentették, hogy képtelenek a teljes indexet megadni, de készek annak 50 százalékát, esetleg a kisebb munkabérű osztályok számára többet is megadni. Ma azok a munkás kategóriák, amelyeknek hetibére már most 180 ezer koronát tesz ki, több emelésben részesülnék és azok, akiknek hetibére 700 ezer K-t tesz ki, béremelést nem kapnak. Ha nem sikerül hamarosan megegyezésre jutni, újabb sztrájkokkal kell számolni.

Jól működik a Devizaközpont.

Budapest, szept. 25. A Devizaközpont céltudatos és minden nehézséget leküzdő vezetése mellett, teljes mértékben 100 százalékig kielégíti az összes igényeket. A kiutalt összegek az elmúlt hó folyamán szinte horribilis nagyságúak, sőt még ma is egyre szaporodnak. A liberális sajtóval egyidejűleg a kereskedők és a bankok koncentrikus támadásra indultak a Központ ellen. Számos oly kereskedő is jelentett be valutára való igényt, akiknek valóban arra nem is volt szükségük. Számoltak azzal, hogy a Devizaközpont kérésüket úgysem tudja teljesíteni. De másképp történt. Az igénylések meghallgatására találtak, ami az illető urakat igen nagy zavarba hozta. Erre vall az a körülmény, hogy az utóbbi héten számos kereskedő visszavonta valutaigénylését.

Újból a csanaki zóna területén tartózkodtak a törökök.

London, szept. 25. Gépfegyveres felszabadított lovas haderők jelentek meg újból a csanaki zóna területén. Az angol főmegbízott felkérte Kemál basát, hogy adja ki a visszavonulásra a parancsot.

A törökök békéltetéseiről tárgyal az antant.

London, szept. 25. A kemálisták képviselője kijelentette, hogy a szövetségesek közlése alapul szolgálhat a további tárgyalásokra. Hozzáadték azonban, hogy a Márványtenger szorosainak és Thráciának demilitarizálására vonatkozó határozat nem egyeztetendő össze a török szüvenítés teljes érvényével és a törökök ragaszkodnak ahhoz, hogy a tengerszorosokra vonatkozó határozatok kérdésében valamennyi tengerparti államot meg kell hallgatni. Hozzáadték továbbá, hogyha a szövetségek beszüntetik csapatmozdulataikat, akkor a törökök is megteszik azt.

HIREK.

Naptár.

Szerda, szeptember 27. Adolf VI.

Csilltörök, szeptember 28. Mihály I.

— Ghyllányi Imre temetése. Ghyllányi Imre báró, volt földművelésügyi, minisztert, tegnap délután temették el sashalmi birtokán. A temetésen igen nagy számban vettek részt az elhunyt rokonai, tisztelői és barátai. A gyászszertartást Révész hatvani lelkész végezte nagy segédlettel.

— Áthelyezések. A vallás és közoktatásügyi miniszter a következő áll. elemi iskolai tanítókat helyezte át: Szabados Jánost Győről Egyedutárra, Hegedüs Ferencet Rédicről Keréktelekre, Horváth Lajost Csorvásról a zalaegerszegi pénzügyigazgatósághoz, özv. Szabóné-Mátis Lenkét Keszthelyről a zalaegerszegi pénzügyigazgatósághoz helyezte át.

— Nyugdíjazás. A vall. és közokt. miniszter dr. Kiss Lajosné, Schwarzleitner Kornéliát, nagykanizsai all. polgáriiskolai tanítónőt nyugdíjazta.

— Az Aranykönyvbe ma tizenhatodiknak beírta a nevét Binder Rezső 1000 koronával. Rendre, apránként, lassan bár, de indul a gépezet, s ha egyszer lendületet vesz, majd rohamos lesz a járása... Avagy talán csak a képzeletünk játszik?

— Az erdélyiek társasága a Csány szoborért. Újabb társadalmunknak az a része, mely a menekültekből telik ki, főleg sz erdélyi menekültekből, hetenként egyszer össze szokott gyülekezni a Baross vendéglő kertjében, hogy ott legalább egymás között elpanaszolgassák sorsukat a az életnek gyors változóságait és hogy el ne felejtsek az összetartozandóságot. A menekültek sokaságából mintegy huszanharmincan rendszeren össze szoktak jönni e társaságba, melybe tartoznak természetesen a nem menekült, előbb kiköltözött erdélyiek is. Egy pár nevet közölök föl is említelnünk: Cziko János törvényszéki elnök, Dr. Kiss Dénes kir. főügyész, Szakáts Gyula p. ú. igazgató, miniszteri tanácsos, Lázár Örnagy, Dr. Demeter György árvaszéki elnök, Szalmáry Albert, Dr. Szász Gerő, Gaspár Bíró, Dr. Szőke Benedek, Deák Albert, Dr. Bittermann Gyula, Molnár Szilárd, Egly József töerdőmérnök, Dr. Gyuri Mihály, Páll Kálmán, Vitéz Szűcs Kálmán, Gergely Dénes, Tőkés Béla, Laszkaráthy Jenő, Fülöp Károly stb természetesen a hozzájuk tartozó hölgyekkel együtt; a nem menekülték közül Borbély György, Suszter Oszkár, Vogel Richárd, sőt tiszteletbeli tag a zalai Marton Boldizsár, aki nagy tiszteletben tartja az erdélyi kulturát. Ez az erdélyi társaság elhatározta, hogy gyászemlék ünnepélyt tart az aradi vértanúknak és Csányi László vértanúnak halála emlékére október 9-én este 8 órakor a mozi helyiségében s a hírlapok-utján meghívja erre a városnak és vidékének hazafias közönségét, mely emléknapp alkalmával belépő díjul tetszés szerinti adományokat szed s azt a Csány szobor alapra adja s egyuttal szándékszik a társaság beírni nevét az Aranykönyvbe; Csány Lászlóhoz ugyanis az erdélyiek is kötik magukat, mert Csány László az előbbi zivataros 49-es időben Erdélynek is kormánybiztosa volt. Így hálát is rónak le.

— A karácsonyi iparkiállítás. Az Ipartestület által rendezendő karácsonyi vásárral egybekötött kiállításra az előkészületek nagyban folynak. A jelek szerint a kiállítás igen egyszerű lesz. Majdnem az összes helybeli iparosok fognak kisebb-nagyobb tárgyakat kiállítani.

— Megállapították a kenyérsütés árát. A zalaegerszegi árvizsgáló bizottság az árak folytonos emelkedésére való tekintettel a kenyérsütés díját, további intézkedésig kilogrammonként 3 koronában állapította meg. A határozat ellen 3 napon belül felebbezni lehet. A pékmesterek a lemért kenyér súlyáról blokkot tartoznak adni az illetőknek, nehogy visszaélés történhessék.

— Ujra emelik a vasuti tarifát? Gazdasági körökben híre jár, hogy az államvasutak személy és teherszállító tarifáját újra fel akarják emelni. Erre egyrészt az üzemi költségeknek jelentékeny megdrágulása adott okot, másrészt, hogy a közép-európai államok valamennyien október 10-ike és 30-ika között újból 50—100 százalékkal fogják emelni a vasuti tarifát. Erre egyébként a berni egyezmény is befolyással van, amely kimondja, hogy a díjtételeknek az egyes államokban összhangban kell lenniök, hogy nagyobb eltérések ne legyenek.

— Aranybulla emlékünnepe. Hétszáz évvel ezelőtt adta ki II. Endre magyar király Székesfehérváron az aranybullát, mely azért is híres alkotmánybiztosíték, mert e nemből Európa-szerte csak az angolok előzték meg a „magna charta“-val. Székesfehérvár város közönsége október hó 15-én nagyméretű kéretekben ünnepli meg a hétszázados évfordulót.

— Lakbér túlkövetelés miatt elítélt háztulajdonos. Komlós M. Miksa háztulajdonos egy olyan lakásért, amelynek év. bére 1920. február havában 360 korona volt, a f. évi augusztus 1-én 10 000 koronát követelt. Bérője hajlandó lett volna 5.000 korona évi bért fizetni s a negyedévre járó 1250 koronát fel is ajánlotta neki Komlós azonban ragaszkodott 10.000 koronás bérköveteléséhez s a felajánlott 1250 koronát nem fogadta el. Erre a bérő a 1250 koronát bírói letétbe helyezte, kérvénnyel fordult a járásbíróshoz a bérösszegének megállapítása iránt, de egyúttal feljelentést is tett Komlós ellen a rendőrkapitányságnál bérdrágítás kihágása miatt. A büntető bíróság Komlóst az eljárás lefolytatása és helyszíni szemle megtartása után 15 napi elzárásra és 2000 korona pénzbüntetésre ítélte. Vádlott az ítélet ellen felebbezést jelentett be.

— Hogy drágítják a tojást? Felhívjuk az illetékes tényezők figyelmét a tojással üzdött játékokra. Ugyanis bizonyos egyének a város szélén megfogják a piacra tojásthozó falusiakat és 30 koronáért a legnagyobb lételeket is azonnal megveszik. Mire azután a tojás beér a városba, már 32 korona darabja, mint az tegnap is megtörtént. (Ma persze már ennyiért sem lehet kapni!)

Mégis csak tűrhetetlen állapot, hogy a piócahad, aki a háború alatt (no, meg utána is,) teleszívta magát milliódokkal, most megint a tömeg bőrére hizlalja zsíros vastag poltrókat. Reméljük, az illetékes hatóság rendet fog teremteni e szemérmellen árdrágítók között és egyiket másikat Zalaegerszeg speciális üdülőhelyén a Táborban helyezi el nagyobb biztonságba.

— Azok a zalaegerszegi járdák. (Levél a szerkesztőhöz.) Tisztelt Szerkesztő Úr! Fáj a lábam Szerkesztő úr. Tudom erre azt tetszik gondolni: na már a lábfájást is ki kell szerkeszteni? Igen ám de ki is törhettem volna és tetszik tudni „szellemi munkás“ létemre még tyukszemvágásra sem futja, hát még lábtörésre... Pedig megtörténhetik velem, noha már túl vagyok azon a koron, mikor egy — bogár szemért — kerítést szoktak átugorni. Amde Egerszegen ez megtörténhetik velem az utcán is és — Önnel is tisztelt olvasó. T. i. tegnap a vármegyeház sarkán beleléptem egy gödörbe. Szerencse, hogy lassan mentem, mert különben nagyobb baj érhetett volna. Tessék elképzelni Szerkesztő Úr, ha szaladtam volna... Már pedig arra sok iskolás fiút láttam futni, szaladni. Csoda, hogy még nem történt ott semmi baleset. Nem különb a „járda“, a Kisfaludy és Wlassics-utca sarkán. Azután tessék megnézni — minden lábnak kínálkozó lyuk van ott a hidon. — Vajjon nincs a városnak egy talicska homokja, hiszen egyelőre az is jó pótszer lenne. A pótlásokat pedig már ugyan csak nem szoktuk észrevenni.

— A Máv. forgalomba helyezi a IV. osztályú vasúti kocsikat. A Máv. legújabb árutarifájában már föl vannak tüntetve a IV. kocsiosztály tarifái. A IV. osztályú kocsikat azonban technikai okokból mindezideig nem hozták forgalomba. Mint értesülünk, a Máv. igazgatósága most azzal a tervvel foglalkozik, hogy forgalomba helyezi a IV. osztályú kocsikat. Az eddigi terv szerint egy waggonba lócákat szerelnek föl, kályhát állítanak bele és kész lesz a IV. osztály.

— A megyei gazdasági egyesületek értekezlete. Szeptember 30-án Budapesten (Köztelek-u. 8 sz. alatt) értekezletet tartanak a vármegyei gazdasági egyesületek, mely alkalommal a földreform végrehajtásával foglalkoznak.

— Ujra hitelesít a jugoszláv követség. A szerb-horvát-szlovén királyság követsége közli, hogy holnaptól kezdve a hitelesítéseket ismét a követség Andrassy-ut 14. számú helyiségében fogja elintézni, még pedig ünnep- és vasárnap kivételével naponta 12—13 óra között. A kérvényekért 3. a hitelesítésekért pedig 10 arany dinár illetéket kell fizetni. Egy arany dinár jelenleg 440 magyar korona.

— Rendőrökfe van szüksége Magyarországnak. A magyar kormány felhívja a magyar állampolgárságu, katonaviselt, büntetlen előéletű, szolgálatra alkalmas egyéneket, hogy jelentkezzenek rendőri szolgálatra. A rendőrségi illetmények biztosítják a tisztességes megélhetést. Nőtlen őrszemélyzeti tagok illetményei: Próbaidős rendőr egy havi illetménye szolgálatbalépés napjától a második hónap végéig 5276 K. Próbaidős rendőr egy havi illetménye a harmadik hónaptól a hatodik hónap végéig 5376 K. Ideiglenes rendőr egy havi illetménye a hetedik hónaptól az első év végéig 5476 K. Ideiglenes rendőr egy havi illetménye a második év első napjától a második év végéig 5576 K. Rendőr egy havi illetménye a harmadik év első napjától az ötödik év végéig 6416 K. Őrmester egy havi illetménye a hetedik év első napjától a nyolcadik év végéig 6796 K. Törzsőrmester egy havi illetménye a kilencedik év első napjától a tizedik év végéig 7146 K. Főtörzsőrmester egy havi illetménye 11 év első napjától kezdődőleg 7296 K. III. osztályú felügyelőhelyettes egy havi illetménye 7811 K. II. osztályú felügyelőhelyettes egy havi illetménye 7911 K. I. osztályú felügyelőhelyettes egy havi illetménye 8111 K. A nős rendőrök ezen kívül a családtagok után az ételmezési adagváltás felét és családi pótlékot kapnak, ami egy családtag után havi 1580 koronát tesz. Ezenfelül a nős őrszemélyzeti tag lakáspénze, a nőtlen őrszemélyzeti tag lakáspénzének kétszerese. Az összes rendőrök saját személyük után természetben és teljesen ingyen felsőruha, lábbeli és fehérnemű ellátásban, továbbá úgy ők, mint családtagjaik után kedvezményes lizstellátásban részesülnek.

— Dohánygyártmányok árjegyzéke. A hivatalos lap szept. 24-iki száma közli az általános forgalomban lévő dohánygyártmányok új árjegyzékét, mely szeptember 24-től érvényes. Eszerint a trafik megint drágább lett és pedig 100—110 százalékkal. Az új trafikárak: Regalltas 25 K, Operas 17 K, Kuba 16 K, Portorico 10 K, Cigarillosz és Rövidszivar 7—7 K, Pannonia 3 K, Nilus 6 K, Memphis 5 K, Miriam 3 K 20 fill., Király 3 K 20 fill., Hölgy 3 K, Hercegovina 2 K 20 fill., Simphonia 1 K 80 fill., Duna és Dráma 1—1 K, Magyar 75 fillér, Dohány: finom hercegovinai 38 K, középfinom török 26 K, középfinom pipadohány 11 K, kapadáhány 9 K, magyar pipadohány 7 K, Delice és Levant szivarka 3 K.

Egy asszony két férfi

a legújabb COURTS MAHLER regény kapható KAKAS ÁGOSTON könyvkereskedésében, Zalaegerszeg. Telefon 131.

GAZDASÁG.

A vetőmag csávázásáról.

Mivel igen sok gazdaságban még mindig rendszeresen nem csávazzák a vetőmagot, ebből az egyes gazdának s az országnak óriási anyagi károsodása van. Pedig úgy a tudományos kutatás, mint a gyakorlati élet rég bizonyosságot tett a csávázásnak szükséges voltáról.

Az üszögbetegség nemcsak az őszi időszakban fertőzi a kikelő csiranövényt, hanem tavasszal is, sőt sokkal nagyobb mértékben fertőz tavasszal, mert a tavaszi csapadékos és jóval melegebb időjárás mellett az üszöggomba szaporodásának és tenyészetének minden tekintetben megfelelőbb viszonyokat talál. Ennélfogva igen fontos úgy a tavaszi, mint az őszi vetőmag csávázása.

A folyó évi statisztikai kimutatás szerint a csonkaország búzával bevetett területe 2.007.378 kat. holdat tett ki. Ezen terület holdanként 6.20 q átlagtermés mellett 12.445.743 buza-termést hozott. Ha most kat. holdanként csak 5% üszöggárt számítunk (pedig igen sok gazdaságban a 13—30%-ot is meghaladja) úgy az esetben is kat. holdanként 0.34 q termés-csökkenés mellett 2.007.378 kat. holdon már 622.287 a termés-csökkenés. A mai 7.600 koronás buzaár mellett tehát több mint 5 milliárd korona az országnak az üszögbetegségből eredő károsodása csak búzából. Ezen számszerű adat alapján minden előre látó, józan gondolkodású gazdának be kell látnia a csávázásnak igen nagyfokú jelentőségét s remélhetően ép úgy védekezik ezen kicsinységével is jelentéktelennek látszó, de annál veszedelmesebb ellenség ellen, mintha egy ellenséges szándéku ország támadásával szemben tenné. Egyszer már mi is tanulhatnánk a más kárából.

A múlt év őszen, különösen a kötöttégb talaju gazdaságok a tartós nyári szárazságból kifolyólag, a rendkívül hantos talajmunkák miatt, nem voltak képesek az őszi vetéseket elvégezni, úgy hogy az ország jórésében a tavaszi vetésre szorítottak. Elmaradhatatlan fontosságú tehát a tavasz folyamán is a vetőmag csávázása, pácolása, sőt még fokozottabb gondossággal kell azt végrehajtani, mint az őszi csávázást, miután a gabonaüszög fertőzési lehetősége a tavaszi időszakban sokkal nagyobb-mérvű az őszi fertőzésnél. Különös nagy gondossággal kell a csávázást a jelen körülmények között végezni, mivel az utóbbi években, sok nagyobb és szórványosan a kisgazdák kivételével a legtöbb gazdaság egyáltalán nem csávazza a vetőmagját. Ennek pedig úgy az egyes gazda és gazdaság, mint végeredményben az ország is óriási károsodását látja. Csak a folyó gazdasági évben tisztán buzaüszög kártétele folytán minden búzával bevetett kat. holdra csak 5% üszöggártételel számítva, — amint fentebb írtuk — a beálló termés-csökkenés 622.287 q ami a mai 7600 koronás buzaár mellett mintegy ötmilliárd korona kár s ez az egész ország közzgazdaságát érinti.

Ezen néhány adat elég világosan tárja a gazdák elé, hogy úgy az őszi, mint a tavaszi vetőmag csávázását rendkívül komolyan fogják fel és lelkiismeretesen is hajtsák végre, legfőként a saját jól felfogott érdekükben.

A szakkérdésekben a m. kir. Növényélet és Körtani állomás Budapest, II. Debrői-ut 17., a növényvédekező szerek beszerzésére és használatára vonatkozólag pedig a m. kir. Földművelésügyi Ministerium Gyógy és Ipari Növény Forgalmi Irodája növényvédekező osztálya (Budapest, IX. Lónyai-utca 7.) ad meg minden felvilágosítást.

KÖZGAZDASÁG ÉS PÉNZÜGY.

Budapest, 1922 szeptember 26.

A budapesti deviza-központ hivatalos árjegyzései.

Amsterdam	970	Prága	78
London	11125	Stockholm	663
Newyork	2500	Sweiz	470
Berlin	190	Bécs	310
Milano	105	Zágráb	780
Páris	190	Varsó	0.34

Zürichben:

Szept. 23.	Szept. 26.
------------	------------

a magyar korona	0.21 1/2	0.21 1/2
az osztrák korona	0.0 3/4	0.0 3/4
az osztr. bélyegz. bankjegy	0.0 7/8	0.0 7/8

Budapesti tőzsde.

Valuták:

	Szept. 23.		Szept. 26.	
	kor.	fill.	kor.	fill.
Napoleon	9400	—	9400	—
Font	11125	—	11125	—
Dollár	2500	—	2500	—
Francia frank	190	—	190	—
Lengyel márka	—	38	—	34
Márka	190	—	1	90
Lira	105	—	105	—
Leu	15	25	15	50
Cseh korona	75	—	78	—
Dinár	32	—	31	20
Svájci frank	470	—	470	—
Osztrák kor.	—	3.05	—	3.10

Terményjelentés.

Budapest, 1922 szeptember 26.

	Szept. 23.		Szept. 26.	
	Kor.	Kor.	Kor.	Kor.
Búza	10050	10150		
Rozs	7250	7200		
Árpa	6800	6850		
Zab	6700	6650		
Tengeri				
Korpa	5000			
Repce	15000	5000		
Köles		16000		

Gyümölcs csomagolásra alkalmas
tisztá, használható állapotban levő 1-2

cukros ládákat

nagy mennyiségben elad Csontos János
irodája Székesfehérvár, Malom-utca 12.

Hirdetmény.

Zalaszentlőrinc község közbirtokossága
közhírré teszi, hogy korcsmáját 1923
január 1-től 3 egymásután következő
évre bérbeadja. Kikiáltási ár 5 mm. búza,
vagy annak napi árfolyama. Olyan képe-
sített egyének nyújtsák be ajánlataikat,
akik egyúttal lehetőleg hentes-mészárosok
is. Határidő november 30. Felvilágosí-
tással szolgál Tóth István közbirtokossági
elnök 2-3

Zalaegerszeg rend. tan. város tudatja a szőlő-
birtokosokkal és gyümölcstermelőkkel, hogy
a Központi Szeszfőzdét
a huszárlaktanyába helyezte át

Minden szeszfőzésre alkalmas anyagot, szilvát,
barackot, romlott bort, borseprűt vásárol és a
legmagasabb napiárban fizet. — Érdeklődni
lehet az üzemvezetőnél. 2-2

Sürgősen eladó: 1 darab
szecskavágó
8500 koronáért és 1 darab
800-as gőzcséplőgarnitúra
300,000 K-áért. Herczeg
János Nagypapornak. 1-2

Hirdessen a Zalavármegyében

A Zalavármegye

egyes számai kaphatók:

Özv. Hugovics Jánosné Rakóczi-utcai dohányrud.
Horváth Ferenc Csányi-utcai dohányrudájában,
Kakas Ágoston könyv- és papirkereskedésben,
Spitzer Hugó Kossuth Lajos-utcai dohányrudájában,
Özv. Vajda Áronné Wlassits-utcai dohányrudájában,
Zsombólyi József újságpavilonjában a Fő-téren.

Hirdetéseket és előfizetéseket felvesz

KAKAS ÁGOSTON KÖNYVNYOMDÁJA

Zalaegerszegen. Telefon 131.

Épület és butor-

munkát a legkényesebb igényeknek
megfelelően készítenek 59-0

Szalay és Dankovits
épület- és műbutor-asztalosok

ZALAEGERSZEG Farnegmunkáló telep:
ISKOLAKÖZ 2. SZÁM. Ürményi-utca 7.

ALLANDÓ KÉSZBUTOR RAKTÁRI

TANULÓT

felvesz **Gyarmati Vilmos** fűszer-
és csemegekereskedő Zalaegerszeg. 3-3

Gyümölcs-csomagoláshoz
kitűnően alkalmas

makulatura papir

(régí könyvek) tiszta állapotban, nagyobb tételben
is kapható a „Zalavármegye” kiadóhivatalában.

KOTSY JÓZSEF

géperőre berendezett

KOCSIGYÁRTÓ

műhelye ZALASZENTGRÓTON.

15-50

Allandó kész-kocsiraktár. — Gazdasági szerek
és minden e szakba vágó munkák készítése.
— Javítások és átalakítások mindenkor a leg-
modernebb kivitelben, a legolcsóbb napi áron.

Ügyes munkásleányt
vagy kifutó fiút keres
KAKAS ÁGOSTON könyvnyomdája.

Cséplő- Raffinált petroleum, Cséplőgép olaj
benzin, Motorhengerolaj, Motor olaj 40-0

a legjobb minőségben, a legolcsóbb árban beszerezhető bármily mennyiségben

Binder és Társa kereskedelmi **Zalaegerszeg**
irodájában Eötvös-utca 10. sz.

Zalaegerszeg vasuti menetrendje 1922 június hó 1-től.

Óra	Perc	INDULÁS		Óra	Perc	ERKEZÉS	
		Hova	Csatlakozik			Honnan	Csatlakozik
2 04		Sárvár	Budapest keleti pályaudvarra érkezik	15 50	4 29	Zalaszentiván	Nagykanizsáról indul
2 40		Zalaszentiván	Szombathelyre érkezik	5 20	6 48	Zalaszentiván	Szombathelyről
3 11		Zalalövő	Szombathelyre érkezik	7 17	7 26	Zalalövő	
5 24		Zalaszentiván	Nagykanizsára érkezik	7 45	7 33	Rédics	
6 53		Zalaszentiván	Szombathelyre érkezik	9 07	8 32	Zalaszentiván	Nagykanizsáról
7 35		Rédics			9 24	Celldömölk	Budapest keleti pályaudvarról
7 53		Celldömölk	Győrbe érkezik. 1720. Bpest keleti pu. gyors érkezik	20 40	13 23	Zalaszentiván	Szombathelyről gyors
11 38		Zalaszentiván	Nagykanizsára érkezik (gyors)	13 42	16 23	Zalaszentiván	Nagykanizsáról (gy.) 1344. Szombathelyről (sz.)
13 02		Rédics			16 26	Rédics	
13 44		Zalaszentiván	Szombathelyre érkezik (gy.) 1541. Nkanizsára érkezik	17 15	18 40	Zalalövő	Budapest keleti pályaudvarról gyors
14 41		Zalalövő	Körmendre érkezik (kedd, csütörtök, szombat)	21 20	18 39	Sárvár	Szombathelyről
15 43		Celldömölk	Győrbe érkezik. 250. Bpest keleti pályaudvarra	8 20	19 02	Zalaszentiván	Nagykanizsáról
17 10		Zalaszentiván	Szombathelyre érkezik	19 56	20 14	Celldömölk	Budapest keleti pályaudvarról
21 08		Zalaszentiván	Nagykanizsára érkezik	23 50	23 11	Zalaszentiván	Szombathelyről

HA UTÁZIK, legkényelmesebben a **menetjegyirodában** válthatja meg jegyét akár két nappal előre is. — Visum mérsékelt díj-
zás mellett a következő államokba szereztetik meg: Németország, Olaszország, Svájc, Francia- és Csehországba.

ZALAVÁRMEGYE

Felelős szerkesztő: BORBÉLY GYÖRGY
Lapkiadósság: „Zalavármegye” lapkiadó-társaság

TÁRSADALMI ÉS POLITIKAI LAP
REGIENNIK HETENKÉNT HÁROMSZOR.
Előfizetés: évente 180 K. Egyes szám 6 K

Szerkesztőség Ktsfaludy-n. 8. Telefon 162 sz.
Kiadóhivatal Széchenyi-tér 5. Telefon 131 sz.

„Hírek egy letenben, hírek egy hazában
Hírek egy leteni örök igazságban,
Hírek Magyarország felláadásában

Csetneki csipkeverés.

Beszélhet nekem akárki akármit s akár mennyit akármeddig a pénzről, a gazdaságról, a megélhetésről: egy bizonyos, az, hogy az életnek az alapja a munka. A munka az alapja, a gyökere, a forrása az életnek, a gazdagságnak, a pénznek, az egyes embernek is, a nemzeteknek is.

Leszállhat a földközéppontjáig s felszállhat a csillagokig a pénz-, valuta- s mindenféle u. n. közgazdasági tudomány, ha nincs munka, nincs élet. Mély tudományokkal a finánc tudósok javíthatnak az ország sorsán valamit — percekig, de tartós boldogságot, az állandó munkát, a kézzel fogható teremtő munkát biztosít.

Elsősorban a kétféle teremtő munka szükséges: a földművelés és az ipar. Az első kenyert, a második ruhát ad.

Ismeretes dolog, hogy a másodikban gyengék vagyunk. Ezért van, hogy kormányaink kénytelenek kiengedni az étel-neműt, hogy kaphassunk ruhaneműt s egyéb készített portékat.

Nagyot jelent ez a mi mostani szegénységünkön.

Ha földművelésünknek és iparunknak az eredményét megtudnók ötszörözni s pedig lehetne: akkor ötszörte boldogabbak volnánk.

Epen azért, ha hírt vesszük, hogy kis országunkban itt és ott valami gyárat állítanak, valami új iparágat kezdenek, vagy bármely kézműves és iparművészeti dolgot fejlesztenek: olyan örömmel vesszük, mint a fulladozó a kis friss levegőt.

Szombathelyen most két gyár készül. Egyik a pinkafői Putsch-féle posztógyár, a másik egy új cukorgyár. Az életvizének egy-egy cseppei ezek is ránk nézve. Milyen jóleső örömmel vennők azt a hírt is, hogy megalakul Zalában a vászongyár, avagy egy nagykiterjedésű agyaggyár, amelyre elég kitűnő agyaganyagunk van Göcsejben!

Zalaegerszegen — a kevés között — egy érdekes iskola van, egy iparművészeti iskola a csetneki csipkeverésre. Fontos ez a kis iskola, mert magyar iparművészetnek a fejlesztésére és terjesztésére vállalkozott. Fontos azért, mert nekünk szükségünk van mindenféle iparnak a fejlesztésére s fontos azért, mert a vele foglalkozónak kenyert is ad.

1849 után Báró Jósika Miklós nagy nevű regényírónk szintén kibujdosott Németalföldre s felesége a csipkepiacról híres Brüsszelben nem átalotta csipkeveréssel foglalkozni, hogy evvel segítse a család fentartását. Ne szégyeljük tehát ezt most a mi szegény lányaink és

asszonyaink se, — sőt ne szégyeljük a gazdabbak se.

A csetneki csipkeverés a magyar műipar. Kajel ur a balatonendrédai pap szép nagy iskolát csinált ebből az ő vidékén. Zalaegerszegen is van ebből most még kis iskola Fazekas Lajosné igazgatóné vezetésével. — Mondom, minden ilyen kisebb, nagyobb foglalkozás nemzeti szorultságunkban olyan, mint a fulladozó a friss levegő; olyan, mint az életvizéből egy-egy cseppentés tikkadt torkunkba.

A csetneki csipkeverés fejlesztésével általában a magyar művészet fejlődik. Senki se röstelkedjék tehát ebben a művészi munkában résztvenni. A tehetősebbekben az izlés finomodik, a szegényebbek kenyert is szereznek vele.

Azt mondja Fazekas igazgatóné, hogy legtöbb két hónap alatt tökéletesen meglehet tanulni havi 400 korona tandíjjal. Egy iparművészeti kenyérkereseti pálya a gyöngye és gyengéd női nemnek a számára összesen 800 korona tandíjjal: hol van még ilyen olcsó iskola?

A hírlapoknak sok egyéb dolguk, kötelességük mellett első kötelességük a nógatás is a jóvilágba, a boldogság útja felé.

Jóindulattal és hazafias érzéssel nógassuk, buzdítsuk leányainkat és asszonyainkat az ilyen munkára. Zalaegerszegi női társadalmunknak a figyelmét fölkérjük erre a csipkeverő munkára, a Fazekasné iskolájára. Menjenek el hozzá érdeklődjenek, tanuljanak, munkáljanak első sorban saját boldogulásukra, de közvetve társadalmunknak és nemzetünknek a boldogulására.

Borbély György.

Előre vigyázni jó.

A kedvezményes ellátásból kiszorultak elégedetlenkedése napról-napra nagyobb arányokat ölt. Az elkeseredés némileg érthető. Mert akinek napszámos munkából, bizonytalan keresetből kell fenntartani gyakran igen nagy számú családját, lehetetlen, hogy annyit kereshessen, amennyi a mai lisztárak mellett elég volna a megélhetésre. Azt a kis rozoga házikót, vagy a fél hold kertet (akinek van) nem lehet lisztre váltani, sem pedig abból megélni egy éven át.

Súlyos gondot okoz még a hatóságoknak ez a rendelkezés. Kár volt ilyen részletekkel megzavarni a már szépen helyreállított rendet. Vagy teljesen meg kellett volna szüntetni a kedvezményes ellátást, ami ugyanis sok gyanúsításra és visszaélésre ad alkalmat, vagy ha már ezt nem lehet, akkor ki kell terjeszteni a szegényebb osztály minden tagjára. Így azonban nem jó a szenvedélyeket felkorbácsolni, mert az éhes gyomor nagyon rossz tanácsadó.

A görög király lemondott.

Athén, szeptember 27. A Reuter ügynökség jelenti: Konstantin görög király lemondott.

Szabó Dezső Zalaegerszegen.

Látogatás az „Elsodort falu” szerzőjénél.

Zalaegerszeg, szept. 27. A reformátorokat meg szokták kövezni. Mert akarnak és mernek. És olyat mernek, mitől az ötven percent embe-reit a hideg leli ki.

Megkövezték Krisztust*) is, Luthert is, nem kimélték Petőfit sem s ami sár csak termett ezen a sárteken, azt mind odacsapdosták Ady Endréhez, Mintha bizony a nagyságot az ötven percentes suta lovagok kisajátíthatnák személyes használatra!

Megkövezték az újabb idők legmerészebbhangu és legnagyobb mesterét: Szabó Dezsőt is. Hogy igaztalanul, azt majd az újabb nemzék fogja talán csak beismerni, de mea culpázva és Canossába járva. Mindenesetre igazságot fognak szolgáltatni Szabó Dezsőnek. De hol lesz esetleg már akkor az *Elsodort falu*, a *Csodálatos élet* stb. szerzője. Mert Magyarországnak csak az kell, aki már nincs. De mikor volt — a tülekedők sutba dobták, hogy majdan kelljen. Hej, sőtét magyar fátum ez! De nagy sirásó is a magyar.

Munkatársunknak alkalma volt Szabó Dezsővel beszélgetni, mely alkalommal a jeles író kijelentette, hogy a legközelebbi időkben vidéki felolvasó körútra indul s ez alkalommal ellátogat Zalaegerszegen is, ahol két este szándékozik felolvasást tartani különböző érdekes kérdésekről. Az ország minden nagyobb helyének meglátogatását tervbe vette Szabó Dezső, aki egyébként a jövőben gyakori vendége lesz Zalának, ugyanis Sümeg, esetleg Tapolca környékén fog szőlőt venni és a nyarat ez esetben szőlőjében töltené. (Sümeg környékét ottani tanárkodása alatt szerette meg.)

Aki ismerte azelőtt Szabó Dezsőt, bizony alig ismerne most rá. A hosszú, szőke, göndör haj nincs sehol, haja már inkább ezüstös, egyébként kövérebb, mint volt.

Lakása négy nagy szobából áll s ez a négy szoba tele könyvvel. Tízezer könyv, majdnem mind díszkötésben. A magyar, francia, angol, német, spanyol, finn irodalom legjelesebb termékei mind megtalálhatók könyvtárában.

Olvasni csak könyveket olvas. Ujság, folyóirat hónapokszám nem fordul meg kezében. A lapokban megjelent kritikákkal egyáltalában nem törődik, igaz hogy az ujság iránti ellen-szenve miatt nem is értesül a róla megjelent cikkekről, kritikákról; de, amint ő maga mondta, nem kíváncsi rájuk.

Jelenleg két nagyobb szabású munkán dolgozik. Az egyik tanulmány-kötet lesz és októberben jelenik meg a Táltos kiadásában. Címe: „Panasz” lesz. E könyve miatt — mondotta Szabó Dezső — egészen agyon fogják útni.

Másik munkája egy hatalmas, négykötetes regény lesz, a „Megered az eső.” Hogy mikor jelenik meg, egyelőre nem lehet tudni.

Igen nagy tervei vannak az irodalom terén, melyeket meg akar valósítani a vaskalaposok, csiri-csárék, a kivasalt orru professzorok legnagyobb bosszuságára.

Eljő még az idő, Szabó Dezső ideje! És akkor megint mea culpázunk, mint már sokszor a multban! Hej, magyar fátum!

(ha)

*) A felsorolás nem akar célzatos lenni! Az egymásutániság csak példákat akar kiragadni a sok közül.

„Lássunk végre tisztán“

Abból a célból, hogy: okuljunk, Sréter István tábornok, ny. honvédelmi miniszter cikksorozatát irt ezen a címen a Szózatba.

Megvilágítja a nagyháboru némelyik csatájának a kimenetelét, jó és rossz eredményét és ezeknek okait. Érdekes világot vet a hadvezérek tehetségére, a magyar honvédség harckésztségére s különösen az osztrák vezetőségnek Magyarország iránti indulatára.

Hiszen nem is ujság, amit a miniszter ur mond, mindenki tudja, aki nem ma született gyermek, hogy az osztrák vezetőségnek s az udvari lakájoknak a jogtiprás volt az úfájok és a centralismus az omegájok. „Észszerű felelet ez — írja a III. cikkely — a vitam et aangvinemre“.

Az önálló magyar hadsereg felállítására vonatkozólag mutat fel egy adalékot a III. cikk a Szózatban.

1918 elején az ifju uralkodó — írja a III. cikk — Badenben marsall-tanácsot hív össze, amelytől két kérdésre vár feleletet. Szükséges-e, hogy a magyar nemzet megnyugtatóra az önálló magyar hadsereg felállítását illetőleg elvi deklarációt tegyen? Szükséges-e az önálló magyar hadsereg felállítása?

Miként zajlott le a marsall-tanács?

Tizen valának együtt. A marsall-tanács előli a meghívottak előzetes tanácskozást tartottak és elhangzanak a következő érvek:

A dinasztia (tehát nem a monarchia) a hadsereggel áll vagy bukik, tehát: Nem. A régi kipróbált alakokat megingatni nem szabad, tehát: Nem. Ha a magyaroknak engedményeket teszünk, a monarchia többi népei — például a horvátok — is ugyanazt fogják követelni, még pedig jogosan, tehát: Nem. A monarchia krízisében csak az erőskezű centralismus indokolt; a honvédség beolvasztását már régen javasoltam, tehát: Nem. Semmit sem adni, még a meglévő jogokat is confiskálni, tehát: Nem. A háboru után revideálni kell a kiegyezési törvényt, mert az osztrák szöveg nem fedi a magyar szöveget; ha a háboru utórezgéseit azután elűlték, a magyaroknak a hadsereg egységét nem érintő apró engedményeket kell tenni, mint: címer, zászló, kardbojt, tehát: semmi egyebet. Egyedül a Palatinus unokája, a honvédség első fővezérének, fenköltlelkű főparancsnokának fia, József kir. herceg és Wurm állottak szent ügyünk mellé és különösen József kir. herceg megdönthetetlen bizonyítékokkal igazolta ugy a deklarációnak, mint az önálló magyar hadsereg felállításának a szükségességét.

Az előzetes tanácskozást a valódi marsall-tanács követte. Az ifju király komoran és gondterhesen hallgatta marsalljainak érveléseit. A tanácskozás végeredménye volt, hogy nyolc szavazattal kettő (József kir. herceg és Wurm) ellenében kimondatott: A magyar nemzetet megnyugtató deklarációra szükség nincsen, az önálló magyar hadsereg felállítása nem szükséges.

A cikk szerint az ifju uralkodó hajlott volna az önálló magyar hadsereg felállítására, de a Kossuth-féle „Csonkakamara“ nem engedte.

És ez az erős Nem! akkor történt, amikor a monarchia épülete minden eresztékében recsegett-ropogott; amikor csak a magyar nemzet állott szilárdan a trón mögött védő paizsul.

„Ime, magyarok, egy kép a multból, okulásul a jövő számára“.

Az osztrák centralismus szellemének a jóvoltából a külföldi tankönyvekből azt tanulták a

gyermekek Magyarországról, hogy: van egy tartomány a Duna és Tisza között, ahol némi-nemű marhatenyésztéssel foglalkoznak.

„Okuljon a magyarság ezen hiteles adatokon nyugvó felvilágosításból és érte meg végre-valahára mindenki, hogy mit jelent a magyar nemzet számára, ha a dunai monarchia vagy dunai konföderáció osztrák, cseh vagy idegen-ajku nép uralma alatt újból éltrekelne. Éltrekelne ismét a centralismus osztrák vagy cseh-délszláv mezbe öltöztetve, melynek legelső teendője volna az omlósparlum magyar szigetét kiradirozni Európá térképéről.“

TÁVIRAT-TELEFON.

A Magyar Távirati Iroda Jelentései.

Walkó és Korányi Párizsban.

Budapest, szept. 28. Walkó Lajos kereskedelemügyi miniszter és Korányi Frigyes báró, volt pénzügyminiszter, a pénzügyi és államadóssági kérdések rendezése ügyében tegnap este Párizsba utaztak.

Fellázdak a mohamedán albánok.

Róma, szept. 28. A kisázsiai csapatok alatt harcoló mohamedán albánok is megmozdultak. Több helyen a csapatok fellázdak és össze-űjköztek a kormánycsapatokkal. A harc a kormánycsapatok véres vereségével végződött.

Postai szállítási jog magvonása.

Budapest, szept. 27. A kereskedelemügyi miniszter Garami Ernőnek a bécsi „Pegazus“ kiadásában megjelenő „Forrongó Magyarország“ című művétől a postai szállítási jogát megvonták.

Samlégas kormány alakítását követelik Görögországban.

Párizsi jelentések szerint a görögországi felkelők, nem Venizelosz visszahívását, hanem semleges kormány alakítását követelik.

HIREK.

Naptár.

Péntek, szept. 29. Mihály.

Szombat szept. 30. Jeromos.

Napirend: Délután 5 órakor főbirói értekezlet. — D. u. fél 6 órakor a Mansz. összejövetele az ovoda emeleti helyiségében.

— Személyi hír. Gyenge Sándor kir. tanácsos, h. pénzügyigazgató szept. 20-án 6 heli szabadságát megkezdte.

— Fényes esküvő Zalaegerszegen. Fürst Béla dr. orvos bájos leányát, Micikét ma vezette oltárhoz Wollák János dr. ügyvéd. A Fürst család annyira szinpatikus városunkban és az egész vidéken, hogy mindenki érdeklődéssel várta a csinos, ifjú pár egybekelését. Mídon az előkelőbbnél előkelőbb fogatok elrobogtak a szülői háztól, a nagy tisztelő sokaság elragadtatva indult el a templom felé, hogy lanuja legyen egy köztisztelőben álló család nagy ünnepélyének. Esküvő után a boldog pár Semeringre utazott.

— Október hatodika az Iparos Körben. Az aradi Tizenhárom emlékét az idén is méltó módon fogja megünnepelni a zalaegerszegi iparosság az Iparos Kör helyiségében. Az emlékünnepelet október 8-án fogják megtartani, amikor ismét hallani fogjuk a Kör új életre kelt dalárdáját is. Az est műsorát beszéd, felolvasás, ének, szavatervek fogják kitölteni. A részletes műsort lapunk egyik legközelebbi számában hozzuk.

— Főbirói értekezlet. Szombaton d. u. 5 órakor a megyeházán az összes főbirók részvételével értekezlet lesz, mely alkalommal megállapítják, hogy az inségakció révén kik részesülnek el-látásban.

— Tanítói áthelyezések. A vall. és közokt. miniszter Horváth Róza áll. tanítónőt Szentgotthárdról Sümegre, Hanel Ferenc vámoscsaládi tanítót pedig a balatonfüredi Szeretetházhoz helyezte át.

— Az októberi vértanuk emlékünnepele nagy keretben tartatik meg Zalaegerszegen okt. 9-én a mozi helyiségében, amint már említettük. A műsor tíz pontból fog állani. A tartalom nagyrészt erdélyi történelmekre vonatkozik és összefügg a nagy antant országainak kulturájával is. A szereplők között is sok a menekült, főleg Erdélyből. A hősookról és a vértanukról szóló emlékbeszédet Dr. Demeter György volt árvaszéki elnök tartja. Megnyerte a bizottság Fatér Endréné polgári iskolai tanárt, aki Zrinyi Ilona vértanu jelenését adja elé. Egy kedves ének és szavaló művész kisasszony is elfog jöni ígérete szerint Békéscsabáról: Lázár Gabi, aki a fővárosi és külföldi nagy városokban is sokat szerepelt; most udvarhelymegyei otthonából kellett menekülnie az oláhok elől. Szerepelni fog Németh Józsefnek is ének és zenekara. A jövő napokban közöljük a teljes műsort is. A közönség figyelmét előre is fölkérjük erre a szomorú nemzeti emlékünnepele, azért is, mert az önkényes adományokat a Csány szoboralapra gyűjti a bizottság, mely bizottság az Erdélyiek Társaságából áll.

— Az evang. egyházközség október hó 1-én vasárnap 11 órakor a templomban közgyűlést tart.

— Rövidesen megjelenik a „Petőfi Százéves Emléknaptár.“ Ismeretes, hogy N. Szabó Gyula és Huhn Gyula szerkesztésében „Petőfi Százéves Emléknaptár“ címen egy nagyszabásúnak ígérkező naptár fog városunkban megjelenni. Mint most értesülünk, a munkálatok annyira előrehaladtak, hogy a legközelebbi hetekben piacra kerül a tartalmas és hatalmas naptár, melybe többek között Jászai Mari, Blaha Lujza, S. Fáy Szeréna, Góth Sándor, Gárdonyi Géza, Ferenczy Zoltán dr., Várady Antal, Marton Boldizsár stb. irtak.

— A Mansz összejövetele. A Mansz szombaton délután fél 6 órai kezdettel összejövetelt tart a kisdedovó emeleti termében. A Mansz felkéri a tagokat és az érdeklődőket a megjelenésre.

— Előadás a Katholikus Legényegyletben. Vasárnap délután 4 órai kezdettel Horváth Vencel r. k. hitoktató „Csak a munka menthet meg bennünket“ címmel előadást tart a Kath. Legényegyletben a tagok részére.

— Baj van az ellátatlanok között. Már a nyáron megcsinálták a végzést, hogy az ellátatlanok listáját csökkentik. Akkor még 60 K volt a liszt. Most inár hirtelen 160 korona. A hatóságai liszt most nem jár ki azokoak, akiknek van valamijök, pl. egy kis konyhójuk, de azt nem ehetik meg. A szegények tömege zugva jár a piacon a polgármesterhez, onnan az alispánhoz, főispánhoz, megint vissza a polgármesterhez. Ezek nem kellemes hangulatok, sőt veszedelmes dolgoknak az előjelei lehetnek. Ha már töröljük a listából a neveket, előbb is azokat kell csupán törölni, akik csakugyan gazdag emberek, s három helyről is huzzák a jövedelmet, aztán legokosabb lett volna megállítani és megállapítani a lisztnek s efféléknek az árát. S akkor árvizsgáló bizottságokra sem volna szükség. Amióta árvizsgáló bizottságok vannak, azóta naponként-helenként mindennek ez ára kétszeresre ugrik.

— Bíróság elé a tojás uzsorásokat. Múlt számunkban megemlékeztünk már arról, hogy milyen visszaélések vannak a tojás körül. Az állapotok azóta csak rosszabbodtak. Most már 38 koronáért is megveszik a város végén a tojást. A falusi is jól jön ki, mert nem kell helypénzt és forgalmi adót fizetni, viszont az uzsorásnak is jut pár ezer koronácska haszon a potroha hizlalására. Mert az csak természetes, hogy a 38 koronáért vett tojást már 40, sőt 42 koronáért vesztegeti akár egy-két perc múlva már. Ezért nincs tojás, ami pedig van, az szinte megfizethetetlen. Felhívjuk ismétlően az illetékes hatóságok figyelmét erre a körülményre. Hej, ha egyszer valaki megtanítaná emberségre ezeket a lelketlen uzsorásokat, (de úgy, hogy örök életére megemlegessék azt a leckéztetést.

— Egy kitűnő hírt írunk az osztrák határról. Az osztrák határra Magyarországból rengeteg tűzifa érkezett az osztrákok számára. Olyan nagy tömegben állanak ott a waggonok, hogy a torlódásban nem tudnak mozogni, megakasztja a közlekedést. S most az osztrák hatóságok kiadták a rendeletet a magyarok számára, hogy több fát oda ne vigyenek, legalább is okt. 8 ig. S ha akkor sem apad el, azután sem szabad vinni. Sőt egyebet sem szabad oda vinni, amiből nekik is van.

Ez a hír az osztrák határról. Mi pedig a szőlőből sem találunk kellő szót ennek a jellemzésére. Mi itthon didergünk, fázunk előre a léltől, akár pedig meg is gémbere-dünk, t. i. mi a szegényebb emberek, mert nincs elég pénzünk azt a drága fát kifizetni. Drága a fa, mert Ausztriába viszik a magyar fát, mint a tojást, húst és gabonát. S lesz rá eset, hogy akinek pénze lesz, az sem kap fát, mert kiviszik Ausztriába. Így segít a magyar a magyaron. Különösen mi zalaegerszögiek böngézhethetjük a lexikonokat az alkalmas szó keresésére. Fázunk és didergünk s itt a szomszédban háromkilométernyire ősi rengetek erdők terpeszkednek — de ezeknek az erdőknek a fát a baki uradalomból — amint észrevettük — hordják ki Portugáliába. Majd még az az eset is elkölvezhető, hogy a magyar hatóságok gondoskodni fognak az ellátatlanokról, tűzifát szereznek a számukra s hozatnak fát Braziliából. Csak forgasd a lexikont hű magyarom. — A selymet, a bársonyt, a cipkét, a kapcát, a rongyot azonban hűségese vásárold az osztrákoktól.

— Courths Mahler-őrület. Ugyancsak szép pályát futott meg az újabb idők egyik legtehetségtebb irodalmi közzörlése: Courths Mahler. Valóságilag lázba hozta a Beniczkyne émelygős ponyvái felserkent ifjúságot, ugyanarra, hogy más könyveket, különösen a leányok, nem olvasnak, nem vesznek, csak Courths Mahler könyvet. Az irodalom pedig penészedhet a sarokban, az írók meg élhetnek kegyelemfilléren. A fő az, hogy ilyen Courths Mahler féle minden tehetség nélküli amatőr-közzörlések feljussanak a Parnasszusra és onnan szétterpesszék émelygősségeiket és undokul silány ponyváikat az egész világra. Ave, Courths Mahler; Nálad kisebbek már voltak, de tehetségtebbek még nem.

— A bankjegyek hazai elkészítési jogáért öt millió svájci frankot fizet a magyar állam az Orell Füssli cégnek. Öt millió svájci frank! Hány nyomorgónak adhatnánk ezért az összegért kenyert! Hány árvának adhatnánk ezért az összegért cipőt, ruhát, meleg szobát! De furcsa is, mikor a koldus milliókat dob a sárba, miközben fillérekei tartogatja nyomorult tenyerét.

— Az Árvizsgáló Bizottság ármegállapításai. Az Árvizsgáló Bizottság tegnap tartott ülésén a fürdők fűtési díját 20, a világítási díját pedig 8 koronában állapította meg. A borbélyok és cipőfésőrész készítőik 50 százalékos emelési kérelmét a Bizottság nem találta teljesíthetőnek. A gyepmesteri munkák a következőkben állapították meg: pócegdör tisztítása kocsival hozzáférhető helyen 450 K, kocsival hozzá nem férhető helyen 550 K. Elhullott sertés, juh, kecske eltakarítása 400 K, közveszélyes eb kiirtása, elszállítása és elásása 500 K; elhullott ló, szarvasmarha eltakarítása 1500 K; a vágóhídról lebörzés nélküli elkobzott állat elszállítása és elásása 1000 K.

— Nagy gond. A. úr: Ugyan min gondolkozik annyira? B. úr: A leányom táviratozott, hogy gyermeke született, de azt nem sürgönyözte meg, hogy fiu-e, vagy leány. Most aztán nem tudom, hogy nagypapa vagyok-e, vagy nagymama.

— Mikor drágul a dohány. Szerkesztő Úr, a mai naptól kezdve sutba dobok minden munkát és olcsóbb megélhetési forrás után nézek. Arra az eredményre jutottam ugyanis, hogy nem érdemes dolgozni, mikor játszva milliókat lehet keresni. Szerkesztő Úr, én felcsapok prófétának. Még pedig dohány-prófétának. Ugyanis az utóbbi időben a következő felfedezésre jutottam: amikor cáfolni kezdik a dohány árának felemelését, holott az ördög sem beszél róla, holt bizonyos, hogy áremelés lesz a nóta vége. S mikor már naponta jelennek meg felelőtlen és felelős, hivatalos és fél-hivatalos cáfolatok, az annyit jelent, hogy a hivatalos lap szerkesztője épen akkor korrigálja a dohányárak emeléséről szóló rendeletet és másnap már drágább dohánnyal öli agyon az igen tisztelt publikum jobb sorsra érdemes tudóját. Na már most, ha én mindezeket figyelembe véve az első cáfolat megjelenésekor egy tucat megrögzött dohányosnak megölvendülöm a trafik drágulását (persze illő honorárium ellenében!) vajjon, nem jobb üzlet lenne-e a prófétázás, mint a munkában-megszakadás. Csak az lenne aztán a furcsa, ha egyszer mégis tévednék. Sajnos, erre alig kerül sor és én kénytelen leszek megmaradni prófétának. Tisztelettel: *egy kezdő próféta.*

— Mi maradt nekünk. A Magyar Nemzeti Szövetség azzal a kérelemmel fordul Magyarország összes iskoláihoz, hogy a szövetség kiadványait az ifjúság körében terjesszék és ezzel is az irredenta-szellemet ébren tartsák. Különösen ajánlja a szövetség a „Mi maradt nekünk?” című képes plakátsorozatot, mely az elabolt ország-részek nevezetesebb városait mutatja be. A szöveggel ellátott, nagyszerű képekkel illusztrált és hiteles statisztikai adatok alapján készült sorozat bemutatja, hogy mit veszítettünk területben, népességben, iskolákban stb. A teljes sorozat ára 308 korona. Ugyanez képesalbum alakjában, 34 darab levelezőlap nagyságu képpel, 40 korona.

— A debreceni színészek gyűlése. Debrecenből írják: A debrecen. Csokonai-Színház tagjai társulati gyűlést tartottak, melyen a vidéki színészet súlyos válságával foglalkoztak. A gyűlésen ismertették a vidéki színigazgatók budapesti értekezletének határozatát, valamint a tizenkét pontot, melyet felterjesztettek a kultuszminiszterhez. A színészek elhatározták, hogy ha október 1-ig nem teljesítik a kéréseiket, beszüntetik az előadásokat. Egyben kérték, hogy vegyék be őket a közalkalmazottak sorába. Ezt a határozatukat megküldötték az összes vidéki színházaknak.

— A moszkvai tőzsdén az angol font sterlinget 44 millió rubellel jegyzik. Szép kis összeg, a szó valódi értelmében. Mégis csak van valami eredménye a szociális tormelésnek.

— Drágább lett a mozi is. A drágítás már szinte járvány lett. Drágít boldog, boldogtalan, amit csak ér, vagy ami a keze ügyébe esik. Hiába, most már nemcsak a divatnak vannak követői, hanem a drágításnak is. Városunkban újabb a mozi emelte a helyárakat. Az erkélyen egy hely pl. 40 koronába kerül. Hja, drága a tojás is!

— A kóbor kutyák várososa. Nemhiába ebzárlat van Zalaegerszegen, de annyi kutya is máskál ám szabadon — különösen este — hogy ijesztő. De hát hol a hatóság! Miért nem fogatják össze a kóborló kutyákat! Akkor rendelik majd el az ebek összefogdosását, mikor a fél város már a Pasteurban lesz!

— Petőfi Színház Veszprémben. Komjáthy László dr., Veszprém város polgármestere, azt az indítványt tette a városi tanácsnak, hogy Petőfi Sándor száz éves születési évfordulójának emlékére a városi színházat nevezze el „Petőfi-színház”-nak.

— A német lapok válsága. A Deutsche Allgemeine Zeitung közlése szerint a német birodalom területén, papirhiány miatt, október elsején ismét 147 ujság szünteti be megjelenését.

— A hivatalos lap keddi száma közli a házadóról és a fényüzési lakásadóról, valamint az általános kereseti adóról, a fizetési eszközökkel való visszaélésekről és végül a vagyonváltás kedvezményes lerovásáról szóló törvényeket.

KÖZGAZDASÁG ÉS PÉNZÜGY.

Budapest, 1922 szeptember 28.

A budapesti deviza-központ hivatalos árjegyzései.

Amsterdam	970	Prága	78
London	1125	Stockholm	663
Newyork	2500	Sweiz	470
Berlin	190	Bécs	310
Milano	105	Zágráb	780
Páris	190	Varsó	034

Zürichben:

	Szept. 26.	Szept. 28.
a magyar korona	0.21 ¹ / ₂	0.21
az osztrák korona	0.03 ¹ / ₂	0.07
az osztr. bélyegz. bankjegy	0.07 ¹ / ₂	0.08 ¹ / ₂

Budapesti tőzsde.

Valuták:	Szept. 26.		Szept. 28.	
	kor.	fill.	kor.	fill.
Napoleon	9400	—	9410	—
Font	1125	—	11200	—
Dollár	2500	—	2530	—
Francia frank	1	90	190	—
Lengyel марка	—	34	—	30
Марка	1	90	1	90
Lira	105	—	105	—
Leu	15	50	16	—
Cseh korona	78	—	80	—
Dinár	31	20	31	20
Svájci frank	470	—	470	—
Osztrák kor.	—	3 10	—	3.10

Terményjelentés.

	Szept. 26.		Szept. 28.	
	Kor.	Kor.	Kor.	Kor.
Búza	10150	—	10250	—
Rozs	7200	—	7250	—
Árpa	6850	—	6900	—
Zab	6650	—	6600	—
Tengeri	—	—	9000	—
Korpa	—	—	5000	—
Repce	5000	—	16500	—
Köles	16000	—	—	—

Könyvek elhelyezésére alkalmas használt

szekrény

kerestetik. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Zalavármegye alispánjától.

22617/ni. 1922. sz.

Tárgy: Zalaegerszeg r. t. városnál üresedésben levő állások betöltése.

Pályázati hirdetés.

A m. kir. belügyminiszter ur 71169 922 számú rendeletével Zalaegerszeg r. t. városnál végleg megüresedett és ujonnan szervezett állásoknak választás útján való betöltését a ministertanács hozzájárulása folytán engedélyezte.

Ennélfogva kibocsájtom és közzéteszem a következő pályázati hirdetményt.

Zalaegerszeg r. t. városnál a városi adóhivatalban lemondás folytán megüresedett adóügyi tanácsosi és a v. javadalmi hivatalnál választás folytán megüresedett ellenőri vagy ezen állások betöltése folytán esetleg megüresedő egyéb állásokra ezennel pályázatot hirdetek

Az adóügyi tanácsosi állás a VII. fizetési osztály, a javadalmi ellenőri állás a X. fizetési osztályban megállapított törzsfizetés, lakbér és az állam által adandó természetben való és egyéb háborus segélyek élvezetével van egybekötve.

Az adóügyi tanácsosi állásra az 1883: I. t. c-ben előirt jogi minősítés és állam számviteli vizsga, vagy jegyzői oklevél és a képesítés utáni 6 évi számvetőségi vagy állampénztári vagy jegyzői gyakorlat, a javadalmi ellenőri állásra valamely középiskola vagy ezzel egyenrangú intézet összes osztályának sikeres elvégzése, érettségi vizsgálati bizonyítvány és államszámviteli vizsga, vagy jegyzői oklevél képesít

Pályázhatnak az összes fentirt állásokra olyan nagykorú, magyar állampolgárok, akik az előirt képesítéssel bírnak.

A pályázati kérvények 1922. év október hó 13-án déli 12 órájáig, a képviselő-testülethez címezve, a városi iktatóhivatalban benyújtandók, mert a később érkezettek figyelembe nem vétetnek.

A közszolgálatban állók kérvényeiket hivatali főnökeik útján tartoznak előterjeszteni. s azok, akik eddig is a képesítés szempontjából hasonmínségi állásban tényleges szolgálatban állanak, pályázati kérvényeiket nem tartoznak okmányolni

Zalaegerszeg, 1922 szeptember 25.

Bödy Zoltán, alispán.

Hirdetmény.

Zalaszentlőrinc község közbirtokossága közhírré teszi, hogy korcsmáját 1923 január 1-től 3 egymásután következő évre bérbeadja. Kikiáltási ár 5 mm. búza, vagy annak napi árfolyama Olyan képesített egyének nyujtsák be ajánlataikat, akik egyúttal lehetőleg hentes-mészárosok is. Határidő november 30 Felvilágosítással szolgál Tóth István közbirtokossági elnök.

3-3

Sürgősen eladó: 1 darab szecskavágó 8500 koronáért és 1 darab 800-as gőzeséplőgarnitúra 300,000 K-áért. Herczeg János Nagypapornak. 2-2

A Zalavármegye

egyes számai kaphatók:

Özv. Bugovics Jánosné Bakóczi-otcai dohányárud.
Nerváth Ferenc Csányi-otcai dohányárudájában.
Kakas Ágoston könyv- és papirkereskedésében.
Spitzer Hugó Kossuth Lajos-otcai dohányárudájában.
Özv. Vajda Áronné Wlassits-otcai dohányárudájában.
Zsombólyi József újságpavilonjában a Fő-téren.

Hirdetéseket és előfizetéseket felvesz

KAKAS ÁGOSTON KÖNYVNYOMDÁJA

Zalaegerszegen.

Telefon 131.

Épület és butor-

munkát a legkényesebb igényeknek megfelelőleg készítenek 60-0

Szalay és Dankovits épület- és műbutor-asztalosok

ZALAEGERSZEG Famegnunkáló telep:
ISKOLAKÖZ 2. SZÁM. Urményi-utca 7.

ÁLLANDÓ KÉSZBUTOR RAKTÁRI

Gyümölcs csomagolásra alkalmas
tisztá, használható állapotban levő 2-2

cukros ládákat

nagy mennyiségben elad Csontos János
irodája Székesfehérvár, Malom-utca 12.

Gyümölcs-csomagoláshoz

kifőnően alkalmas

makulatura papir

(régí könyvek) tiszta állapotban, nagyobb tételben
is kapható a „Zalavármegye” kiadóhivatalában.

KOTSY JÓZSEF

géperőre berendezett

KOCSIGYÁRTÓ

műhelye ZALASZENTGRÓTON.

16-50

Állandó kősz-kocsiraktár. — Gazdasági szekerek
és minden e szakba vágó munkák készítése.
— javítások és átalakítások mindenkor a leg-
modernebb kivitelben, a legolcsóbb napi áron.

Ügyes munkásleányt

vagy kifutó fiut keres

KAKAS ÁGOSTON könyvnyomdája.

**Cséplő-
benzin,****Raffinált petroleum,
Motorhengerolaj,****Cséplőgép olaj
Motor olaj** 41-0

a legjobb minőségben, a legolcsóbb árban beszerezhető bármily mennyiségben

Binder és Társakereskedelmi Zalaegerszeg
irodájában Eötvös-utca 10. sz.**Zalaegerszeg vasuti menetrendje 1922 június hó 1-től.**

INDULÁS				ERKEZÉS			
Óra	Perc	Hova	Csatlakozik	Óra	Perc	Honnan	Csatlakozik
2 04		Sárvár	Budapest keleti pályaudvarra érkezik	15 50	4 29	Zalaszentiván	Nagykanizsáról indul
2 40		Zalaszentiván	Szombathelyre érkezik	5 20	6 48	Zalaszentiván	Szombathelyről
3 11		Zalalövő	Szombathelyre érkezik	7 17	7 26	Zalalövő	
5 24		Zalaszentiván	Nagykanizsára érkezik	7 45	7 33	Rédics	
6 53		Zalaszentiván	Szombathelyre érkezik	9 07	8 32	Zalaszentiván	Nagykanizsáról
7 35		Rédics		9 24	9 24	Celldömök	Budapest keleti pályaudvarról
7 53		Celldömök	Győrbe érk. 1720. Bpest keleti pu. gyors érk.	20 40	13 23	Zalaszentiván	Szombathelyről gyors
11 38		Zalaszentiván	Nagykanizsára érkezik (gyors)	13 42	16 23	Zalaszentiván	Nagykanizsáról (gy.) 1344. Szombathelyről (sz.)
13 02		Rédics		16 26	16 26	Rédics	
13 44		Zalaszentiván	Szombathelyre érk. (gy.) 1541. Nkanizsára érk.	17 15	18 40	Zalalövő	Budapest keleti pályaudvarról gyors
14 41		Zalalövő	Körmendre érkezik (kedd, csütörtök, szombat)	21 20	18 39	Sárvár	Szombathelyről
15 43		Celldömök	Győrbe érk. 250. Bpest keleti pályaudvarra	8 20	19 02	Zalaszentiván	Nagykanizsáról
17 10		Zalaszentiván	Szombathelyre érkezik	19 56	20 14	Celldömök	Budapest keleti pályaudvarról
21 08		Zalaszentiván	Nagykanizsára érkezik	23 50	23 11	Zalaszentiván	Szombathelyről

HA UTÁZIK, legkényelmesebben a **menetjegyirodában** válthatja meg jegyét akár két nappal előre is. — Visuin mérsékelt díjazás mellett a következő államokba szereztetik meg: Németország, Olaszország, Svájc, Francia- és Csehországba.

Nyomatott Társaság Rt. utóda Kakas Ágoston könyvnyomdájában Zalaegerszegen. Telefon 131. szám